

Puoluevaltuustolle jääneet vuoden 2020 puoluekokousaloitteet

ALOITTEET, ALOITEVASTAUKSET JA PUOLUEVALTUUSTON
PÄÄTÖKSET

HUOM! Jo puoluekokouksessa loppuun
käsitellyt aloitteet on poistettu tästä
koonnista selkeyden vuoksi.

Sisällysluettelo

Järjestölliset ja sääntömuutosaloitteet.....	10
1. Haukilahden-Westendin Kansallisseura: Kokoomuksen presidenttiehdokkaan sitouduttava edistämään Suomen Nato-jäsenyyttä.....	10
2. (Käsitelty loppuun)	11
3. (Käsitelty loppuun)	11
4. Kaakkois-Suomen Kokoomusnuoret: Puoluevaltuuston ja -hallituksen rooleja korostettava Kokoomus-yhteisössä	11
5. Puotilan kokoomus: Puoluekokousaloitteiden nettikäsittely ja -äänestys.....	12
6. (Käsitelty loppuun)	14
7. Salpausselän Kokoomus ry: Järjestöorganisaation suoraviivaistaminen	14
8. (Käsitelty loppuun)	15
9. Teljän Kokoomus: Puoluekentän uudistaminen.....	15
10. (Käsitelty loppuun)	17
11. (Käsitelty loppuun)	17
12. (Käsitelty loppuun)	17
13. (Käsitelty loppuun)	17
14. (Käsitelty loppuun)	17
15. (Käsitelty loppuun)	17
16. (Käsitelty loppuun)	17
17. (Käsitelty loppuun)	17
18. (Käsitelty loppuun)	17
19. (Käsitelty loppuun)	17
20. (Käsitelty loppuun)	17
Yleispoliittiset ja poikkihallinnolliset aloitteet.....	17

21. Tampereen Harjun kokoomus: Pelikoneet julkisista tiloista erillisiin, valvottuihin tiloihin	17
22. Helsingin Edistyskokoomus: Rahapelivoittojen elinkaari vastuulliseksi: Ongelmia ehkäistävä tehokkaammin ja veikkausvoitot ohjattava yleiseen budjettiin	18
23. Uudenmaan Kokoomusnuoret: Rahapelitoiminnan tuottojen kytty kulttuurin, liikunnan, sosiaali- ja terveysalan sekä nuorisotoiminnan rahoittamisesta purettava ja rahoitus siirrettävä osaksi normaalia budjettirahoitusta	19
24. (Käsitelty loppuun)	20
25. Aurajoen Kokoomusnuoret: Veikkausvoitot ja järjestötuet irrotettava toisistaan.....	20
26. (Käsitelty loppuun)	23
27. (Käsitelty loppuun)	23
Valtioneuvoston kanslian hallinnonala.....	23
28. Varsinais-Suomen Kokoomus: Suomi on sitoutunut euroon – talous- ja rahaliittoa kehitettävä rohkeasti	23
29. Uudenmaan Kokoomusnuoret: Kansallisen Kokoomuksen teetettävä riippumaton selvitys Suomen eurojäsenyyden hyödyistä ja haitoista	25
30. (Käsitelty loppuun)	26
31. (Käsitelty loppuun)	26
32. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Nuuskan myynti laillistettava Suomessa.....	26
33. Aurinkorannikon Kokoomus: Palveluseteli EU:n alueelle.....	28
34. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Ahvenanmaan demilitarisointi purettava	30
35. (Käsitelty loppuun)	32
Valtiovarainministeriön hallinnonala.....	32
36. (Käsitelty loppuun)	32
37. (Käsitelty loppuun)	32
38. (Käsitelty loppuun)	32
39. Kokoomuksen Naisten Liitto: Sairaalan lapsen verovapaan hoitoedun laajentaminen	32
40. (Käsitelty loppuun)	34

41. (Käsitelty loppuun)	34
42. (Käsitelty loppuun)	34
43. (Käsitelty loppuun)	34
44. (Käsitelty loppuun)	34
45. Kokoomuksen Hämeenlinnan Kunnallisjärjestö ja Hämeen Kokoomusopiskelijat: Avointen korkeakouluopintojen kurssimaksut verovähennyskelpoisiksi	34
46. (Käsitelty loppuun)	35
47. (Käsitelty loppuun)	35
48. Lappeenrannan Kokoomusteekkarit: Perintövero historiaan	35
49. Haukilahden-Westendin Kansalliseura: Perintöveron poisto - Suomalaisten mahdollisuus vaurastua	36
50. Teljän Kokoomus: Veropolitiikka.....	38
51. (Käsitelty loppuun)	40
52. (Käsitelty loppuun)	40
53. (Käsitelty loppuun)	40
54. (Käsitelty loppuun)	40
55. (Käsitelty loppuun)	40
56. (Käsitelty loppuun)	40
Ulkoministeriön hallinnonala	40
57. Kokoomuksen Nuorten Liitto: Venäjän parlamentaarisen valtuuskunnan äänioikeus Euroopan neuvostossa peruttava.....	40
58. Helsingin Kokoomuksen Nuoret: EU:n tehtävä rauhansuunnitelmansa Israelin ja Palestiinan konfliktiin	42
59. (Käsitelty loppuun)	43
60. (Käsitelty loppuun)	43
61. Helsingin Kokoomuksen Nuoret: Ilmastopakolaisuus tunnustettava	43
Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	46

62. (Käsitelty loppuun)	46
63. (Käsitelty loppuun)	46
64. (Käsitelty loppuun)	46
65. (Käsitelty loppuun)	46
66. (Käsitelty loppuun)	46
67. (Käsitelty loppuun)	46
68. (Käsitelty loppuun)	46
69. (Käsitelty loppuun)	46
70. (Käsitelty loppuun)	46
71. (Käsitelty loppuun)	46
72. (Käsitelty loppuun)	46
73. (Käsitelty loppuun)	46
74. (Käsitelty loppuun)	46
75. (Käsitelty loppuun)	46
76. Karakallio-Kilon kokoomus: Apteekkiluvan yhtiöittäminen mahdolliseksi	46
77. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Kotihoidontuki poistettava äitien työllisyyttä vähentävänä, heidän köyhyyttään edistävänä ja julkistaloutta heikentävänä etuutena.....	49
78. (Käsitelty loppuun)	52
79. (Käsitelty loppuun)	52
80. (Käsitelty loppuun)	52
81. (Käsitelty loppuun)	52
82. Kaakkois-Suomen Kokoomusnuoret: Genomitieto selkeästi yhden erillisen viranomaisen hallinnoitavaksi	52
83. (Käsitelty loppuun)	55
84. Pohjanmaan Kokoomusnaiset: Moniammatillinen neuvolapalvelu perheiden varhaiseen tukeen	55

85. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Perheiden palvelut saman katon alle, perhekeskus yhä useampaan suomalaiseen kuntaan.....	56
86. Mäntsälän kokoomus: Hyvinvointineuvoloihin ilta-ajat käyttöön koko maassa.....	57
87. (Käsitelty loppuun)	59
88. (Käsitelty loppuun)	59
89. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Raskaudenkeskeytyslainsäädäntö uudistettava naisten itsemääräämisoikeuden takaamiseksi	59
90. Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret: Raskaudenkeskeytyksen ehtoja lievennettävä	60
91. Teljän Kokoomus: Väestöpolitiikka ja syntyvyys.....	62
92. (Käsitelty loppuun)	64
93. (Käsitelty loppuun)	64
Sisäministeriön hallinnonala	64
94. (Käsitelty loppuun)	64
95. (Käsitelty loppuun)	64
96. (Käsitelty loppuun)	64
97. (Käsitelty loppuun)	64
98. (Käsitelty loppuun)	64
Oikeusministeriön hallinnonala	64
99. (Käsitelty loppuun)	64
100. Teljän Kokoomus: Kiihottaminen kansanryhmää vastaan - lainmuutos.....	64
101. (Käsitelty loppuun).....	66
102. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Turvataan seksuaalivähemmistöjen itsemääräämisoikeus, eheytysoidot kiellettävä lailla	66
103. (Käsitelty loppuun).....	68
104. Kaakkois-Suomen Kokoomusnuoret: Kannabiksen käyttö ja pienten määrien hallussapito dekriminisoitava.....	68

105. (Käsitelty loppuun).....	70
106. (Käsitelty loppuun).....	70
107. Teljän Kokoomus: Perintäyhtiöille todistamisvelvoitus velallisen tavoittamisesta.....	70
108. Vaasan Kokoomusnaiset: Maksuhäiriömerkintöjen poisto	71
109. (Käsitelty loppuun).....	73
110. (Käsitelty loppuun).....	73
111. Helsingin Edistyskokoomus: Parannetaan äänestäjien kuluttajansuojaa: Puolueiden vaaliohjelmien vaikutusten arviointi ja faktantarkistus kuntoon!.....	73
112. (Käsitelty loppuun).....	75
113. (Käsitelty loppuun).....	75
114. (Käsitelty loppuun).....	75

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala 75

115. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Lopetetaan turpeen energiakäyttö vuoteen 2030 mennessä	75
116. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Lopetetaan päästökaupan kompensatiotuki	77
117. (Käsitelty loppuun).....	80
118. (Käsitelty loppuun).....	80
119. Tampereen Kokoomusopiskelijat TYKO: Vuokratyön tasa-arvo työsopimuksissa.....	80
120. Kokoomuksen Nuorten Liitto: Työelämän pelisäännöt yhteisiksi – paikallista sopimista laajennettava. 83	
121. Karakallio-Kilon kokoomus: Yleissitovuus pois työsopimuslaista	84
122. (Käsitelty loppuun).....	85
123. Lappeenrannan Kokoomusteekkarit: Ammattiyhdistysliikkeen verovapaudesta luovuttava.....	85
124. Kälviän Kokoomus: Kojamo OYJ:n ja Ay-liittojen tulot verolle.....	86
125. Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret: Kaikki palkan sivukulut näkyviin palkkakuittiin	88
126. Kotkan Kokoomus ry: Palkkakuitti läpinäkyväksi.....	88

Puolustusministeriön hallinnonala 89

127. Kansalliset Jatko-Opiskelijat: Nato-jäsenyys vahvistaisi Suomen puolustusta ja turvallisuutta	89
128. Puistolän Kokoomus: Aluepuolustus ja aluejoukot vahvistettava	91
129. Kokoomuksen Naisten Liitto Maanpuolustuksen ja asepalveluksen toimintakykyä on suojeltava	95
130. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Ulkomaalaisten omistuksessa olevien strategisten kohteiden lähellä olevat kohteet säädettävä mahdolliseksi lunastaa takaisin.....	97
131. Hämeenlinnan Kokoomusnuoret: Kansalaispalvelus Suomeen	99
132. Kotkan Kokoomus: EU:n esittämä lyijykielto	100
133. Vaasan Kokoomusnaiset: Väestönsuojelukursseja naisille	102

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala 103

134. Tornion Kokoomusnaiset: Varhaiskasvatusta uudistettava.....	103
135. Kainuun Kokoomus: Vahvistettu opintopolku varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle	104
136. Kuopion seudun Kokoomusnaiset: Harrastetakuu jokaiselle alakouluikäiselle	105
137. Savo-Karjalan Kokoomusnaiset: Luonnontieteiden ja matematiikan opetuksen vahvistaminen varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle unohtamatta tyttöjen mukanaoloa.....	106
138. Pirkanmaan Kokoomusnuoret: Taloustiedon laajentaminen opetussuunnitelmaan	108
139. Kokoomuksen Hämeenlinnan Kunnallisjärjestö ja Hätilän Kokoomus: Kymmensormijärjestelmä osaksi perusopetuksen opetussuunnitelmaa.....	108
140. Uudenmaan Kokoomusnuoret: Mediakasvatuksen lisääminen osaksi perusopetuksen opetussuunnitelmaa	109
141. Pirkanmaan Kokoomusnuoret: Ala-asteelle toinen vapaavalintainen pakollinen kieli.....	110
142. Turun Kansallisseura: Elämäntaidot-oppiaine lisättävä perusopetukseen	112
143. Kotkan Kokoomusnaiset: Talousosaaminen ja -apu kuntoon konkreettisilla toimenpiteillä	114
144. Turun Kansallisseura: Kasvattajien ja opettajien työnkuvan selkiyttäminen sekä työn vaatavuuden huomioiminen tasapuolisesti.....	115
145. Turun Kansallisseura: Pienluokat lapsen lakiin kirjatuksi oikeudeksi	116

146. Turun Kansallisseura: Koulutusseteli kasvat- ja opetusalan henkilöstön täydennyskoulutusta varten	117
147. Kokoomuksen Naisten Liitto: Jokaiselle koululaiselle oma tukihenkilö	118
148. Kokoomuksen Naisten Liitto: Liikunnan tärkeys ja ennaltaehkäisevän toiminnan järjestämisen vastuutahot seuraavaan sote-lakiin	119
149. Kokoomuksen Naisten Liitto: Tasavertaista urheilupaikka- ja rakentamista	120
150. Lapin Kokoomusnaiset: Tukea tasapuolisesti tyttöjen/naisten ja poikien/miesten liikuntaharrastuksiin	121
151. Kokoomuksen Naisten Liitto: Urheiluseurojen vapaaehtoistyön merkityksen esille tuominen	122
152. Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret: Persentitit näkyville ylioppilastodistukseen!	123
153. Karakallio-Kilon kokoomus: Pakkojäsenyys pois yliopistolaista	125
154. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Opiskelijoiden tulorajat nostettava Suomessa muiden pohjoismaiden tasolle	127
155. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Koulutusjärjestelmä täytyy uudistaa tukemaan jatkuvaa oppimista	128
156. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Suomen korkeakoulutus laahaa perässä, luodaan siirtymävaiheeseen korkeakouluseteli	130
157. Kansalliset Ylioppilaat: Etäopiskelumahdollisuuksia edistettävä korkeakouluissa	132
158. Kansalliset Ylioppilaat: Korkeakouluopiskelijoita ei tule pakottaa kieltäytymään harjoittelujakson palkasta	133
159. Kansalliset Ylioppilaat: Suomen yliopistot keskitettävä kansainvälisesti merkittäviksi huippuyksiköiksi	134
160. Rauman Kokoomusnaiset Erityistä tukea tarvitsevien lasten oikeus oppimiseen turvattava	136
161. Pohjanmaan kokoomusnuoret: Laajan, koko maan kattavan korkeakouluverkon turvaaminen	137
162. Satakunnan Kokoomusnaiset: Opettajamitoitus kirjattava perusopetuslakiin	139
Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	140
163. Pohjanmaan Kokoomusnaiset: Verkko-yhteydet kuntoon kaikkialla Suomessa	140
164. Tampereen Kokoomusopiskelijat TYKO: Telemarkkinointia koskevan lainsäädännön muuttaminen ..	142

165. Tampereen kokoomusopiskelijat TYKO: Maksullisten puhelinpalveluiden lainsäädännön muuttaminen	143
166. Hämeen Kokoomusopiskelijat: Jäämerenradan linjaus länsirajalle	144
167. Jyväskylän Kokoomus: Nelostien kriittisimpään kohtaan saava viimeinkin rahoitus	146
168. Kansalliset Ylioppilaat: Moottoreiden nopeusrajoituksia nostettava	147
169. Kokoomuksen Kotkan Kunnallisjärjestö: Väylämaksut on poistettava	149
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	150
170. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Turkistarhaus on kiellettävä siirtymäajalla	150
171. Pohjanmaan kokoomusnuoret: Elävien sinikettujen vieminen Kiinaan ja muihin ulkomaihin on estettävä.	152
172. Vantaan Kokoomusnaiset: Kissojen tunnistusmerkinnän ja rekisteröinnin velvoittavuudesta säädettävä laissa.....	153
173. Kokoomuksen Nuorten Liitto: Ratkaisu maailman nälänhätiin geenieditoinnista	155
174. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Pelastetaan pörriäiset!.....	157
Ympäristöministeriön hallinnonala.....	158
175. Helsingin Kokoomusnuoret: Ilmastonlämpeneminen pysäytettävä 1,5 asteeseen	158
176. Kokoomuksen Nuorten Liitto: Tonttien, kiinteistöjen ja huoneistojen käyttötarkoitussäätely ilmoitusperusteiseksi asemakaavoituksessa	160
177. Helsingin Kokoomusnuoret: Rakennusten korjausvelan vähentäminen ja ehkäisy rakennuksen huoltokirjan avulla	161
178. Jyväskylän Kokoomusnaiset: Omakotitalon myyjän virhevastuu aika lasketaan kahteen (2) vuoteen.	162
179. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Suomalainen kaupunki kasvaa ylöspäin, helpotetaan korkeaa rakentamista.....	164

Järjestölliset ja sääntömuutosaloitteet

1. Haukilahden-Westendin Kansallisseura: Kokoomuksen presidenttiehdokkaan sitouduttava edistämään Suomen Nato-jäsenyyttä

Kokoomuksessa on vuosikymmenten ajan käsitelty Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisia haasteita kylmän realistisesti. Tosiasioista on johdettu selkeä kanta, jonka mukaan Suomen tulee liittyä läntisten maiden puolustusliitto Natoon. Tärkeytensä vuoksi Nato-jäsenyys on ollut kokoomuksen ja kokoomuslaisten keskeinen turvallisuuspoliittinen tavoite jo pitkään.

Siksi meidän tulee puolueena varmistua siitä, että myös puolueemme tuleva presidenttiehdokas sitoutuu keskeisten kokoomuslaisten arvojen edistämiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikassa.

Edellä mainitun perusteella Haukilahti-Westendin kansallisseura ry esittää, että

hyväksymällä tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta tulevaan presidentin vaaliin valmistautuessa varmistamaan, että kokoomuksen presidenttiehdokas on sitoutunut edistämään Suomen Nato-jäsenyyttä.

Puoluehallitus:

Kokoomus on kannattanut Nato-jäsenyyttä vuodesta 2006 lähtien, jolloin asiasta tehtiin päätös puoluekokouksessa. Kokoomuksen mielestä Suomen pitää jatkaa ja tiivistää yhteistyötä ja kumppanuutta esimerkiksi Naton, Yhdysvaltojen, Britannian, Norjan ja Ruotsin kanssa. Kokoomus puolueena ajaa Nato-jäsenyyden toteutumista.

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta MTS:n vuonna 2020 tekemän selvityksen mukaan kansalaiset eivät kuitenkaan keskimäärin kannata Suomen Nato-jäsenyyttä, vaan 64 prosenttia oli sitä mieltä, että Suomen ei tulisi pyrkiä Naton jäseneksi. Nato-jäsenyyttä kannattavien osuus oli 20 prosenttia. Kokoomuksen kannattajista Nato-jäsenyyden hakemista tukee alle puolet, yhteensä 46 prosenttia ja kielteisesti Nato-jäsenyyteen suhtautuu 38 prosenttia kokoomuksen kannattajista.

Suomen ulkopoliitikkaa johtaa tasavallan presidentti yhteistoiminnassa valtioneuvoston kanssa. Eduskunta hyväksyy kuitenkin kansainväliset veloitteet ja niiden irtisanomisen sekä päättää kansainvälisten veloitteiden voimaansaattamisesta siltä osin kuin perustuslaissa säädetään. Presidentti tekee kaikki merkittävät ulkopoliittiset ratkaisunsa yhteistoiminnassa valtioneuvoston kanssa ja valtioneuvoston valmistelusta.

Natoon liittyminen ei ole yksin tasavallan presidentin päätettävissä tai edistettävissä oleva asia, vaan hänen on muodostettava tilannekuva ja toimittava kulloisessakin toimintaympäristössä realiteetit huomioiden, koko kansan presidenttinä. Kokoomus kannattaa Nato-jäsenyyttä, mutta ei pidä tarkoituksenmukaisena sitoa kokoomuksen ehdokkaan tai valituksi tulleen kokoomuslaisen presidentin mielipiteitä tai toimia tässä kysymyksessä.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

2. (Käsitelty loppuun)

3. (Käsitelty loppuun)

4. Kaakkois-Suomen Kokoomusnuoret: Puoluevaltuuston ja -hallituksen rooleja korostettava Kokoomus-yhteisössä

Kokoomuksessa ylintä päätösvaltaa käyttää puoluekokous. Puoluekokousten välissä päätösvalta on puoluevaltuustolla ja toimeenpanovalta puoluehallituksella, jotka kumpikin yleensä jäävät rivijäsenelle etäisemmiksi kuin puoluekokous tai yhdistyksen vuosikokoukset. Puolueen sivuilta näkee suorat linkit puoluevaltuuston ja -hallituksen tietoihin alareunassa. Kuitenkaan klikattaessa linkkejä, nämä eivät erittele tarkemmin niiden roolia puolueorganisaatiossa tai edes varsinaisten jäsenten tietoja juuri nimeä enempää. Koronavirus aiheutti monien muiden asioiden joukossa myös Porin puoluekokouksen siirtymisen kesäkuulta syyskuulle. Entä jos joskus tulee tilanne, ettei puoluekokousta voisi järjestää ollenkaan? Tämä jättäisi merkittävän vaikutusväylän pois jäsenistöltä.

Kaakkois-Suomen Kokoomusnuorten alueella toimiva Kouvolan Seudun Kokoomusnuoret lähetti aloitteita puoluevaltuustoon osittain jäsenpostin joulukalenterin kannustettua siihen. Tämä puolueen sääntöjen mahdollistama tapa voisi jatkua aktiivisesti, mikä mahdollistaisi kiireellisimpien kysymysten käsittelyn lyhyemmin väliajoin kuin kahden vuoden välein, todennäköisesti vähentäen samalla puoluekokousaloitteiden määrää. Tämä aktivoitaisi ja uudistaisi samalla puoluevaltuuston ja -hallituksen rooleja ja loisi uudenlaista keskustelempaa kulttuuria puolueen sisälle. Tämän voi tehdä sääntö- ja/tai kulttuurimuutoksella. Edellinen on tarpeellinen, jos puoluehallituksen mielestä nykyiset säännöt eivät mahdollistaisi aloitteessa kuvattua mallia. Jälkimmäisellä saataisiin sitoutettua jäsenistöä tehokkaammin, ja selkeällä tiedottamisella esimerkiksi jäsenviesteissä luotaisiin uudenlainen toimintamalli, jossa puoluevaltuuston jäsenet muuttuisivat vahvemmin omien piiriensä "kansanedustajiksi".

Edellä mainitun perusteella Kaakkois-Suomen Kokoomusnuoret ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta toimimaan siten, että puoluevaltuuston ja -hallituksen rooleja korostetaan Kokoomus-yhteisössä.

Puoluehallitus:

Puoluekokouksessa on käsittelyssä sääntömuutos. Se sisältää myös esityksen puoluekokouksen pitämisestä etänä, joten jatkossa virtuaalinen kokous ei ole riippuvainen ulkopuolisista kriisitilanteista. Puolueen verkkosivut ovat uudistumassa syksyllä 2020. Tämän uudistuksen yhteydessä voidaan tarkastella myös mahdollisuutta kertoa organisaatiosta tarkemmin poliittisten sisältöjen lisäksi.

Puoluehallitus kiittää Kaakkois-Suomen Kokoomusnuoria aktiivisuudesta tammikuun puoluevaltuustolle. Aloitteisiin kannustaminen oli osa sääntömuutosprosessia ja sillä haettiin suuntaa varsinaiselle esitykselle. Puoluekokouksella on nyt käsiteltävänä oleva varsinainen sääntömuutos ja se sisältää juuri Kaakkois-Suomen Kokoomusnuorten ehdottaman mahdollisuuden tehdä aloitteita jatkuvasti puoluevaltuustolle.

Kuten yhdistyskin toteaa, monet uudistukset voidaan toteuttaa sekä sääntöuudistuksilla että kulttuurisilla muutoksilla. Sääntömuutos ei yksinään tuo ratkaisua, tarvitaan myös aktiivista markkinointia ja toimintaa. Puoluehallitus toivoo, että mikäli aloiteuudistus puoluekokouksessa hyväksytään, se myös otettaisiin aktiiviseen käyttöön. Aloiteuudistuksella halutaan parantaa jäsenistön ja jäsenjärjestöjen mahdollisuutta vaikuttaa useammin kuin kahden vuoden välein jätettävillä puoluekokousaloitteilla. Tämä selkeyttää ja nostaa myös puoluevaltuuston roolia. Aloiteuudistuksessa tuodaan uutena mahdollisuutena myös kannattaja-aloite, joka entisestään lisää paitsi jäsenistön, myös kokoomuksen kannattajien vaikutusmahdollisuuksia.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

5. Puotilan kokoomus: Puoluekokousaloitteiden nettikäsittely ja -äänestys

Jäsendemokratian kannalta sekä nykyinen että ehdotettu puoluekokousaloitteiden käsittelyjärjestelmä on ongelmallinen. Nykyjärjestelmässä keskustelu aloitteista ja äänestys niistä on eriytetty siten, että puoluekokousedustajilla ei äänestäessään ole selkeää kuvaa siitä, mitä perusteluja aloitteista on esitetty, ja onko äänestyksen Kyllä-äänien tarkoitus hyväksyä vai hylätä alkuperäinen esitys, koska äänestyspäätös tehdään puoluehallituksen kannasta ei alkuperäisestä esityksestä. Lisäksi aloitteiden käsittelyiden aikana pidetään paljon ryhmäpalavereita, jolloin puoluekokousedustajat eivät ole läsnä kokouksissa. Puoluekokousaloitteita on myös niin runsaasti, että kokouksessa ei yksinkertaisesti ole riittävästi aikaa keskustella jokaisesta aloitteesta asian tärkeyden vaatimalla tavalla.

Sääntömuutosesityksen yhteydessä ehdotetaan, että puoluekokous voi päättää sille tehdyn aloitteen ja siitä annetun puoluehallituksen lausunnon siirtämisestä puoluevaltuuston käsiteltäväksi, ilman aloitteen muuta käsittelyä. Tämä murentaa puoluekokouksen asemaa puolueen korkeimpana päättävänä elimenä ja vähentää jäsendemokratiaa.

Teimme vuoden 2018 puoluekokoukseen puoluekokousaloitteiden nettikäsittelyä ja -äänestystä koskevan aloitteen, jonka yhteydessä puoluehallitus totesi: sähköiset kanavat tulee vahvasti huomioida uusia aloitemalleja ja -käytäntöjä pohdittaessa.

Aloitteiden käsittely on uudistettava siten, että varsinaiset jäsenet voivat äänestää kaikista puoluekokousaloitteista digitaalisesti, ja vain sellaiset aloitteet, joista puoluehallitus on eri mieltä kuin digitaalisen jäsenäänestyksen tulos, viedään käsiteltäväksi varsinaiseen puoluekokoukseen.

Kunkin aloitteen kohdalle tulee avata äänestyspainike, jonka avulla digitaalisesti tunnistaunut jäsen voi ilmaista, puoltaako vai vastustaako hän aloitetta. Aloitteeseen voi liittää myös kommenttiosion, johon jäsenet voivat kirjoittaa omia näkemyksiään aloitteen puolesta tai vastaan. Jos puoluehallitus hyväksyy äänestystuloksen, aloite merkitään tiedoksi hyväksyttynä aloitteena seuraavassa puoluekokouksessa. Mikäli puoluehallitus ei hyväksy äänestystulosta, aloite viedään puoluekokouksen käsiteltäväksi ja äänestettäväksi. Puoluekokouksessa äänestystapa muutetaan siten, että hyväksyessään aloitteen jäsen äänestää ”kyllä” ja vastustaessaan ”ei”.

Tämä käytäntö parantaisi jäsenten digitaalisia osallistumismahdollisuuksia, toisi aikaa aloitteiden huolelliseen käsittelyyn puoluekokouksessa ja parantaisi demokratiaa puolueen sisällä.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta valmistelemaan sääntömuutosesitystä vuoden 2022 puoluekokoukseen siten, että puoluekokousaloitteiden nettikäsittely ja -äänestys otetaan käyttöön vuoden 2024 puoluekokoukseen tulevien aloitteiden osalta.

Puoluehallitus:

Puoluekokoukselle 2018 jätettiin useita aloitteita koskien aloitejärjestelmän kehittämistä. Jo vastauksessa lähdettiin siitä, että uudistukseen lähdetään voimin mielin, eikä keinoja lyödä lukkoon etukäteen. Nyt käsillä olevassa esityksessä on nostettu esiin useita uusia asioita, aloitteita tehdään jatkossa jatkuvasti myös puoluekokousten välillä, aloitteen tekijöiden joukkoa on laajennettu mm. luonnollisten jäsenten joukkoon ja aloitteisiin on lisätty uutena kannattaja-aloite puoluehallitukselle.

Sääntöuudistusta valmisteltaessa käytiin läpi mahdollisuuksia sähköiseen äänestykseen ennen puoluekokousta. Velvoittavana sääntöihin kirjattuna vaihtoehtona aloiteoikeutta ei ole mahdollisuutta rajoittaa sähköisellä äänestyksellä. Puoluehallitus tunnistaa kuitenkin aloitteessa kerrotun huolen ja asiaan on pyritty löytämään muita ratkaisuja.

Puolueessa on käynnissä myös jäsenrekisteriuudistus ja siihen liittyvä jäsensovelluksen käyttöönotto. Jäsensovellus antaa mahdollisuuksia kyselyihin ja keskusteluihin, joita voidaan käyttää myös aloitteiden ennakkolliseen äänestämiseen tai kommentointiin, vaikkei varsinaista velvoittavuutta olekaan mahdollista olla. Uudistuksen vuoksi vuoden 2020 puoluekokouksessa ei vielä tätä mahdollisuutta ole eikä vanhaa järjestelmää haluttu enää käyttää tähän, joten tästä kokouksesta sähköinen vaikuttaminen on pois.

Digitaalisuus, jäsenten reaaliaikainen osallistaminen ja jäsendemokratia on sääntöuudistuksen keskeisiä tavoitteita. Osa näistä toteutetaan sääntökirjauksilla ja osa muilla teknisillä ratkaisuilla. Aloitteessa tarkoitettu sähköinen osallistuminen on tärkeää ja tätä tavoitetta kohti puoluehallitus on valmis viemään puolueen kehittämistä.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi puoluekokousaloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

6. (Käsitelty loppuun)

7. Salpausselän Kokoomus ry: Järjestöorganisaation suoraviivaistaminen

Kansallisen Kokoomuksen järjestökenttä on vuosisadan saatossa muodostunut monitahoiseksi ja -tasoiseksi. Perusyhdistyksien kannalta järjestelmää tulisi kehittää suoraviivaisemmaksi. Puolueemme tulisi näyttäytyä uudistushaluisena ja kaikkia kansalaisia houkuttelevana.

Se, miltä kokoomus puolueena ja toimijana näyttäytyy toimintaympäristössään, on tärkeää. Liittyminen kokoomukseen ja oman kunnan paikalliseen toimintaan tulee olla selkeää ja helppoa. Kasvojen suhteessa äänestäjiin tulisivat olla avoimet ja hymyilevät.

Kaupunginosayhdistykset tai muun syyn perusteella kokoomuslaisten välille vedetyt raja-aidat eivät ole enää 2000-luvun mukaista politiikkaa. Olemme yksi puolue, jonka yhtenä arvona on suvaitsevaisuus. Ison varjon alle mahtuvat kaikki kokoomuslaiset. Järjestökentän tulisi rakentua tämän periaatteen mukaan.

Kokoomuksen perusyhdistykset muodostavat rungon koko puolueen toiminnalle. Yhdistyksiä on monessa kunnassa vain yksi, isommissa kunnissa on taas muodostunut monien perusyhdistysten kirjo. Osin se saattaa edelleen puolustaa asemaansa eri jäsenryhmien osalta, esimerkiksi nuoret ja opiskelijat. Ulospäin jakautuminen näyttäytyy joskus jopa riitaisalta ja eripuraiselta puolueen jäsenjoukolta.

Esimerkiksi eduskuntavaaleissa paikkakunnan ehdokkaat ansaitisivat koko kaupungin tuen, eikä ehdokkaita pitäisi luokitella eri yhdistysten ehdokkaiksi. Pahimmillaan esimerkiksi naisehdokas, joka ei kuulu naisyhdistykseen, ei saa naisilta tukea vaaleissa tai miesehdokas saa kokea diskriminointia sukupuolensa takia.

Aloitteemme ideoisijoilla on tiedossaan useita tilanteita, joissa kokoomustoiminnasta kiinnostuneiden mielenkiinto on lopahtanut monimutkaisen yhdistyskirjon hankaluuteen, oman yhdistyksen löytymiseen ja yhteishengen puutteeseen. Salpausselän Kokoomus on yksi Lahden paikallisyhdistyksistä ja on vuosien kuluessa alkanut monen muun yhdistyksen tapaan kutistua. Eri yhdistyksien jäsenkunta alkaa vanheta eikä uusia jäseniä saada mukaan aktiivitoimintaan samalla mittakaavalla kuin vuosikymmeniä sitten.

Raskas puoluerakenne ja sisaryhdistysten erilaiset näkemykset eivät ole kokoomustoiminnalle eduksi. Järjestelmä on ajettu olotilaan, jossa yhdistysten liittäminen toisiinsa on tehty hankalaksi sekä konkreettisesti että henkisesti. Puolueemme tulisi linjata, millaisilla edellytyksillä paikallisyhdistysten annetaan toimia ja syntyä.

Salpausselän Kokoomus esittää Kansallinen Kokoomus ry:n puoluekokoukselle, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen aloittamaan järjestökentän suoraviivaistamisen ja uudenlaisen toimintaympäristön toteuttamisen pikaisesti. Tämä tarkoittaa sääntöjen, jäsenpykälien ja yhdistysten sääntöjen uudistamista sekä isompien kaupunkien osalta mallinnusta yhdistysten syntymisen ja yhteenliittämisen edellytyksistä ja ehdoista.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus tervehtii ilolla aloitetta ja yhtyy sen näkemykseen; puolueemme tulisi näyttäytyä uudistushaluisena ja kaikkia kansalaisia houkuttelevana. Myös puoluehallitus haluaa nähdä puolueen avoimena ja viestiltään positiivisena.

Puolueen on uudistuttava ja eletävä ajassa. Tästä syystä puoluehallitus on tuonut vuoden 2020 puoluekokoukselle sääntöuudistuksen, joka on osa tätä kehittämisen projektia. Sääntöuudistus aloittaa matkan kohti selkeämpää puoluerakennetta. Sääntöuudistusta jatketaan puoluekokouksen jälkeen paikalliselle tasolle ja puolueen sääntöjä voidaan uudistaa tarvittaessa myös seuraavassa puoluekokouksessa.

Puolue toteuttaa vuonna 2020 jäsenrekisteriuudistuksen. Uudistus tuo helpotusta mm. jäseneksi liittymisen prosessiin ja madaltaa kynnystä osallistua puolueen toimintaan. Puolue on ottanut käyttöön ja kehittää edelleen digitaalisen osallistumisen keinoja puolue toiminnassa. Näitä toteutetaan sekä sääntöuudistuksen että teknisillä ja toiminnallisilla käytänteillä.

Paikallisyhdistykset ovat toiminnan tärkeä runko, mutta kuten aloitteen tekijätkin kirjoittavat, rakenne on monilta osin pirstaloitunut. Yhtenä sääntöuudistuksen tavoitteena on selkeyttää rakennetta ja löytää tähän aikaan sopivimmat tavat järjestäytyä. Tämä tapahtuu mahdollistamalla ja kannustamalla rakenteisiin, jotka palvelevat kutakin kuntaa tai aluetta parhaiten.

Tarvitsemme uusia tapoja ja malleja toimia sekä eteenpäin katsovan tulevaisuuden vision. Puoluehallitus sitoutuu jatkamaan työtä tämän tavoitteen edistämiseksi.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

8. (Käsitelty loppuun)

9. Teljän Kokoomus: Puoluekentän uudistaminen

Suomessa on tällä hetkellä 9 eduskuntapuoluetta. Tämä tarkoittaa, että vaalituloksen jälkeen kansalaisen on mahdotonta tietää, kuka Suomea tulee hallitsemaan. Epätietoisuus tulevista vaihtoehdoista vaikeuttaa myös päätöstä oman äänen käyttämisestä. Monissa länsimaissa on käytössä kaksipuoluejärjestelmä, jolloin heti vaalituloksen jälkeen tiedetään, mikä on maan tuleva suunta. Kaksipuoluejärjestelmässä äänestäjä tietää etukäteen millaista politiikkaa tulee äänellään tukemaan.

Esitämme, että Kansallinen Kokoomus käynnistää tunnustelut kotimaisten porvaripuolueiden (Kokoomus, Keskusta, KD ja PS) yhdistymisestä, muodostaen suomalaisen version republikaanisesta puolueesta ja vahvan vastavoiman vihervasemmistolle.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Kansallinen Kokoomus käynnistää tunnustelut kotimaisten porvaripuolueiden

(Kokoomus, Keskusta, KD ja PS) yhdistymisestä muodostaakseen suomalaisen version republikaanisesta puolueesta ja vahvan vastavoiman vihervasemmistolle.

Puoluehallitus:

Suomalainen puoluekenttä on muodostunut pitkä kehityskulun tuloksena. Suomen varhaiset puolueet syntyivät 1800-luvun puolivälin jälkeen, jolloin puolueyhityksen perustana oli kieli- ja kansallisuuskysymys. Vuosisadan vaihteessa kielikysymyksen painoarvo väheni ja yhteiskunnan kehittäminen sekä suhde Venäjään nousivat keskeisiksi kysymyksiksi. Vuoden 1907 eduskuntavaalit vahvistivat silloista puoluerakennetta. SDP sai 80 edustajanpaikkaa, Suomalainen puolue 59 paikkaa, Nuorsuomalainen puolue 26 paikkaa, RKP 24 paikkaa ja Maalaisliitto 9 paikkaa sekä Kristillinen työväki kaksi paikkaa. Näistä vaaleista lähtien jokaisella suomalaisella puolueella on ollut oma tarkoituksensa, puolueohjelmansa, historiansa ja kannattajakuntansa.

Eri maiden puolueet ja puoluejärjestelmät eroavat toisistaan ja ovat kukin oman historiallisen kehityskulkunsa tuloksia. Suomessa on ollut leimallista monipuoluejärjestelmä ja yhteistyön hakeminen eri tilanteissa eri suunnista. Ikävä vaihe parlamentarismille oli Kokoomuksen pitkä korpivaellus oppositiossa vuosina 1966-1987. Kokoomus joutui ulkopoliittisista syistä oppositioon ja ulkopoliitikkaa käytettiin käyttämään sisäpolitiikan välineenä. Suomalainen puoluejärjestelmä on kuitenkin todistanut toimivuutensa monissa yhteiskunnan kriisi- ja murrostitanteissa. Kokoomus on pystynyt eri kokoonpanoissa edistämään omia tavoitteitaan painottaen sellaisia kysymyksiä, joista kulloistenkin hallituskumppaneiden kanssa on syntynyt yhteinen linja. Jaamme joitakin yhteisiä tavoitteita kaikkien puolueiden kanssa.

Äänestäjien kuluttajansuojan kannalta on tärkeää, että ennen vaaleja käydään monipuolinen ja syvälinen keskustelu puolueiden tavoitteista. Suomalaiset puolueet ovat kuitenkin pääosin vakiintuneita ja tavoitteet julkisia. Myös vaalikoneet edistävät tavoitteiden läpinäkyvyyttä.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hylkäisi aloitteen.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

10. (Käsitelty loppuun)

11. (Käsitelty loppuun)

12. (Käsitelty loppuun)

13. (Käsitelty loppuun)

14. (Käsitelty loppuun)

15. (Käsitelty loppuun)

16. (Käsitelty loppuun)

17. (Käsitelty loppuun)

18. (Käsitelty loppuun)

19. (Käsitelty loppuun)

20. (Käsitelty loppuun)

Yleispoliittiset ja poikkihallinnolliset aloitteet

21. Tampereen Harjun kokoomus: Pelikoneet julkisista tiloista erillisiin, valvottuihin tiloihin

Yleisissä tiloissa olevat rahapeliautomaatit ovat aiheuttaneet suomalaisille ihmisille, esimerkiksi eläkeläisille ja nuorisolle, huomattavia rahan menetyksiä ja aiheuttaneet velkakierteen syntymisen sitä kautta rikoksiin ja onnettomuuksiin, itsemurhiin.

Ei voi olla oikein, että meillä Suomessa on pelikoneet esillä jokaisen marketin aulassa ja huoltoasemilla keräämässä rahaa Veikkaukselle jaettavaksi osittain kummallisiin kohteisiin ja ostamaan rahapelo-oikeuksia rahanpesuvaltioista.

Monissa Euroopan maissa rahapelit ovat valvotuissa tiloissa, Casinoissa, missä jokainen pelaaja tunnustetaan, ennen pelaamisen alkua.

Veikkaus Oy saa kyllä jaettavaa, kunhan lopettaa tuhlaamisen rahapelilisensseihin ja turhaan mainostamiseen. Omat keräyskulunsa ovat varsin huomattavat saatavaan tulokseen nähden.

Myytäkään rahapeli lisensoijalle sitten muille, kun ne ovat muissakin maissa toimineet (Ruotsi).

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehoittaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Veikkaus Oy:n pelikoneet siirretään erillisiin Casino-tyyppisiin tiloihin, missä niiden käyttäjien valvonta on tarkemmin valvottavissa ja eivät aiheuta runsaalla vapaalla esilläolollaan liian suurta kiusausta ohikulkijoille kaupoissa ja yleisissä tiloissa.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 25 lopussa.

Päätös: Puoluevaltuusto totesi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen 21 johdosta.

22. Helsingin Edistyskokoomus: Rahapelivoittojen elinkaari vastuulliseksi: Ongelmia ehkäistävä tehokkaammin ja veikkausvoitot ohjattava yleiseen budjettiin

Veikkauksen monopolitoiminnan oikeutuksena oleva rahapelihaittojen tehokkain ehkäisy ei toteudu käytännössä. Rahapelivoittojen elinkaaren vastuullisuutta tulee parantaa mainonnan ja valvonnan paremmalla sääntelyllä sekä rahoituksen ohjaamisella tehokkaisiin peliosto-ohjelmiin.

Voittovarojen käyttöä tulee myös parantaa nykyistä tehokkaammalla, läpinäkyvämmällä ja oikeudenmukaisemmalla ohjauksella valtion yleisen budjetin kautta. Veikkausvoittovarojen ohjaaminen ja jakautuminen nykyistä useammalle hallinnonalalle valtion yleisen budjetin kautta lisäisi parlamentaarista vaikuttavuutta.

Perustelut:

Uhkapelaaminen ei kieltämällä lopu. Koska uhkapelaamisesta aiheutuu merkittäviä haittoja, on oikein sekä säädellä toimintaa tarkasti että ohjata sen voitot valtiolle. EU sallii Suomessa monopolijärjestelmän sillä ehdolla, että se on paras keino ehkäistä rahapelaamisen haittoja.

Pelihaittojen ehkäisy ja vastuullinen markkinointi on otettava tosissaan tai monopolin ylläpitämiselle ei ole edellytyksiä. Kilpailu- ja kuluttajaviraston selvitysten mukaan Veikkauksen markkinointikäytännöt ovat olleet ristiriidassa sen kanssa, että EU:n mukaan monopoliasemassa oleva yhtiö ei saa yllyttää ja rohkaista liiallisesti pelaamaan. Rahapelien myynninedistäminen ei ole sallittua vain rahapelituottojen kasvattamiseksi. Veikkauksen runsas ja koko yhteiskuntaan levinnyt markkinointi ei ole linjassa tämän tavoitteen kanssa. EU-tuomioistuimen mukaan rahapelien mainonnassa ei ole sallittua myöskään korostaa rahapeliyrityksen tuottojen käyttämistä yleisen edun mukaiseen toimintaan.

Veikkaus on Suomen suurimpia markkinoijia. Kkv:n selvityksen mukaan sen mainonta on ollut toistuvasti viranomaisten huomautusten kohteena, mutta valvonta on jälkikäteistä. Veikkaus on hakenut aggressiivisesti rajoja mainonnalleen. Sallittujen rajojen etsimisestä tulee kyseenalaista, kun se on toistuvaa ja viranomaisten kieltä noudatetaan jälkikäteen, kun mainosten tavoite ja näkyvyys on jo toteutunut.

Kyseessä on tasapaino-ongelma. Suomessa pelataan rahapelejä eniten Euroopassa, keskimäärin henkilöä kohden noin 320 eurolla. Veikkauksen tuotot tuloutetaan erilaisille yleishyödyllisiksi katsotuille tahoille kolmen eri

ministeriön kautta. Peliongelmaiset tarjoavat ison osan pelituotoista. Pelihaittojen ehkäisy ja yleishyödyllisten toimijoiden hyvää tarkoittava toiminta ja niiden tuottama hyvä yhteiskunnalle päätyvät vastakkain. Kilpailu- ja kuluttajaviraston selvityksen mukaan pelaamismotivaatiota pidetään yllä myös korostamalla hyvän tekijän roolia ja lukuisten edunsaajien toiminnan tukemista. Tämä ei ole sallittua EU-tuomioistuimen mukaan.

Avoimuutta ja mahdollisuuksia arvioida veikkausvoittovarojen käytön vaikuttavuutta on lisättävä. Tällä hetkellä ennalta veikkausvoittovarat ohjautuvat ennalta määrättyjen ministeriöiden hallinnonalojen määrittelemillä kriteereillä rajatuille toimijoille. Käytännössä veikkausvoittovarat korvamerkitään ennalta kolmelle eri ministeriölle, josta ne jaetaan eteenpäin muun muassa yleishyödyllisen kansalaisjärjestötoiminnan tueksi. Mediassa on aiemmin kyseenalaistettu, onko veikkausvaroin rahoittaminen ja ministeriöiden suora tuki oikeudenmukainen ja järkevä tapa tukea kansalaisjärjestötoimintaa. Tuen saajien toimintaan ei kohdistu samanlaista valvontaa kuin julkisen sektorin toimijoihin, eikä niiden tehokkuutta voida arvioida ulkopuolelta samalla tavalla. Avustusten myöntämiskriteerit ja vaikutusten valvonta ovat käytännössä valmistelevien virkamiesten ja yksittäisen ministerin johtaman ministeriön poliittisen ohjauksen alla.

Olisi oikeudenmukaisempaa ja tehokkaampaa julkisen rahoituksen ohjaamista alistaa Veikkauksen tuottovarat valtion yleiseen budjettiin.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että rahapelituottojen tehokasta ja oikeudenmukaista jakamista edistetään tekemällä siitä nykyistä läpinäkyvämpää ja avoimempaa. Veikkausvoittovarat tulee jatkossa siirtää yleiseen valtion budjettiin ja alistaa ne siten normaalille julkiselle keskustelulle ja valvonnalle. Lisäksi arpajaislain säännöksiä tulee tarkentaa rahapeliin markkinoinnin osalta ja Veikkausta valvovien viranomaisten laatimat linjaukset rahapeliin markkinoinnista tulee päivittää.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 25 lopussa.

Päätös: Puoluevaltuusto totesi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen 22 johdosta.

23. Uudenmaan Kokoomusnuoret: Rahapelitoiminnan tuottojen kytty kulttuurin, liikunnan, sosiaali- ja terveysalan sekä nuorisotoiminnan rahoittamisesta purettava ja rahoitus siirrettävä osaksi normaalia budjettirahoitusta

Rahapelitoiminnan tuotoista (aiemmin veikkausvoittovaroista) kohdennetaan valtion talousarvion kautta osa opetus- ja kulttuuriministeriön toimialalle ja niiden jakamista ohjataan lailla. Ministeriö jakaa tukena vuosittain yli 500 miljoonaa euroa yli 3 000:lle edunsaajalle. Osa-alueista nuorisotoiminnan avustuksista suurin osa katetaan rahapelitoiminnan tuotoilla. Rahapelitoiminnan tuotot muodostuvat Veikkauksen peleihin hävityistä rahoista.

Suomessa on yli 100 000 peliongelmaista. Eniten pelaavien 5 % pelikulutus vastaa puolta koko rahapelikulutuksesta. Rahapeliongelmista kärsivät pelaajat tuovat 22,5 % rahapeliin tuotosta. Veikkauksen tilittäessä voittonsa suoraan ministeriöille avustusten edunsaajat tietävät saavansa rahoituksen rahapeliin

tuotoista. On väärin, että nuoriso- ja liikuntatoiminnan rahoituksesta tuntuva osa tulee suoraan riippuvuudesta kärsivien ihmisten ongelmasta.

Veikkauksen tuloutusten on arveltu pienentyvän esimerkiksi pelikoneiden määrän vähentyessä. Mikäli voittovarot olisivat osa valtion budjettia siinä kuin muutkin tulot, olisi budjetin suunnittelu ja mahdollinen tasapainotus helpompaa. Jos tuotot ohjattaisiin suoraan valtion budjettiin, tukea tarvitsevien rahat eivät olisi peräisin nimenomaisesti rahapeleistä, eivätkä edunsaajat olisi sidoksissa Veikkaukseen. Tämä lisäisi avustuksen saajien yhdenvertaisuutta sekä yksinkertaistaisi ministeriön avustuspolitiikkaa.

Avustuksien myöntöperusteet määräytyvät avustusviranomaisen määrittelemien ehtojen perusteella ja avustusjärjestelmän perustuu lainsäädännössä määriteltyihin tavoitteisiin. Siirryttäessä valtion budjetin avustusjärjestelmään ei tukea tarvitsevien tahojen toiminta saa keskeytyä tai vaarantua. Arviointi- ja avustustoimikunnan tulee varmistaa, että jaettava rahoitus on poliittisista suhdanteista riippumatonta.

Kokoomus kannattaa vapaita markkinoita ja vastuullista talouspolitiikkaa. Valtion menojen lisääminen ei lähtökohtaisesti ole lainkaan mielekästä mutta on väärin, että tärkeää toimintaa rahoitetaan peliongelmaisilla. Samalla tulisi kannustaa kolmannen sektorin järjestöjen yksityisen rahoituksen hankintaa esimerkiksi verovähennysoikeudella järjestöille tapahtuviin lahjoituksiin. Edellä mainituin perustein Uudenmaan Kokoomusnuoret ry esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää edistämään muutoksia rahapelitoiminnan tuottojen kohdistamisesta valtionbudjettiin ministeriöille tilittämisen sijaan.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 25 lopussa.

Päätös: Puoluevaltuusto totesi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen 23 johdosta.

24. (Käsitelty loppuun)

25. Aurajoen Kokoomusnuoret: Veikkausvoitot ja järjestötuet irrotettava toisistaan

Tällä hetkellä veikkausvoitoista maksetaan Suomessa tukea useille eri järjestöille, kulttuurille ja urheilulle. Tämän takia useiden näiden tuensaajien rahoitus on siis riippuvainen Veikkauksen saamista voitoista, mikä aiheuttaa ilmeisen ristiriidan: Veikkauksen, jonka monopolin tavoitteena on minimoida uhkapelaamisen haittoja, voitoista maksetaan nyt monille järjestöille, kulttuurille ja urheilulle elintärkeää tukea, mikä osaltaan kannustaa jopa Veikkausta maksimoimaan tuottojaan. Näin ollen Veikkauksen monopoli ei oikeastaan pyrikään enää ehkäisemään peliriippuvuuksia, vaan peliriippuvuuksilla rahoitetaankin monenlaista järjestötoimintaa. Tämän vuoksi olisikin parempi, jos veikkausvoitot laitettaisiin osaksi valtion budjettia, ja valtion budjetista maksettaisiin järjestötoiminnalle elintärkeät tuet.

Jos veikkausvoittojen tukiosuus laitettaisiin valtion budjettiin, ja sieltä maksettaisiin aiemmin veikkausvoitoista maksetut järjestö-, kulttuuri- sekä urheilutuet, suora yhteys veikkausvoittojen ja tuensaajien välillä saataisiin katkaistua. Tällöin tuensaajat eivät olisi enää riippuvaisia Veikkauksen tuloista, ja Veikkauksen toiminnan

päätavoitteeksi saataisiin taas se, minkä takia Veikkauksella on monopoliasema Suomessa, eli uhkapelaamisen haittojen minimoimiseen.

Edellä mainitun perusteella Aurajoen Kokoomusnuoret ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen Kokoomuksen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää ajamaan veikkausvoittojen ja järjestötukien yhteyden irrottamista.

Puoluehallitus (vastauksena aloitteisiin 21, 22, 23, 24 ja 25):

Tampereen Harjun Kokoomus, Helsingin Edistyskokoomus, Uudenmaan Kokoomusnuoret, Karakallio-Kilon Kokoomus sekä Auroajoen Kokoomusnuoret käsittelevät aloitteissaan suomalaisen rahapelijärjestelmän tulevaisuutta ja siihen liittyvien eräiden epäkohtien korjaamista. Näköpiirissä on, että suomalaiseen rahapelijärjestelmään kohdistuu jo tällä hetkellä kasvavia paineita niin ulkomailta tulevan kilpailun kuin kotimaisten seikkojen johdosta. Myös Kokoomuksella suurena puolueena on oltava valmius ottaa aiheeseen kantaa uskottavilla ja pohdituilla argumenteilla.

Veikkausvoittovaroja on kertynyt noin miljardin euron verran vuosittain, ja niiden avulla on tuettu monenlaista tärkeää toimintaa yhteiskunnassa. Tuotonjaosta säädetään arpajaislaissa, jonka mukaan tuotoista on käytettävä 53 prosenttia urheilun ja liikuntakasvatukseen, tieteen, taiteen sekä nuorisotyön edistämiseen, 43 prosenttia terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen ja 4 prosenttia hevoskasvatukseen ja hevosurheilun edistämiseen.

Puoluehallitus huomauttaa, että Veikkaus OY:n tuottovaatimusta eivät aseta edunsaajat, vaan sen tekee maan hallitus. Veikkaus siis toimii omistajansa eli valtion asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi. Veikkauksen tuottoarvion mukaiset määrärahat kulkevat lisäksi jo nykymallissa eduskunnan hyväksymän valtion talousarvion kautta. Sikäli esimerkiksi Aurajoen Kokoomusnuorten esittämä yhteys edunsaajien ja Veikkauksen välillä näyttäytyy hiukan oiottuna. Toisaalta kuitenkin edunsaajatahot kyllä ovat laajasti edustettuina Veikkauksen hallintoneuvostossa. Puoluehallitus painottaa, että järjestelmän on kestävä kriittistäkin tarkastelua, ja se edellyttää mm. uskottavia palomuuereja rahoituksesta päättämisen ja rahoitusta saavien tahojen välissä. On aiheellinen kysymys, toteutuuko tämä tällä hetkellä.

Arpajaislaissa säädetään, että Veikkaus oy:n tehtävänä on harjoittaa rahapelitoimintaa siten, että rahapeleihin osallistuvien oikeusturva taataan, väärinkäytökset ja rikokset pyritään estämään sekä pelaamisesta aiheutuvia taloudellisia, sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja ehkäistään ja vähennetään. Nämä ovat myös Suomen koko rahapeliyksinoikeuden EU-oikeudellisen hyväksyttävyyden perusteet. Veikkausvoittovarojen tuotot ja niillä aikaansaavat tärkeät ja monien arvostetut päämäärät yhteiskunnassa eivät oikeudellisessa mielessä ole yksinoikeusjärjestelmän peruste vaan järjestelmän suotuisa sivuseuraamus.

Rahapelijärjestelmään liittyvää keskustelua on käyty vuodesta 2019 lähtien erityisesti rahapeliautomaattien ja niiden sijoittelun tiimoilta. Aihetta koskevia kansalaisaloitteita on tehty kaksikin kappaletta. Koronaviruksen leviämisen estämiseen liittyvien toimenpiteiden osana pelikoneet marketeissa, kioskeissa ja huoltamoilla suljettiin. Tällä toimenpiteellä on ollut vaikutuksia sekä Veikkauksen kuluvan vuoden tuottoihin että toisaalta

ongelmapelaamiseen, jonka suhteen juuri raha-automaatit tyypillisesti luokitellaan ns. punaisiksi peleiksi eli kaikkein eniten riippuvuutta aiheuttaviksi.

THL:n mukaan rahapelaaminen on Suomessa euromääräisesti tarkasteltuna runsasta. Suomalaiset hävisivät vuonna 2019 kaikkiaan 1,69 miljardia euroa yksinoikeusjärjestelmän puitteissa toimeenpantuihin rahapeleihin. Suomalaisten rahapelaaminen 2019 -tutkimuksen mukaan noin 2,5 prosenttia pelaajista tuottaa puolet rahapelaamisen tuotoista. Kun tutkimuksen mukaan kaikkiaan 2 917 000 Manner-Suomessa asuvaa henkilöä pelasi rahapelejä, heistä 72 000 kulutti puolet koko vuoden 2019 potista. Viime kaudella tehdyn rahapeliuudistuksen vaikutukset ongelmapelaamisen määrään eivät THL:n tutkimuksen mukaan ole olleet tavoitellun mukaiset. Peliriippuvaisten hoidon puolella on näkynyt entistä vaikeampaan tilanteeseen joutuneita henkilöitä.

Suomalaisten rahapelaaminen 2015 -tutkimuksen mukaan valtaosa rahapelituotoista tulee viikoittain pelaavilta ja ongelmapelaajilta sekä pelaajilta, joiden sosioekonominen asema on heikko. Pienempituloiset kuluttavat nettotuloihinsa nähden enemmän rahaa pelaamiseen kuin suurituloiset. Myös alhaisen koulutustaustan, työttömyyden, heikon terveydentilan ja runsaan päihteidenkäytön on havaittu liittyvän suurempaan rahapelikulutukseen. Nykyiseen järjestelmään ja käytännön toimintatapoihin liittyy siis piirteitä, jotka asettavat alttiiksi kritiikille sen, missä määrin rahapeliyksen yksinoikeusjärjestelmän lakiin kirjatut tavoitteet toteutuvat nykytilassa. Puoluehallitus näkee tuottotavoitteen ja ongelmapelaamisen välisen ilmeisen yhteyden myös eettiseltä kannalta ongelmallisena.

Kuten jo alussa todettu, Suomen rahapelijärjestelmään kohdistuu kasvavia muutospaineita jo lähivuosina. Puoluehallitus katsoo, että tässä aihepiirissä on tarkasteltava erillisinä kysymyksiä ainakin seuraavia aihealueita:

1) Konkreettinen kysymys peliautomaattien sijoittelusta. Tämä on jo lähiaikoina ratkaistava kysymys. On vaikeaa tai jopa mahdotonta uskottavasti perustella nykyisen kaltaista laajaa ja avointa tarjontaa. Tämän kysymyksen osalta puoluehallitus painottaa voimakkaasti pelihaittojen minimoinnin näkökulmaa. Rahapelejä on voitava Suomessa pelata jatkossakin myös peliautomaateilla, mutta puoluehallitus katsoo, että ne olisi tulevaisuudessa paras sijoittaa tiloihin, jossa ne ovat suojassa näköyhteydeltä ja joissa on aukottomasti toimiva ikärajavalvonta;

2) Kysymys edunsaajien rahoituksesta. Koska Veikkauksen tuotoilla rahoitetaan nykyään hyvin laajasti monenlaista erittäin tärkeää toimintaa, on rakennettava laaja poliittinen yhteisymmärrys siitä, miten ainakin aidosti tarpeellisen toiminnan resurssit voidaan järjestää tilanteessa, jossa tuotot vähintäänkin pienenevät. Puoluehallitus ymmärtää, että hetkellisen rahoituskapeikon yli pääseminen saattaa vaatia valtion tukea. Kokonaisuuteen kuuluu tämän lisäksi kansalaisyhteiskunnan omaehtoisten varainhankintakeinojen laajentaminen ja niiden käytön helpottaminen. Tähän liittyy yksityisten rahoituslähteiden mahdollisuuksien tuominen kansalaisyhteiskunnan saataville nykyistä vahvemmin ja siten laajempi valikoima itsenäisen varainhankinnan keinoja käyttöön, mikä olisi myös kansalaisyhteiskunnan alkuperäisen ajatuksen mukaista;

3) Suomen rahapelijärjestelmän tulevaisuus yleisesti. Tämä on pidemmän aikavälin kysymys, joka ei välttämättä ole riippuvainen kahdesta edellisestä kohdasta, ja jossa on perusteltua olla sitomatta vielä tässä vaiheessa puolueen kantaa tiukasti mihinkään tiettyyn yksittäiseen vaihtoehtoon, sen paremmin nykytilan muuttumattomuuteen kuin johonkin muuhun tiettyyn malliin.

Tätä aihepiiriä koskevia kirjauksia on myös puoluekokouksessa käsiteltävässä laajassa poliittisessa ohjelmassa, jonka yhteydessä kyseisiin yksityiskohtiin on mahdollista ottaa tarkemmin kantaa. Kokoomuksen eduskuntaryhmässä on lisäksi jo käynnissä osittain aloitteen tavoitteisiin liittyvä selvitys- ja valmistelutyö. Sen yhteydessä on jo aloitettu valmistautuminen tuleviin keskusteluihin, ottaen huomioon myös kaikki näiden aloitteiden keskeisimmät näkökohdat. Pelihaittojen tehokas vähentäminen ja järjestelmän läpinäkyvyys sekä kriittisen tarkastelun kestävyys on syytä ottaa päämääräksi jatkotyössä.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteiden 21, 22, 23, 24 ja 25 johdosta.

Päätös: Puoluevaltuusto totesi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen 25 johdosta.

26. (Käsitelty loppuun)

27. (Käsitelty loppuun)

Valtioneuvoston kanslian hallinnonala

28. Varsinais-Suomen Kokoomus: Suomi on sitoutunut euroon – talous- ja rahaliittoa kehitettävä rohkeasti

Kokoomus on Suomen johtava Eurooppa-puolue ja sen on pysyttävä sellaisena. Suomen kohtalo on tiiviisti sidottu niin poliittisesti kuin taloudellisesti Euroopan Unionin ja sen jäsenmaiden menestykseen. Vahvat jäsenmaat ja kehittyvä EU on Suomen ja suomalaisten etu.

Talous- ja rahaliitto EMU sekä yhteisvaluutta euro ovat EU:n tulevaisuuden ja vakauden tärkeimpiä tekijöitä. Euron mahdollisuudet vakaana ja suurena valuuttana tarjoavat sekä suomalaisille yrityksille että kotitalouksille etuja, joita pienen maan oma valuutta ei voinut taata. Näihin kuuluvat muun muassa matala korkotaso, vakaa hintataso sekä vaivaton käyttö ympäri euroalueen.

Osana euroaluetta Suomi on mukana myös kaikessa EU:n talouspolitiikkaan liittyvässä päätöksenteossa.

Euron tulevaisuuteen ja kehittämiseen on sitouduttava vahvasti. Kokoomuksen ei tule osallistua mihinkään sellaiseen hallitus- tai muuhun yhteistyöhön, jossa euron tai EU:n vakautta horjutetaan.

Talous- ja rahaliitto ei missään nimessä ole valmis – kuten eivät sen toimivuuteen kiinteästi liittyvät muut EU:n ja jäsenmaiden taloudelliset rakenteet. Kaikkia näitä pitää kehittää määrätietoisesti.

Vaihtoehtoisia tapoja kehittää talous- ja rahaliitto on lukuisia, mutta kaiken taloudellisen menestyksen ytimessä on kilpailukykyinen reaalitalous. Talous- ja rahaliiton kehittäminen tulee olla tiiviisti kytköksissä jäsenmaiden työ- ja hyödykemarkkinoiden sekä muiden rakenteiden kehittämiseen sekä unionin sisämarkkinoiden kehittämiseen.

Rahaliitto sitoo myös euroalueen julkiset taloudet keskinäisriippuvuuteen, mutta yhteisvastuu ei voi olla laajaa, vaan jokaisella jäsenmaalla on oltava vastuu omasta taloudestaan: omista tuloista, menoista ja veloista. Jäsenmaiden oman vastuun tulee peruseriaatteena koskea myös Euroopan keskuspankin harjoittamaa rahapolitiikkaa.

Jäsenmaiden ei tule pysyvästi osallistua toistensa rahoittamiseen, mutta Unionilla voi olla omaa tulopohjaa jäsenmaksujen lisäksi. Kokoomus ei sulje pois EU:n rajattua verotusoikeutta, jos se on perusteltua. Ehdottoman tärkeää on huolehtia, että tällaisessa ratkaisussa suomalaisten kokonaisverorasite ei nouse.

Jotta EU voi olla vahva, on sen taloudellisen pohjan vahvistettava. Kokoomuksen tulee määrätietoisesti edistää erityisesti reaalityalouden kilpailukykyä parantavia uudistuksia koko euroalueella.

hyväksyessään tämän aloitteen Kokoomuksen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää sekä europarlamentaarikkoja edistämään aloitteen periaatteiden mukaisia toimenpiteitä talous- ja rahaliiton kehittämiseksi.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus yhtyy Varsinais-Suomen Kokoomuksen näkemyksiin EU:n ja euron kehittämisestä ja niiden merkityksestä Suomelle. Kansallinen Kokoomus on sitoutunut Suomen EU- ja eurojäsenyyteen sekä EU:n ja euron vakauteen ja kehittämiseen. Puoluehallitus vahvistaa, ettei Kansallisen Kokoomuksen tule osallistua mihinkään sellaiseen hallitus- tai muuhun yhteistyöhön, jossa euron tai EU:n vakautta horjutetaan. Euron tai EU:n vakauden horjuttaminen ei ole Suomen etu.

Puoluehallitus yhtyy myös näkemykseen siitä, että talous- ja rahaliitto tai EU:n ja jäsenmaiden taloudelliset rakenteet eivät missään nimessä ole valmiita ja niitä pitää kehittää määrätietoisesti. EU:n tehtävä toimia, jotka parantavat jäsenmaiden velkakestävyyttä. Vahvan sijoittajanvastuun periaatteen toteutuminen edellyttää velkajärjestelymekanismin käyttöönottoa. Pankkiunioni on saatettava loppuun ja pääomamarkkinaunioni on rakennettava pikimmiten. Puoluehallitus katsoo, että edellä mainittujen tavoitteiden saavuttaminen parantaisi merkittävästi talous- ja rahaliiton kestävyttä, mikä olisi hyödyllistä myös Suomelle.

Kansallinen Kokoomus on johdonmukaisesti ajanut näitä tavoitteita hallituksessa ja oppositiossa.

Valtiovarainministerinä puheenjohtaja Petteri Orpo oli perustamassa niin kutsuttua Hansa-ryhmää, joka ajoi euroalueen maiden velkakestävyyden parantamista ja painotti jokaisen euroalueen jäsenen vastuuta omasta taloudestaan ja veloistaan. Hansa-ryhmä teki tiivistä yhteistyötä vuosina 2018 ja 2019 ennen Suomen EU-puheenjohtajuuskauden alkua, mutta Suomi sanoutui irti yhteistyöstä pääministeri Sanna Marinin hallituksen alkukaudella. Tällä kaudella Kansallisen Kokoomuksen eduskuntaryhmä on useaan otteeseen esittänyt, että Suomen hallituksen tulisi jatkaa yhteistyötä Hansa-ryhmän kanssa ja kytkeä velkajärjestelymekanismi osaksi EU:n monivuotisesta budjetista sopimista.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

29. Uudenmaan Kokoomusnuoret: Kansallisen Kokoomuksen teetettävä riippumaton selvitys Suomen eurojäsenyyden hyödyistä ja haitoista

Kansallinen Kokoomus on ajanut voimakkaasti isänmaan edun mukaista linjaa ja "lännettänyt" Suomea jo kylmän sodan loppuvaiheista (1980-luku) alkaen. Kokoomuksen Nuorten Liitto on toiminut tässä edelläkävijänä esitettyään EY-jäsenyyttä ensimmäisenä poliittisena toimijana itsenäisessä Suomessa. Suomi liittyi Euroopan Unioniin vuoden 1995 alussa. Lokakuussa 1994 järjestetty kansanäänestys antoi selkeän mandaatin tälle prosessille (56,89% kannatti jäsenyyttä). Suomi liittyi EU-jäsenyytensä myötä suoraan myös Euroopan talous- ja rahaliiton jäseneksi (ERM II) ja myöhemmin kolmanteen vaiheeseen korvaamalla kansallisen valuutan, markan yhteiseurooppalaisella valuutalla, eurolla. Suomi on käyttänyt euroa valuuttana lähes kaksikymmentä vuotta ja tänä aikana olemme kokeneet mm. finanssikriisistä johtuneen pahimman taloudellisen taantuman sitten 1930-luvun laman. Vuoden 2008-2009 tapahtumia on tutkittu monesta näkökulmasta, kuten onko yhteisvaluutta vaikuttanut Euroopan kansantalouksien talouskasvuun ja muihin talouteen liittyviin toimintoihin.

Uudenmaan Kokoomusnuoret näkee kansallisen edun tärkeänä asiana ja siksi esitämme Kansallista Kokoomusta teettämään riippumattoman selvityksen yhteisvaluutta euron hyödyistä ja haitoista Suomelle. Selvitys ei sido puoluetta kumpaankaan suuntaan, mutta toteutettuna antaisi kokoomukselle riittävät tiedot toimia yhteisvaluuttaan liittyvissä kysymyksissä.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa Kansallisen Kokoomuksen puoluehallitusta teettämään riippumattoman selvityksen Suomen eurojäsenyyden hyödyistä ja haitoista.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus on samaa mieltä Uudenmaan Kokoomusnuorten kanssa Suomen kansallisen edun merkityksestä ja katsoo, että Suomen eurojäsenyyden hyötyjä ja haittoja on tärkeää jatkuvasti arvioida. Puoluehallitus kuitenkin kallistuu sille kannalle, ettei Kansallisen Kokoomuksen ole ainakaan toistaiseksi tarpeen teettää erillistä omaa selvitystä Suomen eurojäsenyyden hyödyistä ja haitoista. Tuorein selvitys, jossa on käsitelty eurojäsenyyden hyötyjä ja haittoja Suomelle, julkaistiin viime vuonna.

Ajatus- ja tutkimuspaja Akava Worksin EU-jäsenyyden vaikutukset Suomen makrotalouteen (1/2019) -raportin mukaan EU-jäsenyys sisämarkkinoineen ja kauppasopimuksineen on tuottanut Suomelle laajamittaisia taloudellisia hyötyjä, jotka ylittävät selvästi jäsenyyteen liittyvät kustannukset. Akava Worksin arvion mukaan eurojäsenyyden makrotaloudellinen vaikutus on ollut Suomelle lähinnä neutraali, sillä EMU-jäsenyyden makrotaloudellisten vaikutusten täsmällistä arviointia hankaloittaa sen vaikutusten erottaminen sisämarkkinoihin kuulumisesta. Akava Worksin mukaan kokonaisuutena EU-jäsenyys on edistänyt Suomen integroitumista globaaliin talouteen, mistä on osoituksena kansainvälisen kaupan ja investointien kasvu. Prosessi on osaltaan parantanut yksityisen sektorin tuottavuutta, mikä on puolestaan vahvistanut suomalaisten tulo- ja elintaso. Akava Worksin arvio on, että EU-jäsenyyden ansiosta suomalaisten kotitalouksien keskitulot ovat nousseet 1 040–1 450 eurolla.

Puoluehallitus toteaa, että Kansallinen Kokoomus on sitoutunut Suomen EU- ja eurojäsenyyteen sekä EU:n ja euron kehittämiseen. Yli kymmenen vuotta sitten alkanut eurokriisi osoitti, että talous- ja rahaliitto (EMU)

tarvitsee merkittäviä parannuksia. Euro tarvitsee tuekseen tiukat, mutta yksinkertaisemmat säännöt ja enemmän markkinakuria. Pankkiunioni on saatettava loppuun ja pääomamarkkinaunioni on rakennettava pikimmiten. Markkinakurin palauttaminen edellyttää sitä, että jäsenmaiden velat ovat kestäväällä tasolla ja että ne on hinnoiteltu todellisen riskin mukaan. EU:n tehtävä toimia, jotka parantavat jäsenmaiden velkakestävyttä. Vahvan sijoittajanvastuun periaatteen toteutuminen edellyttää velkajärjestelymekanismin käyttöönottoa. Velkajärjestelyn vaikutus syntyy siitä, että valtionvelan korko hinnoitellaan oikein, jolloin heikommassa taloudellisessa asemassa olevien euroalueen velkojen korot ovat korkeammat, jonka seurauksena mahdollisuus ja halukkuus velanottoon vähenevät. Puoluehallitus katsoo, että edellä mainittujen tavoitteiden saavuttaminen parantaisi merkittävästi EMU:n kestävyttä, mikä olisi hyödyllistä myös Suomelle.

Kansallinen Kokoomus on johdonmukaisesti ajanut näitä tavoitteita hallituksessa ja oppositiossa. Valtiovarainministerinä puheenjohtaja Petteri Orpo oli perustamassa niin kutsuttua Hansa-ryhmää, joka ajoi euroalueen maiden velkakestävyden parantamista ja painotti jokaisen euroalueen jäsenen vastuuta omasta taloudestaan ja veloistaan. Hansa-ryhmä teki tiivistä yhteistyötä vuosina 2018 ja 2019 ennen Suomen EU-puheenjohtajuuskauden alkua, mutta Suomi sanoutui irti yhteistyöstä pääministeri Sanna Marinin hallituksen alkukaudella. Tällä kaudella Kansallisen Kokoomuksen eduskuntaryhmä on useaan otteeseen esittänyt, että Suomen hallituksen tulisi jatkaa yhteistyötä Hansa-ryhmän kanssa ja kytkeä velkajärjestelymekanismi osaksi EU:n monivuotisesta budjetista sopimista.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

30. (Käsitelty loppuun)

31. (Käsitelty loppuun)

32. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Nuuskan myynti laillistettava Suomessa

Nuuskan myynti Euroopan unionin alueella on ollut kiellettyä direktiivillä vuodesta 1992, mutta Ruotsi sai unioniin liityessään vuonna 1995 erityisluvan jatkaa nuuskan myyntiä markkinoillaan. Lupa kuitenkin edellyttää, että Ruotsi sitoutuu estämään nuuskan myyntiä omilta markkinoiltaan muihin jäsenmaihiin. Ruotsi ei ole onnistunut tässä velvoitteessaan, joten Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta vaatii nuuskan myynnin laillistamisen edistämistä Suomessa.

Vuonna 2017 20-34-vuotiaista suomalaisista miehistä yhdeksän prosenttia käytti nuuskaa päivittäin. Suomalaisnaisista noin prosentti käytti nuuskaa päivittäin. Viime vuosikymmenellä varusmiehistä noin 40 prosenttia käytti nuuskaa. Nuuskan käytön laajuus Suomessa osoittaa, että Ruotsin markkinoilla liikkeellä oleva nuuska päätyy tehokkaasti myös Suomen puolelle. Päivittäiskäytön määrä korostaa, ettei nuuskaa haeta ainoastaan satunnaiseen käyttöön esimerkiksi risteilyn yhteydessä. Nuuskan tuominen Ruotsista Pohjanlahden ja Torniojoen yli on laajamittaista ja ammattimaista pimeiden markkinoiden liiketoimintaa, joka lisää

kansantaloutemme harmaan talouden osuutta. Euroopan unionin lainsäädäntö lähtökohtaisesti estää nuuskan myynnin laillistamisen. Kansanterveydelliset syyt, eli mahdollisuus kontrolloida nuuskamarkkinoita, voisivat kuitenkin olla riittävä peruste nuuskan myynnin laillistamiseksi.

Suomen vuodesta 2010 voimassa olleen terveystalouden linjan mukaisesti tavoitteena on tupakkatuotteiden terveyshaittojen vähentämisen sijaan niiden käytön loppuminen. Tavoite on sinänsä toivottava, koska tupakkatuotteilla on vain kielteisiä vaikutuksia. Käytön loppuminen on kuitenkin kaukaista toiveajattelua ilman täydellistä kieltolakia, jonka valvominen olisi mahdotonta ja kriminalisointiin vaadittavilla perusteilla liian ohut. Lainsäädännön tulisi lähestyä nuuskaa käytännönläheisesti ja pyrkiä siirtämään nuuskan kontrolli pois pimeiltä markkinoilta. Nuuskan myynnin laillistaminen ja sen aiheuttamiin haittoihin puuttuminen lisäisi Suomen verotuloja ja mahdollistaisi tehokkaamman ja avoimemman puuttumisen nuuskan aiheuttamiin terveyshaittoihin.

Nuuskan laillistaminen antaisi Suomelle mahdollisuuden tehdä tarkkaa selvitystä sen käytöstä ja puuttua esimerkiksi verotuksen keinoin kansanterveyttä haittaavaan ongelmaan. Tupakointia on Suomessa onnistuttu vähentämään merkittävästi, koska käytössä on ollut laajasti toimivia keinoja. Nuuskaamista on kuitenkin haastavaa rajoittaa, jos siihen ei voida puuttua verotuksellisin tai käyttöä rajoittavin keinoin.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja suosittaa kokoomuksen eduskuntaryhmää toimimaan nuuskan myynnin laillistamisen edistämiseksi Suomessa.

Puoluehallitus:

Kokoomusopiskelijat esittää, että kokoomus ottaisi tavoitteekseen nuuskan myynnin laillistamisen Suomessa. Aloitteen tekijät toteavat aivan oikein, että kieltolaki perustuu EU-direktiiviin, mikä tekee siitä haastavan kumota. Puoluehallitus kuitenkin on skeptinen sen suhteen, voisiko kiellon kumota tai jättää soveltamatta niillä perusteilla, jotka aloitteentekijät esittävät.

Suussa käytettäväksi tarkoitettujen tupakkatuotteiden tuominen markkinoille on kielletty EU:n tupakkadirektiivissä. Ruotsi on Euroopan unionin ainoa valtio, jolla on poikkeuslupa perinteisen nuuskan myymiselle. Direktiivin 17. artiklassa määritelty markkinoille saattamisen kieltolaki ei kuitenkaan koske purutupakkaa, jonka myynti on direktiivissä määritelty erikseen.

Nuuskan käytön yleistymisen erityisesti nuorten keskuudessa on hälyttävää. Nuuska koetaan harmittomaksi, vaikka nuuska sisältää lähes 30 syöpävaarallista ainetta ja raskasmetalleja, jotka altistavat suun ja nielun alueen syöville. Suomalaisista 20–34-vuotiaista miehistä nuuskaa käytti päivittäin 9 % vuonna 2017 (THL 2017). Tuoreen kouluterveyskyselyn mukaan myös tyttöjen nuuskan käyttö on yleistynyt merkittävästi. Jo 6,5 % tytöistä kertoi nuuskaavansa päivittäin. Määrä on melkein kolminkertainen edelliseen kyselyyn (2015) verrattuna. Ilmiön kehittymiseen on pyrittävä vaikuttamaan ennen kuin se kasvaa yhtään enempää.

Puoluehallitus yhtyy Kokoomusopiskelijoiden huomioon siitä, että tupakkatuotteiden käyttöä ei todennäköisesti ole mahdollista lopettaa kokonaan ilman täydellistä kieltolakia. Kieltolaki on keinona epävarma ja sen valvominen hankalaa, kuten Kokoomusopiskelijatkin huomauttaa. Puoluehallitus ei silti katso, että nuuskan myynnin

laillistaminen olisi oikea suunta nuuskan käytön vähentämiseen tähtäävissä toimissa. Tarvitsemme tietoisuuden lisäämistä ja toimia eri tasoilla. Valtion ohella kunnat, oppilaitokset ja kodit ovat vaikuttamistyössä avainasemassa.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

33. Aurinkorannikon Kokoomus: Palveluseteli EU:n alueelle

Suomessa on osana sote-palveluja käytössä palveluseteli. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009) tuli voimaan 1.8.2009. Lain tavoitteena on lisätä asiakkaan valinnan mahdollisuuksia, parantaa palvelujen saatavuutta, monipuolistaa palvelutuotantoa sekä edistää kuntien, elinkeinotoimen ja yksityisten palveluntuottajien yhteistyötä. Uudistus ei puuttunut kuntien velvoitteeseen järjestää kuntalaisille sosiaali- ja terveydenhuoltoa.

Suomen kansalaisia ja varsinkin seniori-ikäisiä asuu pysyvästi tai oleskelee talvikausia Suomen ulkopuolella erityisesti Espanjan Aurinkorannikolla, noin 15 000–20 000. Moni muuttaa Espanjaan siksi, että seniorit pystyvät liikkumaan aktiivisesti ympärivuotisesti ja pitämään terveyttään yllä pidempään kuin Suomessa. Iän myötä he saadakseen tarvitsemaansa hoitoa joutuisivat kuitenkin käytännössä muuttamaan takaisin Suomeen johonkin hoivakotiin tai palvelutaloon. Useimmiten kyse on pakon sanelemasta tilanteesta. Heillä on useamman vuoden aikana kehittynyt tuttavapiiri ja turvaverkosto Espanjassa ja he ovat sopeutuneet asumaan ja toimimaan heille tutussa ympäristössä. Heidän kannaltaan optimaalinen ratkaisu olisi suomenkielinen palvelukoti tai hyvätasoinen kotipalvelu Espanjassa.

Tietoomme on tullut, että suomalaisilla yrityksillä on huomattavaa kiinnostusta lähteä investoimaan tämäntyyppisiin hoivapalveluihin Aurinkorannikolla. Hankkeiden toteutukseen vaikuttaisi ratkaisevasti se, että suomalaisten käytössä olisi Suomen ulkopuolellakin palveluseteli. Ruotsi on tämän ratkaisun jo tehnyt. Siellä on erillisasetuksella säädetty toimiva tukipalvelu siten, että ulkomailla asuva ruotsin kansalainen voi hakea omasta maakunnasta ennakkolupaa ulkomailla annetun hoidon osakustannuksiin.

Aloitteen käytännön toteuttamisen kannalta on tärkeää selvittää muutostarpeet nykyiseen lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä, jotta palveluseteliä voisi käyttää EU:n alueella vastaavasti kuin nykyisin on mahdollista Suomessa.

Samassa yhteydessä tulisi luonnollisesti selvittää uuden laajennetun palvelusetelin kustannusvaikutukset kuntatalouteen ja valtiontalouteen ottaen huomioon myös tuleva sote-uudistus.

Koska Suomen Kuntaliitolla ei ole käytettävissä keskiarvolukuja hoivapalvelujen kustannusjaosta, kysyimme ja saimme näitä tietoja Espoosta, Turusta, Oulusta, Lohjalta ja Liedosta. Palvelusetelin arvo alimmalla tulotasolla Espoossa on 111,78 €/vrk ja Lohjalla 96 €/vrk. Käytännöt muissakin kunnissa ovat tätä suuruusluokkaa.

Suoritettujen laskelmien perusteella palvelutarpeiden osittainen hoitaminen palvelukodissa tai kotipalveluna Espanjassa olisi verrattuna vastaavaan palveluun Suomessa huomattavasti halvempaa ja ennen kaikkea käyttäjien kannalta järjestelyiltään toimivampaa sekä lisäksi kokonaistaloudellisesti edullisempaa.

Palveluseteli madaltaisi hoitoon hakeutumiskynnystä, jolloin sairauden hoidon aloittaminen sen varhaisessa vaiheessa säästäisi kokonaiskustannuksia ja lopputuloksena olisi parempikuntoinen kansalainen.

Tämän aloitteen mukainen kehitys tarjoaisi suomalaisille yrityksille tilaisuuden kehittää hoivapalvelusta itselleen uusi vientituote. Tällainen kehitys olisi esimerkki osaamiseen perustuvasta vientitoiminnasta, jossa yhdistetään monien sektoreiden osaamista ja käytetään hyväksi pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan hyvää mainetta.

Lisäksi haluamme korostaa, että EU:n komissio on käynnistänyt toimenpiteitä, joilla pyritään lisäämään innovatiivista yhteiskunnallista ja sosiaalista yrittäjyyttä "social economy" käsitteen alla. Tätä kehitystä tarvitaan myös Suomessa. Tämän puoluekokousaloitteen mukainen toiminta on erinomainen esimerkki myös muualle EU:ssa siitä, miten kehittää uusia kustannustehokkaita ja laadukkaita liiketoimintamalleja etenkin ikääntyvälle väestölle.

Edellä esitetyn perusteella

puoluekokous hyväksyessään tämän aloitteen velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Suomen kansalaisille luodaan EU-maissa käytettävä palveluseteli, joka mahdollistaa palvelukoti- ja hoivapalvelutoiminnan kehittämisen.

Puoluehallitus:

Aurinkorannikon Kokoomus esittää, että kokoomus ottaisi tavoitteekseen luoda Suomen kansalaisille EU-maissa käytettävä palveluseteli, joka mahdollistaisi palvelukoti- ja hoivapalvelutoiminnan kehittämisen. Puoluehallitus yhtyy aloitteessa esitettyihin näkökulmiin palveluihin hakeutumisen helpottamisesta sekä terveyden ja hyvinvoinnin parantamisesta. Puoluehallitus on samaa mieltä myös siitä, että yrityksiä tulee kannustaa kehittämään osaamiseen perustuvia vientituotteita, jotka kasvattavat mahdollisuuksia luoda uutta liiketoimintaa.

Voimassa oleva EU:n potilasdirektiivi vahvistaa potilaan oikeuksia ja edellytyksiä saada hoitoa toisessa EU-maassa. Periaatteena on, että potilaalla on oikeus saada hoitoa toisessa jäsenmaassa samoin perustein kuin hän saisi vastaavaa hoitoa kotimaassaan. Päävastuu terveyspalvelujen järjestämisestä säilyy edelleen potilaan kotimaalla. Jos henkilö kuitenkin matkustaa toiseen jäsenvaltioon hoitoon, hänen sairaanhoitokustannuksistaan vastuussa olevan valtion tulisi korvata hoitokustannukset potilaalle vähintään sen suuruisina kuin ne olisivat olleet kyseisessä valtiossa. Korvauksen saanti edellyttää, että hoito ylipäätään kuuluu kustannuksista vastuussa olevan valtion lakisääteisen terveydenhuollon piiriin. Muualla EU:ssa oleskelevat suomalaiset ovat siis jo nyt oikeutettuja saamaan terveyspalveluja toisessa EU-maassa.

Suomella on pitkä perinne asumisperusteisessa sosiaaliturvassa. Suomalaisen sosiaaliturvan piiriin kuuluvat Suomessa vakituisesti asuvat henkilöt. Pelkkä Suomen kansalaisuus ei ratkaise oikeutta sosiaaliturvaan. Palvelusetelin ulottaminen muualla EU:ssa asuviin suomalaisiin olisi muutos tähän käytäntöön. Lisäksi palvelusetelin myöntää ja kustantaa asiakkaan asuinkunta. Jos palveluseteli ulotettaisiin koskemaan myös niitä

suomalaisia, joiden kotikunta ja/tai palveluntarjoaja on muualla EU-alueella, tulisi ratkaistavaksi, kuka palvelusetelin kustantaisi, mitä sosiaali- ja terveyspalveluita se kattaisi ja mihin euromääräiseen rajaan asti. Puoluehallitus katsoo, että aloitteessa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi täytyisi tarkoin selvittää, miten omatoimista asumista tukevia palveluita olisi mahdollista tarjota muualla EU:n alueella asuville suomalaisille kansalaisten yhdenvertaisuutta vaarantamatta.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitteen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluevaltuusto hyväksyi aloitteen (äänestys).

34. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Ahvenanmaan demilitarisointi purettava

Ahvenanmaan on erilaisissa kansainvälisissä sopimuksissa ja konventioissa rajattu sotilaskäytön ulkopuolelle jo vuodesta 1856. Demilitarisointi on kuitenkin läpi historian jäänyt aina kuolleeksi kirjaimiksi konfliktin syytyessä: sodassa alue ei ole jäänyt puolueettomaksi taikka sotatoimien ulkopuolelle. Ahvenanmaan demilitarisointi luo strategisen merkityksensä johdosta valtatyhjiön, jonka olemassaolo epävakauttaa Itämeren aluetta ja altistaa vakavasti Suomen hybridioperaation uhalle. Kokoomusopiskelijat esittää, että Ahvenanmaan demilitarisointi puretaan, jotta valtion suvereniteetti pystytään turvaamaan ja koko valtakuntaa puolustamaan konfliktitilanteessa tehokkaasti.

Demilitarisointia on välttämätöntä ymmärtää, jos haluaa käsittää, miksi sen purkamiselle on olemassa edellytykset. Demilitarisointi juontaa juurensa 1800-luvulle. Suomen sodan päätyttyä Ahvenanmaa siirtyi Venäjän keisarikunnan haltuun, jolloin ennen Ruotsin maantieteellisessä keskipisteessä sijainnut Ahvenanmaa muodosti vakavan uhan Tukholmalle läheisyytensä vuoksi. Ennen Krimin sodan puhkeamista Venäjä linnoittikin saaristoa ahkerasti, mutta hävittyään sodan vuonna 1856 Pariisin rauhansopimuksessa sovittiin Ahvenanmaan demilitarisoinnista. Demilitarisointi uusittiin sekä 1921 Geneven sopimuksessa, että toisen maailmansodan päättäneessä Pariisin rauhansopimuksessa 1946. Lisäksi talvisodan päättymisen jälkeen vuonna 1940 solmittiin ns. Moskovan sopimus, jossa kahdensivuisesti Suomi ja Neuvostoliitto sopivat alueen demilitarisoinnista sekä siitä, että Neuvostoliiton konsulaatti Ahvenanmaalla valvoo sopimuksen toteutumista. Tämä sopimus uusittiin jatkosodan päätyttyä, ja Venäjä katsoo sen olevan edelleen voimassa. Sopimuksen perintönä Venäjällä on Ahvenanmaalla alueen väkilukuun verrattuna poikkeuksellisen suuri konsulaatti.

Ahvenanmaa voi alueena tuntua ensisilmäyksellä merkityksettömältä. Alueella on noin 30 000 asukasta, ja se on kaukana itärajalta sekä Helsingistä. Kuitenkin juuri demilitarisointi ja sijainti Itämeren solmukohdassa tekevät alueesta merkittävän. Turvallisuusuhkaskenaariot ovat muuttuneet radikaalisti 2000-luvulla, ja Ahvenanmaan demilitarisointi tekee reagoinnista nopeisiin hybridiuhkiin paljon hitaampaa kuin muualla Suomessa. Ulkoinen vaikutusyritys onnistuisi siis huomattavasti helpommin Ahvenanmaalle kuin muualle Suomeen, mikä aiheuttaa kriittisen lommon puolustuskykyympä. Logistiikkansa puolesta Suomi on käytännössä saari, ja vihamielisen toimijan miehittäessä Ahvenanmaan vaarantuisi Perämeren laivayhteyksien lisäksi Turun alue ja potentiaalisesti myös Suomenlahti. Lisäksi alueen takaisinvaltaaminen tällaisessa skenaariossa on sijaintinsa vuoksi huomattavasti vaikeampaa kuin sen puolustaminen. Laivayhteyksien lisäksi sotilasstrategisessä pohdinnassa on

huomioitava toinenkin elementti: alueen sijainti on keskeinen, kun ottaa huomioon Venäjän ja Naton tukikohtien sijoittumista Itämerelle sekä potentiaalin laajentaa ilmapuolustusvyöhykkeitä ja ohjuskilpeä. Varsinkin Venäjälle konfliktitilanteessa Ahvenanmaan sijainti on äärimmäisen tärkeä, koska maa pystyisi laajentamaan ilmapuolustusjärjestelmänsä kohtaamaan Norjassa sijaitsevat sotilastukikohdat.

Ahvenanmaan demilitarisointia vastustavat perustelevat kantaansa tyypillisesti seuraavilla argumenteilla: 1) Demilitarisointi ylläpitää sekä Ahvenanmaan että muun Suomen puolueettomuutta. 2) Demilitarisointi toimii vakauttavana tekijänä Itämeren turvallisuuspoliittisessa tilanteessa. 3) Demilitarisoinnin purkaminen on sopimusperusteisessa kansainvälisessä järjestelmässä mahdotonta tai liian kallista.

Mikään näistä argumenteista ei pidä paikkaansa. Ensinnäkin puolueettomuus on sekä Ahvenanmaan että muun Suomen tapauksessa myytti. Mikä tahansa konflikti, jossa Suomi olisi mukana, tulee aivan varmasti koskettamaan myös Ahvenanmaata, samoin kuin mikä tahansa Itämeren alueen konflikti tulee koskettamaan Suomea. On mahdoton nähdä tilannetta, jossa Ahvenanmaata pidettäisiin Suomesta erillisenä puolueettomana alueena, mikäli Suomi ajautuisi konfliktiin.

Toiseksi valtatyhjiöt täyttyvät. Itämeren alueen jännitteet ovat kasvaneet viime vuosikymmenenä merkittävästi, mutta ainoa sotilaallinen tyhjiö alueella on Ahvenanmaa. Jos konflikti syttyy, osapuolet pyrkivät tämän tyhjiön täyttämään ripeästi ja aggressiivisesti. Alueen aseettomuus ei siis tuo rauhaa ja vakautta, vaan jättää oven auki aseelliselle vaikuttamiselle ja erilaisten konfliktien eskaloitumiselle. Demilitarisointi toimii siis päinvastoin vieraan vallan voimatoimien houkuttimena, joka destabiloi aluetta.

Kolmanneksi yksipuolinen irtisanoutuminen vanhoista kansainvälisistä sopimuksista ei ole mahdotonta tai edes tavatonta. Suomi on irtautunut vanhoista sopimuspykälistä jo aiemmin. Demilitarisointi on kirjattuna viimeisimpänä toisen maailmansodan päättäneeseen Pariisin rauhansopimukseen, mikä ei kuitenkaan estänyt Suomea tekemästä yksipuolista irtautumista tämän sopimuksen aserajoituksia koskevista pykälistä 1990-luvulla niin sanotussa operaatio Paxissa. Liittolaisemme lännessä olisivat mitä todennäköisimmin kiitollisia, jos Suomi ottaisi alueen normaalien puolustusjärjestelyjensä piiriin. On älyllisesti rehellistä todeta, että ainoastaan osapuoli, jonka intressissä olisi pitää Krimin valtauksen kaltaisen operaation mahdollisuus auki, voisi vastustaa Suomen irtautumista demilitarisointista.

Ahvenanmaalaiset itse ovat demilitarisoinnin suhteen jokseenkin välinpitämättömiä. Vuonna 2018 tehdyn tutkimuksen mukaan valtaosa ahvenanmaalaisista katsoi, ettei demilitarisoitu asema tee alueesta turvallisempaa tai turvattomampaa konfliktin sattuessa. Ahvenanmaan itsensä kannalta tämä pitääkin paikkansa. Kuten aiemmat konfliktit osoittavat, on alue aina sotatoiminnassa mukana demilitarisoituna tai militarisoituna. Koko Suomen kannalta demilitarisointi kuitenkin aiheuttaa ongelman, jonka takia järjestelyyn tarvitaankin pikainen muutos. Konfliktin syttyessä voi olla jo liian myöhäistä. Demilitarisoinnin purkamista on ahvenanmaalaisista toimesta vastustettu, koska sen on ajateltu tarkoittavan itsehallinnollisen aseman loppua. Tämä kysymys on kuitenkin irrallinen demilitarisoinnista. Vaikka huoli on ymmärrettävä, se ei voi olla tekijänä kansallisen turvallisuuskysymyksen ratkaisemisessa.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

aloitteen hyväksyessään puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Ahvenanmaan demilitarisointi puretaan, jotta valtion suvereniteetti pystytään turvaamaan ja koko valtakunta voidaan puolustaa konfliktitilanteessa tehokkaasti.

Puoluehallitus:

Kokoomusopiskelijat esittää, että kokoomus ottaisi tavoitteekseen Ahvenanmaan demilitarisoinnin purkamisen. Puoluehallitus yhtyy Kokoomusopiskelijoiden näkemykseen siitä, että Suomen valtion suvereniteetti on pystyttävä turvaamaan ja koko maata on voitava puolustaa tehokkaasti konfliktitilanteessa. Ahvenanmaan sijainti on Suomen puolustamisen kannalta strategisesti merkittävä. Suomen valtio ei voi kuitenkaan yksipuolisesti päättää mahdollisesta demilitarisoinnin purkamisesta, vaan siitä olisi pyrittävä muodostamaan konsensus Ahvenanmaan maakunnan kanssa.

Puoluehallitus on samaa mieltä Kokoomusopiskelijoiden kanssa siitä, että Suomen puolueettomuutta ei voi pitää perusteena demilitarisoinnin jatkamiselle, sillä Suomi ei ole ollut puolueeton maa EU:n jäseneksi liittymisen jälkeen. Puoluehallitus huomauttaa, että Kansallisen Kokoomuksen pitkäaikainen tavoite on ollut saada Suomi liittymään puolustusliitto Naton jäseneksi. Puoluehallituksen näkemyksen mukaan Suomen Nato-jäsenyys lisäisi Suomen ja Itämeren alueen turvallisuutta. Puoluehallitus pitää tätä tavoitetta ensisijaisena keinona vastata aloitteessa esitettyihin huomioihin ja vahvistaa Suomen turvallisuuspoliittista asemaa Ahvenanmaan demilitarisoinnin purkamisen sijaan.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

35. (Käsitelty loppuun)

Valtiovarainministeriön hallinnonala

36. (Käsitelty loppuun)

37. (Käsitelty loppuun)

38. (Käsitelty loppuun)

39. Kokoomuksen Naisten Liitto: Sairaalan lapsen verovapaan hoitoedun laajentaminen

Suomessa on ollut mahdollista hyödyntää sairaalan lapsen verovapaata hoitoetua tilanteissa, joissa äkillisesti sairastuneelle lapselle on tarvittu vanhemman työajaksi hoitajaa. Hoitoetua on hyödynnetty laajasti, sillä se on

luonut kaivattuja joustoja työn ja perheen yhteensovittamiseen. Tukea on ollut mahdollista käyttää alle 10-vuotiaiden lasten lyhytaikaiseen, maksimissaan 4 päivän mittaiseen hoitojaksoon.

Nykyisillä ehdoilla hoitotukea ei ole mahdollista käyttää esimerkiksi etätyötilanteissa ja terveen lapsen kohdalla. Työnantajan ei siis ole nykyisellään mahdollista tarjota tätä etua etätöihin siirtyneille työntekijöilleen ilman veroseuraamuksia. Ilman tukea lastenhoidon järjestäminen on useimmiten tavallisille perheille liian kallista.

Monet työnantajat ovat osittaneet halukkuutta tarjota tilapäisesti tai vakituisesti etätöitä tekeville työntekijöilleen tukea arjen sujuvoittamiseksi. Keinovalikoima on kuitenkin vähäinen.

Sairaana lapsen hoitoedun laajentaminen koskemaan myös terveiden lasten hoitoa ilman nykyisiä aikarajoituksia mahdollistaisi työnantajille etätöitä tekevien perheellisten työntekijöiden tukemisen arjen keskellä. Samaan aikaan lasten hoitoa tarjoavat yritykset voisivat hyötyä kysynnästä.

Perheiden arjen sujuvoittamiseksi on syytä tarkastella erilaisia työkaluja työn ja perhe-elämän yhdistämisen helpottamiseksi. Sairaana lapsen hoitoedun ehtojen väliaikainen muutos tarjoaisi pienen, mutta merkittävän helpotuksen sellaisten perheiden tilanteeseen, joissa vanhempi tai vanhemmat tekevät töitä kotoa käsin samalla kun lapset ovat kotona.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa eduskuntaryhmää selvittämään sairaana lapsen hoitoedun laajentamisen mahdollisuutta siten, että se koskisi etätyötilanteita ja olisi mahdollista käyttää myös terveen lapsen kohdalla ilman tiukkaa aikarajoitusta.

Puoluehallitus:

Kokoomuksen Naisten Liitto esittää sairaana lapsen hoitoedun laajentamista niin, että yritykset voisivat tarjota vastaavaa etua myös terveen lapsen hoitamiseen sekä etätyöskentelyn tukemiseen. Veroedun piirissä olevien hoitopäivien lukumäärää ei rajoitettaisi.

Työntekijän oikeus jäädä neljäksi vuorokaudeksi kerrallaan hoitamaan sairasta lasta on turvattu työsopimuslain sekä erityisopimuslain pakottavalla lainsäädännöllä. Useissa työehtosopimuksissa hoitovapaa on tarjottu työntekijälle palkallisena. Työnantaja voi järjestää lapsen hoidon tekemällä palvelun tuottajan kanssa sopimuksen ja maksamalla tälle palkkion suoraan. Hoitoetu on verovapaa vain ajalta, jolta työntekijällä olisi oikeus hoitovapaaseen täysin palkkaeduin.

Sairaana lapsen hoidon järjestämisen veroetu on tarkoitettu tilanteita varten, jossa työnantaja katsoo, että tälle on edullisempaa kantaa sairaana lapsen hoidosta aiheutuvia kustannuksia. Tämä koskee siis tilanteita, kun lapsi ei voi sairautensa vuoksi mennä kouluun tai päiväkotiin. Veroedun merkittävä laajentaminen kannustaisi työnantajia laajasti tarjoamaan kotihoidon palveluita palkkaan rinnasteisena etuna työntekijälle, joka syrjäyttäisi verotettavaa palkkatuloa. Lapsen edun kannalta varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen osallistuminen on parasta. Normaalioloissa sovellettavaa tavanomaista lainsäädäntöä ei kannata rakentaa poikkeusolojen ehdoilla.

Lisäksi Kokoomuksen veropolitiikka perustuu keskeisesti tiiviin veropohjan ja matalien verokantojen tavoitteluun sekä verojärjestelmän yksinkertaistamiseen. Erilaisten verovähennysten lisäämisen tai laajentamisen sijaan Kokoomus ajaa laajoja veropohjia, joiden vaikutuksesta mahdollistuvat myös mahdollisimman matalat

verokannat. Siksi verotuksen kautta ohjattavat tuet on pidettävä minimissään. Mahdollista veronkevennysvaraa tulee vähennysten sijaan pääsääntöisesti ohjata yleisesti työn verotuksen keventämiseen, mikä lisäisi kaikkien suomalaisten työssäkäynnin kannustimia. Puoluekokouksessa on käsiteltävänä laaja poliittinen asiakirja, jossa käsitellään myös työn ja perheen parempaa yhteensovittamista edistäviä uudistuksia. Puoluehallitus toivoo, että aihepiiristä voitaisiin tuossa yhteydessä käydä hyvä keskustelu tarpeellisessa laajuudessa.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

40. (Käsitelty loppuun)

41. (Käsitelty loppuun)

42. (Käsitelty loppuun)

43. (Käsitelty loppuun)

44. (Käsitelty loppuun)

45. Kokoomuksen Hämeenlinnan Kunnallisjärjestö ja Hämeen Kokoomusopiskelijat: Avointen korkeakouluopintojen kurssimaksut verovähennyskelpoisiksi

Modernissa työelämässä vaaditaan osaamisen jatkuvaa kehittämistä. Tietotaito vanhenee nopeasti. Edes yksi korkeakoulututkinto ei tätä nykyä aina riitä. Monesti moderni työelämä edellyttää osaamisen jatkuvaa päivittämistä, uusia taitoja opiskellen sekä vanhoja tietoa syventäen.

Elinikäinen oppiminen on asia johon valtiovallan tulisi kansalaisia kannustaa. Tämä edellyttää todella vaikuttavia toimenpiteitä, kuten verotuksen piiriin lukeutuvia keinoja. Avomien korkeakouluopintojen kurssimaksut olisivat syytä saada kattavasti verovähennyskelpoisiksi.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään avomien korkeakouluopintojen verovähennyskelpoisuutta.

Puoluehallitus:

Kokoomuksen Hämeenlinnan Kunnallisjärjestö ja Hämeen Kokoomusopiskelijat ehdottavat avointen korkeakouluopintojen kurssimaksujen verovähennyskelpoisuutta.

Puoluehallitus yhtyy järjestöjen aloitteen ajatukseen. Osaamistarpeet kehittyvät kiihtyvällä tahdilla. Muuttuvassa maailmassa vahvan kansantalouden perusta on osaavat yksilöt. Tämän mahdollistaa saavutettava ja laadukas koulutusjärjestelmä, joka kannustaa yksilön kehittymiseen ja elinikäiseen oppimiseen.

Opiskelu- ja koulutusmenoja voi vähentää verotuksessa. Tämä on mahdollista, mikäli koulutusmenot ovat tarpeen työtehtävien vaatiman tai tarvittavan ammattitaidon säilyttämiseksi tai ylläpitämiseksi nykyisessä työssä tai työssä, joka henkilöllä on ollut ennen koulutusta. Vähennyskelpoisia menoja on osallistumismaksut, kurssimateriaalit, matkat sekä menot koulutuspaikkakunnalla yöpymisestä. Tulonhankkimiskuluja voi ilmoittaa, jos niitä on enemmän kuin 750 euroa vuodessa. Koulutustoiminnan verotuksellisiin tukiin kuuluu myös sen vapaus arvonnisäverotuksesta.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

46. (Käsitelty loppuun)

47. (Käsitelty loppuun)

48. Lappeenrannan Kokoomusteekkarit: Perintövero historiaan

Suomessa peritään perintövero yli 20 000 euron perinnöstä progressiivisella veroprosentilla. Lappeenrannan Kokoomusteekkarit ry:n mielestä Suomen tulisi luopua perintöverosta kokonaan ja korvata se täydentämällä luovutusvoittovero Ruotsin mallin mukaiseksi. Myös Norja luopui perintöverosta vuonna 2014.

Luovutusvoitoksi kutsutaan ylijäämää, joka syntyy kiinteän omaisuuden myynnin tuoton ja omaisuudesta itse maksetun hinnan erotuksesta. Pellervon taloustutkimuksen mukaan perintöveron poisto leikkaisi valtion verotuloja 500 miljoonalla eurolla. Toisaalta Ruotsin mallin mukaisen luovutusvoittoveron tuotto olisi saman laskelman mukaan 400 miljoonaa euroa nykyistä enemmän. Perintöveron poistaminen ja luovutusvoittoveron täydentäminen ei siis tarkoittaisi valtion verotulojen romahtamista. Päinvastoin voidaan pitää todennäköisenä, että valtion verotulot itse asiassa kasvaisivat perintöveron poiston myötä.

Perintövero on "veroa veron päälle", koska perittävästä omaisuudesta on aikanaan maksettu jo tuloveroa tai pääomaveroa. Toisaalta useammalta sukupolvelta toiselle siirtyvästä omaisuudesta peritään myös pelkästään perintövero useamman kerran. Perintöveron perintä on myös kohtuutonta, kun kiinteästä omaisuudesta joutuu maksamaan sen arvioituun arvoon perustuvan summan rahaa. Kansalainen joutuu siten jossain tapauksissa myymään kiinteää omaisuuttaan pystyäkseen maksamaan veronsa. Siirtyminen luovutusvoittoveroon ratkaisisi sekä ongelman monin-kertaisesta verotuksesta että kiinteän pääoman myyntipakosta perintöveron maksamiseksi.

Perintöveron lähtökohdat ovat siten epäoikeudenmukaiset. Perintövero ei kannusta kansalaisia ahkeruuteen, vaan pitkässä juoksussa kädestä suuhun elämiseen, mikä jarruttaa maamme yrityselämän ja sijoitustoiminnan kehittymistä. Ruotsin mallin luovutusvoittovero ei laskisi Suomen verotuloja. Perintövero nykyisessä muodossaan

ei edusta vapauden ja yksilöön luottamisen arvoja ja siten se tulisikin poistaa matkalla kohti liberalisempaa yhteiskuntaa.

Edellä mainitun perusteella Lappeenrannan Kokoomusteekkarit ry esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että perintöverosta luovutaan.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 49 lopussa.

Päätös: Puoluevaltuusto hyväksyi aloitteen (äänestys).

49. Haukilahden-Westendin Kansalliseura: Perintöveron poisto - Suomalaisten mahdollisuus vaurastua

Ajatuspaja Libera tutki vuonna 2019 perintöveron poiston hyötyjä. Vastoin yleistä luuloa, perintöveron poiston todettiin vähentävän varallisuuseroja ja parantavan sosioekonomista liikkuvuutta erityisesti alemmissa varallisuusluokissa. Perintö- ja lahjaveron poisto siis parantaa nimenomaan vähävaraisimpien perijöiden taloudellista tilannetta ja tuottaa heille suurimmat hyvinvointihyödyt. Samalla perintöveron poisto auttaa verrokkimaihin nähden vähän varallisuutta omaavia suomalaisia vaurastumaan. Myös yritysten sukupolvenvaihdokset helpottuvat ja luovutusvoittoverotukseen siirryttäessä verojärjestelmä muuttuu yksinkertaisemmaksi.

Perustuslakiimme kirjattu omistusoikeus takaa perinnön jättäjälle oikeuden siirtää omaisuuttaan perillistensä hyvinvoinnin varmistamiseksi. Tällaista toimintaa ei tule nähdä itsekkyytenä, vaan tavoittelemisen arvoisena hyveenä. Valtiolla ei ole moraalista oikeutta tunkeutua mikromanageroimaan vanhempien ja lastensa välistä perinnönjakoa varsinkaan kuoleman kaltaisen suuren henkilökohtaisen tragedian koittaessa.

Kokoomuksen ei tule tyytyä puhumaan perintö- ja lahjaveron poistosta vain sivulauseissa tai riistoporvarin leimaa peläten. Kyseisen verolajin poistaminen auttaa erityisesti vähävaraisia suomalaisia ja sukupolvenvaihdoksen edessä olevia yrityksiä. Veroreformilla ei ole mainittavia negatiivisia vaikutuksia julkiselle taloudelle tai suomalaisille yleisesti. Se ei myöskään, vastoin yleistä uskomusta, köyhdytä köyhiä tai suosi rikkaita. Päinvastoin, perintö- ja lahjaveron poistaminen tekee kaikista suomalaisista vauraampia ja vapaampia. Perintö- ja lahjaveron säilyttäminen taas heikentää suomalaista liiketoimintaympäristöä, aiheuttaa pääomapakoa ja pakottaa perikunnat käyttämään rahaa kansantaloudenkin kannalta hyödyttömään verosuunnitteluun.

Edellä mainitun perusteella Haukilahti-Westendin kansalliseura ry esittää, että

hyväksymällä tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta, sekä kehottaa eduskunta- ja ministeriryhmää edistämään perintö- ja lahjaveron korvaamista luovutusvoittoverotuksella.

Puoluehallitus (vastauksena aloitteisiin 47, 48 ja 49):

Länsi-Vantaan Kokoomuksen, Lappeenrannan Kokoomusteekkareiden sekä Haukilahden-Westendin kansallisseuran aloitteet käsittelevät kaikki perintöverotusta, hieman eri näkökulmista. Länsi-Vantaa ehdottaa muutoksia veron määräytymiseen, Lappeenrannan Kokoomusteekkarit esittävät ainoastaan perintöverosta luopumista ja Haukilahti-Westendin Kansallisseura sen korvaamista luovutusvoittoverotuksella.

Puolueen tämänhetkinen linja suhteessa perintöjen verotukseen on johdettava useissa puoluekokouksissa omaksutuista kannoista. Kokoomuksen Lahden puoluekokouksessa vuonna 2014 ja Rovaniemen puoluekokouksessa vuonna 2012 hyväksytyt puoluekokouskanta ovat lähtökohtaisesti voimassa: Kokoomuksen tavoitteena on pidemmällä aikavälillä perintö- ja lahjaverotuksesta luopuminen. Lappeenrannan puoluekokouksessa vuonna 2016 puoluehallituksen perintöverotusta koskevassa puoluekokousaloitteen vastauksessa täsmennettiin, että Kokoomuksen tavoitteena on perintöverotuksen maltillinen keventäminen erityisesti yritysten sukupolvenvaihdoksia tukevalla tavalla.

Kokoomuksen vuoden 2015 eduskuntavaalien ohjelmassa todettiin, että kotimaista omistajuutta ja investointeja Suomeen edistetään pääomatuloveroa, osinkojen verotusta ja perintöveroa kehittämällä. Sipilän hallituksen hallitusohjelmaan tehtiin kirjaus perintöverotuksen keventämisestä ja sukupolvenvaihdosten tukemisesta. Viime hallitus tekikin Kokoomuksen puoluekokouskannan mukaisesti perintöverotukseen kevennyksiä.

Perintö- ja lahjaverotusta kevennettiin vuoden 2017 alussa yhteensä 58 miljoonalla eurolla. Verotusta kevennettiin veroasteikkojen kaikissa portaissa painottaen kevennykset yritysten ja maatalojen sukupolvenvaihdosten edistämiseen. Myös lahjaveron alarajaa korotettiin 5 000 euroon, ja perintöverotuksessa puoliso- ja alaikäisyysvähennystä korotettiin. Lisäksi perintö- ja lahjaverolakiin lisättiin säännös siitä, että perintöveroa ei peritä ulosottoteitse tai sen perusteella ei haeta verovelvollista konkurssiin.

Toisaalta on otettava huomioon, että verotusta tulisi tarkastella kokonaisuutena. Kokoomus kannattaa erityisesti työtä, yrittämistä ja investointeja vähentävien verojen keventämistä. Viime vuosina noudatettu työlinja on pätenyt myös veropolitiikan painotuksiin. Kokoomus on aktiivisesti ajanut muun muassa työn verotuksen keventämistä. Verotuksen kulloinkin keventämisvara on haluttu painottaa sellaisiin veroihin, joiden keventäminen tehokkaimmin edistää taloudellista toimeliaisuutta. Taloustieteilijöiden keskuudessa vallitsee laaja yhteisymmärrys siitä, että perintövero on monia muita veroja vähemmän haitallinen vero talouskasvun kannalta.

Perintöjen verottaminen ole ongelmatonta, kuten esimerkiksi Haukilahti-Westendin Kansallisseuran aloitteessa on hyvin todettu. Perinnöt muodostavat suhteellisen joustamattoman veropohjan, mutta verolla on myös talouskasvun kannalta haitallisia vaikutuksia. Perintövero voi pidemmällä aikavälillä laskea yksilöiden kannusteita investointeihin ja säästämiseen sekä kannustaa muuttamaan ulkomaille veropakolaiseksi. Lisäksi hankintahetkellä jo kertaalleen verotetun varallisuuden verottaminen uudelleen sen siirtyessä perintönä voidaan yleisesti kokea epäoikeudenmukaiseksi.

Kuten Haukilahti-Westendin kansallisseuran aloitteessa todetaan, perintöverojen maksaminen aiheuttaa monissa tapauksissa ongelmia juuri pienituloisille ja vähävaraisille perinnönsaajille, ja lisäksi perintöjen verotus haittaa suomalaisten vaurastumista. Suomalaiset kotitaloudet ovat nettovarallisuudeltaan eurooppalaisissa vertailuissa selvästi euroalueen keskiarvon alapuolella, tarkastellaan sitten asuntonsa omistavia tai vuokralla asuvia. Raskas verotus on epäilemättä tähän yksi keskeinen syy.

Perintöveron vuosittainen kertymä on ollut noin 700 miljoonaa. Keskeisenä haasteena veron poistossa on saada aikaan korvaava verokertymä verottamalla jotain muuta. Luovutusvoittoveron tuoton kasvu toki kompensoisi merkittävästi perintöveron tuoton laskua. Luovutusvoittovero maksetaan vasta, kun perittyä omaisuutta myydään. Esimerkiksi Ruotsissa perintöveron lakkauttaminen ei tarkoittanut perintöjen verottomuutta, vaan siirtymistä luovutusvoittoveroon. Suomessakin luovutusvoittoveroa voi joutua maksamaan perinnöstä, jos perityn omaisuuden myyntihinta ylittää perunkirjoituksessa määritellyn arvon. Rintaperilliselle on edullisempaa maksaa perintöveroa kuin luovutusvoiton aiheuttamaa pääomatuloveroa. Perintöveron poiston myötä perinnöstä voisi siis joutua maksamaan enemmän myyntivoittoveroa kuin olisi joutunut maksamaan perintöveroa. Tämäkin on seikka, joka on syytä ottaa huomioon kokonaisuutta tarkasteltaessa.

Perintöveron poistaminen vaatisi muutoksia Suomen nykyiseen luovutusvoittoverotukseen. Arvioitavaksi tulisi muun muassa omaisuuden saajan luovutusvoiton laskentatapa omaisuuden myyntihetkellä ja eri omaisuuserien kohtelu luovutusvoittoverotuksessa. Jos esimerkiksi kaikkea luovutusvoittoa haluttaisiin kohdella samalla tavalla, tulisi uudelleen arvioida oman asunnon myyntivoiton verovapautta ja yrityksen sukupolvenvaihdoksen verohuojennuksia. Lisäksi koska luovutusvoittovero kohdistuisi ainoastaan varallisuuden arvonnousuun, ei luovutusvoittovero perintöveron tavoin kohdistuisi lainkaan esimerkiksi rahatalletuksiin tai muihin sijoituskohteisiin, joissa ei ole arvonnousua.

Perintöveron korvaamiseen luovutusvoittoverolla liittyy paljon ratkaistavia kysymyksiä. Puoluehallitus katsoo, että perintö-, lahja- ja luovutusvoittoveron muodostaman kokonaisuuden muutostarpeita olisi syytä arvioida tarkemmin, jotta aloitteissa esille nostettuja ongelmia voitaisiin helpottaa. Tästä syystä puoluehallitus puoltaa asiantuntijaselvityksen tekemistä perintöveron poistamisesta osittain tai kokonaan ja veron korvaamisesta esimerkiksi luovutusvoittojen verotuksella.

Nopeana apuna etenkin pienituloisille ja vähävaraisille perinnönsaajille perintöjen verotonta alarajaa voitaisiin kohtuuden nimissä korottaa ja veron maksun ajankohtaa siirtää esimerkiksi Länsi-Vantaan Kokoomuksen ehdottamalla tavalla.

Puoluehallitus esittää, että

puoluekokous hyväksyisi aloitteen 47

ja

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteiden 48 ja 49 johdosta.

Päätös: Puoluevaltuusto hyväksyi aloitteen (äänestys).

50. Teljän Kokoomus: Veropolitiikka

Veroja kerätään yhteiskunnan – valtion ja kuntien tarpeisiin. Verotuksen laajuudessa on kuitenkin menty liiallisuuksiin. Suomen verotus on maailman kireimpiä ja veroprogressio poikkeuksellisen ankara suhteessa verrokkimaihin. Kansalaisten tulee pääsääntöisesti saada itse päättää ansaitsemiensa rahojen käytöstä.

Yhteiskunnan tulee keskittyä hoitamaan vain välttämättömiä tehtäviä. On selvää, että erityisesti koronakriisin jälkeisenä aikana joudumme karsimaan ”hyvinä vuosina” keksittyjä kulueriä, kuten harrastustakuu ja maksuton päivähoito. On ymmärrettävä, että käsite maksuttomista palveluista on harhaanjohtava, sillä maksajana on työssäkäyvät ahkerat suomalaiset.

Veropoliitiikan saattamiseksi kilpailukykyiselle ja kasvua kannustavalle tasolle esitämme, että Suomessa siirrytään kansalaisia tasaveroisesti kohtelevaan tasaveroon jossa veroprosentti on kaikille kansalaisista tuloista riippumatta sama. Tasaveron myötä työnteko on kaikille kansalaisille aina kannattavaa.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Suomessa siirrytään ansiotuloverotuksessa tasaveromalliin, jossa ansiotuloja verotetaan kaikilta kansalaisilta samalla veroprosentilla.

Puoluehallitus:

Teljän Kokoomus esittää aloitteessaan joitakin kannatettavia periaatteita ja huomioita. Tällaisia ovat vaatimus, että kansalaisten tulee pääsääntöisesti saada itse päättää ansaitsemiensa rahojen käytöstä sekä se, että suomalaisten verorasitus ja työhön kohdistuvan ansiotuloverotuksen progressio ovat kansainvälisesti vertaillen raskaita.

Puoluehallitus ei kuitenkaan voi yhtyä Teljän Kokoomuksen varsinaisiin toimenpide-ehdotuksiin. Puolue on useiden vuosien ajan johdonmukaisesti osana työlinjaa ajanut varhaiskasvatuseräkeiden keventämistä. Varhaiskasvatuseräkeiden alentaminen on ollut merkittävä työntekijöiden kannustavuutta lisäävä toimenpide. Lasten pääsy laadukkaaseen varhaiskasvatukseen on tärkeää koko myöhemmän opinpolun ja työuran näkökulmasta.

Varhaiskasvatukseen osallistumisen lisääminen on ollut Kokoomuksen vastaus myös keskusteluun oppivelvollisuuden pidentämisestä. Kokoomus ei ole halunnut suunnata rajallisia voimavaroja toisen asteen pakollisuuden mukanaan tuomiin lisäkustannuksiin, jotka koostuvat esimerkiksi maksuttomista oppimateriaaleista hyvätuloistenkin perheiden nuorille. Myös harrastustakuun avulla Kokoomus on halunnut edistää lasten mahdollisuuksien tasa-arvoa ja tukea varsinkin vähävaraisten perheiden lasten pääsyä kehittämään toiminnallisia ja myös sosiaalisia taitojaan. Tämän arvovalinnan merkitys vain korostuu kriisiaikana, kun päätöksentekijät joutuvat pohtimaan, mikä todella on tärkeää. Kenen hyväksi valintoja pitää tällaisessa tilanteessa tehdä, jos ei pienten lasten?

Lisäksi, vaikka puoluehallitus sinänsä ymmärtää tuloverotuksen liian jyrkän progression mukanaan tuomat tehokkuustappiot ja kannustinongelmat, on Kokoomuksen linja ollut aina perustamisjulistuksesta lähtien, että suurituloisten on osallistuttava verotaakan kantamiseen myös suhteellisesti suuremmalla osuudella. Kokoomus on maltillinen, keskustaoikeistolainen kansanpuolue, jonka tavoitteena on mahdollistaa sosiaalinen nousu omalla työllä, opiskelulla, yrittämisellä ja muulla aktiivisella ja arvoa luovalla toiminnalla. Puoluehallitus katsoo, että tuloverotuksessa se väistämättä tarkoittaa kevyempää verorasitusta alemmissa tuloluokissa.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hylkäisi aloitteen.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

51. (Käsitelty loppuun)

52. (Käsitelty loppuun)

53. (Käsitelty loppuun)

54. (Käsitelty loppuun)

55. (Käsitelty loppuun)

56. (Käsitelty loppuun)

Ulkoministeriön hallinnonala

57. Kokoomuksen Nuorten Liitto: Venäjän parlamentaarisen valtuuskunnan äänioikeus Euroopan neuvostossa peruttava

Euroopan turvallisuustilanne on ollut jatkuvassa muutostilassa vuodesta 2014 lähtien. Maanosaa on ravistellut muun muassa Ukrainassa käynnissä oleva sotatila, vuoden 2015 pakolaiskriisi ja Ison-Britannian ero Euroopan unionista. Suomi ei ole tästä millään tavalla irrallaan.

Eräs merkkipaalu tässä muutoksessa oli Krimin anastus Venäjän federaation toimesta keväällä 2014. Tällä toimella oli lukuisia seurauksia, joista yksi oli Venäjän parlamentaarisen valtuuskunnan äänioikeuden peruminen Euroopan neuvostossa, vuonna 1949 perustetussa ihmisoikeusjärjestössä. Kesällä 2019 Venäjän valtuuskunnan äänioikeus palautettiin, vaikka tilanne ei ole muuttunut olennaisella tavalla.

Päätöstä on esitelty Suomessa muun muassa "voittona ihmisoikeuksille", millä viitataan Venäjän kansalaisten mahdollisuuteen valittaa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimelle. Lisäksi Venäjän parlamenttivaltuuskunnan osallistumisen nähtiin "antavan moniarvoisuudelle enemmän tilaa venäläisessä yhteiskunnassa".

Venäjän valtuuskunnan osallistumisoikeuden peruuttaminen johti tilanteeseen, jossa valtuuskunta boikotoi toimintaa jättäytymällä Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen ulkopuolelle, ja Venäjä jäädettiin jäsenmaksun maksamisen. Erityisesti jälkimmäinen aiheutti neuvoston toiminnalle suuri ongelmia. Kulissien takana todellisena syynä päätökselle voidaankin pitää Euroopan neuvoston surkeaa taloustilannetta.

Kokoomuksen Nuorten Liitto pitää tilannetta ongelmallisena. Niin Suomen kuin Euroopan turvallisuus kytkeytyy olennaisella tavalla kansainvälisen oikeuden kykyyn toimia. Venäjän federaatio ei ole näitä sääntöjä noudattanut tämän vuosituhannen puolella, eikä viime vuosien lukuisat esimerkit anna syytä olettaa, että maan johdon valitsema toimintamalli olisi muuttumassa.

Näihin ja aiempiin perusteluihin vedoten Kokoomuksen Nuorten Liitto katsoo, että Kansallinen Kokoomus ry:n on kansainvälisessä toiminnassaan välittömästi pyrittävä toimiin, joilla Venäjä saadaan noudattamaan kansainvälisen oikeuden pelisääntöjä. Tässä hetkessä parhaimpana keinona tämän tavoitteen saavuttamiseen on Venäjän parlamentaarisen valtuuskunnan äänioikeuden peruminen uudelleen Euroopan neuvostossa.

Edellä olevan perusteella Kokoomuksen Nuorten Liitto ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta välittömästi edistämään Venäjän parlamentaarisen valtuuskunnan äänioikeuden perumista Euroopan neuvostossa.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus toteaa alkuun, ettei Venäjän kansainvälisen oikeuden vastainen toiminta lähialueillaan ole vähäisessäkään määrin hyväksyttävää. Jälkikäteen arvioiden viimeistään elokuun 2008 tapahtumat Georgiassa osoittavat, että Venäjä käytännössä ei piittaa kansainvälisen oikeuden säännöistä, kuten aloitteen tekijätkin toteavat. Venäjä miehittää Ukrainalta anastamaansa Krimin niemimaata, käy tosiasiaa sotaa Itä-Ukrainassa ja operoi Syyriassa ylläpitäen siviiliväestön kärsimystä. Tämä kaikki on todettava suoraan ja jyrkästi tuomittava.

Samalla puoluehallitus toteaa, että Kokoomuksen linja EU:n asettamien pakotteiden suhteen on yksiselitteinen: Pakotteita ei voida poistaa niin kauan kuin niiden syyt ovat poistuneet. Venäjän pyrkimykset asettaa muu maailman tapahtuneen eteen ja normalisoida laittomien toimien seuraukset on torjuttava, siitäkin huolimatta, että siitä aiheutuu kustannuksia. Suomen kaltaisella pienellä reunavaltiolla on tavallistakin vahvemmat syyt puolustaa kansainvälistä, sääntöihin perustuvaa järjestystä. Vahvimman oikeudelle emme voi omavalintaisesti antaa tuumaakaan periksi.

Tämän todettuaan puoluehallitus huomauttaa, että ihmisoikeusperustelu Venäjän äänioikeuden palauttamiselle oli sinänsä täysin relevantti. Keskeinen osa Euroopan neuvoston toimintaa on sen ihmisoikeustuomioistuin. Jos Venäjä suljetaan järjestöstä, ei sen kansalaisilla ole enää mahdollisuutta valittaa ihmisoikeustuomioistuimeen. Suomen pj-kauden (2018-2019) päätavoite oli eurooppalaisen ihmisoikeus- ja oikeusvaltiojärjestelmän vahvistaminen.

Venäjän kansalaisyhteiskunta on hauras, ja sen moniäänisyyttä pyritään jatkuvasti erilaisin keinoin vaientamaan, eikä se täytä monellakaan mittarilla oikeusvaltion kriteereitä. On tärkeää, että EN-jäsenyyden mahdollistama henkireikä (ihmisoikeustuomioistuin) on tarvittaessa käytettävissä niille, jotka haluavat vaatia ihmisoikeuksien toteutumista ja toimivat huomion kiinnittämiseksi Venäjän yhteiskunnan sisäisiin epäkohtiin. Venäjän ulkoisen toiminnan tuomitseminen ja sen johdosta asetettujen sanktioiden ylläpito sekä toisaalta oikeuden hakemisen mahdollisuus Venäjän kansalaisille ovat tässä mielessä saman kolikon kaksi eri puolta.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

58. Helsingin Kokoomuksen Nuoret: EU:n tehtävä rauhansuunnitelmansa Israelin ja Palestiinan konfliktiin

Yhdysvallat esitti tammikuussa 2020 ehdotuksensa rauhansuunnitelmasta Israelin ja Palestiinan konfliktiin. Ehdotus oli hyvin ongelmallinen, koska se otti huomioon vain ja ainoastaan israelilaisten näkemykset, mutta palestiinalaisia ei otettu edes suunnitteluun lainkaan mukaan. Näin ollen ongelmia aiheutui esimerkiksi Israelin siirtokuntien tunnustamisesta ja palestiinalaisten alueen sirpaleisuudesta, minkä takia palestiinalaisten oli täysin mahdotonta hyväksyä sopimusta.

Kun Yhdysvallat on epäonnistunut rauhansuunnitelman tekemisessä Israelin ja Palestiinan konfliktiin, jää Euroopan unionille mahdollisuus toimia konfliktin ratkaisemisen eteen. Tilanne tarvitsee rauhanvälittäjää, joka kunnioittaa molempia osapuolia ja heidän intressejään. Juuri tällaisen toimijan rooliin EU voisi ryhtyä, jotta pitkäaikaiseen konfliktiin saataisiin ratkaisu. Samalla EU voisi parantaa omaa profiiliaan kansainvälisenä toimijana. EU:n onkin tehtävä oma rauhansuunnitelmansa Israelin ja Palestiinan konfliktiin.

Hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa meppiryhmää toimimaan, jotta EU tekisi rauhansuunnitelmansa Israelin ja Palestiinan konfliktiin.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus toteaa aluksi, että on äärimmäisen tärkeää, että pitkäaikaiseen konfliktiin Israelin ja Palestiinan välillä olisi edellytyksiä saavuttaa rauha ja vakaus. Suomen, EU:n ja kansainvälisen yhteisön tulisi pyrkiä tähän. Puoluehallitus antaa vahvan tukensa EU:n linjalle: EU tukee kahden valtion ratkaisua, joka perustuu vuoden 1967 rajoihin ja Jerusalemin asemaan molempien valtioiden pääkaupunkina ja joka käsittää turvallisen Israelin valtion ja itsenäisen, demokraattisen, alueellisesti yhtenäisen ja elinkelpoisen Palestiinan valtion, jotka elävät rinnakkain rauhan ja turvallisuuden vallitessa itsemääräämisoikeuden ja kansainvälisen oikeuden täysimääräisen kunnioittamisen pohjalta. Tämä on ollut pitkälti myös Suomen linja. Suomi ei tunnusta Israelin vuodesta 1967 miehittämää Länsirantaa osaksi Israelin valtioaluetta. Suomi katsoo, että jokaisesta muutoksesta vuoden 1967 sotaa edeltäneisiin rajoihin on Israelin ja palestiinalaishallinnon neuvoteltava yhdessä ja kummankin osapuolen on hyväksyttävä mahdolliset muutokset.

Samalla puoluehallitus toteaa, että viimeaikainen kehitys on hyvin huolestuttava. Tilanne on kärjistynyt pahasti ja kansainväliset oikeus- sekä ihmisoikeusloukkaukset ovat päivittäisiä. Yhdysvaltojen esittämää rauhansuunnitelmaa kritisoitiin laajasti siitä, että se on kansainvälisesti hyväksytyjen linjausten ja kansainvälisen oikeuden peruseriaatteiden vastainen. Puoluehallitus yhtyy näihin arvioihin.

On todettava, että kestävä ratkaisu konfliktiin ja vakautta alueelle ei ole mahdollista saavuttaa ilman kaikkien osapuolueiden osallistumista. Tilanne osapuolten välillä on ollut niin jäissä, että YK:n Lähi-idän rauhanprosessin erikoiskoordinaattori Nickolay Mladenov totesi, että tällä hetkellä "Ei ole olemassa mitään Lähi-idän rauhanprosessia" (12.1.2020 Al-Jazeera). Näin ollen, ehdoton prioriteetti on oltava osapuolten vuoropuhelun uudelleenkäynnistäminen sekä rauhanneuvottelujen aloittaminen. EU edistää tätä laajalla spektrillä. EU on muun muassa palestiinalaisalueiden suurin rahoittaja. EU pyrkii myös antamaan poliittista tukea osapuolille mm.

erilaisten konsultointien muodossa. EU on ilmoittanut, että se on valmis tekemään yhteistyötä osapuolten kanssa, jos he hyväksyvät EU:n kestäväällä rauhalla asetetut kriteerit.

EU tekee myös osana kansainvälistä yhteisöä laajemmin työtä kestävä ratkaisun edistämiseksi. Puoluehallitus pitää hyvänä Lähi-idän kvartetin (EU, YK, Yhdysvallat, Venäjä) roolia. On olennaista pitää laajemmin kaikki osapuolet mukana prosessissa. Tosiasia on, että kestävä ratkaisua ei saavuteta ilman Yhdysvaltojen osallistumista prosessiin. EU:n tulee mahdollisimman määrätietoisesti edistää Lähi-idän kvartetin aktiivisuutta sekä vaikutusvaltaa.

EU:n haasteisiin kuuluvat EU-maiden erilainen suhtautuminen Israeliin ja Palestiinaan. Yhdeksän EU:n 27:sta jäsenmaasta on tunnustanut Palestiinalaisvaltion. Jopa Pohjoismaiden välillä vallitsee eriäväisyyksiä. Ruotsi on tunnustanut Palestiinalaisvaltion, Suomi taas ei. YK:n roolia ei toisaalta tule väheksyä. YK:lla on suuri merkitys ratkaisun löytämisessä.

Yhteenvedon, puoluehallitus katsoo, että EU:n rooli Lähi-idän rauhanprosessissa on ollut ja tulee olemaan ensisijainen. Toisaalta on todettava, että EU ei voi edistää rauhansuunnitelmaa ilman osapuolten aktiivista osanottoa. EU on aktiivisesti edistänyt osapuolten vuoropuhelua. Tulevaisuutta ajatellen EU:n tulisi vielä tavoitteellisemmin ajaa kestävä vakautta alueelle, osallistaen kaikki osapuolet sekä kansainvälisen yhteisön prosessiin.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

59. (Käsitelty loppuun)

60. (Käsitelty loppuun)

61. Helsingin Kokoomuksen Nuoret: Ilmastopakolaisuus tunnustettava

Nykyisellään Geneven pakolaissopimuksessa todetaan, että pakolainen on henkilö, "jolla on perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi rodun, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskuntaluokkaan kuulumisen tai poliittisen mielipiteen johdosta, oleskelee kotimaansa ulkopuolella ja on kykenemätön tai sellaisen pelon johdosta haluton turvautumaan sanotun maan suojaan; tai joka olematta minkään maan kansalainen oleskelee entisen pysyvän asuinmaansa ulkopuolella ja edellä mainittujen seikkojen tähden on kykenemätön tai sanotun pelon vuoksi haluton palaamaan sinne." Nykyään tämä pakolaisuuden määritelmä on auttamatta vanhentunut uusien haasteiden edessä.

Niin sanottu ilmastopakolaisuus on kasvava ilmiö ilmaston lämmetessä. Ilmastopakolaisuudessa henkilö joutuu jättämään kotiseutunsa sen muututtua asuinkelvottomaksi muuttuneen ilmaston tähden. Geneven pakolaissopimus ei taas ota lainkaan tämän tyyppin pakolaisuutta huomioon, jolloin ilmastopakolaisten asema jää

heikoksi. Näin ollen onkin perusteltua, että ilmastopakolaisuus tunnustetaan kansainvälisissä sopimuksissa perusteeksi saada turvapaikka.

Hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa sekä eduskunta- että meppiryhmää toimimaan, jotta ilmastopakolaisuus tunnustetaan kansainvälisissä sopimuksissa.

Puoluehallitus:

Helsingin Kokoomuksen nuorten aloitteessa ehdotetaan, että ilmastopakolaisuus tunnustettaisiin kansainvälisissä sopimuksissa. Puoluehallitus ymmärtää aloitteen lähtökohtaa ja jakaa huolen elinolosuhteiden heikkenemisestä, joka on yhteydessä ilmastonmuutokseen mutta usein myös muihin ympäristöongelmiin kuten saasteiden ja kestäättömien viljelymenetelmien aiheuttamaan luonnon monimuotoisuuden heikentymiseen. Oma osuutensa on myös voimakkaalla väestönkasvulla, joka omalta osaltaan toimii ajurina kaikille edellä mainituille ympäristöongelmille.

Vaikka kuvattu ongelma on siis aivan todellinen, puoluehallitus pitää kuitenkin haastavana Geneven sopimuksen peruslähtökohdan murentamista aloitteessa esitetyllä tavalla. Kansainvälisen suojelun tarkoitus on ollut, kuten aloitteen tekijätkin toteavat, tarjota suojaa sellaisille henkilöille, jotka ovat vaarassa jonkin tietyn, itseensä liittyvän seikan perusteella. Esimerkiksi lähtöalueen matala elintaso ei ole tähän astikaan ollut peruste saada kansainvälistä suojelua, vaikka köyhyyttä on menneinä vuosikymmeninä ollut maailmassa merkittävästi nykyistä enemmän sekä suhteellisesti että absoluuttisesti tarkasteltuna.

Olisi hyvin vaikeaa tai käytännössä useimmiten mahdotonta osoittaa, kenen liikkeelle lähtö on aiheutunut nimenomaan ilmastonmuutoksen aiheuttamasta elinolojen heikentymisestä ja kenen kohdalla jostakin muusta seikasta, joita edellä kuvattiin muutamien esimerkein. Jos taas suojelun tarvetta ei enää tutkittaisi kunkin henkilön kohdalla yksilöllisesti vaan se määriteltäisiin esimerkiksi kokonaisten alueiden mukaan, muutos voisi tuoda jopa satoja miljoonia ihmisiä ”pakolaisuuden” määritelmän piiriin. On selvää, että asetelma olisi kestämaton. Vaikka tähän liittyvät käytännön haasteet jätettäisiin huomiotta, olisi tällaisten ihmismäärien siirtäminen länsimaihin valtavasti enemmän päästöjä aiheuttavan elämäntavan piiriin myös ilmastolle valtava karhunpalvelus.

Puoluehallitus katsoo, että parempi ratkaisu olisi vahvistaa toimia, joilla autetaan ilmastonmuutoksesta kärsiviä maita toimimaan olosuhteiden heikentymistä vastaan. Tehottomista ja alkuperäisluontoa tuhoavista viljelymenetelmistä kuten kaskeamisesta eroon pääseminen, naisten ja tyttöjen koulutukseen panostaminen sekä suoraan ympäristön tilaa kohentavien projektien perustaminen ja edistäminen ovat ratkaisuja varsinaisiin ongelmien juurisyihin. On parempi toimia ilmastonmuutoksen seurausten helpottamiseksi ja mieluiten vieläpä siten, että vaikutukset ovat suoraan ilmaston tilaa hyödyntäviä.

Afrikassa tehdään parhaillaankin mittavia toimia esimerkiksi Saharan aavikon leviämisen pysäyttämiseksi metsittämällä. Dakarista Djiboutiin ulottuva ”The Great Green Wall” on afrikkalaisvetoinen hanke, joka tavoittelee 8000 kilometrin mittaista metsävyöhykettä. Se on jo nyt kohentanut merkittävästi alueiden elinmahdollisuuksia niin luonnonolosuhteiden kuin ruoka- ja vesiturvan tai työpaikkojen näkökulmasta.

Ilmastopakolaisuuden lanseeraaminen olisi varsinaisten haasteiden näkökulmasta tehotonta ja puuttuisi vain seurauksiin, jättäen ongelmien syyt huomiotta. Ilmastonmuutoksen vaikutuksia on syytä torjua elinolosuhteiden heikentymisestä kärsiviä alueita kehittämällä "The Great Green Wallin" tapaisten ja pienempienkin hankkeiden avulla, ja tässä kehitysyhteistyöllä on merkittävä rooli. Lisäksi lämpimien seutujen elinkeinomahtoisuuksien ja siten elinolojen parantamisessa myös suomalaisella osaamisella on runsaasti annettavaa. Esimerkiksi Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa kehitetyllä teknologialla pystytään valmistamaan synteettisiä polttoaineita ilmassa olevasta hiilidioksidista. Prosesseissa tarvittavaa sähköä on edullista tuottaa aurinkovoimalla.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

62. (Käsitelty loppuun)

63. (Käsitelty loppuun)

64. (Käsitelty loppuun)

65. (Käsitelty loppuun)

66. (Käsitelty loppuun)

67. (Käsitelty loppuun)

68. (Käsitelty loppuun)

69. (Käsitelty loppuun)

70. (Käsitelty loppuun)

71. (Käsitelty loppuun)

72. (Käsitelty loppuun)

73. (Käsitelty loppuun)

74. (Käsitelty loppuun)

75. (Käsitelty loppuun)

76. Karakallio-Kilon kokoomus: Apteekkiluvan yhtiöittäminen mahdolliseksi

Yksityisomisteinen apteekkiala on erittäin säännelty ja tiukasti valvottu. Suurimmalta osaltaan alan sääntely on perusteltua, koska lääkkeiden myynti edellyttää poikkeuksellisen laajaa ja täsmällistä kuluttajansuojaa. Osa sääntelystä on sen kaltaista, että se muihin toimialoihin verrattuna näyttää turhaan rajoittavan liiketoiminnan normaalia kehittämistä. Kehittämistoimien tarkoituksena tulisi olla kilpailun tiivistäminen ja sitä kautta myös lääkkeiden hintojen kurissapitäminen erityisesti jatkuvaa lääkehoitoa käyttäville asiakkaille. Lääkelaki on vuodelta 1987, joten sen päivittäminen on joka tapauksessa ajankohtaista.

Esimerkiksi Ruotsissa saa 400mg ibuprofeenia sisältävää kipulääkettä ostaa huoltoasemalla olevasta lääkekaapista. Lääkkeet on koottu muista tuotteista erikseen ja niiden myyntiin voidaan edellyttää tulevan farmasiakoulutettu henkilö.

Sääntelyllä on saatu aikaan tilanne, missä käsikauppalääkkeiden ja muiden rohtojen ja kosmetiikan myynnillä katetaan huonommin tuottavien reseptilääkkeiden myyntiä. Tämän suhteen säilyttämisestä riippuu koko alan tulevaisuus taloudellisessa mielessä.

Lääkelain (395/1987) 6:44 §:n mukaan apteekkilupa on henkilökohtainen, eikä sitä saa myydä eikä luovuttaa toiselle. Jos apteekkari saa uuden apteekkiluvan, hänelle aikaisemmin myönnetty apteekkilupa lakkaa samalla.

Aloitteen tekivät näkevät tässä ensimmäisen muutettavan kohteen, kun mietitään apteekkilaitoksen tehostamista ja nykyaikaistamista. Siksi ehdotamme, että apteekkilupa voidaan jatkossa myöntää yhtiölle, jossa tulee olla lääkelain ja muiden kauppaa koskevien säännösten noudattamisesta vastuullinen proviisori joko toimitusjohtajana tai yhtiön hallituksen puheenjohtajana, jonka varahenkilön tulee olla joko proviisori taikka farmaseutti. Yksittäisestä sivuliikkeestä vastuussa voisi olla farmaseutti ja toimitusjohtajaksi voitaisiin nimetä muukin kuin lääkealan koulutuksen saanut henkilö, jos hallituksen puheenjohtajana on proviisori. Edelleen voitaisiin rajoittaa apteekkien omistusrakennetta niin, että äänivaltaisen osakkeiden enemmistö ja hallituksen enemmistö pitäisi olla proviisoreilla tai farmaseuteilla.

Aloitteen tekijät haluavat, että apteekkiyrityksen ei enää jatkossa olisi pakko olla henkilöyhtiö, vaan kaikki muutkin yhtiömuodot olisivat periaatteessa mahdollisia. Tämä muutos ei pakottaisi nykyisiä apteekkareita muuttamaan yhtiömuotoaan.

Tästä muutoksesta päästäisiin apteekkien järkevämpään verottamiseen, pääomakustannusten alentamiseen, toiminnan tehostamiseen tavanomaisin liikkeenjohdon keinoin sekä mahdollistettaisiin apteekkien tehokkaampi ketjuuntuminen ja omien lääkevarastojen (luvanvarainen) pitäminen. Konsolidoitumista on tapahtunut runsaasti terveysalalla mm. lääkäritaloissa ja eläinlääkäriasemissa.

Edellä olevan perusteella Karakallion-Kilon kokoomus esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa kokoomuksen eduskuntaryhmää olemaan aloitteellinen ja toimimaan sen puolesta, että lääkelain (395/1987) 6 luku uudistetaan niin, että apteekkilupa voidaan myöntää jatkossa yhtiölle, jossa on vastaavana apteekkarina proviisorin koulutuksen saanut riittävän kokemuksen ja osaamisen omaava henkilö ja hänellä varahenkilönä farmaseutti tai toinen proviisori.

Puoluehallitus:

Apteekkilain sääntely on Suomessa erittäin tiukkaa, kuten aloitteen tekijät hyvin tuovat esiin. Nykyistä järjestelmää ja sen pääpiirteiden muuttumattomuutta on perusteltu toiminnan turvallisuudella, laadulla ja ammattimaisuudella sekä sillä, että apteekkitoiminta on osa terveydenhuoltojärjestelmää. Mikään näistä näkökohdista ei tosin ole peruste sille, etteikö nykyistä mallia voisi kehittää entistä kilpailullisempaan suuntaan.

Apteekkitoimintaa uudistettaessa tavoitteena on oltava kilpailullisuuden lisääminen laadusta tinkimättä. Keskeistä on kuluttajan kannalta parempien palveluiden kehittäminen, lääkkeiden saatavuuden turvaaminen, julkisen

talouden säästöt, proviisorien välisen yhdenvertaisuuden parantaminen sekä kilpailun positiiviset vaikutukset palvelun laatuun. Sääntelyä pitää purkaa, mutta samaan aikaan varmistaa farmaseuttinen osaaminen. Huomioon on otettava lääkehoidon onnistumisen varmistaminen, hoidon seurannan tukeminen ja terveyden edistäminen.

Käytännössä on osoittautunut hyvin vaikeaksi saada toteutettua tätä aihealuetta koskevia muutoksia edes selvimpien epäkohtien osalta. Alalle koulututtuneen henkilön pääsy harjoittamaan oman alansa liiketoimintaa yrittäjänä on pitkän ja vaikean tien takana. Lupien määrän kehitys on ollut tahmeaa, ja sitä ovat hidastaneet päätöksistä tehdyt valitukset ja oikeusprosessit. Tämä ei palvele kuluttajien etua eikä tietenkään myöskään edellä mainittuja laadullisia tavoitteita. Puoluehallitus katsoo, että Kokoomukselle on luontevaa ajaa apteekkisääntelyyn muutoksia, jotka helpottaisivat markkinoille pääsyä, toisivat mukanaan lääkkeiden käyttäjille (ja välillisesti veronmaksajille) valuvia kustannushyötyjä sekä leikkaisivat kilpailulla nykyisen järjestelmän mukanaan tuomia monopolimaisen toiminnan ylituottoja.

Kokoomus onkin jo usean vuoden ajan kannattanut apteekkialan uudistamista siten, että alalle pääsy olisi nykyistä helpompaa ja että mukaan tulisi nykyistä vahvemmin myös kilpailullinen ulottuvuus. Jo vuonna 2015 Kokoomuksen eduskuntaryhmä julkaisi sääntelypolitiikkaa käsittelevän kannanoton, jossa apteekkialasta linjattiin mm. seuraavasti: *"Apteekkialan kilpailua lisätään aluksi kasvattamalla myönnettävien apteekkilupien määrää. Asteittain voidaan siirtyä kohti mallia, jossa apteekkiluvan saamisen edellytys on ainoastaan säädettyjen pätevyysvaatimusten ja muiden edellytysten täyttäminen."*

Tämän jälkeen aihetta on käsitelty vuosien 2016 ja -18 puoluekokouksissa. Lappeenrannan puoluekokous 2016 hyväksyi aloitteen pohjalta ja myös edellä mainittuun normikannanottoon viitaten Kokoomuksen kannaksi, että *"apteekkien toimilupien saamista helpotetaan, arvioidaan mahdollisuutta siirtää joitakin reseptilääkkeitä reseptivapaiksi sekä vapautetaan joidenkin itsehoitolääkkeiden myyntiä turvallisuus varmistuen."* Myös vuoden 2018 puoluekokous hyväksyi aloitteen, jossa vaadittiin apteekkisääntelyn keventämistä. Nämä viimeaikaiset puoluekokoukset ovat voimassa ja muodostavat hyvän peruslinjan aihepiiriin muita kysymyksiä koskevalle jatkotyölle.

Puoluehallitus katsoo, että apteekkitoiminnan turvallisen harjoittamisen edellytyksenä on jatkossakin oltava, että se tapahtuu proviisorin tutkinnon suorittaneen henkilön valvonnassa ja vastuulla. On kuitenkin aiheellinen kysymys, vaatiiko lääketurvallisuuden varmistaminen todella sen, että apteekin yhtiömuotokin on laissa määriteltä. Vaativan korkeakoulutuksen suorittanut henkilö (jolle lisäksi voidaan asettaa myös muita vaatimuksia kuten se, ettei hän ole konkurssissa) kyetään toimimaan vastuullisessa oman alansa tehtävässä ilmankin, että omistaa kyseisen yrityksen ja vielä nimenomaan tietyssä yhtiömuodossa. Eduskuntaryhmän toimeksiannosta on apteekkitoiminnan sääntelyn perusteita selvittämään asetettu työryhmä kuluvalle istuntokaudelle. Työryhmän tehtävänä on kuulla asiantuntijoita ja valmistella eduskuntaryhmälle ehdotus olemassa olevia kantoja täydentävistä linjauksista apteekkitoimintaa koskien. Yhtiömuodon ja omistussääntelyn vapauttamista koskeva selvitys olisi luontevaa tehdä tässä samassa yhteydessä.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

77. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Kotihoidontuki poistettava äitien työllisyyttä vähentävänä, heidän köyhyyttään edistävänä ja julkistaloutta heikentävänä etuutena

Kotihoidontuki on veronmaksajien varoista maksettava tuki, jonka Kela tilittää alle 3-vuotiaiden vanhemmille, jotka hoitavat lastaan kotona. Kotihoidontukeen kuuluu hoitoraha, johon eivät vaikuta perheen tulot, hoitolisä, johon vaikuttavat perheen yhteenlasketut tulot ja mahdollinen kuntalisä kotikunnasta riippuen. Tuki on monien perinteisiä perhearvoja hellivien suosikkituki, jota perustellaan muun muassa sillä, että lasten on parempi olla kotona vanhemman huomassa kuin mennä päiväkotiiin. Kotihoidon tuella on kuitenkin vakavia naisten taloudellista hyvinvointia ja itsenäisyyttä sekä julkistaloutta heikentäviä vaikutuksia.

Kotihoidontuki heikentää erityisesti naisten asemaa. Kotihoidon tuen saajista valtaosa on naisia, sillä esim. vuonna 2019 kotihoidon tukea sai 82 900 naista ja 6 700 miestä miesten osuuden ollessa vain 7,5 % tuen saajista. Eli sillä aikaa, kun naiset hoitavat lapsia kotona, miehet ovat töissä ansaitsemassa, mistä kärsivät juuri naisten kukkarot. Ei ole tasa-arvon ja kokoomuslaisten arvojen mukaista tarjota etuutta, joka vaikuttaa negatiivisesti lähestulkoon ainoastaan yhteen sukupuoleen, naisiin. Kelan tutkimusten mukaan kotihoidon tuki ja pitkät hoitovapaat tekevät monenlaista hallaa, sillä ne heikentävät naisten työllisyyttä, naisten ura- ja palkkakehitystä sekä lopulta myös tulevaa eläkettä. Miesten eläkkeestä naisten työeläke on keskimäärin ainoastaan 66 %. Tarjoamalla kotihoidontukea kannustamme naisia taloudelliseen epäitsenäisyyteen, pienempään palkkaan ja eläkkeeseen sekä vähemmän ehyeen uraan kuin miehillä. Tämä ei ole tasa-arvoa edistävää toimintaa, ja on muistettava, että naisten tulot jäävät Suomessa yhä kauas miesten tuloista.

Myös palkansaajien tutkimuslaitoksen Tuomas Kososen ja VATT:n tutkimusprofessori Kristiina Huttusen tutkimus, Kososen oma väitöskirja sekä Kelan tutkimukset todistavat kotihoidontuen heikentävän naisten työllisyyttä. Kososen ja Huttusen mukaan kotihoidontukea nostavien äitien työllisyys heikkenee kaikkien muiden paitsi yksinhuoltajaäitien osalta. Suomalainen palkkarakenne -tutkimuksesta puolestaan ilmenee, että perhevapaisiin liittyvät urakatkot heikentävät naisten palkka-asemaa.

Kelan tutkimustulokset puhuvat erityisesti kuntalisän poistamisen puolesta, sillä Kelan mukaan naiset hoitavat lasta pidempään kotona, jos kunta maksaa kotihoidon tuen kuntalisää. Lisän myötä niin työssä kuin työttömänä olleet äidit pidentävät hoitojaksoja kotona. Äitien työhön siirtyminen siis lykkääntyy kotihoidon tuesta johtuen, samoin lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen. Lisäksi Suomessa lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen on muutenkin selvästi vähäisempää kuin muissa Pohjoismaissa. Poistamalla kunnilta mahdollisuus tarjota kuntalisää naisia ei rohkaista jäämään kotiin, vaan elättämään itsensä ansiotyöllä tai yrittäjinä kotipaikkakuntiansa talouteen positiivisesti vaikuttaen. Kuntatalouden vaikeina aikoina ei ole syytä väheksyä äitien tekemää työtä ja kannustaa heitä jättäytymään työelämästä pitkiksi ajoiksi. Lisäksi koska toisissa kunnissa kuntalisää maksetaan ja toisissa ei, ihmiset eivät myöskään pidä kuntalisää oikeudenmukaisina. Kuntalisä asettaa suomalaiset eriarvoiseen asemaan.

Tutkimukset tukevat kodin ulkopuolista varhaiskasvatusta lapselle jo hyvin pienestä alkaen. Palkansaajien tutkimuskeskuksen tutkimuksen mukaan pelkkä kotihoito olisi 1-2 vuotiaalle keskimäärin huonompi vaihtoehto kuin osallistuminen kodin ulkopuoliseen varhaiskasvatukseen. Standardoiduissa neuvolatesteissä suurempi kotihoidon tuki näkyi tutkimuksessa muihin lapsiryhmiin nähden suurempana määränä kognitiivisia ongelmia.

Peruskoulun päättötodistuksessa erot eivät enää kuitenkaan näkyneet. Lyhyellä aikavälillä varhaiskasvatus näyttäisi kuitenkin olevan lapsille hyödyllisempää kuin ainoastaan kotona oleminen.

Kotihoidon tuki on lisäksi ongelmallinen erityisesti maahanmuuttajanaisten sekä pienituloisten naisten kannalta. Tammikuussa 2020 julkaistun työ- ja elinkeinoministeriön selvityksen mukaan kotihoidontuki voi olla merkittävä syy siihen, että Suomessa asuvat maahanmuuttajanaiset eivät työllisty yhtä hyvin kuin muissa Pohjoismaissa asuvat maahanmuuttajanaiset. Lisäksi TEM:n selvityksestä ilmenee, että pitkä kotihoidontuki tuottaa Suomessa taloudellisen kannustinloukun etenkin pienituloisille perheille, kun pienipalkkaisen työn vastaanottaminen laskee perheen käteen jääviä tuloja. THL:n 2017 raportin mukaan Suomeen onkin syntynyt pitkään kotihoidon tukea käyttävien, heikon työmarkkina-aseman ja vähän koulutettujen naisten ryhmä. Kotihoidontuen ongelmallisuus kohtaa siten erityisesti haavoittuvassa asemassa olevia naisia vaikeuttaen heidän reittiään työelämään ja taloudelliseen itsenäisyyteen sekä yhteiskuntaan integroitumiseen.

Pitkä kotihoidontukemme on herättänyt keskustelua myös kansainvälisesti: esimerkiksi OECD on kiinnittänyt Suomen pitkään kotihoidontukeen huomiota. Länsinaapurissamme Ruotsissa siitä on jo ymmärretty luopua kokonaan jo vuoden 2016 alusta. Perusteluna käytettiin erityisesti tasa-arvoa: tuesta oli tullut naisille ”ansa”, joka heikensi sukupuolien tasa-arvoa huonontamalla naisten työmarkkina-asemaa. On vielä muistettava, että Suomea sitova YK:n naisten syrjinnän poistamista koskeva yleissopimuksen artikla 5 velvoittaa toimimaan niin, että naisten ja miesten rooleihin liittyvät kaavamaiset käsitykset heikkenevät ja naiset ja miehet ottavat yhtäläisen vastuun perheestä ja lapsista.

Kotona lapsen hoitaminen tulisi olla tulevaisuudessa sallittua, mutta valtion tehtäväksi pitää riittävä päivähoitomahdollisuuden tarjoaminen. Jos tätä mahdollisuutta ei tahdo hyödyntää, tulee lasten kotihoidon tapahtua omakustanteisesti.

Näillä perusteilla kokoomusopiskelijat esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään kotihoidon tuesta luopumista kokonaisuudessaan.

Puoluehallitus:

Kokoomus on ollut jo pitkään halukas uudistamaan perhevapaajärjestelmää. Haluamme edistää perhevapaauudistuksella sukupuolten tasa-arvoa ja perheiden parempaa arkea. Kokoomuksen mielestä perhevapaauudistus on toteutettava siten, että se huomioi lapsen edun, parantaa vanhemmuuden ja työelämän tasa-arvoa, lisää perheiden valinnanvapautta ja joustoja, vahvistaa naisten työllisyyttä ja työmarkkina-asemaa, sekä lisää lasten osallistumista varhaiskasvatukseen. Keskeistä on tasata hoitovastuun jakautumista vanhempien välillä nykyistä tasaisemmin, huomioida perheiden erilaiset tarpeet ja kannustaa työntekoon ja yrittäjyyteen.

Äidit käyttävät yhä valtaosan sekä vanhempainvapaasta että hoitovapaasta. Perhevapaiden epätasainen jakautuminen asettaa tällä hetkellä äidit ja isät vanhempina keskenään eriarvoiseen asemaan. Hoivavastuun epätasainen jakautuminen vaikuttaa kielteisesti naisten ura- ja palkkakehitykseen ja viimekädessä myös eläkekertymään. Moni isä taas haluaisi hoitaa lastaan perhevapailla, mutta syystä tai toisesta isien käyttämät

perhevapaat ovat toistaiseksi jääneet vähäisiksi. Nykymalli on tarjonnut mahdollisuuden perhevapaiden tasaisemmalle jakamiselle, mutta isien kannustus vanhempainvapaille on puuttunut.

Perhevapaauudistuksessa on kyse myös lasten vahvemmassa osallisuudesta varhaiskasvatukseen. Tutkimustulokset osoittavat kiistatta laadukkaan varhaiskasvatuksen tasaavan erilaisista taustoista tulevien lasten osaamisen eroja ja olevan paras lääke syrjäytymiseen.

Kokoomus haluaa kunnioittaa perheiden mahdollisuutta valita omaan elämäntilanteeseen parhaiten sopivat hoitoratkaisut. Ihmiset, työt, perheet ja tilanteet ovat erilaisia. Perhebarometrien mukaan perheet toivovat eniten lisää joustoja perhevapaajärjestelmään. Kiintiöihin, ja siihen, että yhteiskunta päättää perheiden puolesta, suhtaudutaan nihkeästi.

Perheiden toiveet voidaan yhteensovittaa yhteiskunnallisesti asetettuihin tavoitteisiin lisäämällä sekä perhevapaajärjestelmään joustoja että kannustimia. Oikeilla kannustimilla voidaan varmistaa, että myös isät käyttäisivät nykyistä enemmän perhevapaita, että perhevapailta kannattaa palata työelämään ja, että yhä useampi lapsi pääsee varhaiskasvatuksen piiriin.

Vuonna 2017 hyväksytty Perheet ja työelämä -asiakirja sisältää Kokoomuksen perhevapaamallin. Kokoomuksen perhevapaamallissa perhevapaat koostuisivat äidille maksettavasta viiden viikon odotusrahasta, vuoden mittaisesta ansiosidonnaisesta vanhempainvapaasta, josta molemmille vanhemmille on kiintiöity 3kk osuus. Jäljelle jäävä 6kk osuus on vanhempien vapaasti jaettavissa, mutta vapaata on mahdollisuus siirtää myös muulle lasta hoitavalle aikuiselle kuin juridiselle vanhemmalle. Tämä helpottaa niin eroperheiden, uusperheiden kuin sateenkaariperheiden vapaajärjestelyjä tai mahdollistaa esimerkiksi yksinhuoltajaperheessä isovanhemman avun. Lisäksi kokoomuksen perhevapaamalli sisältää kuuden kuukauden mittaisen joustavan hoitorahan (800 e/kk), jonka vanhemmat voivat jakaa haluamallaan tavalla.

Kokoomuksen mallissa tuet riittävät täysimääräisinä siihen asti, kunnes lapsi on 1,5-vuotias ja puolitetuina kolmevuotiaaksi asti. Puolitettunakin alin etuus (hoitoraha) on 400 e/kk, mikä pärjää nykyiselle perustasoiselle kotihoidon tuelle tason ja keston osalta. Etuuksien kokonaissumma on kaikille perheille sama.

Kokoomus ei halua viedä kenenkään mahdollisuutta hoitaa lastaan kotona 3 ikävuoteen saakka, mutta kokoomuksen mallissa on kannustin siirtyä takaisin työelämään jo aikaisemmassa vaiheessa. Vanhempainrahaa ja hoitorahaa voi kokoomuksen perhevapaamallissa käyttää myös puolipäiväisenä, jolloin lapsella on mahdollisuus osallistua varhaiskasvatukseen.

Kokoomus on sitoutunut perhe-elämän tasa-arvon edistämiseen ja perhe-vapaajärjestelmän uudistamiseen. Kokoomuksen mielestä perhevapaauudistus on yksi tämän hallituskauden tärkeimmistä uudistuksista, jonka toteuttamiseksi hallituksen tulee varmistaa toteuttamiskelpoisen uudistuksen eteneminen eduskuntaan. Kokoomus on valmis kannattamaan sellaista perhevapaauudistusta, joka tuo joustoja erilaisten perheiden tarpeisiin, kannustaa isiä käyttämään perhevapaita, tasaa hoivavastuuta sukupuolten välillä, parantaa naisten työmarkkina-asemaa ja työllisyyttä, sekä tukee lasten osallistumista varhaiskasvatukseen.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

78. (Käsitelty loppuun)

79. (Käsitelty loppuun)

80. (Käsitelty loppuun)

81. (Käsitelty loppuun)

82. Kaakkois-Suomen Kokoomusnuoret: Genomitieto selkeästi yhden erillisen viranomaisen hallinnoitavaksi

Genomi tarkoittaa ihmisen koko perimää, joka on erilainen jokaisella ihmisellä, sisältäen kaikki geenit. Genomitiedon avulla voidaan kehittää eri sairauksien hoitoa ja ehkäisyä ja huomioida potilaiden yksilölliset tilanteet esimerkiksi syöpien tai perinnöllisten sairauksien kohdalla. The Human Genome Projectissa kesti lähes 13 vuotta 1990–2003 ja noin 2,7 miljardia dollaria yhden koko ihmisen perimän selvittämiseen National Human Genome Research Institutun (NHGRI) tietojen mukaan, ja yhden perimän selvittäminen maksoi lähes 100 miljoonaa dollaria syyskuussa 2001, pudoten ja vakiintuen alle tuhanteen dollariin viime vuonna. Genomitiedon keräämisen helpottuessa esille ovat nousseet monet tiedonhallintaan liittyvät kysymykset.

Lakia Genomikeskuksesta ja genomitietojen käsittelyn edellytyksistä on yritetty saada maaliin aluksi hallituksen Genomikeskuksen perustamispäätöksellä 4/2017. Nykyisen vaalikauden aikana julkaistiin hallituksen esityksen luonnos 6/2018, ja jonka uusi luonnosversio oli lausuntokierroksella 5–7/2019. Tämän jälkeen luonnos meni jatkovalmisteluun, jonka olisi tarkoitus johtaa hallituksen esitykseen viikolla 50/2020 Sosiaali- ja terveysministeriön hankeseurannan mukaan.

Suomen eduskunnan sivut tiivistävät genomilain seuraavasti:

”Valmistellun lakiehdotuksen mukaan Suomeen on tarkoitus perustaa Genomikeskus, joka olisi kansallinen asiantuntijaviranomainen. Genomikeskuksen tehtävänä olisi ylläpitää ja hallinnoida keskitettyä genomitietorekisteriä, jonne tallennettaisiin biopankkitoiminnan harjoittajien sekä palvelunantajien toiminnassa syntyvä genomitieto. Tietoja säilytettäisiin korkeita turvallisuusvaatimuksia noudattaen. Lakiehdotuksessa on säännökset siitä, millä edellytyksillä geneettisiä analyysejä voi suorittaa. Edellytyksenä olisi mm. kansalaisten suostumus ja informointi genomitiedon säilyttämisestä Genomikeskuksessa.”

Toukokuun 2019 lakiesityksen viimeisimmän luonnoksen perusteella Genomikeskuksen hallinnolliseksi sijoituspaikaksi ehdotettaisiin Terveyden ja hyvinvoinnin laitosta (THL) ja sen kansallista ohjausta sosiaali- ja terveysministeriölle (STM). Genomikeskus olisi itsenäinen viranomainen THL:n yhteydessä. Genomikeskuksella ei olisi suunniteltu omaa ICT-palvelutuotantoa, vaan ICT-palveluiden toteutus esitettäisiin Kansaneläkelaitokselle (Kela), jolla on jo Kanta-palvelu terveydenhuollossa syntyvien potilastietojen sähköistä arkistointia varten. Luonnos kuvaa myös, kuinka Suomessa ei olisi tarkoitus tallentaa genomitietorekisteriin vain selvitettyä koko genomia kuvaavaa tietoa, vaan mahdollistaa myös monipuolisemmin eri teknologioilla tuotetun genomitiedon tallentamisen laaja-alaisempien ja pidemmän tähtäimen hyötyjen näkökulmasta.

Kansaneläkelaitos on merkittävä julkisoikeudellinen laitos, jonka kautta kulkee jo nyt merkittävä määrä päätöksiä ihmisten tuista ja korvauksista sekä erilaista terveystietoa. Ihmisen perimä määrittää kirjaimellisesti ihmisen, ja on pelkästään ilman sen tietojen hyödyntämistä arvokas. Tällä hetkellä ei ole pelkoa siitä, että genomitietoa käytettäisiin ehtona ihmisten sosiaali- ja terveyspalvelumaksujen korvauksien suhteutuksessa tai tukien ja

korvausten leikkurina, mutta voimmeko olla tulevaisuudessa täysin varmoja asiasta. Lisäksi esimerkiksi pankit ja vakuutusyhtiöt voisivat sopimustensa ehtona vaatia asiakkaiden genomitietoja.

Vallan kolmijako-opissa toimeenpano-, lainsäädäntö- ja tuomiovalta on jaettu eri elimille. Näin tärkeiden ja arkaluontoisten tietojen kohdalla, genomitiedon asiallisen käsittelyn ja tietoturvallisuuden varmistamiseksi Genomikeskuksen ja genomitietokannan tulee olla muista julkisoikeudellisista laitoksista selkeästi erillinen asiantuntijaviranomainen, joka hallituksen esityksen mukaisesti säilyttäisi kansallisen ohjauksen STM:n alla, mutta samalla perustettaisiin esimerkiksi sosiaali- ja terveyspalveluiden ja/tai genomitiedon käsittelyn oikeellisuutta ja eettisyyttä arvioiva neuvosto Talouspolitiikan arviointineuvoston tapaan tai geeniteknologiavaltuutetun virka. Tällä asiantuntijaviranomaisella olisi samalla oma hallinnollinen sijoituspaikkansa THL:n sijaan, ja sille kehitettäisiin erillinen ICT-palveluiden toteutus Kelan tuella ottaen huomioon genomitiedon hyödyntämismahdollisuudet ja tietoturvakysymykset."

Edellä mainitun perusteella Kaakkois-Suomen Kokoomusnuoret ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että genomitietoa hallinnoisi selkeästi yksi erillinen viranomainen.

Puoluehallitus:

Kaakkois-Suomen Kokoomusnuorten aloite on varsinaisen esityksen osalta kannatettava. On selvää, että genomitiedon käsittelyn asiallisuus ja tietoturvallisuus on varmistettava lainsäädännössä. Tälle on lähtökohta suoraan perustuslaissa: Jokaisella on oikeus yksityiselämän suojaan ja henkilötietojen suojaan, josta säädetään tarkemmin lailla. Henkilötietojen suoja on merkittävä kysymys, johon liittyen on viime aikoina tehty merkittävä määrä uutta, päivitettyä sääntelyä erityisesti EU:n tietosuoja-asetuksesta johtuen. Erityisesti genomitiedon osalta kuljetaan osittain arkaluonteisten henkilötietojen rajamaastossa - näiden käsittelyn asiallisuudesta on pidettävä huolta jo tietosuoja-asetuksen vuoksi. Edelleen kannatettavaa aloitteessa on esitys, että tietosuojasta tulee säätää tarkkaan.

Genomitieto on arkaluontoista henkilötietoa, joka tulee suojata tehostetusti. Genomilaki säädetään korkean tietoturvan takaamiseksi, tiedon hallitsemattoman käytön estämiseksi ja väestön luottamuksen ylläpitämisen takia. Sosiaali- ja terveysministeriön asettaman työryhmän laatimassa Genomistrategiassa nimenomaisesti todetaan, että yksilöllistetyn lääketieteen edellytysten paraneminen ja geenitiedon yhdenvertainen ja eettinen käyttö edellyttävät genomikeskuksen perustamista Suomeen.

Genomitietojen avulla potilaiden diagnoosit olisivat nykyistä nopeammin saatavilla, jolloin myös hoito voitaisiin aloittaa aikaisemmin. Erityisesti harvinaissairauksien diagnosointi helpottuisi. Asiantuntijoiden mukaan odotettuja hyötyjä genomitiedon hyödyntämiselle olisivat tehokkaampi taudinmääritys, kohdennetut seulonnat, yksilöllistetty hoito, sekä turvallisempi ja vaikuttavampi lääkitys. Myös sairauksien ehkäisy olisi genomitiedon avulla tehokkaampaa, ihmisillä olisi paremmat mahdollisuudet edistää terveyttään, tutkimus ja tutkimustiedon hyödyntäminen potilaan hoidossa olisi tuloksellisempaa ja taloudellinen toimeliaisuus lisääntyisi.

Lakiehdotuksessa Genomikeskuksesta ja genomitietojen käsittelyn edellytyksistä tunnistetaan, että esityksen tavoitteiden saavuttamisen ja kansallisen tietopääoman kartuttamisen kannalta olisi keskeistä varmistaa, että genomitietoa ei ajautuisi ylikansallisten toimijoiden hallintaan, jolloin Suomen lainsäädäntöä ei voida ulottaa koskemaan sitä. Huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain mukaan mm. sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisesti tärkeät tietovarannot ja niiden toimintaa ohjaavat järjestelmät tulee olla sijoitettu Suomessa oleville palvelimille. Genomitietorekisteri esitetäänkin toteutettavaksi paikallisesti ja maantieteellisesti Suomen rajojen

sisäpuolella viranomaisvastuulla ja sosiaali- ja terveysministeriön ohjauksessa. Myös Viestintäviraston Kyberturvallisuuskeskus on kannattanut Suomeen rajautuvaa toteutusta.

Lakiesityksessä on käyty tarkasti läpi toimijoiden roolit ja vastuut, sekä keskeinen viranomaisen toimintaa ohjaava sääntely. Genomikeskus olisi asiantuntijaviranomainen, joka rekisterinpitäjänä vastaisi genomitietorekisterin ja sen tietosisällön ylläpitämisestä, kehittämisestä ja hallinnoinnista sekä tietoturvalvoitteiden noudattamisesta. Genomikeskus tukisi rekisterin tietosisällön tehokasta hyödyntämistä terveyden ja sairauden hoidossa, sairauksien ennaltaehkäisyssä ja tieteellisessä tutkimuksessa. Kansaneläkelaitoksella olisi kokonaisvastuu rekisterin teknisestä toteutuksesta.

Kansaneläkelaitoksella on jo ennestään lainsäädäntöön pohjautuva Kanta-palvelu terveydenhuollossa syntyvien potilastietojen sähköistä arkistointia varten. Kanta-palvelu käsittää tällä hetkellä yli 5,5 miljoonan ihmisen henkilötietoja. Kansaneläkelaitoksessa on arvioitu ja kehitetty potilastiedon keskitetyn tallennuksen tietoturvaratkaisuja jo vuosikymmenten ajan.

Lakiehdotuksessa on useissa kohdissa esitetty tietosuojasäätelyä tarkoitettuja geneettisten tietojen käsittelyä koskevia lisäehtoja ja suojatoimenpiteitä. Yksi keskeisimmistä suojatoimenpiteistä on se, että genomitietojen käsittely esitetään viranomaistoimijan tehtäväksi.

Tietosuojasäätelyn lisäksi henkilötietojen käsittelyä viranomaisessa ohjaa julkisuusperiaate, tietojen julkisuutta ja salassapitoa koskevat säännökset, viranomaisen tiedonhallintaa koskevat tietoturvallisuusvaatimukset sekä hyvää hallintoa ja yksilöiden oikeusturvaa koskevat periaatteet. Viranomaisella on velvoite suojata ihmisiä rikoksilta ja heihin kohdistuvilta oikeudenvastaisilta teoilta. Yksityiselämän ja henkilötietojen suojaan liittyvät oikeudet on turvattu perustuslaissa sekä kansainvälisissä ihmisoikeussopimuksissa.

Puoluehallitus korostaa myös, että Tietosuojavaltuutettu on 30.7.2019 päivätyssä lausunnossaan todennut mm. seuraavaa: "Nyt lausunnon kohteena olevassa esitystä on muutettu olennaisesti aiemmissä valmisteluvaiheissa saadun palautteen perusteella. Laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta (552/2019) käytöstä on myös tullut voimaan 1.5.2019 alkaen. Tämän johdosta nyt lausunnon kohteena olevassa esityksessä suhde tietosuojasäätelyyn sekä muuhun ympäröivään lainsäädäntökehikkoon on huomattavasti selkeytynyt ja täsmentynyt. Ottaen huomioon nyt sääntelykohteena olevan ilmiön haasteellisuus, on nyt lausunnon kohteena olevassa esityksessä onnistuttu peilaamaan ehdotettuja ratkaisuja kiitettävällä tavalla muuhun henkilötietojen käsittelyä koskevaan sääntelyyn, kuten yleiseen tietosuojasäätelyyn."

Lakiesityksessä myös yksityiskohtaisesti todetaan, että Genomikeskuksessa säilytettäviä tietoja ei saisi luovuttaa eikä käyttää lainvalvonnassa, rikostutkinnassa, luotonannossa, vakuutustoiminnassa, työkyvyn arvioinnissa tai selvittämisessä eikä pelkästään vanhemmuuden tai sukulaisuuden määrittämiseksi. Lisäksi Genomikeskuksen toimintaa ohjaavat, valvovat ja seuraavat sosiaali- ja terveysministeriö sekä tietosuojavaltuutettu. Myös Viestintävirastolla ja sen kyberturvakeskuksella on muuhun lainsäädäntöön perustuva oikeus valvoa erityisesti tietoturvallisuuteen liittyviä näkökohtia.

Edellä esitetyin perustein ja aloitteen perusteluita monelta osin ymmärtäen puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

83. (Käsitelty loppuun)

84. Pohjanmaan Kokoomusnaiset: Moniammatillinen neuvolapalvelu perheiden varhaiseen tukeen

Koronapandemia synnytti kerralla valtavan muutoksen etätöiden, -koulun ja -opiskelun myötä. Uusi tilanne pakottaa uudelleen arvioimaan perheiden, lasten ja nuorten jaksamisen sekä opetuksen tuen tarpeen lisääntymisen.

Ammattilaiset suosittelevat panostamaan varhaiseen tukeen. Mitä aikaisemmin saamme kiinni ongelmatilanteista, sitä parempi mahdollisuus meillä on tarjota valoisampi tulevaisuus perheille sekä yksittäisille lapsille ja nuorille.

Ongelmaa helpottamaan tulee luoda moniammatillinen neuvolapalvelu, joka seuraa perhettä ainakin alkuopetusluokkien loppuun asti. Perhekäynnit jakautuisivat, normaali neuvolakäyntien lisäksi, yhteen kotikäyntiin ja yhteen koko perheen neuvolakäyntiin vuodessa. Käynnit jatkuisivat alkuopetuksiän jälkeenkin, jos moniammatillinen työryhmä näkisi sen tarpeelliseksi. Moniammatilliseen työryhmään kuuluisi terveydenhoitajan lisäksi esim. perhetyöntekijä, sosiaalityöntekijä ja psykiatrinen sairaanhoitaja sekä tarvittaessa koulusta tai päiväkodista opettaja, erityisopettaja, kuraattori ja psykologi.

THL:n vuonna 2019 julkaistun tutkimuksen mukaan esim. äidin lievätkin masennusoireet liittyvät pikkulapsen tunne-elämän ongelmiin kuten ylivilkkauteen, aggressiivisuuteen ja ahdistukseen. Isän psyykkistä huonovointisuutta ei puolestaan tavoiteta masennuskyselyillä. Muun muassa tästä syystä on erittäin tärkeää tarjota molemmille vanhemmista tukea mahdollisimman varhain. Täällä uudella moniammatillisella neuvolapalvelulla tavoitetaan kokonaiset perheet, ei pelkästään lapsia.

Varhaiskasvatuksessa ja koulumaailmassa rikkinäisen päälle on mahdotonta rakentaa uutta ja kestävää. On palattava perusasioiden äärelle ja kohdattava lapsi yksilönä ongelmineen ja huolineen. Varhaisen tukeen panostamalla pystytään kohdentaa lisätuen tarve erityisesti niihin perheisiin ja lapsiin sekä nuoriin, jotka ovat syrjäytymässä tai muuten putoamassa kydistä. Samalla saamme pienennettyä syrjäytymisestä sekä lastensuojelusta aiheutuvia kuluja. Varhainen puuttuminen tuo merkittäviä säästöjä sekä luo mahdollisuuden parempaan tulevaisuuteen.

Me Pohjanmaan Kokoomusnaiset esitämme puoluekokoukselle, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen edistämään muutosta siten, että jatkossa koulutettua moniammatillista henkilöstöä lisätään neuvoloissa, varhaiskasvatuksessa ja kouluissa sekä tarjotaan kaikille perheille neuvolapalvelua ennaltaehkäisevästä näkökulmasta kokonaisvaltaisesti alkuopetusluokkien loppuun asti.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 86 lopussa.

Päätös: Puoluevaltuusto totesi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

85. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Perheiden palvelut saman katon alle, perhekeskus yhä useampaan suomalaiseen kuntaan

Perhekeskukset kokoavat lapsiperheiden palvelut yhteen ja verkostoivat ne toimivaksi ja yhteen sovitetuksi kokonaisuudeksi, jossa painopiste on lasten varhaisissa vuosissa ja perheitä ennaltaehkäisevästi tukevassa toiminnassa. Keskus sitoo yhteen niin varhaiskasvatusta, terveydenhuoltoa, neuvola- ja mielenterveyspalveluita sekä koulutoimen palveluita. Ihanteellisimmassa tilanteessa kunnat voisivat itse alueellisen asiantuntijuuden turvin keskittää perhekeskuksen yhteyteen niin harrastustoimintaa, kirjastoja, kuin muitakin palveluita ja asuinkunnan perheet otettaisiin aidosti mukaan toimintamallin kehittämiseen. Perheiden arjen parhaimpia asiantuntijoita ovat perheet itse.

Kevään poikkeusolot ovat jättäneet jälkensä lapsiin ja nuoriin. Kovimman hinnan koronarajoituksista maksavat ne perheet, joissa on ollut vaikeaa jo ennen viruksen leviämistä. Rajoitusten vuoksi monien perheiden arjesta pyyhkiytyi pois monta suojaa ja turvaa ylläpitävää rakennetta ja poikkeusolot kärjistivät päihteidenkäyttöä, mielenterveysongelmia ja perheväkivaltaa vieden pohjan myös toimeentulolta. Monessa perheessä arki muuttui merkittävästi ja nyt syntyneillä ongelmilla voi olla pitkäkestoisia vaikutuksia, jotka voivat heijastua pitkälle tulevaisuuteen.

Parhaimmillaan lapset ja perheet saavat oikea-aikaisesti ja asteittain vahvistuvaa tukea. Vaikka meiltä löytyy paljon hyvää, yhteiskunnan muuttuminen nostaa esiin parannettavaa. Huono-osaisuuden periytyminen ja lasten ja nuorten henkinen pahoinvointi näyttävät olevan kasvussa. Yli 18 000 lasta elää sijoitettuna kodin ulkopuolella. Tämän suunnan kääntämiseksi meidän on panostettava nykyistä huomattavasti voimakkaammin ennaltaehkäisevään tukeen ja puuttumiseen.

Lasten ja lapsiperheiden moninaistuvat tarpeet, lähtökohdat ja edellytykset jäävät liian usein huomiotta. Kestävää hyvinvointia ei saavuteta palvelutarjoajien tarjontalähtöisen ja siilomaisen toimintatavan takia. Suomi on vuosien varrella muuttunut tuhansien luokkujen luvatuksi maaksi. Sirpaleinen palvelujärjestelmä ei parhaalla mahdollisella tavalla kohtaa perheitä varsinkaan silloin, kun ongelmia ja avuntarvetta on paljon.

Jos saamme perhekeskusten toimintamallin leviämään yhä useampaan kuntaan, lähelle perheiden todellista arkea, voimme muuttaa yhteiskuntaamme merkittäväällä tavalla. Kykenisimme puuttumaan vanhempien, lasten ja nuorten huoliin jo varhaisessa vaiheessa, jolloin pulmat ovat helpommin ratkottavissa. Apu ja palvelut ovat helposti saatavissa ja ne toimivat matalan kynnyksen periaatteella, kun palveluun ohjaus toteutuu ammattilaisten toimesta vanhempien ajankäyttöä helpottaen ja tutuksi tulleiden toimijoiden toimesta. Saamme ammattilaisten arkeen yhä enemmän moniammatillista työtettä ja toiminnan kulttuuria, joka lisää yhteistyötä ja tiedonkulkua, kun palvelut on sijoitettu tiiviimmin toisiinsa. Kaiken keskiössä ovat perheet ja heidän hyvinvointinsa. Kokoomuksen tulee ottaa johtava asema Suomen perhemyönteisimpänä puolueena, jossa ymmärretään perheiden erilaisuus, sekä varhaisen tuen ja arjen sujuvuuden merkitys.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että yhä useammassa Suomen kunnassa olisi perheiden palvelut saman katon alle yhdistävä perhekeskus.

Puoluehallitus: *Vastaus aloitteeseen on aloitteen 86 lopussa.*

Päätös: Puoluevaltuusto totesi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

86. Mäntsälän kokoomus: Hyvinvointineuvoloihin ilta-ajat käyttöön koko maassa

Hyvinvointineuvolan tavoitteena on asiakasperheiden hyvinvoinnin edistäminen ja perheiden tukeminen sekä lasten kasvun kehittyminen. Neuvolat ovat pääsääntöisesti avoinna virka-aikana kello 8-16 ja soittoaikoja on vaihtelevasti. Aukioloajat ns. virka-aikana eivät ole kovin asiakaslähtöisiä vaiheessa, jossa palveluiden käyttäjät elävät ruuhkavuosiaan.

Useimmissa kaupungeissa, kuten Espoossa, Turussa ja Helsingissä sekä monessa Keski-Uudenmaan kunnassa, on jo tarjolla niin ilta- kuin lauantai-aikojakin, jotta eri tilanteissa olevat perheet voivat löytää mahdollisimman sopivat ajat neuvolakäynteihin.

Ilta-ajat mahdollistaisivat myös sen, että jo raskaana olevien äitien ei tarvitsisi käydä neuvolassa työaikana ja mahdollisesti joutua korvaamaan käynteihin menetettyä työaikaa. Ilta-ajat mahdollistaisivat myös sen, että molemmat vanhemmat tai huoltajat pääsisivät mukaan neuvolakäynnille.

Monet vanhemmat käyvät työssä naapurikunnassa tai -kaupungissa ja käynti neuvolassa aamu- tai iltapäivällä voi viedä lähes koko työpäivän kun otetaan huomioon matkustusajat. Tämä aiheuttaa haasteita päivän työrytmille varsinkin pienemmissä yrityksissä.

Ilta-ajat helpottaisivat elämää niin perheissä, työpaikoilla kuin päivähoitossakin. Sama koskee myös lasten erikoistarpeiden hoitoa mm. psykiatriaan ja puheterapiaan liittyen. Myös niihin tulisi saada [mitä?]

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa kokoomusta selvittämään ja esittämään eduskunnalle ja valtioneuvostolle, että neuvola- sekä lasten terveyteen liittyviä hoitoaikoja otetaan käyttöön koko maassamme.

Puoluehallitus (vastauksena aloitteisiin 84, 85 ja 86):

Pohjanmaan Kokoomusnaiset ottaa aloitteessaan kantaa moniammatillisuuden lisäämiseksi neuvolapalveluissa. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta esittää perheiden palveluiden tuomista nykyistä vahvemmin saman katon alle. Mäntsälän kokoomus esittää aloitteessaan neuvoloiden aukioloaikojen laajentamista ilta- ja viikonloppuaikoihin. Aloitteissa 83 ja 84 nostetaan esiin myös koronakriisin vaikutukset lapsiperheisiin.

Aloitteissa esitettyihin kysymyksiin on otettu laajasti kantaa mm. kokoomuksen lapsi- ja perhepoliittisessa kannanotossa (2018), kokoomuksen vaihtoehtobudjetissa (2019) sekä kokoomuksen kannanotossa lasten ja nuorten suojelemiseksi koronakriisin aiheuttamissa poikkeusoloissa (2020).

Suomalainen neuvolajärjestelmä on osoittanut toimivuutensa ja paikkansa hyvinvointivaltion rakentamisessa. Toiminnassa pyritään tunnistamaan mahdollisimman varhain ne asiat, joissa lapsi tai perheet tarvitsevat tukea. Neuvolajärjestelmää ja perheiden palveluita tulee kuitenkin edelleen kehittää siten, että ne vastaavat lasten ja lapsiperheiden moninaistuviin tarpeisiin. Tällä hetkellä sirpaleinen palvelujärjestelmämme ei parhaalla mahdollisella tavalla kohtaa perheitä varsinkaan silloin, kun ongelmia ja avuntarvetta on paljon.

Koronaviruksen leviämisen estämiseksi tehdyt välttämättömät rajoitukset ihmisten arkeen ovat kohdelleet lapsia, nuoria ja perheitä hyvin eri tavoin. Lapsi- ja perhejärjestöt ovat kevään 2020 mittaan tuoneet esiin huolen lasten pärjäämisestä koronakriisissä. Huoli on ollut suuri erityisesti niistä lapsista ja nuorista, joiden kotiolot ovat heikot ja jotka tarvitsevat normaaliarjessakin paljon tukea. Kaikille lapsille koti ei ole turvallinen. Myös heinäkuussa 2020 julkaistussa viimeisimmässä Sosiaalibarometrissa on nostettu esiin huoli koronarajoitusten kohdistumisesta heihin, jotka ovat jo valmiiksi heikossa asemassa, kuten esimerkiksi lapset, jotka ovat vailla aikuisen tukea. Kokoomus esittikin jo keväällä joukon toimenpiteitä lasten oikeuksien turvaamiseksi poikkeusoloissa ja sen jälkeen.

Kokoomuksen mielestä lapsia on pystyttävä suojelemaan poikkeusoloissakin. Lasten oikeuksien toteutumiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota myös koronan kaltaisten kriisien aikana ja lapsen edun ensisijaisuuden on toteuduttava niin poikkeusolojen aikana kuin niiden jälkeen.

Koronakriisillä ennustetaan olevan syvät ja pitkäaikaiset vaikutukset myös valtion ja kuntien talouteen. Uudelleenrakentamisesta tulee pitkä tie. Lapsuusajan olosuhteilla on osoitettu olevan vaikutusta myöhempään hyvinvointiin ja elämään. 90-luvun lamassa tehtiin merkittävät säästöt lapsiperheiden palveluihin, kuten neuvolaan, päivähoitoon, kouluterveydenhuoltoon ja perheiden kotipalveluihin. Laman vaikutuksia sen ajan lasten myöhempään koulumenestykseen, koulutustasoon, toimeentuloon sekä fyysiseen ja psyykkiseen terveyteen on tutkittu. Koronakriisin jälkihoidossa on otettava oppia tästä.

Kokoomus haluaa kehittää lasten ja perheiden palveluja lapsi- ja perhelähtöiseksi kokonaisuudeksi, jossa painottuu ennaltaehkäisy ja varhainen puuttuminen.

Perheiden oikea-aikainen tuki on varmistettava. Ongelmatilanteisiin on saatava apua silloin, kun sille on akuutisti tarve. Avun ja tuen lykkääminen myöhemmäksi voi kasvattaa perheiden ongelmia moninkertaisiksi, sekä vaarantaa lasten ja nuorten terveellisen ja turvallisen kasvun edellytykset.

Perheiden tuessa ja lastensuojelussa tulee panostaa ennaltaehkäisyyn. Pienikin apu riittävän varhaisessa vaiheessa voi estää myöhemmät pahemmat ongelmat. Tavoitteena tulee olla huostaanottojen selkeä vähentyminen. Tätä varten lastensuojelun resursointi tulee varmistaa ja lastensuojelussa ottaa käyttöön vaikuttavimmat toimintamallit.

Myös mielenterveyspalveluiden on oltava helposti ja nopeasti saatavilla. Lasten ja nuorten paikka on kiinni elämässä, ei hoitajoina odottamassa. Lasten ja nuorten osalta matalan kynnyksen palveluja on parannettava koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa. Myös lasten vanhempien arjessa pärjäämistä on tuettava ja huolehdittava heidän ohjaamisestaan tarvittavien palveluiden piiriin. Kokoomus kannattaa terapiatakuun toteuttamista kaiken ikäisille.

Kokoomuksen mielestä lapsiperheiden palveluiden on toimittava saumattomasti yhteen ja oltava tukena perheiden arjessa. Moniammatillisella yhteistyöllä on varmistettava, että sosiaali- ja terveydenhuolto, sekä varhaiskasvatus ja koulut yhdessä muodostavat toimivan ja oikea-aikaisen palvelukokonaisuuden.

Mahdollisimman monia perheiden ja lasten tarvitsemia palveluita tulee tuoda päiväkotien ja koulujen yhteyteen perheiden arjen helpottamiseksi. Hyviä kokemuksia on saatu esimerkiksi yhdistämällä päiväkotia, koulu, neuvola, kirjasto, nuorisotila, perhekeskus ja harrastustilat saman katon alle, jolloin perheiden arki ja ammattilaisten yhteistyö on helpompaa, siirtymät päiväkodista esikoulun kautta kouluun ja alakoulusta yläkouluun ovat helpompia ja koulujen iltapäiviin voidaan tuoda harrastustoimintaa matalalla kynnyksellä. Kokoomuksen mielestä harrastustakuulla on turvattu mahdollisuus harrastukseen jokaiselle lapselle.

Kokoomus haluaa kautta linjan varmistaa, että sosiaali- ja terveyspalvelut vastaavat nykyistä paremmin ihmisten tarpeisiin. Keskeistä on saada hoitoonpääsy aika kohtuullisen mittaiseksi. Terveyskeskukseen on päästävä nopeammin ja sujuvammin. Laajentamalla perusterveydenhuollon aukioloaikoja voidaan helpottaa ihmisten arkea. Myös neuvolapalveluiden tarjontaa tulee lisätä esimerkiksi ilta-aikoihin.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteiden 84, 85 ja 86 johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

87. (Käsitelty loppuun)

88. (Käsitelty loppuun)

89. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Raskaudenkeskeytlainsäädäntö uudistettava naisten itsemääräämisoikeuden takaamiseksi

Nykyinen raskaudenkeskeytlainsäädäntö on säädetty 50 vuotta sitten. Vaikka aikanaan laki oli melko moderni ja liberaali, se on auttamatta vanhentunut. On tärkeää huomioida, että raskaudenkeskeytyksien hoitokäytännöt ja niihin suhtautuminen ovat muuttuneet merkittävästi. Tänä päivänä laki on yksi Euroopan tiukimmista ja kaukana esimerkiksi muiden pohjoismaiden vastaavista.

Nykyinen raskaudenkeskeytyksiä koskeva lainsäädäntö ei anna naiselle itsemääräämisoikeutta, vaan siirtää päätäntävällän lääkäreille. Lainsäädäntö ei mahdollista raskaudenkeskeytystä naisen omasta pyynnöstä, vaan lupa on pyydettävä yleensä kahdelta lääkäriltä. Kun yli 95 prosenttia raskaudenkeskeytyksistä tehdään sosiaalisin perustein, on hyvä kysyä ovatko lääkärit oikeita henkilöitä arvioimaan näitä sosiaalisia tekijöitä pyynnön taustalla. Lisäksi kirurgisten raskaudenkeskeytysten määrä on vähentynyt merkittävästi ja vuonna 2018 lääkkeellisten keskeytysten osuus oli 97 prosenttia, mistä suurin osa oli kotioloissa tehtyjä keskeytyksiä. Aiemmin lääkärin roolia päätöksessä on perusteltu muun muassa kirurgisella toimenpiteellä ja sairaalahoidon tarpeella, mikä ei nykyään pidä paikkaansa.

Lain modernisointi on tärkeää erityisesti naisten itsemääräämisoikeuden takaamiseksi. Vaikka yleisesti sosiaalisiksi syiksi hyväksytään laajalti eri syyt, ja käytännössä se tarkoittaa myös naisen omaa tahtoa, on lain mukaan mahdollista evätä mahdollisuus raskaudenkeskeytykseen. Koska käytännön ero nykyiseen ei ole suuri, lakimuutoksella ei todennäköisesti olisi merkitystä aborttien määrään. Muutoksesta olisi kuitenkin hyötyä, vaan hoitoprosessin sujuvoittamisessa ja vaikean elämäntilanteen helpottamisessa. kannalta. Tällä hetkellä muutenkin henkisesti ja fyysisesti raskasta päätöstä hankaloitetaan ja rajoitetaan turhilla vaatimuksilla. Mitä aiemmin keskeytys tehdään, sen paremmin se onnistuu. Oikeus turvalliseen ja aikaiseen raskaudenkeskeytykseen tulisi turvata minimoimalla turhat ja raskaat vaiheet.

On tärkeää huomioida, että tiukka lainsäädäntö ei vähennä raskaudenkeskeytyksien määrää. Määrää vähentää ennaltaehkäisevä toiminta kuten kattava seksuaalikasvatus ja maksuton ehkäisy nuorille. Tämä näkyykään merkittävästi laskeneissa raskaudenkeskeytysluvuissa viime vuosikymmeninä. Esimerkiksi Vantaalla teiniraskauksien määrä väheni kolmanneksella maksuttoman ehkäisyn myötä. Raskaudenkeskeytyksissä on myös byrokrattista prosessia tärkeämpää keskittyä henkisen tuen tarjoamiseen, ehkäisytarpeen arviointiin sekä jälkitarkastuksiin.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää ryhtymään toimiin raskaudenkeskeytyslainsäädännön uudistamiseksi modernimpaan muotoon siten, että naisten itsemääräämisoikeus toteutuisi.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 90 lopussa.

Päätös: Puoluevaltuusto hyväksyi aloitteen 89.

90. Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret: Raskaudenkeskeytyksen ehtoja lievennettävä

Suomen 1970-luvulla säädetty aborttilaki ei enää vastaa nykyistä arvomaailmaa ja hoitokäytäntöjä.

Raskaudenkeskeytyksen vaatimukset ovat vanhentuneita ja hankaloittaa turhaan raskaudenkeskeytystä toivovan henkilön hakeutumista toimenpiteeseen.

Lain mukaan alle 12 viikkoa kestäneen raskauden keskeytystä varten tarvitaan kahden lääkärin suostumus gynekologisine tutkimuksineen, perustelu ja lisäksi keskeytys tulisi tehdä sairaalassa. Poikkeuksena vaaralliset raskaudet, alle 17-vuotiaat, yli 40-vuotiaat ja jo 4 lasta synnyttäneet, joiden raskaudenkeskeytystä varten tarvitaan vain yhden lääkärin suostumus. Muita raskaudenkeskeytyksen perusteita ovat sosiaaliset syyt, raiskauksesta alkanut raskaus, vanhemman rajoittunut kyky hoitaa lasta ja sikiön vaikean sairauden tai vamman epäily. Raskauden keston ollessa 12-20 viikkoa, tarvitaan raskauden keskeytykseen lisäksi myös Valviran lupa. Vaikeasti vammaisen tai sairaan sikiön abortoinnin takaraja on 24 viikkoa.

Nykyinen laki vaatii jokaiselle raskaudenkeskeytykselle perusteen. Yli 93 prosenttia raskauksista tehdään sosiaalisin perustein. Herää kysymys, että ovatko lääkärit tarpeeksi päteviä arvioimaan aborttia toivovan henkilön sosiaalista tilannetta? Sosiaalista perustetta tulkitaan tällä hetkellä hyvin liberaalisti ja siihen riittää pelkkä pyyntö. Alle 12 viikon raskauden keskeytyksen ainoa perustelu tulisikin olla toive keskeyttää raskaus. Lisäksi kahden

lääkärin suostumus raskaudenkeskeytystä varten tuntuu varsin kohtuuttomalta. Yhden pätevän lääkärin pitäisi riittää raskaudenkeskeytyksen arviointiin.

Nykyään lähes 90 prosenttia raskaudenkeskeytyksistä tehdään lääkkeellisesti. Alle 9 viikon raskauden lääkkeellisistä keskeytyksistä 98 prosenttia onnistuu. Nämä lääkkeelliset varhaisraskaudenkeskeytykset voitaisiin hyvin toteuttaa perhesuunnitteluun erikoistuneissa terveydenhuollon yksiköissä sairaalan sijaan. Perhesuunnitteluyksiköt ovat yleensä paremmin tavoitettavissa. Lisäksi ehkäisyntarpeenarvioinnin ja jälkitarkastuksen järjestäminen helpottuu, kun se tapahtuu samassa yksikössä. Lääkkeellisen raskaudenkeskeytyksen tekeminen sairaalassa hankaloittaa turhaan keskeytystä toivovan elämää. Nykyinen sairaalahoitoa vaativa laki on säädetty kirurgisen keskeytyksen näkökulmasta. Kirurgiset keskeytykset ovat vähentyneet huomattavasti 2000-luvun jälkeen.

Edellä mainitun perusteella Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen Kokoomuksen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään raskaudenkeskeytyksen ehtojen lieventämistä seuraavasti; lääkkeellinen keskeytys sallittava tehtäväksi perhesuunnitteluun erikoistuneissa terveydenhuollon yksiköissä, alle 12 raskausviikon raskauden keskeytykseen ainoaksi perusteluksi riittämään toive keskeyttää raskaus ja alle 12 raskausviikon raskauden keskeytykseen riitettävä vain yhden lääkärin lausunto.

Puoluehallitus (vastauksena aloitteisiin 89 ja 90):

Varsinais-Suomen Kokoomusnuorten aloitteessa esitetään linjausta, joka itse asiassa on jo puolueen voimassa olevan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuspoliittisen ohjelman mukainen. Siinä tavoite on muotoiltu yleisemmin: "Vahvistetaan naisten itsemääräämisoikeutta muuttamalla aborttilainsäädäntöä yleisen pohjoismaisen mallin mukaiseksi eli lopettamalla muodollisen perusteen ja lähetteen vaatiminen." Aloitteen mukainen kanta lähinnä täydentäisi tätä kantaa yksityiskohtaisemmalla kuvailulla. Myös Kokoomuksen opiskelijaliiton aloitteen voidaan katsoa esittävän käytännössä samaa asiaa. Niinpä puoluehallitus käsittelee aloitteet yhdessä.

Nykyisen lain tarkoittama "sosiaalinen peruste" tarkoittaa esimerkiksi THL:n tutkimusprofessori Mika Gisslerin mukaan käytännössä usein samaa kuin naisen oma tahto. Hänen mukaansa tässä tarkasteltavana oleva lakimuutos tarkoittaisi lähinnä hoitoprosessin järkevöitymistä, jolla olisi myönteisiä vaikutuksia myös terveydenhoitojärjestelmän toimintaan. Näin ollen kyse ei olisi efektiivisesti muusta kuin vallitsevan tilan hyväksymisestä ja resurssien järkevämmästä käytöstä.

Asiaan liittyy tietenkin myös inhimillinen näkökulma. Raskauden keskeytys on sitä hakevalle usein hyvin raskas ja aina syvästi henkilökohtainen kysymys. On nykyaikana hyvin vaikea nähdä perusteltuna sitä, että asiaan liitetään vaatimuksia, joiden täyttäminen käytännössä on pelkkä hallinnollinen muodollisuus. Tilanteessa kuitenkin joutuu tekemään henkilökohtaisesta ratkaisusta selkoa täysin ulkopuoliselle taholle ilman, että vaatimuksen täyttamisestä hyötyisi kukaan asianosainen tai yhteiskunta. Vaatimus ei ole rationaalinen eikä kohtuullinen.

Yksilön itsemääräämisoikeus on keskeinen kokoomuslainen perusarvo. Sukupuolten välisten tasa-arvon edistämiseksi seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvien palveluiden ja tuen saatavuus kuuluvat

erottamattomasti moderniin sivistisyhteiskuntaan. Tämän toteutumiseksi myös tosiasiaassa on perusteltua luopua tätä rajoittavista määräyksistä ja vaatimuksista, joilla ei ole osoitettavissa olevia terveydellisiä tai muita hyötyjä.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteet 89 ja 90.

Päätös: Puoluevaltuusto hyväksyi aloitteen 90.

91. Teljän Kokoomus: Väestöpolitiikka ja syntyvyys

Syntyvyys Suomessa on historiallisen alhaista. Konkreettisia keinoja ongelman ratkaisemiseksi ei ole löydetty. Osana ratkaisua esitämme, että selvitetään mahdollisuus palata 1980-luvulle asti käytössä olleeseen kolmen veroluokan malliin, jossa veroluokkina ovat yksinäiset ihmiset, lapsettomat avioparit sekä lapsiperheet. Verotuksen keinoin voidaan ohjata ihmisiä perheen perustamiseen ja samalla tasata perheen perustamisesta koituvia kuluja verotuksen keinoin.

Osana ratkaisua alhaiseen syntyvyyteen esitämme, että verovaroilla tarjottavia julkisen sektorin tuottamia raskaudenkeskeytykseen liittyviä palveluita tarjotaan vain rikoksen (raiskauksen) uhreille sekä puhtaasti terveydellisistä syistä. Raskaudenkeskeytyksestä ei saa syntyä yleisesti hyväksyttyä ehkäisykeinoja ja sen rahoittaminen veronmaksajien varoilla on moraalisesti kyseenalaista. Raskaudenkeskeytyksiä oli Suomessa vuonna 2018 THL:n tilastojen mukaan 8602. Samaan aikaan syntyvyys laski edeltävästä vuodesta 2744 lapsen verran. On selvää, että toimilla, joilla vähennetään raskaudenkeskeytyksiä ja ohjataan ja tuetaan tulevia vanhempia lapsen synnyttämiseen ja eri vaihtoehtojen, kuten adoption suuntaan, voimme ratkaista Suomea vaivaavan alhaisen syntyvyyden ongelman.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että verovaroilla tarjottavia julkisen sektorin tuottamia raskaudenkeskeytykseen liittyviä palveluita tarjotaan vain rikoksen (raiskauksen) uhreille sekä puhtaasti terveydellisistä syistä.

Puoluehallitus:

Tilastokeskuksen viimeaikaiset väestöennusteet kertovat karua kieltä. Suomi harmaantuu vauhdilla, vauvoja syntyy yhä vähemmän ja työikäisten osuus väestöstä vähenee. Ennusteiden mukaan Suomen väkiluku kääntyisi laskuun vuonna 2031, mikäli väestön kehittyminen pysyy nykyisellä tasolla. Yli 75- ja yli 85-vuotiaiden määrä tulee kaksinkertaistumaan seuraavan 15 vuoden aikana. Entistä pienemmän joukon on rahoitettava yhteiskunnan palvelut, mukaan luettuna ikääntyvän väestön hoito- ja hoivakulut.

Syntyvyyden laskun taustalla on monia erilaisia tekijöitä, joihin tutkijoilla ei vielä ole yksiselitteisiä vastauksia. Joitakin uusia kehityssuuntia on kuitenkin jo pystytty havaitsemaan. Esimerkiksi Turun Yliopiston NEFER – tutkimushankkeessa on nostettu esiin yhtenä syntyvyyden laskua selittävänä tekijänä kokonaan lapsettomaksi jäävien merkittävä osuus.

Erityisesti pelkän perusasteen koulutuksen varassa olevien 35-39 vuotiaiden lapsettomuus on kasvanut huomattavasti. Yhteys työllisyyden ja perheenmuodostuksen välillä on yksi selittävä tekijä. Koulutus ja

työllistyminen johtaa todennäköisemmin liittojen solmimiseen, niiden pysyvyyteen ja lastensaantiin. Vastaavasti työttömyys vaikuttaa heikentävästi liittojen keston, ja työttömänä olevat miehet epätodennäköisemmin koskaan ylipäätään muuttivat puolison kanssa yhteen tai solmivat avio- tai avoliiton. Kokonaan lapsettomaksi jäämisen yksi keskeinen syy arvellaankin olevan se, että ei ole koskaan ollut puolisoakaan.

Kokoomus haluaa, että jokaisen toive haluamastaan perheestä voisi toteutua. Perheiden palveluita ja erilaisia avun ja tuen muotoja on tuotava tähän päivään niin, että niillä vastataan lapsiperheiden ja perheellistymistä toivovien tarpeisiin tässä ajassa. Epävarmuutta ja pelkoa siitä, kuinka perhe tulee toimeen ja kuinka pärjätä vanhemmuudessa on pystyttävä hälventämään.

Koulutustason ja työllisyyden, sekä kumppanin löytämisen ja perheellistymisen välillä havaittu yhteys korostaa entisestään kokoomuksen tärkeinä pitämiä tavoitteita suomalaisten osaamistason nostosta ja korkeasta työllisyysasteesta. Työllisyys vaikuttaa myös perheiden hyvinvointiin ja liittojen kestävyysasteeseen. Suomeen syntyi viime hallituskaudella 140 000 uutta työpaikkaa, mikä toi työtä ja tulevaisuudenuskoa kymmeniin tuhansiin lapsiperheisiin.

Puoluekokouksessa 2018 hyväksytyn Kokoomuksen periaateohjelman mukaisesti vapauden ydintä on täysivaltaisen yksilön itsemääräämisoikeus itseään koskevissa asioissa sukupuoleen, ikään, katsomukseen, seksuaaliseen suuntautumiseen, syntyperään, yhteiskunnalliseen asemaan tai muuhun taustaan katsomatta. Itsemääräämisoikeus ja fyysisen koskemattomuuden loukkaamattomuus ovat erottamaton osa ihmiselämän arvokkuutta, joka kuuluu jokaiselle syntymästä elämän viimeiseen päivään.

Suomen lainsäädäntö lähtee siitä, että nainen saa määrätä omasta kehostaan aborttioikeudella siihen asti, kun lainsäädännössä on asetettu raja siitä, että raskautta ei enää voi keskeyttää. Aborttioikeus on naisille kuuluva perusoikeus. Naisten tulee voida määrätä lisääntymisoikeuksistaan itse, eikä lainsäädännöllä tule perusteettomasti voida rajoittaa tätä oikeutta.

Suomen aborttilainsäädäntö on kansainvälisesti vertailtuna jo sellaisenaan tiukka, sillä abortille edellytetään vahvempia perusteita kuin monessa muussa maassa, vaikka olisi kyse raskauden keskeyttämisestä aikamäärään puitteissa. Kokoomuksen tasa-arvo ja yhdenvertaisuuspoliittisessa ohjelmassa onkin linjattu, että naisten itsemääräämisoikeutta vahvistetaan muuttamalla aborttilainsäädäntöä yleisen pohjoismaisen mallin mukaiseksi eli lopettamalla muodollisen perusteen ja lähetteen vaatiminen.

Alhaisen syntyvyyden osalta tarvitaan politiikkatoimia, jotka häivyttävät epävarmuustekijöitä, joiden takia lapsitoiveet eivät toteudu. Perhehaaveisiin liittyvät valinnat ovat kuitenkin ihmisten henkilökohtaisia. Poliittisilla päätöksillä voidaan tukea ja edesauttaa perheitä ja purkaa selkeitä esteitä lapsihaaveiden täyttymisen tieltä.

Vastuuta väestökehityksen suunnasta ja hyvinvointiyhteiskunnan kantokyvystä ei myöskään tule panna yksinään syntyvyyden varaan. Työllisyysastetta on kasvatettava. Kun työikäisten määrä pienenee ja huoltosuhte heikkenee, nykyistä useamman työikäisen on osallistuttava. Myös työ- ja koulutusperäistä maahanmuuttoa tulisi kasvattaa merkittävästi, jotta syntyvyyden laskua saataisiin tasapainotettua.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hylkäisi aloitteen.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

92. (Käsitelty loppuun)

93. (Käsitelty loppuun)

Sisäministeriön hallinnonala

94. (Käsitelty loppuun)

95. (Käsitelty loppuun)

96. (Käsitelty loppuun)

97. (Käsitelty loppuun)

98. (Käsitelty loppuun)

Oikeusministeriön hallinnonala

99. (Käsitelty loppuun)

100. Teljän Kokoomus: Kiihottaminen kansanryhmää vastaan - lainmuutos

Suomen laissa on pykälä, jossa kriminalisoidaan "kiihotus kansanryhmää vastaan". Kyseistä lakia sovelletaan nyt tavoin, joka on uskonnonvapauden ja sananvapauden vastaista ja jonka seurauksia ovat vaino, itsensensuuri ja erilaisten mielipiteiden hiljentäminen yhteiskunnallisessa keskustelussa. Hyvinä esimerkkeinä tästä ovat mm. kansanedustajien, kuten Päivi Räsänen ja Sari Tanus, liittyvät rikostutkinnat. Ei voi olla niin, että Raamatun siteeraaminen tai muu vapaaseen länsimaiseen yhteiskuntaan kuuluva keskustelu hiljennetään viranomaisten toimesta sen vuoksi, että se loukkaa jonkun yksilön tai kansanryhmän tunteita. Tällainen sananvapauden ja uskonnonvapauden rajoittaminen tai siihen pyrkiminen sanktioiden uhalla ei kuulu demokratiaan vaan on tyrannian ja diktatuurien piirre.

Esitämme, että lainsäädäntöä tulee tarkentaa niin, että kiihottamiseksi katsotaan vain suora kehoitus fyysiseen väkivaltaan tiettyä kansanryhmää vastaan.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että kiihottaminen kansanryhmää vastaan- lainsäädäntöä tarkennetaan niin, että kiihottamiseksi katsotaan vain suora kehoitus fyysiseen väkivaltaan tiettyä kansanryhmää vastaan.

Puoluehallitus:

Teljän kokoomuksen aloite kiinnittää huomiota tärkeään asiaan. Sananvapaus on perustuslain turvaama keskeinen perusoikeus, jonka tarkoituksena on taata kansanvaltaisen yhteiskunnan edellytyksenä oleva vapaa mielipiteenmuodostus, avoin julkinen keskustelu, joukkotiedotuksen vapaa kehitys ja moniarvoisuus sekä mahdollisuus vallankäytön julkiseen kritiikkiin. Ydinajatukseltaan sananvapaus on ennen muuta poliittinen perusoikeus ja siten poliittisten mielipiteiden ilmaisun vapauden turvaaminen on sananvapauden keskeinen tehtävä.

Sananvapaus ei ole kuitenkaan siinä mielessä oikeutena ehdoton, etteikö sitä voitaisi lainsäädännöllä perustellusta syystä ydinalueensa ulkopuolelta rajoittaa. Tällaisia rajoituksia ovat muun muassa rikoslain säännökset koskien kunnianloukkausta (RL 24:9 §), yksityiselämää loukkaavan tiedon levittämistä (RL 24:8 §), uskonrauhan rikkomista (RL 17:10 §), julkista kehottamista rikokseen (RL 17:1 §), väkivallan kuvauksen levittämistä (RL 17:17 §) ja sukupuolisiveellisyyttä loukkaavaa markkinointia ja kuvan levittämistä (RL 17:18 §, RL 17:20 §). Rikoslain 11:10 §:n mukaan kiihottamisesta kansanryhmää vastaan tuomitaan se, joka asettaa yleisön saataville tai muutoin yleisön keskuuteen levittää tai pitää yleisön saatavilla tiedon, mielipiteen tai muun viestin, jossa uhataan, panetellaan tai solvataan jotakin ryhmää rodun, ihonvärin, syntyperän, kansallisen tai etnisen alkuperän, uskonnon tai vakaumuksen, seksuaalisen suuntautumisen tai vammaisuuden perusteella taikka niihin rinnastettavalla muulla perusteella.

Kiihottamista kansanryhmää vastaan koskeva säännös otettiin alun perin lakiin vuonna 1970. Kriminalisoinnin taustalla oli yhdistyneiden kansakuntien hyväksymän kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskevan kansainvälisen yleissopimuksen ratifiointi, mikä edellytti kansallisen lainsäädännön saattamista vastaamaan sopimuksen sisältöä. Yleissopimuksen 4 artiklan mukaan sopimuksen ratifioineen maan on määriteltävä rangaistaviksi teoiksi mm. "kaiken rodulliseen ylemmyyteen tai vihaan perustuvien aatteiden levittämisen, rotusyrjintään kiihottamisen samoin kuin kaikki väkivaltaiset teot tai yllyttämisen sellaisiin tekoihin toista rotua tai toista ihonväriä tahi etnistä alkuperää olevaa henkilöryhmää vastaan".

Nykyisen muotonsa kiihottamista kansanryhmää vastaan koskeva säännös sai vuonna 2011, jolloin kriminalisoinnin kattamien tekojen piiri laajeni merkittävästi. Vuoden 2011 muutoksen taustalla oli Euroopan neuvoston tietoverkkorikollisuutta koskevan yleissopimuksen lisäpöytäkirjan hyväksyminen ja voimaansaattaminen sekä neuvoston rasismien ja muukalaisvihan torjumista koskevan puitepäätöksen täytäntöönpano. Lisäpöytäkirjan ja puitepäätöksen tavoitteina oli lisätä kansainvälistä ja eurooppalaista yhteistyötä julkisesti, erityisesti tietoverkoissa levitettävien rasististen ja muukalaisvihamielisten lausumien torjumiseksi puuttumatta kuitenkaan kansallisissa oikeusjärjestelmissä noudatettaviin periaatteisiin ilmaisunvapaudesta. Kumpaankin instrumenttiin sisältyi veloitteita kriminalisoida rasistisista vaikuttamista tehtyjä rikoksia.

Lainsäädännön saattamiseksi vastaamaan edellä mainittuja veloitteita ehdotettiin, että rikoslain säännöksiä kiihottamisesta kansanryhmää vastaan ja rangaistuksen koventamisperusteista tarkistetaan. Suomi teki Euroopan

neuvoston tietoverkkorikollisuutta koskevan yleissopimuksen lisäpöytäkirjan hyväksymisen yhteydessä varauman, jonka mukaan Suomi pidätti itselleen oikeuden olla noudattamatta sopimuksen säännöstä, jonka mukaan valtion tulee ryhtyä tarvittaviin lainsäädännöllisiin tai muihin toimenpiteisiin säätääkseen lainsäädäntönsä mukaisesti rangaistavaksi tietojärjestelmän välityksellä tapahtuvan rasistisen ja muukalaisvihamielisen aineiston tahallisen ja oikeudettoman levittämisen tai muun toimittamisen yleisön saataville. Varaumaa ei kuitenkaan käytetty.

Kiihottamisessa kansanryhmää vastaan koskevaan pykälään lisättiin uusina tekoapoina "asettaminen yleisön saataville" ja "yleisön saatavilla pitäminen". Ehdotettujen täsmennysten tarkoituksena oli varmistaa kriminalisoinnin soveltuvuus kyseisiin tekoapoihin. Lisäksi kiihottamista kansanryhmää vastaan koskevien rangaistussäännösten ulottuvuutta niin sanottuja viharikoksia koskevana säännöksenä ehdotettiin selvennettäväksi ja osittain laajennettavaksi siten, että rikoksen vaikuttamina mainitaan nimenomaisesti myös ihonväri, syntyperä, vakaumus, seksuaalinen suuntautuminen ja vammaisuus. Samalla lisättiin törkeää tekemuotoa koskeva rikoslain 10 a §.

Aloitteen taustalla olevaa ajatusta nykyisen RL 10:11 §:n täsmäntämisestä voidaan pitää perusteltuna. Lakivaliokunta arvioi nykymuotoisen pykälän säätämisen yhteydessä, etteivät tehtävät muutokset tulisi olemaan merkitykseltään suuria: "kyse on pitkälti voimassa olevien rangaistussäännösten täsmäntämisestä ja osin rangaistavuuden lievästä laajentamisesta". Käytäntö on kuitenkin osoittanut, että pykälä on nyky muodossaan monitulkintainen. Monitulkintaisuus on ongelma yksilön oikeusturvan näkökulmasta sekä yksilön tosiasiallisen sananvapauden toteutumisen kannalta. Perustuslaissa turvattua sananvapaus-perusoikeutta rajoittavana lainkohtana kiihottamisrikoksen tulisi myös perustuslakivaliokunnan perusoikeuksia koskevan rajoittamisdoktriinin valossa olla riittävän täsmällinen ja tarkkarajainen.

Aloitteessa esitetty kiihottamisrikoksen rajoittaminen koskemaan vain kehotusta fyysiseen väkivaltaan rajaisi kuitenkin puoluehallituksen näkemyksen mukaan pykälän soveltumisalaa tarpeettoman pitkälle menevällä tavalla, joka ei ole tarkoituksenmukainen kriminalisoinnin alkuperäisen tarkoituksen ja Suomen sitovien kansainvälisten velvoitteiden näkökulmasta. Tästä syystä puoluehallitus esittää aloitteen hylkäämistä.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hylkäisi aloitteen.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

101. (Käsitelty loppuun)

102. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Turvataan seksuaalivähemmistöjen itsemääräämisoikeus, eheytyshoidot kiellettävä lailla

Eheytyshoidolla tarkoitetaan uskomushoitoa, jolla seksuaalivähemmistöön kuuluvia yritetään uskonnollisin menoin "eheyttää", eli muuttaa heteroseksuaaliseksi. Seksuaalivähemmistöön kuulumisen, kuten homoseksuaalisuus ei kuitenkaan ole ominaisuus, joka vaatisi millään tavalla korjaamista, vaan se on olennainen osa yksilöä itseään ja kuuluu tämän itsemääräämisoikeuteen.

On aivan itsestään selvää, että Kokoomuslaisen maailmankuvaan kuuluu laaja yksilönvapaus ja yksilö tulee hyväksyä sellaisena kuin hän on. Kokoomuksen periaateohjelmassa mainitaan, että "Vapauden ydintä on täysivaltaisen yksilön itsemääräämisoikeus itseään koskeissa asioissa sukupuoleen, ikään, katsomukseen, seksuaaliseen suuntautumiseen, syntyperään, yhteiskunnalliseen asemaan tai muuhun taustaan katsomatta."

Sen lisäksi, että eheytyshoidot loukkaavat yksilön itsemääräämisoikeutta, ne myös aiheuttavat "hoidon" läpikäyneille merkittävää psyykkistä vahinkoa. Pahimmillaan eheytyshoidot voivat aiheuttaa uhrilleen jopa psykoosin. Tämänkaltaisia vahingollisia "hoitomuotoja", jotka vahingoittavat erityisesti nuoria haavoittuvassa asemassa olevia seksuaalivähemmistöihin kuuluvia ei tule hyväksyä.

Lailla kieltäminen on aina viimesijainen keino ja lähtökohtaisesti epätoivottavat ilmiöt tulisi torjua muilla keinoin. Eheytyshoidot aiheuttavat kuitenkin valtavaa haittaa kehitysvaiheessa oleville nuorille ja se tapahtuu tyypillisesti suljetussa yhteisössä, johon sosiaaliset estot eivät yllä. Lainsäädännöllinen kriminalisointi olisi siten erittäin perusteltu toimenpide nuorten suojaamiseksi.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään eheytyshoitojen kriminalisointia.

Puoluehallitus:

Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta käsittelee aloitteessaan erästä kokoomuslaisen aatteen peruslähtökohtaa eli kunkin yksilön arvokkuutta juuri sellaisena kuin on. Se tarkoittaa käytännössä mm. oikeutta elää omaa elämäänsä vapaasti, kunhan ei rajoita muiden vastaavia vapauksia. Kokoomus on jo pitkään johdonmukaisesti edistänyt seksuaalivähemmistöjen tasavertaista kohtelua yhteiskunnassa. Esimerkiksi tasa-arvoista avioliittolaki Kokoomus on puoluekokouspäätöksen myötä kannattanut jo vuodesta 2008 lähtien.

Yksilönvapauden ja tasa-arvon lisäksi Kokoomus nojaa ajattelussaan myös tieteeseen. Kuten Tuhatkunta mainitsee, niin sanotuissa eheytyshoidoissa kyse on uskomuksenvaraisesta toiminnasta, jossa pyritään jopa henkistä väkivaltaa lähentelevillä menetelmillä muuttamaan ihmisen seksuaalista suuntautumista. Ihmisten hyvinvointia ja terveyttä vahingoittavan toiminnan rajoittamiselle lainsäädäntöteitse on vahvat perusteet. Moni tällaisten "hoitojen" kohteeksi joutunut on saanut niiden seurauksena vakavia mielenterveydellisiä ongelmia tai jopa ajautunut itsemurhaan.

Maailman terveysjärjestö WHO pitää eheytystoimintaa haitallisena. Euroopan maista Malta on kieltänyt eheyttämisen kokonaan, ja kansainvälinen psykiatriyhdistys on todennut eheytyshoidot epäeettisiksi ja ihmisille vahingollisiksi. Euroopan parlamentti hyväksyi vuonna 2018 perusoikeusraportin, jossa tuomitaan ensimmäistä kertaa niin kutsutut eheytyshoidot. Vuonna 2019 myös Kokoomuksen norjalainen sisarpuolue Høyre asettui tukemaan eheytyshoitojen kieltoa.

Seksuaalivähemmistöjä syrjivistä yhteiskunnallisista rakenteista on Suomessa askel askelelta päästy eroon, ja hyvä niin. Homoseksuaaliset teot kriminalisoiva rikoslain kohta kumottiin vuonna 1971. Tautiluokituksista homoseksuaalisuus poistettiin vuonna 1981. Niin sanottu kehotuspykälä kumottiin vuonna 1999. 2000-luvulla on

tasa-arvoisen avioliittolain lisäksi nähty monia muitakin edistysaskelia ihmisten yhdenvertaisen kohtelun saralla heidän suuntautumisestaan riippumatta. Matkaa kohti ihmisystävällisempää maailmaa on syytä jatkaa. Sellaista, mikä ei ole rikki, ei ole tarpeen myöskään yrittää ”korjata”.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

103. (Käsitelty loppuun)

104. Kaakkois-Suomen Kokoomusnuoret: Kannabiksen käyttö ja pienten määrien hallussapito dekriminalisoitava

Kannabiksen dekriminalisoinnilla tarkoitetaan sen käytön ja vähäisen hallussapidon rangaistavuuden poistamista. Tällöin itse päihde pysyisi yhä kiellettyinä, ja muun muassa aineen myyntiä tai suurien määrien hallussapitoa ei sallittaisi. Ainetta ei myöskään päästettäisi vapaille markkinoille jokaisen myytäväksi.

Tehokkaan ja järkevän huume politiikan tehtävänä tulisi olla haittojen minimoiminen ja sitä kautta inhimillisen kärsimyksen vähentäminen. Vuosina 1975–1984 syntyneistä kannabista on kokeillut 30 prosenttia ja 1985–1994 syntyneistä jo lähes 40 prosenttia, mikä osoittaa osaltaan kielto lakien toimimattomuuden. Huumausaineongelma kertoo ennen kaikkea päihderiippuvuudesta, jonka hoitoon pitäisi antaa apua rangaistusten sijaan.

Kannabiksen dekriminalisoinnin merkittävimmät edut liittyisivät asennemaailman muutokseen. Tämän myötä muun muassa syrjäytymisen ja työttömyyden ennaltaehkäisy sekä terveydenhuollossa asiasta keskusteleminen helpottuisivat, kun käytön rangaistavuus poistetaan eikä käyttäjä olisi lain edessä rikollinen. Tämä ehkäisisi kannabiksen käyttäjien eriytymistä yhteiskunnasta. Kannabiksen hallussapidosta annettavat rangaistukset kasaavat vain ongelmia ilman ratkaisuja, kun huume politiikan tehtävänä tulisi olla haittojen minimoiminen. Tällä hetkellä poliisin ja viranomaisten resurssuja tuhlataan käytännössä täysin hyödyttömään kannabiksen hallussapidon seuraamiseen. Resurssien ollessa muutenkin rajalliset, olisi tärkeää vapauttaa viranomaisia myös muihin töihin.

Kannabiksen kriminalisointia on perusteltu porttiteorialla, jossa kannabis johtaa automaattisesti kovempiin huumeisiin. Tällaiselle teorialle ei löydy tieteellistä pohjaa. Suomessa kannabista on kokeillut 24 % 15-69-vuotiaista ihmisistä ja silti kovempien huumeiden käyttäjät lasketaan promilleissa.

Monien asiantuntijoiden mukaan kannabiksen dekriminalisointi ei suinkaan lisäisi päihdehaittoja vaan päinvastoin saattaisi jopa vähentää niitä. Esimerkiksi WHO ja Global Commission on Drug Policy kannattavat dekriminalisointia. Suomessakin osa THL:n päihdetutkijoista on tämän kannalla. Onkin tärkeää, että teemme Suomessa tieteeseen ja tutkimukseen pohjautuvaa päihdepolitiikkaa. Vain siten voimme hillitä päihdehaittoja tehokkaasti. Suomen huume politiikkaa ei pidä tehdä uskomusten pohjalta, ja huumausaineiden käyttöön tulisi suhtautua enemmän sosiaalisena ja lääketieteellisenä, ei oikeudellisena ongelmana.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että kannabiksen käyttö sekä pienten määrien hallussapito dekriminalisoitaisiin Suomessa.

Puoluehallitus (vastauksena aloitteisiin 103 ja 104):

Suomalaisen huumeapolitiikan pitkäaikainen tavoite on huumeiden käytön ja siitä aiheutuvien haittojen vähentäminen. Huumausaineiden käyttö aiheuttaa yhteiskunnassa monenlaisia niin taloudellisia, terveydellisiä kuin sosiaalisia ongelmia. Suomi harjoittaa huumausainepolitiikkaansa YK:n huumausaineiden vastaisten sopimusten pohjalta. Laittomat huumausaineet ovat kansainvälinen ongelma, joka on ratkaistavissa ainoastaan kansainvälisellä yhteistyöllä.

Suomen voimassa olevan lainsäädännön mukaan huumausaineen käyttörikoksesta on seurauksena sakko tai enintään kuusi kuukautta vankeutta. Nykylaki mahdollistaa kuitenkin rangaistuksen tuomitsematta jättämisen vähäisissä tapauksissa tai hoitoonohjauksen yhteydessä. Käytännössä käyttörikoksesta seuraa sakko tai huomautus, jos huumeidenkäyttäjä ei ole syyllistynyt samalla muihin rikoksiin. Huumausaineiksi määriteltävien aineiden luetteloa, jossa kannabis on mukana, määritellään terveydenhoidon ammattilaisten toimesta, jonka kautta määrittyy kysymys haitallisista aineista.

THL:n 25.2.2019 julkaiseman suomalaisten huumeidenkäyttöä koskevan tilastoraportin mukaan 1990-luvulla alkanut huumeiden käytön kasvutrendi on jatkunut myös 2010-luvun puolivälin jälkeisinä vuosina. Vuonna 2018 noin joka neljäs (24 %) oli kokeillut tai käyttänyt jotain laitonta huumetta joskus elämänsä aikana. Huumeiden kokeilu ja käyttö on yleistynyt erityisesti 25–34-vuotiailla nuorilla aikuisilla. Tästä ikäryhmästä jopa 45 prosenttia ilmoitti käyttäneensä jotain laitonta huumetta joskus elämässään. Yleisimmin kokeiltu tai käytetty huume on kannabis. Kannabiskokeilut ovat yleistyneet suomalaisessa väestössä vuoden 1992 kuudesta prosentista 24 prosenttiin vuonna 2018.

Huumeiden käytön lisääntyessä myös huumeiden käyttöön liittyvät ongelmat lisääntyvät. Tämä nähdään muun muassa päihdetilastollisen vuosikirjasta 2018, jonka mukaan huumausainemyrkytykset, huume- ja lääkeriippuvuudet ja elimelliset aivo-oireyhtymät ovat olleet 2010-luvulla kasvussa samaan aikaan, kun huumeiden käyttö on lisääntynyt. Huumeiden käytön lisääntyminen näkyy myös huumausaineen käyttörikosten määrän kasvuna. Käyttörikosten määrä oli vuonna 2010 12 000 tapausta, vuonna 2015 noin 15 000 tapausta ja vuonna 2019 jo noin 19 000 tapausta. Siitä, kuinka suuri kannabiksen osuus on kaikista käyttörikoksista, ei ole tilastotietoa. Poliisin arvion mukaan osuus on huomattava.

Paikallisesti pahentuneista ongelmista erityisesti nuorten huumeidenkäytön kohdalla on kertonut esimerkiksi Sisä-Suomen Poliisi, jonka mukaan nuorten huumeiden käyttö on yhä yleisempää ja avoimempaa. Nuorimmat kannabiksen käyttäjät ovat 11–12-vuotiaita. Tutkimusten mukaan kannabiksen käyttö aiheuttaa osalle jo 1–2 vuodessa psykoottisen oireyhtymän.

Rattijuopumusten, joissa on ollut mukana muu huumaava aine kuin alkoholi, määrä on lähes kaksinkertaistunut vuodesta 2013 (3904 kpl) vuoteen 2018 (7755 kpl). Tällaisten tapausten suhteellinen osuus kaikista rattijuopumuksista on yli kolminkertaistunut vain alkoholi -rattijuopumustapausten määrän vähentyessä.

Huumeiden käyttöä koskevien kieltojen nähdään vähentävän huumeiden käyttöä ja ylläpitävän huumeidenvastaista asennetta. Huumausaineita koskevat rikoslain säännökset viestivät yhteiskunnan asennoitumista huumausaineisiin liittyen. Ensijaista on huumeiden käytön yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle aiheuttamien haittojen pitäminen mahdollisimman vähäisenä. Kannabiksen käytön laillistamisen tuskin voidaan nähdä edistävän tämän tavoitteen toteutumista.

Lisäksi kannabiksen käytön dekriminalisointi johtaisi siihen, että poliisin olisi nykyistä vaikeampaa päästä huumeita myyvien jäljille. Nyt huumeita myyjien jäljille päästään usein käyttäjien kautta, joihin voidaan

huumeiden käytön kriminalisoinnin ansiosta kohdistaa tarvittaessa myös pakkokeinoja. Yleisemminkin olisi ongelmallista luoda kannabiksen käytön dekriminalisoinnilla tilanne, jossa käyttäjät olisivat pakotettuja turvutamaan aineiden hankinnassa edelleen lainvastaisena säilyvään tarjontapuoleen.

Puoluehallitus muistuttaa, että lainsäädäntö mahdollistaa jo nyt rankaisematta jättämisen käyttörikoksesta, jos epäilty rikosta tai rikosta on huumausaineen määrä ja laatu, käyttötilanne sekä olosuhteet muutoinkin huomioon ottaen pidettävä kokonaisuutena arvostellen vähäisenä tai, jos rikoksesta epäilty tai tekijä on hakeutunut sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymään hoitoon.

Käytäntö on, että nuoren jäädessä kiinni käyttörikoksesta ensimmäistä kertaa nuori puhutellaan poliisin toimesta ja toisella kerralla syyttäjän toimesta. Syyttäjän puhuttelussa on syyttäjän lisäksi läsnä nuori, vanhemmat, poliisi ja sosiaalitoimi. Puhuttelussa käydään läpi lainsäädäntöä, mutta ensi sijassa nuoren elämää, harrastuksia, kaveripiiriä ja syitä, jotka johtivat kokeiluun. Syyttäjä tekee yleensä puhuttelun jälkeen syyksilukevan syyttämättäjäättämispäätöksen, jolloin sakkoja ei tule. Käyttäjät pyritään myös poliisin toimesta ohjaamaan hoitoon. Hoitoonohjauksessa hoitopaikkojen vähäisyys on todellinen ongelma, ja tähän tulisikin puoluehallituksen mielestä panostaa nykyistä selvästi enemmän.

Suomessa ei ole näyttöä siitä, että huumeiden käytön rangaistavuus estäisi merkittävästi hoidon piiriin hakeutumista. Matalan kynnyksen terveystalvet tavoittavat ongelmakäyttäjiä, eikä palveluihin hakeutumisesta mene tietoa poliisille.

Kokoomus on aloitteiden tekijöiden kanssa yhtä mieltä siitä, että haittojen minimoinnin ja inhimillisen kärsimyksen vähentämisen tulee olla huume politiikan keskiössä. On ensiarvoisen tärkeää, että vaikeassa asemassa olevat huumeiden ongelmakäyttäjät saavat nopeasti tarvitsemansa laadukkaan hoidon. Kokoomus haluaa auttaa ongelmakäyttäjiä ja vähentää huumeiden käytöstä aiheutuvia haittoja tehokkaimmilla mahdollisilla tavoilla. Tällainen on laadukkaan hoidon tarjoaminen, ei huumeiden käytön salliminen. Kokoomus haluaa panostaa etenkin nuorten ongelmakäyttäjien auttamiseen.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hylkäisi aloitteet 103 ja 104.

Päätös: Puoluevaltuusto hylkäsi aloitteen 104.

105. (Käsitelty loppuun)

106. (Käsitelty loppuun)

107. Teljän Kokoomus: Perintäyhtiöille todistamisvelvoitus velallisen tavoittamisesta

Suomalaisten velkaantuessa kiihtyvällä vauhdilla myös erilaisten perintäyhtiöiden määrä on kasvanut, samalla myös perintäkulut ja erilaiset toimintatavat sekä perintätapausten kasvavan määrän aiheuttama rasite oikeusjärjestelmälle. Osa ongelmista aiheutuu Postin toimitusongelmista sekä uuden sukupolven siirtymisestä digiaikaan. Perintäkulujen kasvua ja perintätapausten päättymistä oikeudelliseen perintään tulee hillitä edellyttämällä perintää harjoittavilta yhtiöiltä, että perinteisen kirjeperinnän lisäksi asiakkaaseen tulee aina ottaa yhteyttä myös puhelimitse sekä tekstiviestitse, mikäli perinnän kohdetta ei tavoiteta puhelimitse. Lisäksi tulee edellyttää, että vähintään kuukautta ennen oikeudellisen perinnän aloittamista perintäkirje tulee toimittaa

perinnän kohteena olevalle oikeushenkilölle tai yhdistyksen, yrityksen tai julkisen tahon vastuuhenkilölle haastemiehen tai kolmannen osapuolen välityksellä kuriirin toimesta niin, että perintäkirjeen vastaanottajalta saadaan todistettavasti vastaanottokuittaus.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että perintäyhtiöiden tulee todistettavalla tavalla tavoitella perinnän kohteena olevaa tahoa puhelimitse sekä tekstiviestitse sekä toimittaa todistetusti perintäkirje perinnän kohteena olevalle taholle ulkopuolisen kuriirin toimesta vähintään yhtä kalenterikuukautta ennen oikeudellisen perinnän käynnistämistä.

Puoluehallitus:

Teljän kokoomuksen aloite ottaa kantaa tärkeään ja ajankohtaiseen aiheeseen. Suomessa on jo noin 400 000 yksityishenkilöllä on maksuhäiriömerkintä ja myös ulosottovelallisten määrä on viimeisen puolen vuosikymmenen aikana trendinomaisesti kasvanut. Jokainen velkaantumiskierteeseen joutunut on valtava inhimillinen tragedia. Huolestuttavan kehityksen kääntämiseksi yhteiskunnan on tehtävä toimia, joilla yhtä aikaa sekä ehkäistään ylivelkaantumista että parannetaan jo velkaantuneiden asemaa.

Perintä on monivaiheinen prosessi, jossa laskun eräpäivän umpeutumisen jälkeen velalliselle on ensin lähetettävä maksumuistutus ja kaksi perintäkirjettä. Tämän jälkeen asia voidaan viedä käräjäoikeuteen ratkaistavaksi yksipuolisena tuomiona tavalla, josta seuraa maksuhäiriömerkintä luottotietoihin ja velka siirtyy ulosottoon perittäväksi. Sekä maksumuistutuksen että ensimmäisen ja toisen perintäkirjeen kohdalla voidaan useimmiten sopia maksusuunnitelmasta, jotta myöhemmät ja velalliselle vahingollisemmat perinnän vaiheet voidaan välttää. On kaikkien osapuolten kannalta perusteltua, että perintätapauksissa asia pyritään ratkaisemaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Velallisen oikeusturvan näkökulmasta on tärkeää varmistaa, että velallisella on aina asiaansa koskien kaikki tarvitsemansa tiedot ja, että perinnässä ei missään tilanteessa käytetä hyvän perintätavan vastaista tai muutoin velallisen kannalta sopimatonta menettelyä. Perinnässä ei esimerkiksi saa antaa totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja maksun laiminlyönnin seuraamuksista tai muista velallisen kannalta merkityksellisistä seikoista tai aiheuttaa velalliselle kohtuuttomia tai tarpeettomia kuluja tai haittaa. Velallisella on myös aina pyynnöstä oikeus saada velkojalta maksutta ajantasainen tieto velkojensa kokonaismäärästä ja perusteista, erittely maksamattomista veloista ja niiden lyhennyksistä sekä selvitys velkapääomalle kertyneiden korkojen ja kulujen määräytymisestä. Aloitteessa esitetyin perijäosapuolelle asetettavin velvoittein on perusteltua varmistaa, että velallisen oikeudet tulevat kaikissa tapauksissa varmasti turvatuiksi.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

108. Vaasan Kokoomusnaiset: Maksuhäiriömerkintöjen poisto

Maksuhäiriömerkinnät ovat lisääntyneet huomattavasti viimeisten viiden vuoden aikana.

Lähes 400 000 työkäisen arki, yritystoiminta ja työnhankinta vaikeutuvat maksuhäiriömerkinnän vuoksi, on kyseessä iso kansantaloudellinen ongelma.

Syy useassa tapauksessa on inhimillinen mutta yhdestä virheestä joutuu vähintään kahdeksi vuodeksi sellaiseen asemaan yhteiskunnassa, joka vaikeuttaa päivittäisiä asioiden hoitamista ja kohtuuton verrattuna esimerkiksi vakavimpiin rikoksiin.

Vaasan Kokoomusnaiset vaativat maksuhäiriömerkintöjen poistoa välittömästi maksusuorituksen jälkeen.

Edellä todetun perusteella Vaasan Kokoomusnaiset esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin, jotta maksuhäiriömerkinnät uudelleenarvioidaan.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Vaasan kokoomusnaisia tärkeän asian esille nostamisesta. Ylivelkaantuminen on Suomessa kasvava ongelma, joka koskettaa sekä yksilöitä että koko yhteiskuntaa. Jokainen ylivelkaantumiskierteeseen joutunut on valtava inhimillinen tragedia.

Kuten aloitteessa todetaan, on maksuhäiriöisten ihmisten määrä Suomessa huolestuttavan suuri.

Maksuhäiriömerkinnän omaavia on Suomessa jo yli 380 000 ja trendi on kasvava. Viimeisen vuoden aikana maksuhäiriöisten määrä on kasvanut 4 000:lla. Kasvua merkinnöissä on yli 30-vuotiaiden ikäluokasta aina eläkeikäisiin saakka. Huolestuttavan kehityksen kääntämiseksi yhteiskunnan on tehtävä toimia yhtä aikaa sekä ylivelkaantumisen ehkäisemiseksi että jo velkaantuneiden aseman parantamiseksi.

Voimassa olevan luottotietolain (527/2007) mukaan luottotietorekisteriin merkityt maksuhäiriötiedot on poistettava luottotietorekisteristä pääsääntöisesti 2–4 vuoden kuluttua siitä, kun tieto on ilmoitettu rekisteriin. Käytännössä merkintä poistuu kahden vuoden kuluttua, mikäli velallisella on vain yksi maksuhäiriömerkintä ja velka on maksettu pois kahden vuoden sisällä. Uuden maksuhäiriömerkinnän saaminen voi pidentää edellisen merkinnän kesto.

Maksuhäiriömerkinnän säilymisen keston lyhentämisestä käydään aika ajoin julkista keskustelua. On selvää, ettei talousasiansa kuntoon saaneet yksilön elämää tulisi välttämätöntä pidempään vaikeuttaa merkinnällä, jonka johdosta esimerkiksi työpaikan, vuokra-asunnon tai pankkilainan saaminen voi merkittävästi vaikeutua. Toisaalta myöskään maksuhäiriömerkinnän poistuminen aloitteessa esitetyllä tavalla heti velan maksamisen jälkeen ei olisi jäljempänä esitetyistä syistä ongelmatonta.

Ensinnäkin on huomattava, että muutos auttaisi vain pientä osaa maksuhäiriömerkinnän omaavista. Vuonna 2018 eduskunnassa käsiteltiin lakialoitetta, jossa esitettiin luottotietolain muuttamista siten, että maksuhäiriömerkinnät poistettaisiin kuukauden kuluessa siitä, kun niitä koskevat velat on maksettu. Asiakastiedon mukaan tuolloin luottotietorekisterissä olevista vain 2,5 prosenttia oli henkilöitä, joiden maksuhäiriömerkinnät olisivat poistuneet, mikäli lakialoite olisi hyväksytty.

Muutos synnyttäisi todennäköisesti myös uusia ongelmia. Malli, jossa maksuhäiriömerkinnän poistuminen olisi riippuvainen yksinomaan maksuhäiriömerkintään johtaneen velan takaisinmaksusta, synnyttäisi velkaantuneelle kannusteen maksaa merkinnän aiheuttanut velka pois uudella velalla. Näin muutos voisi pahimmillaan pahentaa ja syventää yksilön velkakierrettä, mikä pitkällä aikavälillä voisi jopa lisätä maksuhäiriömerkintäisten määrää Suomessa.

Merkityksettömänä ei voitane myöskään pitää häiriömerkinnän poistumisajasta luopumisen kielteisiä vaikutuksia erilaisille yhteiskunnan toimijoille menetettynä informaationa. Maksuhäiriömerkinnän tarkoitus on tietoa antamalla tasapainottaa esimerkiksi luotonantoon tai laskulla myyntiin liittyvää tavanomaista suurempaa luottotappioriskiä. Mikäli saatavilla olevan tiedon määrää merkittävästi supistettaisiin, kasvaisivat siten todennäköisesti välillisten vaikutusten kautta myös maksunsa moitteetta suorittavien asiakkaiden lainakustannukset.

Yllä mainituista syistä puoluehallitus toteaa, ettei maksuhäiriömerkinnän poistumiseen liittyvää odotusaikaa ole perusteltua kokonaan poistaa. Puoluehallitus toteaa kuitenkin, että nykyisiä luottotietolain mukaisia poistumisaikoja on tarkasteltava kriittisesti ja selvitettävä kahden vuoden poistumisajan lyhentämisen vaikutukset tätä lyhyempään aikaan, esimerkiksi yhteen vuoteen.

Lisäksi kokoomus kannattaa positiivisen luottorekisterin ripeää käyttöönottoa. Positiivisella luottorekisterillä voitaisiin merkittävällä tavalla tasapainottaa nykyisen luottorekisterin merkintöjen yksilölle aiheuttamaa haittaa.

Lopuksi puoluehallitus muistuttaa, että Suomessa tarvitaan kipeästi toimia, joilla maksuvaikeuksiin joutumista voidaan ylipäättään välttää. Tässä Kokoomuksen kannattamia toimia ovat muun muassa velkaneuvonnan resurssien ja laadun vahvistaminen sekä kuluttajaluottoja koskevaan lainsäädäntöön tehtyjen määräaikaisten tiukennusten muuttaminen pysyviksi.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hylkäisi aloitteen.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

109. (Käsitelty loppuun)

110. (Käsitelty loppuun)

111. Helsingin Edistyskokoomus: Parannetaan äänestäjien kuluttajansuojaa: Puolueiden vaaliohjelmien vaikutusten arviointi ja faktantarkistus kuntoon!

Äänestäjän on tärkeää tietää etukäteen, millaista politiikkaa hän tukee äänestysratkaisullaan. Puolueiden vaaliohjelmien faktantarkistus ja riippumattoman tahon toimittama vaikutusarviointi parantaisi äänestäjän kuluttajansuojaa. Esimerkiksi joissakin Euroopan maissa ja Kanadassa on käytössä vastaavia malleja.

Suomalaisiin olosuhteisiin luotu malli olisi omiaan vähentämään pelkäämistä numeroista ja niiden lähteistä kiistelyä ja ohjaamaan poliittista keskustelua paremmin tietoon perustuvaksi.

Tuoreen Sitran tutkimuksen mukaan suomalaisten äänestäjien usko puolueisiin on heikointa kaikista instituutioista. Luottamuksen palauttaminen vaatii muutosta. Luottamusta kansarvaltaan tulee parantaa läpinäkyvyyden ja demokraattisen osallistumisen lisäämisellä. Avoimuuden ja arvioidun tiedon tuominen lähelle äänestäjää on tärkeää. Tällä hetkellä äänestäjien on kuitenkin hyvin vaikeaa tehdä faktoihin ja vaikutusten arviointiin perustuvaa vaaliohjelmien vertailua, koska yksittäisellä äänestäjällä ei ole tähän resursseja.

Puolueiden vaaliohjelmien faktantarkastuksen ja riippumattoman tahon toimittama vaikutusarviointi parantaa äänestäjän kuluttajansuojaa. Esimerkiksi Hollannissa, Kanadassa ja Belgiassa on käytössä vastaavia malleja. Suomalaisiin olosuhteisiin luotu malli olisi omiaan vähentämään pelkäämistä numeroista ja niiden lähteistä kiistelyä ja ohjaamaan poliittista keskustelua paremmin tietoon perustuvaksi. Lähteiden ja arvioinnin perusteiden tulisi olla nykyistä paremmin ja läpinäkyvämmiin äänestäjien saatavilla. Tämä vahvistaisi asiantuntevan tiedon merkitystä suomalaisessa poliittisessa keskustelussa ja parantaisi äänestäjän kuluttajansuojaa.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään äänestäjän kuluttajansuojan toteutumista puolueiden vaaliohjelmien faktantarkastusta ja vaikutusarviointia parantamalla. Vastaavia järjestelmiä on käytössä jo muissa maissa ja tulisi selvittää, miten vastaavanlainen malli olisi sovellettavissa Suomessa.

Puoluehallitus:

Kokoomuksen periaateohjelman mukaan ”Edustuksellinen demokratia on tulosvastuussa ihmisille. Sen on tarkoitus tuottaa yhteistä hyvää edistäviä sääntöjä, jotka ovat mahdollisimman laajasti ymmärrettyjä ja hyväksytyjä. Vastuunsa tunteva ja rehellinen päätöksentekijä toisaalta kykenee perustelemaan myös epäsuositut mutta välttämättömät ratkaisut. Totuudenmukaisuus ja rehellisyys ovat politiikassa tärkeitä arvoja, joita suomalaiset ovat tottuneet kunnioittamaan.” Voidaan siis sanoa, että aloitteen aiheesta on meille kokoomuslaisille kyse ei vain tärkeästä asiasta vaan jopa aatteellisesta lähtökohdasta.

Helsingin edistyskokoomuksen aloitteessa kuvattu ongelma on aivan todellinen, ja puolueiden on syytä ottaa vakavasti Sitran tutkimuksessa esiin tuleva viesti. Luottamus puolueisiin on aivan liian heikkoa, ja edustuksellisen demokratian hyväksyttävyyden kannalta tämä on erittäin huolestuttavaa. Tämä saattaa tosin johtua muustakin kuin vain puolueiden omasta toiminnasta. Osallistuminen yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen on nykyaikana pyrkinyt entistä vahvemmin kanavoitumaan erilaisten yksittäisten ilmiöiden kautta, ja puolueet eivät ole täysin onnistuneet mukauttamaan toimintaansa vastaamaan tällaiseen projektiluonteiseen vaikuttamisen tarpeeseen.

Jo tällä hetkellä puolueiden on mahdollista nojata tekemissään avauksissa erilaisiin asiantuntija-arvioihin. Esimerkiksi työllisyyttä edistävästä uudistuksista on saatavilla runsaasti laadukasta, tutkimustietoon perustuvaa arvioaineistoa niin asiantuntijalaitosten kuin ministeriöiden voimin toteutettuina.

Eduskuntapuolueiden on mahdollista eduskuntaryhmän tekemän valmistelutyön osalta hyödyntää eduskunnan tietopalvelun taloudellisten laskelmien yksikköä. Näin esimerkiksi Kokoomuksen eduskuntaryhmä on jo toiminut laatiessaan syksyllä 2019 vaihtoehtobudjettiaan (”Todellisia tulevaisuustekoja”). Sen yhteydessä eduskuntaryhmä

esitti laajan paketin toimenpiteitä, joilla pystytään saavuttamaan jopa 60 000 henkilön verran korkeampi työllisyys. Tietopalvelun lisäksi toimenpiteiden yhteydessä viitattiin myös muihin asiantuntijatahoihin, joiden arvioihin toimenpiteille esitetyt vaikutukset perustuivat.

Puoluehallitus katsoo, että ulkopuolisten valvoja- tai arvioitsijatahojen sijaan ratkaisu aloitteessa kuvattuun, sinänsä aivan oikeaan huoleen on ensisijaisesti puolueiden oma ryhdistäytyminen toiminnassaan. On politiikan uskottavuuden kannalta kestävämpää, että vaaleja pystytään voittamaan lupauksilla, jotka jo tekohetkellä tiedetään käytännössä mahdottomiksi toteuttaa.

Samalla puoluehallitus katsoo poliittisen journalismin suuntaan ja haastaa tiedotusvälineitä tasapuoliseen kriittisyyteen kaikkien puolueiden vaalilupauksia kohtaan. Viime vaalien alla nähdyn faktantarkastustoiminnan osalta myöskään tiedotusvälineet eivät saa puhtaita papereita. Journalisti-lehdessä 27.2.2020 olleen artikkelin mukaan *"Ylen faktantarkastus ei täytä tutkijoiden kriteereitä"*. Professori Matti Wibergin johdolla tehdyn metafaktantarkastuksen mukaan *"Ylen 36 faktantarkistuksesta 17, eli 47 prosenttia, rikkoi vähintään yhtä kansainvälisen tutkimuskirjallisuuden perusteella asettamaamme faktantarkistuksen kriteeriä."* Tulos ei ole mitenkään mairitteleva.

Yhteenvedon perusteluistaan puoluehallitus toteaa, että jo nykyisen mallin selvimmät puutteet korjaamalla eli kiinnittämällä huomiota puolueiden omaan suorittamiseen ja poliittisen journalismin laadulliseen tasoon päästään merkittävästi eteenpäin. Näin ei myöskään tarvitse perustaa asiaa varten uutta instituutiota (joka oletettavasti toimisi julkisin varoin).

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluehallitus

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

112. (Käsitelty loppuun)

113. (Käsitelty loppuun)

114. (Käsitelty loppuun)

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

115. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Lopetetaan turpeen energiakäyttö vuoteen 2030 mennessä

Suomalaisen sähköntuotannon päästöt ovat vähentyneet puoleen kymmenessä vuodessa ilman, että kenenkään elintason on täytynyt kärsiä. Tehokasta päästöjen karsintaa tulee tehdä siellä, missä päästöt energiayksikköä kohden ovat suurimmat. Kokoomus on ollut aktiivisesti mukana ilmastotalkoissa Suomen historian suurimmalla

ilmastoteolla: Viime hallitus teki päätöksen luopua kivihilestä vuoteen 2029 mennessä. Kokoomuksen tulee jatkaa samalla kunnianhimoisella otteella tehokkaita reformeja kohti päästötöntä energiantuotantoa.

Vuonna 2017 turpeen päästöt olivat yli 13 prosenttia Suomen kokonaispäästöistä, mutta Suomen energiantuotannosta turpeella tuotettiin ainoastaan noin 4 prosenttia. Päästöt ovat suomalaisen henkilöautoliikenteen kokoiset. Turpeen poltto on ilmastolle huomattavan haitallista ja turpeen käyttö tuleekin lopettaa pikaisesti. Nykyisen hallituksen tavoite turpeen energiakäytön puolittamisesta vuoteen 2030 mennessä on kunnianhimmottomuuden lisäksi asiantuntijoiden mielestä täysin riittämätön. Kivihillen osuus energiankäytöstä on vuonna 2017 ollut 9 prosentin luokkaa ja silti siitä pystytään luopumaan täysin vuoteen 2029 mennessä.

Turpe saa myös veroetua, sillä turpeen energiavero ei määräydy energiasisällön sekä päästöjen mukaisesti. Turpeen veroetu on ollut viime vuosina kasvussa laskun sijaan. Valtiovarainministeriön mukaan turpe saa tänä vuonna 189 miljoonaa veroetua. Turpeen veroetu on aivan omassa luokassaan: veroa turpeelle tulee 3 €/MWh. Mikäli turvetta verotettaisiin vastaavasti muiden energiamuotojen kanssa, sen verotaso olisi erillislämmöntuotannossa noin 29,5 €/MWh ja yhdistetyssä tuotannossa noin 21,9 €/MWh. Myös turpeen veroetua on leikattava.

Turpeen energiakäytön lopettamiseen olisi saatavissa myös rahallista tukea EU:sta. Green Deal -paketin oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta Suomi voi saada noin 165 miljoonaa euroa, jotka tulee käyttää fossiilisten polttoaineiden käytön lopettamiseen. Turpeen energiakäytöstä luopuminen vaatii riittävän siirtymäajan. Rahaston tarjoamilla varoilla voitaisiin toteuttaa oikeudenmukainen siirtymä. Muutoksesta aiheutuvia haasteita voitaisiin korvata alan toimijoille. Turpeen energiakäyttö vähenee todennäköisesti tulevaisuudessa päästökaupan voimin, mutta muutosvauhti on liian hidas Suomen ilmastotavoitteiden kannalta. Turpeen käyttöä ei tule jatkaa yhtään kauempaa kuin on aivan välttämätöntä oikeudenmukaiseen siirtymään.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

aloitteen hyväksyessään puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään lainsäädäntöä, jonka mukaan turpeen energiakäytön kieltävä laki astuisi voimaan vuonna 2030.

Puoluehallitus:

Suomen on kyettävä merkittäviin päästövähennystavoitteisiin siten, että kykenisimme tekemään oman osuutemme maailman keskilämpötilan nousun rajoittamiseksi 1,5 asteeseen. Ilmastopaneelin mukaan hallituksen ilmastotavoitteiden ja -toimien välinen päästökulku on niin iso, että se vastaa yli kolmannesta Suomen vuosittaisista päästöistä. Samaan aikaan Suomi on EU:n suurin energiaturpeen tuottaja ja kuluttaja. Turpeen poltosta aiheutuvat päästöt vastaavat maamme henkilöautoliikenteen päästöjä.

Puheet kotimaisesta energian hyödystä ovat vähintäänkin kaunistelevia, kun tiedämme, että turpeen energiakäytöstä aiheutuu tuotettua energiayksikkö kohti noin 12 prosenttia korkeammat hiilidioksidipäästöt kuin kivihilestä. Turpeen energiakäyttö vähenee toki tiukentuvan päästökaupan myötä. Ongelmana on, että muutoksen vauhti on liian hidas sovittujen ympäristötavoitteiden kannalta. Ilmastopaneeli on todennutkin, että turpeen verotuksen kiristäminen olisi nopein ja tehokkain keino vaikuttaa päästöjen vähentämiseen. Muiden asiantuntijatahojen mallinnukset puoltavat samaa faktaa.

Kokoomuksen eduskuntaryhmä on ehdottanut osana vaihtoehtobudjettiaan lämmityspolttoaineisiin 150 miljoonan euron veronkorotusta, josta turpeen verotuen osuus olisi 50 miljoonaa euroa. Muutos vauhdittaisi turpeen energiakäytön asteittaista alasajoa. Myös Vihriälän ja Hetemäen raportit alleviivasivat turpeen verotuen leikkaamista, sillä kriisin takia päästöoikeuksien hinta on painunut alas.

Kokoomus painottaa, että väistämätön muutos on toteuttava oikeudenmukaisella ja kestäväällä tavalla. Riittävä siirtymäaika turpeesta luopumiseksi on välttämätöntä niin omaisuudensuojan kuin suurten investointien näkökulmasta. Turpeen energiakäytöstä viimeistään vuonna 2030 kokonaan luopuville energiayhtiöille voitaisiin osoittaa tarvittavien investointien tueksi rahoitusta. Myös turveala itse on viestinyt energiapolton vähenemisestä tulevaisuudessa, kun käyttöön saadaan koko ajan puhtaampia ja tehokkaampia energiantuotantotapoja. Kaukolämmön tuotannossa on valittavana jo useita fossiilivapaita tuotantotapoja, kun erilaiset lämpöpumput ja maalämpöratkaisut tekevät läpimurtoa.

EU-rahoituksen hyödyntäminen edellyttää Suomelta selkeitä suunnitelmia fossiilisista polttoaineista luopumiseksi. Muutoin mahdollinen osuutemme EU:n oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta olisi vaarassa. Kokoomus katsoo tarpeelliseksi, että rahoitus suuntautuisi niille alueille, joilla turvetuotanto on keskeinen elinkeino. Esimerkiksi Länsi-Suomi puuttui nyt komissiolta alustavista versiosta.

Turvetuotanto työllistää suoraan noin 2 000:n ja välillisesti runsaan 4 000 henkilötyövuoden verran. Rahoituksella voidaan taata hallittu siirtymä. Turvealan yrittäjien ja työntekijöiden kannalta houkutteleva ja mahdollinen kasvualue olisi biokaasun tuotantoon ja jakeluun liittyvän osaamisen ja investointien tukeminen.

Kivihiilen energiakäytön kieltävä laki määritteli edellisen hallituksen ilmastopolitiikan. Nykyisten päättäjien harjoittamaa ilmastopolitiikka tullaan arvioimaan sen perusteella, miten he suhtautuvat turpeeseen. Kokoomuksen eduskuntaryhmä onkin esittänyt, että turpeen energiakäyttö kiellettäisiin vuoteen 2032 mennessä. Näin alan toimijat saisivat selkeän määräajan siirtyessään kestävämpiin ratkaisuihin. Muutoksen yhteydessä on myös syytä kiinnittää huomiota siihen, ettei ainespuuta päädy poltettavaksi ja että kotimaisen energiantuotannon huoltovarmuudesta huolehditaan.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen 115 seuraavalla muutetulla ponsiosalla:

aloitteen hyväksyessään puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään lainsäädäntöä, joka lopettaa turpeen merkittävän energiakäytön vuoteen 2032 mennessä.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

116. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Lopetetaan päästökaupan kompensatiotuki

Päästökaupan kompensatiotukijärjestelmä tiivistettynä on järjestelmä, jossa energiaintensiivisille teollisuuslaitoksille korvataan päästökaupan aiheuttamat lisäkustannukset sähkön hinnassa. Päästöjen hillitsemiseksi tarvitaan kunnianhimoisempia tekoja. Päästökaupan epäsuorista kompensatiotuista (78 milj.) olisi aika luopua. Päästökaupan kompensatiotuen rahat tulisikin suunnata puhtaan energian ratkaisuihin ja teollisuuden uudistumiseen.

Kompensaatiotuki on enemmänkin teollisuuden uudistumista hidastava voima, kuin sitä mahdollistava työkalu. Esimerkiksi metalliteollisuuden alan yrityksille maksetaan tukea niiden käyttämän sähkön mukaan, mikä ei ainakaan kannusta niitä kehittämään vähemmän energiaa vaativia valmistusmenetelmiä. Kompensaatiotuesta luopumista tukee myös se, että Valtion taloudellinen tutkimuskeskus sekä Työ- ja elinkeinoministeriö ovat todenneet, ettei kompensatiotuki ole perusteltua julkisten varojen käyttöä.

Tukea on perusteltu niin sanotun hiilivuotoriskin torjumisella. Hiilivuoto kuvaa tilannetta, jossa liian kireä ilmastopolitiikka ajaa raskaan teollisuuden investoinnit maahan, jossa ilmastopolitiikka on löysempi. Yritysten todellisiin tuotantopäätöksiin perustuvissa tutkimuksissa ei ole löytynyt tutkimusnäyttöä siitä, että hiilivuotoriskiä olisi edes olemassa. Energiaintensiivisille teollisuuslaitoksille myönnettyä päästökauppakompensaatiota ei ole syytä jatkaa. Energiaveroleikkuri ja alempi sähköveroluokka tuottavat jo nykyisellään noin 600 miljoonan euron vuotuisen helpotuksen raskaan teollisuuden sähkökuluihin. Päästökompensaatiosta luopumisesta säästyviä rahoja voitaisiin kanavoida esimerkiksi sähkön varastoinnin, kysyntäjoustopuun ja liikenteen sähköistymisen tukemiseen. Tukea voitaisiin suunnata myös uuden teknologian investointeihin ja erityisesti innovatiivisiin hankkeisiin energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian edistämiseksi.

Kompensaatiotuki on voimassa tällä hetkellä kolmannen päästökaupakauden loppuun saakka eli vuoteen 2020. Kun hiilidioksidille asetetaan hinta yhä useammassa maassa, tulee Euroopan komissionkin pohtia, miten järkevää epäsuorien kustannusten kompensatio on – jos Euroopan teollisuus kohtaa samanlaisia kustannuksia päästämisestä myös muissa maissa ja hiilivuodon todistaminen on vaikeaa, kompensatiolle ei ole oikeutusta.

Komission on määrä antaa esityksensä päästökaupan uudistamisesta kesäkuussa 2021. Komission julkaisemassa Green Dealissa mainitaan myös hiilitullien edistäminen rajatuilla teollisuuden sektoreilla.

Päästökauppakompensaatio ja päästöoikeuksien ilmaisjako ovat hiilitullien käyttöönoton jälkeen erityisen kyseenalaisia, sillä molempia on perusteltu hiilivuotoriskin torjumisella. Kokoomuskin on asettunut hiilitullien taakse.

Päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensatioiden jatkaminen Suomessa myös kolmannen päästökaupakauden jälkeen riippuu Euroopan komissiosta: kompensatiota koskeva valtioneuvoston päätös on linjattu vain kolmannen kauden loppuun, ja maailman muut päästöhinnottelujärjestelmät tulevat vaikuttamaan Komission linjauksiin neljännelle kaudelle. Alustavasti Komissio on kuitenkin linjannut, että kompensatiota voi jatkaa myös neljännellä päästökaupakaudella.

Suomen poliittiseen päätökseen jatkaa kompensatiota vaikuttanee myös se, jakavatko muut EU maat kompensatiota, josta suomalaisten teollisuusyritysten kilpailijat voivat hyötyä. Mikäli kompensatiota jatketaan myös 2020-luvulla, olisi viimeistään silloin järkevää sitoa kompensatio päästöjen vähenemistä edistäviin investointeihin."

Näillä perusteilla kokoomusopiskelijat esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään politiikkaa, jossa päästökaupan kompensatiotuesta luovutaan ja kompensatiotukeen käytettyjä varoja ohjataan kohti puhtaan energian ratkaisuja ja teollisuuden uudistumista.

Puoluehallitus:

Suomi otti käyttöön vuonna 2016 päästökaupan epäsuoran kompensatiotuen, jolla korvataan rajatuille teollisuuden aloille sitä, että päästöoikeuden hinta siirtyy sähkön hintaan. Tällä hetkellä kymmenisen EU:n jäsenvaltiota tai muuta Euroopan talousalueen maata kompensoi kyseisiä kustannuksia teollisuudelle. Suomen kilpailijamaista tuki on käytössä esimerkiksi Saksassa ja Hollannissa, kun taas Ruotsi ei ole ottanut tukea käyttöön. Suomessa tukea saaneet yritykset ovat pääasiallisesti suuria yrityksiä.

Suomi maksaa tänä vuonna päästökaupakompensaatiota arviolta 75 miljoonaa euroa ja seuraavana vuonna 117 miljoonaa euroa. Tukimuoto on luokiteltu ympäristölle haitalliseksi tukimuodoksi. Myönnettävän tuen määrä riippuu suoraan päästöoikeuden hinnasta. Tuen määrä perustuu tuenhakijan sähkönkulutukseen, jota arvioidaan joko tuotteen tonniperusteisen tuotannon tai tuotannon sähkönkulutuksen perusteella.

Valtiontukien seurauksia on perusteellista arvioida, jotta päästökaupan hintaohjaus säilyy riittävällä tasolla. Ensinnäkin tuotetun sähkön hiilidioksidi-intensiteetti laskee uusiutuvan energian myötä vähentäen epäsuoria kustannuksia. Tutkimusten mukaan hiilivuotoa ei ole kuitenkaan tapahtunut EU:n päästökaupan takia. Asiaa on korostettu VATT:n raporteissa ja lausunnoissa. Tämän lisäksi EU:ssa on ryhdytty muihin toimiin hiilivuodon ehkäisemiseksi, kuten päästöoikeuksien ilmaisjakoon ja hiilitullien selvittelyyn. Ilmastopaneeli on tuonut myös ilmi, että uudemmat tutkimustulokset viittaavat siihen, että tuella on ollut jopa päästöjen vähentämistä hidastava vaikutus.

Yritystukien perusteita selvittänyt työryhmä arvioi, että päästökaupakompensatio ja sähköveroluokka II:n alentaminen voidaan nähdä vaihtoehtoisina keinoina edistää sähköistymistä ja päästöjen vähentämistä. Kokoomus onkin ajanut sähköveroluokka II:n laskemista EU:n minimiin.

Työ- ja elinkeinoministeriö toi esille ennen vuoden 2019 hallitusneuvotteluja, että päästökaupakompensaatiota ei ole syytä jatkaa. Ministeriön mukaan tuki tulisi suunnata aitoihin uuden teknologian investointeihin ja erityisesti innovatiivisiin demonstraatiohankkeisiin energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian edistämiseksi. Arvioiden valossa tuki ei ole kytköksissä tehtaiden nykyisiin kustannuksiin, kilpailukykyyn tai talouden uudistumiseen.

Kompensatiotuki on Suomessa voimassa tällä hetkellä kolmannen päästökaupakauden loppuun saakka eli vuoteen 2020 ja tukia maksettaisiin näin viimeisen kerran vuonna 2021. Tukiohjelman jatkaminen Suomessa edellyttäisi kompensointilain muuttamista. Komissio päivittää parhaillaan suuntaviivoja seuraavalle kaudelle. Suomella on siis mahdollisuus päättää kompensatiotuen maksaminen suunnitelmallisesti ja suunnata rahoitusta kohti TKI-panostuksia.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan. Lisäksi puoluevaltuusto päätti hyväksyä päätökseen liitettäväksi seuraavan sisältöisen ponnen: "Muutos on tehtävä siten, että teollisuuden kokonaiskustannukset eivät kasva."

117. (Käsitelty loppuun)

118. (Käsitelty loppuun)

119. Tampereen Kokoomusopiskelijat TYKO: Vuokratyön tasa-arvo työsopimuksissa

Vuokratyöstä on tullut osa suomalaista työelämää. Tilastokeskuksen mukaan 2 prosenttia palkansaajista tekee vuokratyötä. Viime vuonna tämä tarkoitti 46 000 työntekijää, joiden lukumäärä on vuosien aikana vain kasvanut. Vuokratyön käyttö vastaa yritysten joustavuustarpeisiin, mutta myös työntekijöiden tarpeeseen sovittaa yhteen työ- ja yksityiselämä. Tällä tavoin se edistää työpaikkojen luomista sekä työmarkkinoille osallistumista ja sijoittumista. (Euroopan parlamentti, 2008).

Euroopan unionin vuokratyötä koskevan direktiivin 5. artiklan 1. kohdassa todetaan: "Vuokratyöntekijän keskeisten työehtojen on oltava käyttäjäyrityksessä suoritettavan toimeksiannon ajan vähintään samanlaiset, joita häneen sovellettaisiin, jos kyseinen yritys olisi palkannut hänet suoraan hoitamaan samaa tehtävää." Käytännössä tämä voi tarkoittaa palkkausta tai muita etuuksia.

Suomessa kuitenkin sovelletaan vuokratyödirektiivin 5. artiklan 3. kohtaa, jonka mukaan: "Jäsenvaltiot voivat työmarkkinaosapuolia kuultuaan antaa näille mahdollisuuden asianmukaisella tasolla ja jäsenvaltioiden asettamia ehtoja noudattaen pitää voimassa tai tehdä työehtosopimuksia, joissa voidaan, noudattaen vuokratyöntekijöiden yleistä suojelua, ottaa käyttöön vuokratyöntekijöiden työehtoja koskevia järjestelyitä, jotka voivat poiketa 1 kohdassa tarkoitetuista järjestelyistä."

Tämä menettelytapa vahingoittaa erityisesti nuoria työntekijöitä, sekä työtä tekeviä opiskelijoita.

Yrityksen palkitsevat työntekijöitään korvauksella, jonka molemmat osapuolet ovat reiluksi katsoneet työsopimusta solmittaessa. Tämän lisäksi useat yritykset kannustavat henkilöstöään parempiin suorituksiin erilaisin bonuksin, joiden saaminen edellyttää asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Selkeät mitattavat tavoitteet helpottavat työntekijää toimimaan firman tavoitteiden mukaisesti ja tästä luvassa oleva rahallinen bonus motivoi työskentelemään kohti tavoitteita. Järkevää, eikö vain? Paitsi, että kaikki yritykselle samassa työtehtävissä työskentelevät eivät välttämättä kuulu saman palkitsemisjärjestelmän piiriin, tai saisivat samassa työtehtävässä samaa peruspalkkaa.

Vuokratyöntekijät jäävät usein paitsi samoista samassa yrityksessä samassa työtehtävässä suoritettavan työn etuuksista. Kyse voi olla bonuksista, oikeudesta parkkipaikkaan tai samasta peruspalkkatasosta. Vuokratyö koskettaa erityisesti nuoria. Henkilöstöpalveluyritysten liitto HPL:n uusimman vuokratyöntekijätutkimuksen mukaan tyypillinen vuokratyöntekijä on:

- nainen (62 %)
- alle 25-vuotias (37%)
- toisen asteen koulutus käyty (52%)

- asuu pääkaupunkiseudulla (35%)
- työskentelee kaupan/kaupallisen alan työssä (33%)

(HPL, 2018)

Samaisen liiton vuoden 2016 tutkimuksen mukaan 36 % kyselyn vastaajista opiskeli korkeakoulussa tai oli suorittanut korkeakoulututkinnon. Vastaajista 70 % oli alle 35-vuotiaita ja 40 % oli alle 25-vuotiaita (Korkeakoski 2017, 12–14). Vuokratyön joustavuuden ja helpomman työllistymisen vuoksi opiskelijat tekevätkin vuokratyötä opintojensa ohella rahoittaakseen opiskelun. Vuokratyö voi myös olla monelle keino hankkia työkomusta omalta alalta samalla helposti sovittaen yhteen opiskelut työnteon kanssa. HPL:n tutkimuksen mukaan vuokratyötä tehdään mm. seuraavista syistä:

- koska olisi muuten ilman töitä (45%)
- koska voi itse valita työajan ja -paikan (39%)
- koska haluaa nähdä erilaisia työpaikkoja ja saada monipuolista työkokemusta (26%)
- koska haluaa lisäansioita (25 %)

Vuokratyö tarjoaakin monelle työntekijälle helpon ja joustavan keinon työllistyä. Yritykselle vuokratyövoima puolestaan toimii nopeana keinona saada työvoimaa epävarmassa tilanteessa henkilöstöpalveluyrityksen hoitaessa rekrytointiprosessin ja sen kustannukset käyttäjäyrityksen puolesta.

Ongelmaksi vuokratyö muodostuu, kun yrityksissä pitkään työskentelevät jäävät paitsi samaa työtä eri työehtosopimuksen piirissä olevien työntekijöiden eduista. Suomessa on pääsääntöisesti noudatettava tietyllä alalla alaa koskevaa yleissitovaa työehtosopimusta, vuokratyö ja siinä sovellettava HPL:n työehtosopimus muodostavat poikkeuksen tähän sääntöön. Koska vuokratyö koskee erityisesti nuoria ja opiskelijoita, jäävät nuoret paitsi heille kuuluvasta palkkiosta ja mahdollisista bonuksista, joista eri työehtosopimuksen piirissä olevat samaa työtä tekevät työntekijät pääsevät nauttimaan.

Samassa työssä samassa työpaikassa tehtävän työn palkkion ei tulisi riippua oman ammattiliiton neuvotteluvoimasta, vaan enemmän työntekijän omista ansioista. Nyt parempaa tulosta tekevä vuokratyöntekijä saa vähemmän palkkaa kuin viereinen vähemmän tuottavampi työkaveri, joka on paremman työehtosopimuksen piirissä. Noudattamalla EU:n vuokratyödirektiivin 5 artiklan kohtaa 1. Ja myöntämällä vuokratyöntekijöille samat oikeudet, kuin jos yritys olisi heidät suoraan palkannut, parannetaan nuorten asemaa työmarkkinoilla samalla taaten yritykselle motivoituneita ja tyytyväisiä työntekijöitä.

Ehdotuksen tarkoituksena on parantaa nuorten työmarkkina-asemaa, palkita ahkeruudesta ja vastustaa ay-liikkeen ajamaa TES-byrokratiaa, joka luo työpaikoille kahden kerroksen väen kulttuurin, joka on riippuvainen siitä mihin liittoon juridinen työnantaja kuuluu. Ay-liike on tässäkin asiassa unohtanut työmarkkinoilla kaikista heikoimmassa asemassa olevat. Direktiivin 5. artiklan 1. Kohtaa noudattamalla Suomi myös sitoutuisi tiukemmin eurooppalaiseen yhteistyöhön.

Lähteet:

Euroopan parlamentti ja Euroopan neuvosto (2008) EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2008/104/EY, Saatavilla:<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008L0104&from=ET>

HPL (2018) Vuokratyöntekijätutkimus, saatavilla: https://hpl.fi/wp-content/uploads/2018/06/HPL_vuokratyontekijatutkimus_2018_FINAL.pdf

Koskivirta, Janna (2017) Vuokratyöntekijä – kahden isännän renki, Haaga-Helia Ammattikorkeakoulu Oy, saatavilla:https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/125650/Koskivirta_Janna.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Tilastokeskus (2019) Työllisyys ja työttömyys vuona 2018, saatavilla:

https://www.stat.fi/til/tyti/2018/13/tyti_2018_13_2019-04-11_kat_002_fi.html

Edellä mainitun perusteella Tampereen Kokoomusopiskelijat TYKO ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää ajamaan tasa-arvoisempaa kohtelua vuokratyöntekijöille.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää aloitteen tekijöitä perusteellisesti ja kattavasti argumentoidusta aloitteesta.

Kokoomus on jo vuosia ajanut työlinjaa, mikä tarkoittaa uudistusten ja politiikkatoimien tarkastelua siitä näkökulmasta, että mahdollisimman suuri osa työikäisistä ja -kykyisistä suomalaisista voisi hankkia elantonsa ja parantaa taloudellista asemaansa omalla työllään. Tässä ei pitäisi olla olennaista, millainen on työsuhteen muoto ja miten työntekijä ja työnantaja ovat keskenään hyvässä yhteisymmärryksessä sopineet esimerkiksi palkasta ja työsuhteen eduista.

Aloitteen tekijät osoittavat monilla esimerkeillä, että vuokratyö on hyvän monille esimerkiksi opiskelijoille tai muista syistä joustavuutta tarvitseville erinomainen vaihtoehto. Toisaalta monille työnantajille vuokratyön käyttö voi olla erittäin tärkeää esimerkiksi kysynnän kausiluonteisuuden tai muuten vaihtelevan työtilanteen vuoksi. Olennaista on, että työ ja tekijät kohtaavat mahdollisimman sujuvasti ja työn tekeminen on lähtökohtaisesti aina kannattavampi vaihtoehto kuin tekemättä jättäminen.

Suomi on aloittanut 2020-luvun ennestäänkin haastavassa tilanteessa, ja keväällä maailmanlaajuinen tautiepidemia synkisti näkymiä entisestään. Hyvinvointiyhteiskunnan kestävä turvaamisen vaatima kymmenien tuhansien henkilöiden työllisyysvaje on meneillään olevan talouskriisin myötä revennyt jo yli sataantuhanteen. Suomi tarvitsee välttämättä laajan ja perusteellisen uudistusohjelman, joka kattaa niin sosiaaliturvan, verotuksen kuin työelämän rakenteet.

Puoluehallitus on esittänyt puoluekokoukselle hyväksyttäväksi laajaa poliittista ohjelmaa, jossa työmarkkinoiden paremman toiminnan parantaminen ja siihen liittyen esimerkiksi paikallisen sopimisen lisääminen ovat yhtenä keskeisenä aihealueena mukana. Ohjelmassa on useita kohtia, jotka toteutuessaan vahvistavat

järjestäytymättömien työntekijöiden ja yritysten tasavertaista kohtelua ja oikaisevat nykyjärjestelmän epäreiluja piirteitä.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

120. Kokoomuksen Nuorten Liitto: Työelämän pelisäännöt yhteisiksi – paikallista sopimista laajennettava

Suomalaisessa mallissa työmarkkinajärjestöt neuvottelevat työehtosopimuksia monelle alalle. Tämä malli on koettu monilta osin epäoikeudenmukaiseksi, jäykäksi ja yksipuoliseksi järjestelmäksi. Nykyinen järjestelmä tekee paikalliset sopimukset useimmiten mahdottomiksi toteuttaa myös tilanteissa, joissa osapuolilla olisi molemminpuolinen halu sopia työehdoista paikallisesti. Eräs ratkaisu työllistämisen ja työnteon haasteisiin olisi paikalliseen sopimiseen siirtyminen.

Paikallisella sopimisella tarkoitetaan työpaikoilla tapahtuvaa sopimista työnantajan ja työntekijän välillä. Yleissitovuus tarkoittaa tilannetta, jossa paikallisesti sopiminen ei ole mahdollista. Yleissitovuuden piiriin kuuluu etenkin pieniä ja keskisuuria yrityksiä, joille paikallisen sopimisen tarjoamat mahdollisuudet olisivat erityisen tarpeellisia. Esimerkiksi työpaikkojen säilymisen kannalta yrityksen haastavissa tilanteissa paikallisen sopimisen osa voi olla merkittävä.

Paikalliseen sopimiseen siirtyminen edellyttää kuitenkin työnteon sääntöjen kirjaamista lakiin. Yksityiskohtaisemmalla työlainsäädännöllä voitaisiin taata kaikille reilut pelisäännöt ja kitkeä väärinkäytökset kuitenkin työllistymistä ja työhönottoa edistäen. Esimerkiksi palkkauksen suhteen työlainsäädännön vahvistaminen merkitsisi minimipalkan kirjaamista lakiin.

Olennaista olisi vahvistaa työlainsäädäntöä, jotta mahdollisuudet siirtyä laajemmin paikalliseen sopimiseen olisivat isommat. Löyhä työlainsäädäntö lisää työmarkkinajärjestöjen valtaa, joka osaltaan myös heikentää demokratiaa. Kun työn reunaehdot määritellään tarkasti ja yksityiskohtaisesti lainsäädännöllä, kolmikantainen työmarkkinajärjestelmän päätösvalta ja yleissitovuuden merkittävyys vähenee.

Edellä olevan perusteella Kokoomuksen Nuorten Liitto ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää edistämään vahvempaa työlainsäädäntöä ja työehtojen kirjaamista lakiin työntekijän ja työnantajan väliseksi sopimukseksi.

Puoluehallitus:

Kokoomuksen Nuorten Liitto on tehnyt aloitteen, jonka tavoitteet puoluehallitus ymmärtää ja pääosin jakaa. Jo ennen koronakriisiä oli ilmeistä, että vaikka Kokoomuksen edellisen hallitusvastuun aikana saatiinkin toteutumaan useita työllisyyttä edistäviä uudistuksia, tarve laajemmille ja vaikuttavammille reformeille ei ole poistunut

mihinkään. Uudistukset, joita Kokoomus ehdotti eduskunnassa syksyllä 2019 vaihtoehtobudjettinsa yhteydessä, olisivat mahdollistaneet jopa 60 000 uuden työpaikan syntymisen. Jos hallitus olisi tarttunut niihin, lähtökohdat meneillään olevasta taluskriisistä nousemiselle olisivat olennaisesti paremmat kuin ne nyt ovat.

Suomessa on jo 1990-luvulla ollut yleisesti jaettu ymmärrys siitä, että yhteisvaluutan oloissa ilman devalvaation mahdollista Suomen viennin kilpailukyky on turvattava uudistamalla työmarkkinoita joustavampaan suuntaan. Ruotsissa ja Saksassa vietiin 2000-luvun alkuvuosina läpi mittavat uudistukset, joiden turvin nämä sattumoisin juuri Suomen ehkä keskeisimmät kilpailijamaat nousivat useimmilla talouden mittareilla Euroopan kärkeen. Niiden tehokkaasti toimivat työmarkkinat ovat keskeinen syy siihen, että maat ovat pystyneet nopeaan toipumiseen finanssikriisistä. Suomessa vastaavat uudistukset ovat huomattavalta osin tekemättä. Vieläkään ei ole myöhäistä, mutta juuri nyt jokainen välttämättömiä uudistuksia viivyttävä kuukausi on todennäköisesti kalliimpi kuin koskaan ennen.

Kokoomuksen vuoden 2020 sääntömääräisessä puoluekokouksessa on käsiteltävänä myös laajempi poliittinen uudistusohjelma. Sen sisältöön kuuluu laaja valikoima toimenpidelinjauksia, joilla tavoitellaan työmarkkinoiden toiminnan merkittävää tehostamista ja siis mahdollisimman monen suomalaisen mahdollisimman sujuvaa pääsyä työhön. Linjauksissa käsitellään myös paikallisen sopimisen nykyistä laajempaa hyödyntämistä monenlaisilla tavoilla, joiden puoluehallitus uskoo hyvin vastaavan myös aloitteen tekijöiden päämääriin.

Puoluehallitus viittaa puoluekokouksessa käsiteltävänä olevaan uudistusohjelmaan aloitteessa käsiteltyjen aiheiden osalta ja esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluevaltuusto hyväksyi aloitteen.

121. Karakallio-Kilon kokoomus: Yleissitovuus pois työsopimuslaista

Vallitsevassa taloudellisessa tilanteessa työttömyys kasvaa. Työttömyyttä esiintyy, kun työn kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa voimassa olevalla hintatasolla. Oman työpanoksensa so. vapaa-aikansa myymisen tulee olla yksityisautonomian piiriin kuuluvan sopimusvapauden keskiössä.

Aloitteen tekijät kannattavat sopimusvapautta työmarkkinoilla. Sopimusvapautteen kuuluu myös toisen valtuuttaminen neuvottelemaan puolestaan. Siksi aloitteella ei puututa sinänsä työehtosopimusten monopoliluonteeseen taikka niiden solmimisen vapautteen. Ne, jotka haluavat antaa työehdoistaan päättämisen järjestöille tai muille yhteisöillä, voivat sen edelleenkin tehdä, mutta muiden toimijoiden osalta työehtosopimukset olisivat malleja hyvistä käytännöistä ja ne helpottaisivat edelleenkin varsinaisten työsopimusten solmimista, koska niissä voitaisiin viitata alan työehtosopimukseen. Jos alalla on voimassa työehtosopimus, niin suullisesti sovitavassa työsuhteessa sovellettaisiin automaattisesti sitä, jos työntekijä päätyisi sitä omalta osaltaan vaatimaan. Työehtosopimusten yleissitovuuden vahvistamislautakunta myös lopetettaisiin tarpeettomana ja jatkossa myös juttujen vähentyessä työtuomioistuimen voisi yhdistää esimerkiksi markkinaoikeuden yhteyteen.

Jotta työntekijän tärkeintä oikeutta eli oikeutta palkkaan ei tarpeettomasti loukata, niin aloitteen tekijät suosittelivat minimipalkkalain säätämistä tämän vapauden vastapainoksi.

Edellä olevan perusteella Karakallion-Kilon kokoomus esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa kokoomuksen eduskuntaryhmää olemaan aloitteellinen ja toimimaan sen puolesta, että työsopimuslain (55/2001) 2 luvun 7-8 §:t kumotaan.

Puoluehallitus:

Vastaus aloitteeseen on aloitteen 124 lopussa.

Päätös: Puoluevaltuusto katsoi puoluehallituksen aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen 122 johdosta.

122. (Käsitelty loppuun)

123. Lappeenrannan Kokoomusteekkarit: Ammattiyhdistysliikkeen verovapaudesta luovuttava

Ammattiliitot ja niiden keskusjärjestöt luokitellaan Suomen verotuksessa yleishyödyllisiksi yhteisöiksi. Yleishyödyllinen yhteisö toimii lain määritelmän mukaan yleiseksi hyväksi, eikä tuota toimintaan osallistuville voittoa. Siten ammattiliitoilta ei peritä veroa toiminnan rahoittamiseen tähtäävästä varainhankinnasta eikä sijoitustuotoista.

Keskustelu AY-liikkeen verovapauden perusteluista on käynyt vilkkaana kiinteistöyhtiö Kojamon listaututtua pörssiin vuonna 2018. Yritys maksaa avokätisiä osinkoja ja siitä enemmistön omistavat ammattiliitot, muiden muassa Teollisuusliitto, JHL, Rakennusliitto ja PAM. Kojamon listautuminen pörssiin tuotti aikanaan ammattiliitoille satojen miljoonien verottomat sijoitustulot ja esimerkiksi koronakeväänä Kojamo maksoi 84 miljoonaa euroa osinkoina. Taloustieteen professori Matti Virenin mukaan pelkästään ammattiliittojen jäsenmaksujen verovähennysoikeudesta maksaa veronmaksajille 500 miljoonaa euroa vuodessa. Pääomatulojen verovapauden kanssa verohyödyn määrä nousee tuntemattomiin määriin, koska yleishyödyllisen yhteisöjen ei tarvitse julkaista tase- ja tulotietojaan. Viren arvioi summan kymmeniin miljooniin euroihin.

Ammattiyhdistysliikkeellä on ollut merkittävä rooli Suomen historiassa ja yhteiskunnan kehityksessä. Tätä aloitetta ei tulekaan nähdä hyökkäyksenä itse ammattiliitoja vastaan. Tasapuolisuuden, oikeudenmukaisuuden ja yleisen järjen nimissä niiden erioikeudet verotuksen suhteen tulee poistaa. Ammattiyhdistyksen sijoitustoiminta on nykyisellään jo niin laaja-alaista, että on älyllisesti epärehellistä ja verolainsäädännön yleishyödyllisen yhteisön määritelmän hengen vastaista luokitella ammattiyhdistysliike mainitussa määritelmässä verotuksellisesti yleishyödylliseksi yhteisöksi. Nykyinen malli asettaa samoilla markkinoilla kilpailevat yksityiset yritykset eriarvoiseen altavastaajan asemaan ammattiliittojen liiketoimintaan nähden.

SAK:n pääekonomisti Ilkka Kaukoranta ilmoitti vuonna 2019, että SAK olisi valmis luopumaan ammattiyhdistysliikkeen sijoitusten verovapaudesta, johon perustuen järjestö on saanut runsaasti kritiikkiä. Siten myös ammattiliitot maksaisivat sijoitustensa tuottamasta voitosta lähdeveroa. Myös ammattiyhdistysliikkeen sisällä on ollut keskustelua nykyisen mallin järkevyydestä.

Edellä mainitun perusteella Lappeenrannan Kokoomusteekkarit ry esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että ammattiyhdistysliikkeen verovapaudesta luovutaan.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 124 lopussa.

Päätös: Puoluevaltuusto hyväksyi aloitteen 123.

124. Kälviän Kokoomus: Kojamo OYJ:n ja Ay-liittojen tulot verolle

Kojamo Oyj:n listautumistilaisuus Helsingin pörssiin tapahtui 15. kesäkuuta 2018. Kojamo on entiseltä nimeltään VVO-yhtymä. Listautuessaan pörssiin Kojamo keräsi osakeannilla 150 miljoonan euron bruttovarat. Kiinteistöyhtiön pääomistaja on ay-liike, joka ei maksanut myöskään tuosta saadusta potista veroja. Kaikki myyjät keräsivät Kojamon mukaan listautumisen yhteydessä yhteensä noin 406 miljoonan euron bruttovarat. Listautumisen jälkeen Kojamon 10 suurinta osakkeenomistajaa ovat Teollisuusliitto, Ilmarinen, Varma, JHL, Rakennusliitto, Pro, PAM, OAJ, Sähköalojen ammattiliitto ja Tehy. Listautuessaan pörssiin Kojamon suurin osakkeenomistaja oli Teollisuusliitto ry, joka myymistään osakkeista tienasi sillä lähes 57 miljoonaa euroa.

Liitto ei maksa osakemyynnistä veroa esimerkiksi tavallisten yksityishenkilöiden tapaan. Rakennusliitto listautumisen jälkeen tienasi noin 30 miljoonaa euroa. Ammattiliitto Pro hankki listautumisella 26,4 miljoonan euron saaliin. Palvelualojen ammattiliitto PAM ry reilun 26,3 miljoonan euron varat. Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry kääri listautumisella varoja reilut 26 miljoonaa euroa. Tehy ry tienasi pörssiin menosta liki kuusi miljoonaa. Keskeiset työmarkkinajärjestöt ovat vaatineet, että yritykset luopuvat vuonna 2020 osingonjaosta koronakriisin vuoksi. Osa yrityksistä onkin ilmoittanut toteuttavansa vetoamuksen. Mitä teki Kojamo, joka on hyvä osingonmaksaja. Tänä vuonna se maksaa osinkoa 34 senttiä osakkeelta. Teollisuusliitto saa noin 9 miljoonaa euroa, OAJ 5 miljoonaa ja JHL 4 miljoonaa euroa. Liitot luetaan yleishyödyllisiksi yhteisöiksi, joten ne eivät maksa osingoistaan veroa. Eikä tulot tähän loppuneet. Erään Lumo asunnon vuokra 2017 oli 950,-/kk, johon sisältyi myös vesi. 2018 tuli vuokralaiselle ilmoitus, että vuokra kohoaa 1160,-/kk ja vesimaksu lisäksi. Valmiuslain jälkeisenä päivänä vuokra kohosi vielä 41,- eurolla kuukaudessa. Korotus vuodessa 22%-25 %. Kojamon osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2020. -Asuntoja 35392 kpl. -Pääoman tuotto 5,4 %. - Sijoituskiinteistöt 6,3 miljardia käypä arvo. -Voitto ennen veroja 51,7 miljoonaa euroa. Suomen ammattiyhdistysliikkeellä on nyt koossa yli 6 miljardin kiinteistöt käyvältä arvoltaan ja lisäksi verovapaina hankitut punapääoman ensimmäiset miljardit käypää rahaa. Sen ovat omalta osaltaan kustantaneet liittojen jäsenet jäsenmaksuillaan ja entisen VVO:n vuokralaiset ja kaikki suomalaiset veronmaksajat.

Edellä olevaan viitaten Kälviän Kokoomus ry. esittää, että Kojamon ja AY- liikkeen kaltaisten Yleishyödyllisten yhteisöjen vapauttaminen verosta päättyy, koska kuten alkujohtannosta käy ilmi mainitun kaltaiset yhteisöt eivät enää täytä tuloverolaissa määriteltyä yleishyödyllisyyden edellytystä, että se toimii yksinomaan ja välittömästi yleiseksi hyväksi aineellisessa, henkisessä, siveellisessä tai yhteiskunnallisessa mielessä. Siksi Kälviän Kokoomus ry. esittää, että

puoluekokous hyväksyisi aloitteen ja velvoittaisi puolueen eduskuntaryhmää ryhtyvän sellaisen lainsäädännön aikaansaamiseksi, jolla Kojamon ja Ay-järjestöjen ja vastaavien tulot saatetaan tuloveron piiriin.

Puoluehallitus (vastauksena aloitteisiin 121, 122, 123 ja 124):

Karakallion-Kilon Kokoomus esittää työehtosopimusten yleissitovuuden purkamista ja suosittaa vastapainoksi minimipalkkojen säätämistä lailla. Rovaniemen Kokoomusopiskelijoiden aloitteessa on nämä samat ehdotukset, ja lisäksi RNKO esittää eräitä muita muutoksia, jotka koskisivat erityisesti työmarkkinajärjestöjen nykyään nauttimia erioikeuksia verotuksessa. Samoihin verotuksiin puuttumista esittää Lappeenrannan Kokoomusteekkarit omassa aloitteessaan, ja Kälviän Kokoomus erityisesti sijoituspääoman tuottojen osalta omassaan.

Verotuettujen jäsenmaksutulojen ja nykytulkinnan mukaisen yleishyödyllisyysaseman perusteella verovapaiden osinkotuottojen ohjaaminen puoluepoliittiseen toimintaan, lähinnä tiettyjen puolueiden poliitikkojen vaalirahoitukseen ja näkyvyyteen, on puoluehallituksen näkemyksen mukaan vähintäänkin eettisesti kyseenalaista. Puoluehallitus muistuttaa, että palkansaajaliikkeen jäsenistöön kuuluu kaikkien puolueiden jäseniä ja kannattajia eikä ainoastaan niiden, joille tämä vaalituki pääosin ohjautuu. Tässä kysymyksessä puoluehallitus yhtyy Rovaniemen Kokoomusopiskelijoiden näkemykseen. Myös Lappeenrannan kokoomusopiskelijoiden mainitsema verotulomenetys on etenkin nykyisessä valtiontalouden tilanteessa entistäkin kriittisempi kysymys. Kun keskustellaan veropohjan tiivistämisestä, on ilmeistä, että myös näitä verotukia on tarkasteltava.

Lappeenrannan Kokoomusopiskelijat viittaavat SAK:n pääekonomistin äskettäiseen puheenvuoroon, jossa ehdotetaan muutaman prosenttiyksikön lähdeveroa ammattiliittojen osinkotuloille. Ehdotus kuulostaa ensi kuulemalta pohdinnan arvoiselta ja jopa yllättävältä, ottaen huomioon sen esittäjän. Puoluehallitus kuitenkin suhtautuu ehdotukseen varauksella, koska tällä toteuttamistavalla verorasitus todennäköisesti kohdistuisi myös mm. työeläkejärjestelmän tuottoihin sekä yliopistojen toimintaa ja muuta tieteellistä työtä sekä taidetta, kulttuuria ja asunnottomuuden torjuntaa tukeviin, aidosti yleishyödyllisiin säätiöihin. Erityisesti työeläkejärjestelmän kestävyttä heikentäviä ehdotuksia on tarkasteltava todella suurella kriittisyydellä. Vähemmän haitallisesti kohdistuvalla tavalla ongelman korjaisi, jos yleishyödyllisyyden määritelmä rajattaisiin täsmällisemmin ja tässä yhteydessä tarkoitettun kiinteistöliiketoiminnan tuotot verotettaisiin normaalilla tavalla.

Kokoomuksen puoluekokous on viime vuosina hyväksynyt muutamia kantoja, jotka sisällöllisesti jo vastaavat pitkälti sitä, mitä näissä kolmessa aloitteessa esitetään. Vuoden 2016 puoluekokouksessa hyväksyttiin kanta yleissitovuuden purkamisen puolesta, ja vuoden 2018 puoluekokouksessa kanta tehottomien verotukien kuten eräiden jäsenmaksujen verovähennysoikeuksien poistosta keinona keventää yleisesti ansiotulo- ja yritysverotusta. Puoluehallitus painottaa, että kyse olisi tasapuolisesti myös työnantajapuolen vastaavista verotuista. Jos huomio kohdistuu vain palkansaajapuolen järjestöihin, ei Kokoomus voi tietenkään sellaista kannattaa.

Verojärjestelmän yksinkertaistaminen erilaisista vähennyksistä ja verotuista luopumalla ja vastaavasti yleisiä verokantoja keventämällä on myös verojärjestelmän asiantuntijoiden laajasti suosittama päälinja. Puoluekokouksen käsittelyssä on lähivuosia koskeva laaja poliittinen uudistusohjelma, jonka yhteydessä otetaan osaltaan kantaa myös näissä aloitteissa esillä oleviin kysymyksiin. Puoluehallituksen pohjaesityksessä tuossa asiakirjassa on useita ehdotuksia työmarkkinoiden toiminnan tehostamiseksi, ja tämän kokonaisuuden sisältämät ehdotukset ovat tavoitteiltaan pitkälti saman suuntaiset kuin aloitteen tekijöillä. Siinä esitetään yleissitovuuden rajaamista vähimmäisehtoihin sekä tehottomien verotukien poistamisella rahoitettavia yleisiä kevennyksiä ansiotulo- ja yritysverotukseen.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastuksen riittäväksi selvitykseksi aloitteiden 121, 122, 123 ja 124 johdosta.

Päätös: Puoluevaltuusto hyväksyi aloitteen 124.

125. Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret: Kaikki palkan sivukulut näkyviin palkkakuittiin

Palkkatulon sivukulut jakautuvat keinotekoisesti työnantajan ja työntekijän välille, vaikka kaikki raha loppujen lopuksi tulee työnantajalta. Sivukuluja ovat esimerkiksi työttömyys-, tapaturma- ja sairausvakuutusmaksut.

Työnantaja maksaa työntekijän iästä riippuen 16,95–18,45% työeläkemaksua, 1,34% sairausvakuutusmaksua, 0,45% työttömyysvakuutusmaksua. Tämän lisäksi esimerkiksi tapaturmavakuutus vaihtelee yhdestä prosentista jopa rakennusalan vajaan kymmeneen prosenttiin.

Tällä hetkellä palkkakuittissa näkyvillä on vain työntekijään suoraan kohdistuvat maksut eli työntekijän työttömyysvakuutusmaksu (1,5 %) ja työntekijän eläkemaksu (6,75-8,25 %).

Kun kaikki sivukulut olisivat esillä selkeästi, niin työntekijälle muodostuisi realistisempi kuva oikeasta bruttopalkastaan ja siitä miten paljon verokiila tosiasiaa vie palkasta pois.

Edellä mainitun perusteella Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen Kokoomuksen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään todellisen bruttopalkan esittämistä palkkakuittissa.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 126 lopussa.

Päätös: Puoluevaltuusto hyväksyi aloitteen 125.

126. Kotkan Kokoomus ry: Palkkakuitti läpinäkyväksi

Nykyisellään työntekijän palkkakuitti tai ansioerittely antaa tiedon mitä hänen bruttopalkastaan on vähennetty ja tilitetty valtiolle kuten ennakonpidätys ja eläkemaksu. Tämä ei kuitenkaan ole koko totuus vaan työnantaja tilittää huomattavasti enemmän valtiolle eli niin sanotut työnantajan sivukulut. Työntekijälle eikä aina työnantajallekaan ei ole läpinäkyvää mikä on valtiolle tilitetty osuus työvoimakuluista.

Kun halutaan parantaa todellisten työvoimakustannusten läpinäkyvyyttä siten että työnantajan tilittämät sivukulut myös esitettäisiin palkkakuittissa ja siten todellinen työn verotus tulisi läpinäkyväksi sekä työntekijälle että työnantajalle. Tämä mahdollistaisi myös todellisen keskustelun Suomessa siitä, kuinka me sitä työtä joka hyvinvoinnin luo oikein verotamme.

Edellä mainitun perusteella Kotkan Kokoomus ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskunta- ja ministeriryhmää toimimaan siten että palkkakuitti saadaan läpinäkyväksi niin työntekijälle että työnantajalle osoittaen työn tekemisen ja teettämisen todellisen hinnan.

Puoluehallitus (vastauksena aloitteisiin 125 ja 126):

Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret ehdottavat, että palkkalaskelmassa tulisi esittää myös tiedot työnantajan sivukuluista. Ehdotus epäilemättä olisi omiaan vahvistamaan ihmisten ymmärrystä työn kustannuksista. Tämä olisi monella tapaa myönteinen ja tavoiteltava kehitys. Samaa ehdottaa omassa aloitteessaan Kotkan Kokoomus.

Työnantajan sivukulut ovat osa verokiilaa. Verokiila tarkoittaa työhön kohdistuvien verojen ja veronluontoisten maksujen kokonaismäärää tai sen osuutta työvoimakustannuksista. Toisin sanoen verokiila on työnantajan työvoimakustannusten ja työntekijän nettotulon välinen erotus tai tämän erotuksen osuus kokonaistyövoimakustannuksista. Verokiila Suomessa on kansainvälisesti vertailtuna leveä, mikä heikentää työllisyyttä. Työntekijän sivukulut ja verot vähentävät kannustimia työntekoon ja työnantajan sivukulut työn teettämiseen.

Vaikka työnantajan sivukulut eivät kaikissa tapauksissa olisi työntekijälle kovin oleellista tietoa, työnantajan sivukulujen avaaminen palkkalaskelmaan auttaisi hahmottamaan työhön kohdistuvia maksuja paremmin ja siten lisäisi ymmärrystä työsuhteen kokonaisuudesta. Puoluehallitus korostaa myös, että työnantajan sivukulujen ilmoittaminen palkkalaskelmassa ei saisi lisätä työnantajien hallinnollista taakkaa.

Puoluehallitus huomauttaa, että vastaavan sisältöinen aloite on jo hyväksytty vuoden 2016 puoluekokouksessa, joten Kokoomuksella on jo vastaava kanta kuin mitä aloitteessa ehdotetaan. Ehdotuksen uudistaminen ei ole pahitteeksi, koska perusteet sen hyväksymiselle eivät ole neljässä vuodessa mitään olennaiselta osaltaan muuttuneet.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteet.

Päätös: Puoluevaltuusto hyväksyi aloitteen 126.

Puolustusministeriön hallinnonala

127. Kansalliset Jatko-Opiskelijat: Nato-jäsenyys vahvistaisi Suomen puolustusta ja turvallisuutta

Suomen on turvattava itsenäisyytensä liittymällä puolustusliitto Natoon. Demokraattiset oikeusvaltiot eivät käy sotia toinen toisiaan vastaan, mutta turvallisuusympäristössämme Venäjä on perääntynyt demokratian ja yhteistyön tieltä. Se on osoittanut valmiutensa alistaa liittoutumattomia naapurimaitaan, myös sotilaallisin keinoin.

Suomen nykyinen puolustuspolitiikka perustuu keskeisesti mm. vahvaan omaan puolustuskykyyn, EU-jäsenyyteen sekä laajaan läntiseen puolustusyhteistyöhön. Lisäksi puhutaan nk. Nato-optiosta. Vahvaa puolustuskykyä lukuun ottamatta muut pilarit ovat heikkoja tai horjuvia. EU-jäsenyydellä on lukuisia hyviä puolia, mutta sotilaallisen turvallisuuden alalla EU:n rooli on melko vähäinen, sillä valtaosa EU-maista rakentaa puolustuksensa Naton varaan. EU:n Lissabonin sopimuksen avunantovelvoitteen toimivuudestakaan ei ole takeita. Suomen laaja puolustusyhteistyö on rauhan ajan toimintaa, eikä sodan ajan avusta ole siinäkään mitään takeita, ei edes

Suomen ja Ruotsin välisessä yhteistyössä. Nk. Nato-optio on taas enemmänkin harhaluulo. Kriisin tai sodan lähestyessä Naton jäseneksi tuskin on mitään asiaa. Samanlaista toiveajattelua on ajatus, että hädän hetkellä syntyisi muitakaan liittoumia.

Suomen puolustaminen on tulevaisuudessakin pääasiassa suomalaisten tehtävä. Mikäli Suomi olisi Naton jäsen, eivät muut jäsenmaat kuitenkaan jäisi toimeettomaksi, jos maamme hyökättäisiin. Ratkaisevaa sodan ehkäisemiselle olisi se, että hyökkääjä saisi vastaansa kaikkien Naton jäsenmaiden voiman. Myös Venäjän ulkomaankaupasta iso osa tapahtuu Nato-maiden kanssa ja sota Naton kanssa olisi sille katastrofi. Venäjän nykyjohto onkin yrittänyt pitää liittoutumattomat maat etupiirissään estämällä ja murentamalla demokratioiden yhteistyötä. Naton ulkopuolella Suomi on, sotilaallisten toimien lisäksi, myös alltiimpi muillekin uhkailu- ja vaikuttamistoimenpiteille.

Nato-jäsenyys parantaisi Suomen turvallisuutta ennen kaikkea nostamalla meihin kohdistuvan sotilaallisen hyökkäyksen kynnyksiä. Lisäksi Suomi pääsisi mukaan kaikkiin Naton päättäviin pöytiin, joissa tehdään tänäkin päivänä myös meitä koskevia merkittäviä päätöksiä. Suomen (ja Ruotsin) Nato-jäsenyys vakauttaisi myös Pohjois-Euroopan turvallisuutta kokonaisuudessaan. Lopuksi, Suomi voisi Naton jäsenenäkin harjoittaa toimivaa yhteistyötä Venäjän kanssa, kuten monet muutkin Nato-maat tekevät, mutta turvatulta pohjalta. Nato-Suomen ja Venäjän suhteiden toimivuus olisi täysin Venäjästä kiinni.

Oppositioasemasta käsin Nato-jäsenyyden ajaminen ei tietenkään ole helppoa. Kokoomus voi kuitenkin esimerkiksi järjestää aiheeseen liittyviä seminaareja ja keskustelutilaisuuksia tai tuottaa asianmukaisia julkaisuja sekä pitää aihetta säännöllisesti esillä, niin julkisuudessa kuin myös kulissien takana. Kokoomuksella on jo pitkään ollut Suomen Nato-jäsenyyttä puoltava puoluekokouspäätös. Tämä päätöksen pitää näkyä myös puolueen toiminnassa, sillä asia ei taatusti etene, mikäli sen eteen ei tehdä mitään.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää ryhtymään selkeisiin ja konkreettisiin toimenpiteisiin Suomen Nato-jäsenyyden edesauttamiseksi.

Puoluehallitus:

Kansalliset jatko-opiskelijat toteaa aivan oikein, että Kokoomuksella on jo vuodesta 2006 ollut voimassa oleva puoluekokouskanta Nato-jäsenyyden puolesta. Tätä kantaa on useissa puoluekokouksissa sittemmin tarkennettu ja vahvistettu, joten linja on moneen kertaan julki lausuttu ja siten varmasti selkeä. Kahdessa edellisessä puoluekokouksessa eli vuosina 2016 ja 2018 hyväksyttiin ulko- ja turvallisuuspoliittiset asiakirjat "Vakautta vahvemmillä kumppanuuksilla" sekä "Vakautta vahvemmillä kumppanuuksilla 2.0", joissa molemmissa myönteinen kanta toistettiin.

Nato-jäsenyys liittäisi Suomen selkeämmin osaksi lännen kollektiivisia turvallisuusratkaisuja ja arvoyhteisöä. Naton tavoitteet kansainvälisen vakauden ja turvallisuuden edistämiseksi ovat myös yhteensopivat Suomen ja EU:n ulko- ja turvallisuuspoliittisten tavoitteiden kanssa. Jäsenyys ei muuttaisi Suomen maanpuolustuksen perusperiaatteita: koko maan puolustamista ja yleistä asevelvollisuutta. Nato-jäsenyys ei myöskään estäisi rakentavia Venäjä-suhteita.

Jäsenyys Natossa lisäisi Suomen turvallisuutta ja uhkiin varautumiseen liittyviä kykyjä myös muiden kuin perinteisten turvallisuushaasteiden ja uudempien, esimerkiksi kyberuhkien hallinnassa ja torjunnassa. Esimerkiksi vuoden 2020 koronakriisin yhteydessä Nato on omalta osaltaan auttanut jäsenmaitaan koronapandemiaan vastaamisessa. Vaikka Suomessa koronainfektioiden sairastuneiden määrä ei toistaiseksi ole noussut kansainvälisesti vertaillen korkeaksi, on tietenkin aivan ajateltavissa, että tämänkin kaltainen apu saattaisi joskus tulevaisuudessa olla myös meille tarpeen. Vaikka Suomi tekeekin Naton kanssa yhteistyötä, se ei tietenkään saa vastaavia hyötyjä kuin jäsenmaat. Ja tietenkin, kun jäsenyys puuttuu, puuttuu sen mukana kaikkein tärkein eli artikla 5:n sisältämät turvatakuut.

Viimeaikaisissa puoluekokousasiakirjoissa on toistettu näkemys, jonka mukaan Nato-jäsenyyttä on haettava lähivuosina. Tämä on puolueen voimassa oleva kanta, ja puoluehallitus katsoo, ettei ole aihetta muuttaa tätä näkemystä. Asia on esitetty tämän kanssa yhdenmukaisella tavalla myös puoluekokouksessa käsiteltävänä olevassa laajassa poliittisessa ohjelmassa. Sen yhteydessä puoluehallitus toivoo selkeän Nato-kannan tulevan puoluekokouksen päätökseksi osana laajempaa kokonaisuutta turvallisuus- ja kansainvälispoliittisia linjauksia. Puoluehallitus pitää selvänä myös, että myönteisen Nato-kantamme toteutumisen edistämiseksi on tehtävä konkreettisia toimia.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

128. Puistolän Kokoomus: Aluepuolustus ja aluejoukot vahvistettava

Suomessa ajettiin alas alueellinen maanpuolustusorganisaatio vuosina 2000-2012. Organisaatio, pääosa alueellisista joukoista ja alueelliset varikot lakkautettiin. Jäljelle jäivät supistetut aluejoukot ja vähän paikallisjoukkoja lähinnä strategisten kohteiden turvaamistehtäviin. Jalkaväkimiinat on hävitetty kokonaan, jotka olivat Suomen puolustuksen selkärankana. Palveluskäyttöön ei tähän mennessä ole saatu korvaavaa asejärjestelmää. Julkista keskustelua hallitsevat ilmavoimien hävittäjähankinta ja merivoimien korvettihankinta sekä niiden kustannukset ja rahoitusongelmat. Niiden varjoon keskustelussa on jäänyt se, että puolustusvoimien tehtävänä on puolustaa koko maata ja koko kansaa. Juuri maavoimien täytyy kyetä pitämään oma maa-alue omassa hallussa kaikissa ajateltavissa olevissa tilanteissa, vaikka nykypäivän kriisit ja konfliktit voivat syttyä täysin yllätyksellisesti. Maavoimille tehtävä olisi nykyisellään äärimmäisen vaikea Suomen suuren koon takia. Joukot pitäisi voida perustaa nopeasti niiden toiminta-alueilla, jolloin ne olisivat nopeasti toimintavalmiita ja hyvin motivoituneita tehtäviinsä, koska puolustaisivat kotiseutujaan.

Puuttuvan alueorganisaation takia joukkoja ei voida nyt perustaa koko maan alueella eikä johtaa tilanteen mukaan alueellisesti, jos koko maata on yhtäaikaaisesti puolustettava. Maavoimien suorituskykyä ja liikekannallepanonopeutta olisi voitava nostaa ja yksinkertaisemmin se voidaan toteuttaa palauttamalla aiemman kaltainen alueellinen maanpuolustusorganisaatio ja muodostamalla uudestaan vahvoja alueellisia joukko-osastoja. Kun kansainvälinen kehitys ja eritoten lähialueittemme kehitys luo kansalaisissa turvattomuuden tuntua, olisi maavoimien näyttävä vahvistaminen omiaan luomaan heissä turvallisuuden tuntua. Tämän aloitteen

toteuttaminen on helppoa, koska tarvittava reservi on jo olemassa ja kyse olisi lähinnä sen organisoinnista ja varustamisesta tavanomaisilla asejärjestelmillä niitä vaatimuksia vastaavasti, mitä aluejoukoille osoitetaan. Varustamisen kustannukset olisivat minimaaliset ilma- ja merivoimien uusintahankintoihin verrattuna. Ne voidaan hoitaa kokonaan kotimaisilla hankinnoilla. Maavoimien hankintaohjelma tukisi kotimaisen strategisen teollisuuden säilymistä.

Puolustusvoimien rahoituksen painottuminen ilmavoimien ja merivoimien suurhankkeiden toteuttamiseen luo strategisen yleisilanteen muuttuneissa olosuhteissa paineen palauttaa maavoimille alkuperäistä alueellista maanpuolustusjärjestelmää korvaava vahvuustekijä maavoimille. Tämä aloite koskee siis puolustusvoimien sodan ajan organisaatiota, mikä on toteutettavissa olemassa olevan aluehallinnon avulla. Puolustusvoimilla on pieniä alueellisia joukkoja, mutta itse alueorganisaatio on lakkautettu. Maan poliittisen johdon lupaus koko maan ja kansan puolustamisesta vaatii uskottavuutekseen alueellisen organisaation palauttamista. Alueorganisaatiolla saataisiin merkittävä vahvuustekijä maavoimille, jonka suhteellinen suorituskyky on heikentynyt, vaikka vanhat uhat ovat palanneet strategian tilannekuvaan lähialueilla entistäkin yllätyksellisempinä.

Alueorganisaatio on luotavissa manner-Suomen 6 aluehallintoviraston yhteyteen perustettavilla alue-esikunnilla, jotka vastaisivat vanhoja sotilasläänejä. Manner-Suomen 18 maakuntaa yhdistävät nyt toiminnallisesti olemassa olevat 15 elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta (ELY). ELY-keskukset hoitavat nykyisellään jo siviilipalveluksen toimeenpanon. Niitten yhteyteen voitaisiin perustaa puolustusvoimien johdon alaisuuteen sotilastoimistot, jotka hoitaisivat sotilasasiat ja niiden yhteistyön siviiliviranomaisten kanssa. Uudelleen perustettavalle alueorganisaatiolle olisivat operatiiviset tarpeet ja perustettavine joukkoineen ne muodostaisivat myös ennalta estävän pelotteen, olisipa Suomi sitten tulevaisuudessa NATO:n jäsen tai edelleen rauhankumppani. Koko Suomen maa-alueen pitäminen omissa käsissä kaikissa tilanteissa tukisi samalla myös ilmavoimia ja merivoimia sekä poliisi- ja pelastusviranomaisia.

Käytännössä uudistus merkitsisi 6 uuden pienehkön alue-esikunnan ja 15 alueprikaatin perustamista vanhemmista ikäluokista sekä näiden tarvitseman aseistuksen, varusteiden että muun materiaalin hajavarastointia myös pääsääntöisesti maakunnittain. Käytännössä maakuntajoukkojen tarvitsemat hallinnolliset tilat ja varustevaliokot ovat olemassa joko valtion tai yksityisten omistuksessa vanhoilla varuskunta-alueilla, mistä ne ovat otettavissa käyttöön vuokrasopimuksilla. Alue-esikunnassa ei rauhan aikana tarvita kuin everstin tai everstilutnantin arvoinen upseeri ja hänen avukseen muutamia majureita ja kapteeneita.

Puolustusvoimien tehtävänä on puolustaa koko maata ja koko kansaa, mutta vähäisten maavoimien varassa tehtävä on ylimitoitettu. Suurin osa maasta on jätettävä vaille puolustajia niin kriisi- kuin konfliktitilanteessa. Siksi puolustusvoimien kenttäjoukot on saatettava vastaamaan maan johdon poliittista lupaus. Suomen aiempi alueellinen maanpuolustusjärjestelmä koostui 12 sotilasläänistä, jotka noudattivat siviililäänien rajoja. Sotilaslääni muodostui 1-3 sotilaspriiristä, joita oli kaikkiaan 23. Alueellisten joukkojen taistelun johtamista pidettiin kylmän sodan aikana vaikeana, mutta nykYTEKNOLOGIALLA se ei enää ole minkäänlainen ongelma. Maakuntaprikaatin merkitys maakunnan omalle identiteetille ja väestön turvallisuudentunteelle nousi suureksi. Ne koettaisiin omiksi.

Viimeisetkin sotilasläänit lakkautettiin vuoden 2015 alusta. Varikkojen lakkauttamisen yhteydessä hävitettiin säästöyistä 240 taistelupanssarivaunua, 220 kuljetus- ja rynnäköpanssarivaunua, 200 kenttähaupitsia ja -

kanuunaa, 100 000 rynnäkkökivääriä sekä ilmatorjuntakanuunoita, kranaatinheittämiä, konekiväärejä, kranaattikonekiväärejä, miinoja, räjähteitä ja ampumatarvikkeita. Viimeinen miinojen massaräjätys tehtiin 18. elokuuta 2015. Lakkautetun aluepuolustusjärjestelmän vahvuus oli 225 000 sotilasta.

Sotilasläänien esikunnat olivat sotatoimien johtamiseen itsenäisesti kykeneviä alueellisia johtoportaita. Sotilaspiirit puolestaan muodostivat jo rauhan aikana täydellisesti toimivan liikekannallepano- ja johtamisjärjestelmän. Alueelliset joukot olivat nopeasti koottavissa ja kokonaisuutena järjestelmä torjuntavalmis kaikkiin ilmansuuntiin. Joukot olivat nopeasti ja yksinkertaisesti myös täydennettävissä ja huollettavissa. Nykypäivän sotien kuva on osoittanut, että tällaista kykyä nimenomaan tarvitaan. Sotilaallinen toiminta voi käynnistyä ilman sodanjulistusta yhtäaikaaisesti eri puolilla maata.

Alueelliset joukot ovat taisteluvalmiita nopeasti heti perustamisalueillaan ja joukkoja kyetään saamaan toimintavalmiiksi aina mille tahansa uhanalaiselle toimintasuunnalle. Hajautettu puolustus edellyttää täten myös materiaalin hajavarastointia perustamisalueille. Joukot, jotka puolustavat omia kotiseutujaan, ovat aina erittäin motivoituneita tehtäviinsä. Haavoittuneiden hoito tapahtuisi joka tapauksessa myös alueellisesti. Näin suomalaisille voidaan perustellusti luvata, että Suomen maa-alue ja erityisesti asuinkeskukset kyetään pitämään omien joukkojen hallinnassa kaikissa tilanteissa.

Torjuntakyvyn palauttaminen edellyttää varustehankintoja, jotka voidaan pääosin suorittaa kotimaiselta teollisuudelta pitkänä sarjoina. Aluejoukkojen kuljetuskyvyltä ja suojaamiselta ei edellytetä vastaavaa vaatimustasoa kuin varsinaisilta operatiivisilta joukoilta. Kustannuksia voi pitää kokonaisuutena varsin kohtuullisina verrattuna ilmavoimien ja merivoimien suurhankintoihin. Maavoimien lisähankinnat onnistuisivat pyöreästi 1/5:llä siitä summasta, mitä kansalaisilta kerätään vuodessa yleisradioverona.

Tarvittava reservi on olemassa koulutettuna, mutta tällä hetkellä heikosti kertausharjoitettuna. Alue- ja paikallisjoukkoihin sopivat hyvin myös 35-50 -vuotiaat reserviläiset ja upseerit aina 60 -vuotiaaksi asti. Tällä hetkellä maavoimien suunniteltu sodan ajan vahvuus on 170 000 sotilasta, mutta käytettävissä olevia reserviläisiä on moninkertainen määrä. Suomen ennalta estävä pelote perustui ennen juuri tähän.

Sodan ajan kokoonpanossa on nykyisellään paikallisjoukkoja 30 000 sotilasta ja alueellisia joukkoja 95 000 sotilasta. Erillisiä paikallispataljoonia on 26 ja erillisiä paikalliskomppanioita on 26. Aluejoukoista puuttuvat prikaatit. Aluejoukkojen sotilaallista vahvuutta voidaan lisätä merkittävästi perustamalla alue-esikuntien käyttöön uudestaan 15 alueellista prikaatia. Nykyiset vapaaehtoiset maakuntajoukot sekä puolustusvoimien kokoonpanoon kuuluvat paikallis- ja aluejoukot voidaan jättää erityisten kohteiden suojajoukoiksi eikä niitä tarvitse liittää uusiin prikaateihin.

Alueprikaati, joka voisi olla joko kokonaan tai osaksi reservissä, mutta sen kertausharjoittamisesta alue-esikunta vastaisi. Sen joukkoja muodostettaisiin liikekannallepanotilanteessa tarpeen mukaan. Alueprikaatit on kaukokatseista perustaa amerikkalaisen BCT-konseptin ("Brigade Combat Team") pohjalle, jolloin joukkoja voitaisiin alistaa ja siirtää maakunnasta toiseen ja ne olisivat aina yhteensopivia ja yhteistoimintakykyisiä. BCT on Yhdysvaltain maavoimien uusi peruskokoonpano, jonka komentajana on eversti. BCT koostuu kolmesta kevyestä jalkaväkipataljoonasta ja 4 413 sotilaasta, jolloin uusien alueellisten prikaatien kokonaisvahvuus olisi 66 195 sotilasta.

BCT-konsepti mahdollistaisi myös tiukan tullen välittömän yhteistoiminnan mahdollisten amerikkalaisten joukkojen kanssa, jos sellaisesta on tarvetta ja siitä erikseen sovitaan syventämällä nykyistä Suomen ja Yhdysvaltain kahdenvälisen puolustusyhteisön aiejulistusta (Statement of Intent 7.10.2016). Aiejulistuksen tavoitteena on syventää kahdenvälistä puolustusyhteistyötä, lisätä säännönmukaisuutta ja monipuolista yhteistyötä. Aiejulistus on yleinen yhteistyöasiakirja, joka ei nyt sido osapuolia oikeudellisesti eikä sisällä maiden välisiä puolustussitoumuksia. Julistuksen toimeenpanoa tarkastellaan säännöllisesti. Siihen voidaan nopeasti sisällyttää eduskunnan enemmistö päätöksellä ja Yhdysvaltain senaatin päätöksellä turvallisuustakuut.

Kustannusarvion pohjana on majuri Ronald W. Sprangin opinnäyte Fort Leavenworthin yleisesikuntakurssilta (US Army Command and General Staff College) Kansasista vuoden 2013 alkupuolelta. Sprang on suorittanut myös West Pointin New Yorkin osavaltiossa 2002. Yhdysvaltain armeijassa vanhoja prikaateja konvertoidaan BCT-konseptiin. BCT-konsepti käsittää kolmenlaisia prikaateja, joita on yhteensä 58; niistä on raskaita ABCT (Armored) 16 prikaatia, liikkuvia SBCT (Stryker) 9 prikaatia ja kevyitä jalkaväkiprikaateja IBCT (Light Infantry) 33 prikaatia.

Niistä jälkimmäisistä olisi Suomessa kyse. Kevyessä jalkaväkiprikaatissa on seitsemän pataljoonaa, joista kolme on perinteisiä jalkaväkipataljoonia, joista kussakin on 3 kiväärikomppaniaa ja tulitukikomppania (krh). Lisäksi prikaatissa on mekanisoitu pataljoona, pioneeripataljoona ja kenttätykistö patteristo, jossa on kaksi 105 mm:n haupitsipatteria ja yksi 155 mm:n kanuunapatteri. Lisäksi prikaatissa on tuki- ja huoltopataljoona, johon kuuluu muun ohella tiedustelujoukkue, viestikomppania, panssarintorjuntakomppania, ilmatorjuntakomppania, huoltokomppania, kuljetuskomppania ja kenttäsairaala.

Kevyet jalkaväkiprikaatit ovat vastaavalla tavalla kevyesti varusteltuja, mitä olivat Suomen armeijan aikaisemmat jalkaväkiprikaatit. Sprang laskee, että jalkaväkipataljoonan varusteiden kustannukset ovat 624 815 dollaria eli noin 566 000 euroa. Tykistö patterin hinnaksi hän laskee 414 011 dollaria eli noin 375 000 euroa. Koko BCT-prikaatin varusteiden hinnaksi hän laskee 7 018 101 dollaria eli noin 6 368 000 euroa. Kaikkien 15 alueellisen prikaatin hinnaksi saataisiin kertaluonteisena menona suunnilleen 95,5 miljoonaa euroa, mikä on merkittävästi vähemmän kuin yhden uuden hävittäjälentokoneen tai merivoimien korvetin hinta. Hävittäjillä voidaan pitää ilmatila hallussa ja korveteilla rannikot, mutta jalkaväki pitää maa-alueet ja asutuskeskukset hallussa. Se suojaa suomalaiset. Uudet alueprikaatit luovat turvallisuuden tunnetta siinä missä kansainvälinen kehitys luo turvattomuuden tunnetta. Ne nostaisivat aseellisen suorituskyvyn pelotekykyä.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Suomen aluepuolustus ja puolustusvoimien aluejoukot vahvistetaan yllätyksellisten kriisien ja konfliktien varalle jo rauhan aikana.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus toteaa aluksi, että Suomen puolustuspolitiikan ytimessä on itsenäinen puolustuskyky, joka perustuu yleiseen asevelvollisuuteen sekä alueelliseen koko maan puolustukseen. On myös olennaista, että Suomi nähdään uskottavana puolustuspoliittisena toimijana kansainvälisissä yhteyksissä.

Osana puolustusvoimauudistusta (2012-2015) tehtiin merkittäviä alueellisia muutoksia puolustusvoimien silloiseen alueorganisaatioon. Uudistuksen tavoitteena oli Suomen puolustuskyvystä huolehtiminen ja pysyvien

kustannussäästöjen aikaansaaminen. Eduskuntapuolueet olivat tuolloin jo pitkään olleet yksimielisiä puolustusvoimien rakenneuudistuksen välttämättömydestä. Alueorganisaation muutokseen kuuluivat neljän sotilasläänin lakkauttaminen sekä niiden alaisten aluetoimistojen siirtäminen joukko-osastojen alaisiksi. Johtamistasojen määrä väheni täten neljästä kolmeen. Uudistuksen seurauksena maavoimien kahdeksan joukko-osastoa ovat tänä päivänä suoraan maavoimien komentajan johdossa. Alueellisista joukoista tuli uudistuksen myötä entistä liikkuvimpia ja joustavimpia. Uudistus oli kokoomuksen mielestä toivottu.

Puolustusvoimauudistuksen myötä Puolustusvoimien organisaatioon perustettiin uudet joukko-osastot: paikallisjoukot. Paikallisjoukot kehitettiin muun muassa tärkeiden kohteiden suojaamiseen ja kotirintamatoimintojen turvaamiseen. Paikallisjoukot ovat paikallisia toimijoita, jotka tuntevat oman alueensa erityispiirteet. Nämä joukot organisoidaan poikkeusoloissa paikallispataljooniksi, jotka perustetaan valmiutta kohotettaessa. Paikallisjoukkojen kautta kytketään vapaaehtoisen maanpuolustuksen toimintoja tiiviimmin osaksi puolustusvoimia ja kokonaisturvallisuutta. Myös paikallispuolustuksen johtaa maavoimien komentaja.

Maailma muuttuu yhä epävakammaksi. Suomi sijaitsee geostrategisesti merkittävällä alueella, johon kansainväliset jännitteet heijastuvat. Merkkejä näiden jännitteiden katoamisesta ei ole näköpiirissä. Perinteisten uhkakuvien rinnalle on noussut uusia haasteita. Puolustusvoimien rakenteen tulisi ottaa huomioon yllä mainitut seikat, jotta Suomen maanpuolustuskyky turvattaisiin.

Kokoomuksen tavoitteena on byrokratian minimointi sekä hallinnon tehostaminen muun muassa johtamistasojen yksinkertaistamisella. Uusien alueellisten hallintotasojen perustaminen puolustusvoimille ei puoluehallituksen mielestä ole tällä hetkellä toivottavaa. Puoluehallitus alleviivaa aluepuolustuksen merkitystä, mutta näkee, että se toteutuu parhaiten puolustusvoimauudistuksen edellyttämällä tavalla.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

129. Kokoomuksen Naisten Liitto Maanpuolustuksen ja asepalveluksen toimintakykyä on suojeltava

Kaikilla suomalaisilla on maanpuolustusvelvollisuus. Tällä hetkellä asevelvollisuus koskee miehiä. Naiset voivat suorittaa vapaaehtoisen asepalveluksen.

Valtioneuvosto on 5.3.2020 asettanut parlamentaarisen komitean selvittämään yleisen asevelvollisuuden kehittämistä ja maanpuolustusvelvollisuuden täyttämistä. Onnistunut maanpuolustus nojaa vahvaan yhteiskunnalliseen tukeen, joka rakennetaan rauhan aikana. Asevelvollisuusjärjestelmän tehtävä on varmistaa Suomen turvallisuus mahdollisen kriisin kohdatessa.

On todennäköistä, että maanpuolustusvelvollisuuden vahva tuki turvataan tulevaisuudessa järjestelmällä, joka mahdollistaa yksilöiden osallistumisen sukupuolesta ja koulutustaustasta riippumatta. Puolustusvoimissa asepalveluksessa olevia nuoria arvioidaan ensisijaisesti koulutettavina taistelijoina eikä sukupuolensa perusteella.

Kokoomusyhteisön on aktiivisesti työskenneltävä sen eteen, että väestön pienentyessä asepalvelukseen astuu mahdollisimman toimintakykyinen joukko kustakin ikäluokasta. Tästä syystä on välttämätöntä saada naiset kutsuntojen piiriin. Puoluekokous on jo aiemmin hyväksynyt tämän Kokoomuksen yhteiseksi kannaksi. Työn on jatkuttava.

Lisäksi maanpuolustuksen kehittämisessä on tarkasteltava viranomaisyhteistyön tarvitsemien henkilöstöresurssien turvaamista. Tällä hetkellä siviilipalveluksen suorittaneista ei ole olemassa kompetenssirekisteriä. Jotta siviilipalveluksen suorittaneiden henkilöiden osaaminen saadaan tarvittaessa käyttöön parhaalla mahdollisella tavalla, tulee reservinkieltäytyjien ja siviilipalveluksen suorittaneille perustaa osaamis- ja sijoitusrekisteri esimerkiksi terveydenhuollon tai pelastustoimen yhteyteen.

Nykyinen asevelvollisuusjärjestelmä ei salli reservinkieltäytyjälle mahdollisuutta palata osaksi reserviä. On kuitenkin todennäköistä, että monet hankalasti ajoittuneen kertausharjoituksen tai muun seikan takia reservinkieltäytyneet olisivat valmiit sitoutumaan uudelleen käyttämään heille asepalveluksessa tarjottua koulutusta koronapandemian ja kiristyneen kansainvälisen turvallisuustilanteen takia syntyneiden oivallusten myötä.

Mikäli siviiliviranomaisten tueksi saadaan rekisteri siviilipalveluksen suorittaneesta henkilöstöstä, on myöhemmin tarkasteltava myös sitä, voidaanko nykymuotoista yksisuuntaista järjestelmää kehittää siten, että maanpuolustustahdon elpessä reserviin palaaminen käy mahdolliseksi.

Näitä vaihtoehtoja keskusteluun tuomalla Kokoomus on aktiivisesti mukana turvaamassa Suomen maanpuolustusta ja asevelvollisuusjärjestelmää.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa Kokoomuksen eduskuntaryhmää toimimaan siten, että suomalaisen maanpuolustuksen ja asevelvollisuusjärjestelmän kehitys vastaa yhteiskunnallisia virtauksia, joissa yksilö voi tarvittaessa oikaista tekemänsä puutteellisen valinnan ja yksilön kyvykkyyden osallistumiseen on hänen sukupuoltaan merkittävämpää.

Puoluehallitus:

Siviilipalveluslaki muuttui toukokuun alusta 2019 siten, että Puolustusvoimien reservistä siviilipalvelukseen hyväksytyjen on nykyään mahdollista hakeutua takaisin Puolustusvoimien reserviin myös sen vuoden jälkeen, jona velvollinen on täyttänyt 28 vuotta. Ehtona on, että hakija ei ole vielä ehtinyt aloittaa täydennyspalveluksen suorittamista. Muutos parantaa eri ikäisten täydennyspalvelusvelvollisten yhdenvertaista kohtelua.

Varusmiespalveluksen suorittanut voi siirtyä Puolustusvoimien reservistä siviilipalvelusvelvolliseksi hakemalla täydennyspalvelukseen. Aiemman lain mukaan alle 28-vuotias siviilipalvelusvelvollinen saattoi tehdä hakemuksen takaisin Puolustusvoimien reserviin, jos hän ei ollut vielä ehtinyt aloittaa täydennyspalveluksen suorittamista, kun taas yli 28-vuotiaiden hakemuksia ei hyväksytty.

Siviilipalveluslain muutoksen myötä ikärajaedellytys poistui. Hakemuksen hyväksymisen edellytyksenä on, ettei velvollinen ole vielä aloittanut täydennyspalveluksen suorittamista. Paluu on mahdollista vain kerran.

Jatkossa kaikki siviilipalvelusvelvolliset, joiden hakemus on hyväksytty ennen tasavallan presidentin päätöstä ylimääräisestä palveluksesta tai Puolustusvoimien osittaisesta tai yleisestä liikekannallepanosta, ovat vapautettuja aseellisesta palveluksesta ilman erityisoloissa kyseeseen tulevaa vakaumuksentutkintaa. Muutos saattaa eri siviilipalvelusvelvolliset yhdenvertaiseen asemaan ja selkeyttää oikeustilaa. Myös siviilipalvelusvelvollisten liikekannallepanon aikaista palvelusta koskevat säännökset saatetaan ajan tasalle.

Siviilipalvelusrekisteriä koskevaa sääntelyä muutettiin vastaamaan EU:n tietosuojajäsenasetuksen ja tietosuojalain vaatimuksia. Lisäksi useisiin siviilipalveluskeskuksen tekemiin hallintopäätöksiin otetaan käyttöön oikaisuvaatimusmenettely.

Lakimuutoksen yhteydessä hyväksyttiin myös asetus siviilipalveluksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 2 a §:n muuttamisesta. Siviilipalveluksen koulutusjaoston tehtäväksi säädettiin peruskoulutusjakson koulutuksen arvioinnin, kehittämisen ja valvonnan lisäksi täydennyspalveluskoulutuksen arviointi, kehittäminen ja valvonta.

Puoluehallitus pitää sinänsä harkitsemisen arvoisena aloitteen tekijöiden ehdotusta siviilipalveluksen suorittaneiden henkilöiden osaamisen kartoittamista. Tosin jatkoksi on todettava, että Kokoomuksen voimassa oleva kanta on siirtyminen kokonaisturvallisuuden tarpeisiin suuntaavaan kansalaispalvelukseen, ja tämä malli korvaisi nykyisen siviilipalveluksen. Ja kuten aloitteen tekijätkin toteavat, Kokoomus kannattaa kutsuntojen laajentamista koko ikäluokkaa koskeviksi, mikä olisi omiaan lisäämään myös naisten osallistumista asepalvelukseen.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

130. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Ulkomaalaisten omistuksessa olevien strategisten kohteiden lähellä olevat kohteet säädettävä mahdolliseksi lunastaa takaisin

Valtion tärkein tehtävä on kansalaistensa puolustaminen ulkoisia uhkia vastaan. Siten turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa ei tule koskaan laiminlyödä eikä Suomen tule olla sinisilmäinen siihen liittyvissä kysymyksissä. Tämän vuoden alusta astui voimaan maamme turvallisuutta keskeisesti parantava laki ulkomaalaisten maakauppojen rajoittamisesta. Kokoomusopiskelijat haluavat tiukentaa kyseistä lakia koskemaan maakauppoja myös takautuvasti.

Euroopan unioniin liittymisen jälkeen Suomessa päätettiin vapauttaa kiinteistökauppojen osto-oikeus myös EU- ja ETA-maiden ulkopuolisille ostajille. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta vaatii, että ulkomaalaisten tonttikauppoihin puolustusvoimain joukko-osastojen, logistiikkalaitosten, sotilaslääketieteen keskuksen, nimikkeistökeskuksen, johtojärjestelmäkeskuksen, palvelukeskuksen, tiedustelulaitoksen ja tutkimuslaitoksen sekä strategisesti keskeisten maantieteellisten kohteiden lähellä oleviin kiinteistöihin tulee kiinnittää niin tarkkaa valvontaa, että tonttien päätyminen vieraiden valtojen bulvaaneiksi on mahdollisimman epätodennäköistä.

Juha Sipilän pääministerikaudella hyväksyttiin lakiuudistus, jonka nojalla EU:n ulkopuolisten kansalaisten on saatava kiinteistökaupoilleen puolustusministeriön lupa. Laki astui voimaan tämän vuoden alusta. Hallitus kirjasi vuonna 2018, että hankkimalla kiinteistöjä strategisilta sijainneilta voidaan pyrkiä hakemaan jalansijaa Suomessa, heikentämään viranomaisten toimintaedellytyksiä, edistämään kiinteistöjen käyttöä laittomaan tiedustelutoimintaan tai muulla tavoin tukemaan vieraan valtion tavoitteita.

Airiston Helmen tapaus Saaristomerellä oli varoittava esimerkki. Salaperäinen venäläismiljonääri oli ostanut saaria keskeisten syväväylien läheisyydestä ja rakentanut niille majoitustiloja, laitureita, helikopterikenttiä ja näkyviä valvontajärjestelmiä. Vuodesta 2004 vuoteen 2017 venäläiset olivat ostaneet Etelä-Karjalasta noin 1500 kiinteistöä: se vastaa liki kolmasosaa kaikista venäläiskaupoista. Vaikka asuntoja hankitaan pääosin loma-asunoiksi ja työperäisistä syistä, ulkopoliittisen instituutin vanhempi tutkija Charly Salenius-Pasternak arveli vuonna 2016, että venäläisten Suomessa tekemillä maakaupoilla olisi ollut myös strategista merkitystä: ”puolustusvoimien toimintojen läheltä on ostettu paikkoja, mihin ei ollut nähtävissä mitään rationaalista virkistysellistä tai taloudellista syytä.”

Uusi laki on korjannut monia maakauppoihin liittyviä ongelmia: uudet rajoitteet estävät tehokkaasti bulvaanien syntymistä tulevaisuudessa. Se ei kuitenkaan ratkaise jo syntyneistä bulvaaneista koituvaa turvallisuuspoliittista uhkaa. Siispä vaadimme, että lakiin tulee lisätä oikeus myös jo syntyneiden maakauppojen perumiseen ja ostohinnan korvaamiseen, mikäli on vakavaa epäilyä tai näyttöä siitä, että alueen käytöllä vaarannetaan Suomen turvallisuus. Lain laatimisessa ja toimeenpanossa tulee huomioida, ettei se suuressa kuvassa vaaranna omistusoikeutta, joka on yksi liberalistisen yhteiskunnan kulmakivistä. Toisaalta vieraan vallan välineeksi ostettu tontti ei varsinaisesti ole yksityiskäytössä, vaan kuuluu vieraille valtiolle. Siten kyseisten tonttien takavarikoinnin ei tulisi katsoa loukkaavan yksilöiden omistusoikeutta.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

tämän aloitteen hyväksyessään puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että maanpuolustuksen kannalta tärkeiden kohteiden läheisyydessä olevien vieraan vallan omistuksessa olevien kiinteistöjen lunastaminen valtiolle mahdollistetaan.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus yhtyy Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunnan näkemykseen Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta. Ulkomaalaiset maakaupat ja omistukset voivat vaarantaa Suomen turvallisuutta ja kriisitilanteessa heikentää maanpuolustuskykyä. Airiston Helmen tapaus käynnisti keskustelun ulkomaalaisten omistamien kiinteistöjen roolista. Juha Sipilän pääministerikaudella eduskunta hyväksyi laajan lakipaketin, jolla parannetaan Suomen mahdollisuutta valvoa, rajoittaa ja kieltää ulkomaalaisten kiinteistöomistuksia kansallisen turvallisuuden nimissä.

Uusien lakien seurauksena puolustusministeriöltä tarvitaan jatkossa lupa, mikäli EU:n tai ETA-alueen ulkopuolisen maan kansalainen haluaa ostaa kiinteistön Suomesta. Valtiolle myönnettiin myös etuosto- ja lunastusoikeus. Lakia sovelletaan kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastukseen maanpuolustuksen, alueellisen koskemattomuuden, sisäisen turvallisuuden, valtion johtamisen, rajaturvallisuuden, rajavalvonnan, huoltovarmuuden, yhteiskunnan kannalta välttämättömän infrastruktuurin toiminnan varmistamisen tai muun

näihin rinnastettavissa olevan yhteiskunnallisen edun turvaamiseksi. Lunastusoikeus tarkoittaa, että valtio voi hankkia kiinteistön itselleen myös jälkikäteen. Laki tuli voimaan 1.1.2020. Puolustusministeriö antaa puolustusvaliokunnalle selvityksen vuoden 2021 loppuun mennessä uuden sääntelyn toimivuudesta kansallisen turvallisuuden huomioimisessa alueiden käytössä ja kiinteistöomistuksissa.

Puoluehallitus toteaa, että aloitteessa esitetty toimenpide on jo olemassa oleva laki.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

131. Hämeenlinnan Kokoomusnuoret: Kansalaispalvelus Suomeen

Hämeenlinnan Kokoomusnuoret esittää kansalaispalveluksen käyttöönottoa Suomessa. Kansalaispalveluksella tarkoitetaan sukupuolesta riippumatta kaikille pakollista asevelvollisuutta, jonka voisi suorittaa esimerkiksi asepalveluksena, siviilipalveluksena tai erillisissä siviilikriisinhallinnan tehtävissä, kuten ensiavun, ruokahuollon tai vesikriisin hallinnassa.

Hämeenlinnan kokoomusnuoret pitää epätasa-arvoisena nykyistä tilannetta, jossa asevelvollisuus on rajattu pakolliseksi koskemaan ainoastaan miehiä. Suomen perustuslaissa maanpuolustusvelvollisuus on määrätty jokaiselle Suomen kansalaiselle, minkä vuoksi yhdistys näkee perusteltuna, että isänmaan puolustamista koskevia velotteita ulotetaan myös naisille. Näin kukin, sukupuoleen katsomatta, voidaan sijoittaa sellaisiin tehtäviin, joihin yksilölliset kyvyt riittävät.

Kansalaispalveluksen kautta koko ikäluokan voisi kerätä vielä kerran yhteen. Se myös tukee ajatusta maailman muuttumisesta ja sen mukanaan tuomasta niin kutsutusta laajasta turvallisuuskäsityksestä. Näin ollen kansalaispalvelus ja yleinen asevelvollisuus eivät ole toistensa vastakohtia, vaan kansalaispalvelusmalli turvaa yleisen asevelvollisuuden tulevaisuuden. Myös sodassa lottien tekemä mittaamattoman arvokas työ rintamalla oli aseetonta maanpuolustusta.

Hämeenlinnan kokoomusnuoret pitää tasa-arvoa tärkeänä osana yhteiskunnan kehitystä, minkä vuoksi myös asevelvollisuutta tulee päivittää. Pohjoismaista Ruotsissa ja Norjassa on jo käytössä asevelvollisuuden malli, joka on sukupuolineutraali. Asevelvollisuuden laajentaminen olisi suuri askel kohti tasa-arvoisempaa Suomea.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja eduskuntaryhmää edistämään kansalaispalveluksen käyttöönottoa Suomessa.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus katsoo, että on tarpeen selvittää mahdollisuuksia kansalaispalveluksen toteuttamiseen, joka toisi maanpuolustukseen osallistumisen niidenkin ulottuville, jotka eivät asevelvollisuutta suorita. Mahdollinen kansalaispalvelus ei kuitenkaan korvaa asevelvollisuutta vaan täydentää sitä.

Nykymuotoisesta siviilipalveluksesta tulisi pyrkiä luopumaan ja korvaamaan se kansalaispalveluksella, joka suuntautuisi täysimääräisesti kokonaisturvallisuuden tarpeisiin. Siviilipalvelusmalli nykymuodossaan ei tuota yhteiskuntaa kriisitilanteessa täysimääräisesti hyödyttävää osaamista. Siviilipalveluksen korvaavassa kansalaispalveluksessa tulisi kouluttaa kokonaisturvallisuuden kannalta merkittäviä taitoja, kuten yhteiskunnan häiriötilanteisiin ja hybriditilanteisiin varautumista sekä muita aseettomia kokonaisturvallisuuden kannalta keskeisiä taitoja.

Kansalaispalvelus ei saisi kuitenkaan korvata asevelvollisuusjärjestelmää. Asevelvollisuus- ja kansalaispalvelusmallit voisivat täydentää toisiaan kokonaisturvallisuuden periaatteen mukaisesti. Järjestelmän on perustuttava tunnistettuun tarpeeseen, eikä taloudellisia vaikutuksia tulisi unohtaa. Puoluekokouksessa on käsiteltävänä laaja poliittinen ohjelma, jonka yhteydessä esitetään aloitteen kanssa hyvin yhdensuuntaiset linjaukset osana laajempaa turvallisuusteemojen kokonaisuutta.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

132. Kotkan Kokoomus: EU:n esittämä lyijykielto

Euroopan Unionissa on käsiteltyä että lyijykieltoa laajennetaan. Lyijykiellon laajennus haittaisi nykyisessä esitysmuodossaan reserviläistoimintaa, reserviläisten omaehtoista harjoittelua, ampumaratatoimintaa ja urheiluampumista. Reserviläistoimintaa ei saa rajata nykyisestäään. Suomen puolustus perustuu yli 95% reserviläisiin ja reservin harjoittelun estäminen johtaa joko puolustuskyvyn laskuun tai erittäin merkittävään kertausharjoitusten kasvattamiseen, jotta sama harjoittelumäärä saavutetaan.

Kertausharjoitusten määrän kasvattaminen on suuruusluokaltaan miljoonien lisäkulu ellei enemmän joka nyt saadaan vapaaehtoisesti reserviläisten omalla toimeliaisuudella. Lyijykielto koskisi esitetystä muodostaan lähes kaikkia ampumaratoja vaikka Suomessa ampumaratatoiminta on erittäin säädeltyä ja valvottua.

Urheiluammuntaan jossa viimeaikoina on saavutettu lukuisia maailmanmestaruuksia ja menestystä olympialaisissa esitys vaikuttaisi erittäin negatiivisesti ja esimerkiksi korvaavia tuotteita vastaavalla hinnalla ei ole - esimerkkinä yleinen 22LR kaliiperi jota käytetään mm. ampumahiihdossa. Metsästyksen EU esitys vaikuttaa vähemmän mutta lyijykielto on jo käytössä vesilintujen metsästyksessä.

Kotkan Kokoomus ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskunta- ja ministeriryhmää toimimaan siten että lyijykieltoa vastustetaan, kielteiset haitat reserviläistoiminnalle eliminoidaan poikkeuksella ja ampumaratatoiminta sallitaan erikseen perustuen Suomen nykyiseen EU keskitasoa parempaan sääntelyyn.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus toteaa alkuun, että Suomen reserviläistoiminta on maailman mittakaavassa melko ainutlaatuinen ja myös korvaamaton osa Suomen puolustusta. Osallistuminen vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön ja siihen liittyvien taitojen harjoittamiseen on omiaan myös ylläpitämään ja vahvistamaan maanpuolustustahtoa, joka onkin Suomessa kansainvälisesti vertailtuna hyvin korkealla tasolla. Puoluehallitus pitää tärkeänä, että sitä edelleenkin vahvistetaan, mitä keskeisellä tavalla edesauttaa reserviläistämisen mahdollisuuksista huolehtiminen.

Euroopan komissio on pyytänyt Euroopan kemikaalivirastoa (ECHA) valmistelemaan rajoitusesityksen lyijyn totaalikieltoon metsästyksessä, urheiluammunnassa sekä kalastuksessa. Komission pyyntö pohjautuu kosteikkoja koskevan lyijykäytön rajoitusesitykseen (2017). Lyijyhautit kiellettiin kosteikoilla, koska lyijystä on todistetusti haittaa vesilinnuille. Suomessa vesilintujen metsästys lyijyhauleilla kiellettiin jo 1996. Lyijy on myrkyllinen raskasmetalli, jolla on negatiivisia vaikutuksia sekä eläinten että ihmisten terveyteen. Erityisen herkkiä vaikutuksille ovat odottavat äidit ja lapset. Lyijy on neurotoksinen ja lisääntymisterveydelle haitallinen aine. Ympäristössä lyijy voi päätyä ravintoketjuun esimerkiksi luontoon leviävien haulien kautta tai imeytymällä pohjavesiin ampumaradoilta. Metsästyksen kautta arvioidaan Euroopassa päätyvän luontoon noin 20 000 tonnia lyijyä. Lisäksi tieteellisen näytön pohjalta voidaan arvioida 1-2 miljoonan linnun menehtyvän vuosittain lyijymyrkytyksiin. Lyijyn terveysvaikutukset ovat komission päällimmäinen syy uuden pyynnön tekemiselle. ECHA kerää parhaillaan tietoa siitä, pitäisikö EU:n tasolla harkita rajoittamista kuivalla maalla tapahtuvassa metsästyksessä, ampumaurheilussa sekä kalastustarvikkeissa. Puoluehallitus katsoo, että lyijyn haittavaikutukset on pyrittävä rajoittamaan mahdollisimman tehokkaasti.

ECHA:n yksikönpäällikkö on todennut, että ECHA ei esitä metsästyksen kieltämistä, vaan rajoitus voi esimerkiksi tarkoittaa, että ampumaradoilta, joissa lyijyammuksia käytetään, edellytetään jatkossa tarkoituksenmukaisia riskienhallintamenetelmiä kaikissa EU-maissa. Näin estetään myrkyllisten aineiden pääsy ympäristöön tai pohjaveteen. Suomessa tällä tiellä ollaan jo pitkällä.

Puoluehallitus on tietoinen Suomen reserviläistämisen tarpeista ja täten edellyttää, että esityksen valmistuessa Suomelle haetaan tarvittaessa poikkeuslupaa. Suomi onnistui saamaan itselleen poikkeuksen EU:n ampumasedirektiiviin. Poikkeus oli Suomelle tärkeä, sillä sen puitteissa pystyttiin turvaamaan Suomen reserviläistämistä. Puoluehallitus katsoo täten, että paras toimintatapa olisi hakea Suomelle mahdollinen poikkeus, jotta Suomen reserviläistämistä olisi turvattu.

Komissiolta ei ole vielä tullut varsinaista esitystä. Komission esittämän aikataulusuunnitelman mukaan esitys tulisi vasta tammikuussa 2022. Ennen sitä komissio järjestää avoimia kuulemisia. On tietenkin syytä pyrkiä vaikuttamaan esityksen sisältöön jo sen valmisteluvaiheessa. Puoluehallitus katsoo, tämä on paras tapa toimia.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen velvoittaen puoluehallitusta sekä kehottaen niin eduskuntaryhmää kuin meppiryhmää vaikuttamaan komission valmistelussa olevaan esitykseen lyijykiellosta siten, että se ei vaikuttaisi kielteisesti Suomen reserviläistämiseen ja jatkamaan tarvittaessa kannan edistämistä myös esityksen tultua.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

133. Vaasan Kokoomusnaiset: Väestönsuojelukursseja naisille

Väestönsuojelua on lisättävä siviilien keskuudessa (erityisesti naisten) samalle tasolle, missä se on aikaisemmin ollut.

Väestönsuojelustrategia tulee olla Pohjoismaiden laajuudessa hyvässä yhteistyössä. Nykymaailmassa käytännön taidot ovat kriittisiä osata ja tulee olla osa kansalaisvelvollisuutta (ei yksin pelastuslaitoksen vastuulla). Tämä vahvistaa sekä yhteiskuntaa että yhteisöllisyyttä.

Edellä todetun perusteella Vaasan Kokoomusnaiset ry esittää, että

hyväksyessään aloitteen edustajakokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään väestönsuojelustrategiaa.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus toteaa, että väestönsuojelu on merkityksellinen osa Suomen varautumissuunnitelmaa. Väestönsuojelun tarkoituksena on siviiliväestön suojeleminen aseellisen hyökkäyksen vaaroilta ja sen välittömiltä vaikutuksilta. Se kattaa myös muun tyyppisiä poikkeusoloja sekä niihin varautumista. Sisäministeriö johtaa ja koordinoi väestönsuojelun kansallisia järjestelyitä. Pelastustoimen vastuulla on toimialaansa kuuluvat väestönsuojelutehtävät valtakunnallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla.

Väestönsuojelutehtäviä ovat muun muassa väestön varoittaminen, evakuointi ja suojaaminen väestönsuojoihin, sammutus- ja pelastustoiminta sekä lääkintähuolto. Suomen puolustuksen kannalta kansalaisten väestönsuojelua koskeva osaaminen on ratkaisevassa roolissa sodan tai sodan uhkan aikana. Tämänkaltaista osaamista voidaan edistää muun muassa kursseilla. Väestönsuojeluun ja varautumiseen liittyvää koulutusta on yhteiskunnassa tarjolla laajasti. Väestönsuojelun perusteet kuuluvat esimerkiksi kaikkein siviilipalvelukseen tulevien henkilöiden peruskoulutukseen. Maanpuolustuskoulutusyhdistys puolestaan tarjoaa kaikille avointa varautumis- ja turvallisuuskoulutusta, johon luonnollisesti myös naiset voivat osallistua.

Maailma on muuttunut epävakaammaksi ja Suomen toimintaympäristössä on pitkään ollut havaittavissa kasvavia jännitteitä. Väestönsuojelun tulee vastata muuttunutta tilannekuvaa ja väestönsuojelun strategisesta roolista on aiheellista käydä yhteiskunnallista keskustelua. Kevään 2020 aikana osoittautui, että myös lainsäädännössä mahdollisesti on kehitettävää poikkeusoloihin varautumisen sekä niiden aikana tarvittavien toimintavalmiuksien lainsäädännöllisen kehikon ajantasaisuuden osalta. Puoluehallitus pitää tärkeänä, että viimeaikaisten kokemusten pohjalta tehdään perusteellinen analyysi, jonka yhteydessä myös väestönsuojeluun liittyviä mahdollisia toiminnallisia tai lainsäädännöllisiä puutteita voitaisiin tarkastella.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

134. Tornion Kokoomusnaiset: Varhaiskasvatusta uudistettava

Suomessa työmarkkinat ovat eriytyneet erittäin voimakkaasti naisten ja miesten aloihin. Miehet myös naisiin verrattuna käyttävät huomattavasti vähemmän perhevapaitaan. Nykyään myös naiset työskentelevät kolmivuorotöissä ja asiantuntija- sekä johtotehtävissä, jotka vaativat hyvin paljon joustoa lasten hoitoaikataulujen suhteen.

Usein tällaisissa töissä työskentelevät naiset joutuvat puntaroimaan uravalintaansa lasten hankinnan tullessa ajankohtaiseksi. Vuoropäivähoitoa ei välttämättä ole saatavilla kellon ympäri, saati viikonloppuisin. Tämä on myös omiaan pidentämään äitien kotona viettämää kotihoidontuen jaksoa ja näin heikentämään naisten taloudellista itsenäisyyttä sekä nyt että eläkeiässä. Varhaiskasvatusta on tärkeää uudistaa valtakunnallisesti niin, että äidit saavat jatkaa valitsemallaan uralla ja, että perheillä olisi todellinen valinnan vapaus perhearjen järjestämisessä sekä lasten että vanhempien kannalta parhain päin.

Edellä mainitun perusteella Tornion kokoomusnaiset ry esittää, että

puoluekokous hyväksyessään tämän aloitteen velvoittaa Kansallista Kokoomusta toimimaan sen puolesta, että varhaiskasvatusta uudistetaan joustavampaan ja mahdollistavampaan suuntaan naisten työelämään palaamisen helpottamiseksi ammatista riippumatta.

Puoluehallitus:

Tornion Kokoomusnaiset esittävät aloitteessaan, että varhaiskasvatusta uudistetaan joustavampaan ja mahdollistavampaan suuntaan.

Puoluehallitus katsoo, että aloitteessa kiinnitetään äärimmäisen tärkeään asiaan huomiota. Laadukas varhaiskasvatus on ennen kaikkea jokaisen lapsen oikeus ja lapsen koulupolun ensimmäinen askel. Sen lisäksi se on kuitenkin tärkeä perhepalvelu, joka mahdollistaa myös vanhempien työssäkäynnin.

Voimassa olevan varhaiskasvatuslain (540/2018) 13 §:n mukaan vuorohoitoa on järjestettävä tarpeen mukaisessa laajuudessa lapselle, joka tarvitsee sitä vanhemman tai muun huoltajan työssäkäynnin tai opiskelun vuoksi. Varhaiskasvatuslainsäädäntö itsessään mahdollistaa erittäinkin suuret paikalliset joustot perheiden tarpeen mukaan.

Puoluehallitus toteaa, että Kokoomus on esittänyt kunnianhimoista perhevapaaudistusta, jonka toteuttaminen parantaisi naisten asemaa työmarkkinoilla. Toteuttaisimme perhevapaaudistuksen siten, että se ottaa huomioon lapsen edun, parantaa vanhemmuuden ja työelämän tasa-arvoa, lisää perheiden joustoja, vahvistaa naisten työllisyyttä ja työmarkkina-asemaa sekä lisää lasten osallistumista varhaiskasvatukseen.

Erityisesti aloitteessa esitettyihin kehittämistarpeisiin vastaisi Kokoomuksen ajama perhevapaaudistus, joka toteutuessaan huomioisi perheiden tarpeita nykyistä, paikoin jäykähköä järjestelmää paremmin.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

135. Kainuun Kokoomus: Vahvistettu opintopolku varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle

Suurimmalla osalla suomalaisista lapsista ja nuorista asiat ovat hyvin, mutta huoli lasten kasvun ja oppimisen eriytymiskehityksestä on todellisuutta.

Eri tahot suuntaavat lapsiin ja nuoriin kasvua sekä oppimista vahvistavaa tukea ja interventioita, mutta niiden vaikuttavuus ei tällä hetkellä ole riittävää. Yhä useampi on vaarassa jäädä elämänhallinnan ja oppimisen osalta vaille riittäviä taitoja.

Tämän vuoksi onkin kiinnitettävä huomiota seuraaviin osa-alueisiin ja erityisesti osa-alueiden väliseen integraatioon rajapinnat ylittäen sekä vahvistaen verkostotyön johtamista.

1. perhepalvelutyön syventäminen
2. matalan kynnyksen oppilas- ja opiskelijahuolto- ja palveluiden kehittäminen
3. koulujen erityisopetuksen uudistaminen
4. opintojen ohjaus ja joustavat opiskelumadollisuudet

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että

1. *Kehitetään Riittäviä henkilöstöresursseja ja prosesseja.*
2. *Nykyisten resurssien tehostetaan niin, että verkostotyöskentelyä ja sen johtamista kehitetään.*
3. *Oppilaan/asiakkaan tuen tarvetta hoidetaan moniammatillisesti rajapinnat yrittäen*

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Kainuun Kokoomusta aloitteesta ja yhtyy huoleen lasten kasvun ja oppimisen eriytymiskehityksestä, joka on pysäytettävä.

Puoluehallitus katsoo, että Kokoomus on johdonmukaisesti kannanotoissaan ja toiminnassaan pyrkinyt vahvistamaan erityisesti varhaiskasvatuksen roolia osana lasten ja nuorten koulupolkua. Useat tutkimustulokset osoittavat, että nimenomaan varhaisten vuosien merkitys myöhemmälle oppimiselle on vaikuttava. Tämän vuoksi Kokoomus on ajanut niin varhaiskasvatuksen laadun vahvistamista, osallistumisasteen nostamista sekä kaksivuotisen esiopetuksen toteuttamista.

Lasten ja perheiden palveluiden osalta on tärkeää, että ne toimivat saumattomasti yhteen ylittäen eri hallinnonrajat. Lapsi ei voi jäädä byrokratian rattaisiin. Viime vuosina on tehty erilaisten kehitysohjelmien myötä paljon töitä sen puolesta, että hallinnonrajat eivät asettaisi asiakasta väliinpuotoajaksi – töitä on kuitenkin vielä tehtävä.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa palvelut riittävän ajoissa. Tämä edellyttää erityistä panostusta niin varhaiskasvatukseen kuin perusopetukseen sekä koulutuksen nivelvaiheisiin. Myöskin opetussuunnitelmia on tarkasteltava kriittisesti niiltä osin kuin kyse on tarvittavien elämäntaitojen hallinnan sisällöistä.

Nuoret tarvitsevat tukea ja ohjausta erityisesti koulutuksen nivelvaiheissa. Opinto-ohjausta tuleekin kehittää siihen suuntaan, että oppilaan ohjauksesta on vastuussa koko koulu yhteisö. Lisäksi kolmiportaista tukea on uudistettava niin, että oppilaille on mahdollisuus aitoon oppimisen tukeen.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

136. Kuopion seudun Kokoomusnaiset: Harrastetakuu jokaiselle alakouluikäiselle

Harrastetakuun tavoitteena on turvata jokaiselle alakouluikäiselle lapselle yksi harrastus rasittamatta perheen toimeentuloa.

Harrastusmahdollisuuksia toteutetaan kaikkia harrastamisen osa-alueita hyödyntäen liikunnasta kulttuuriin. Harrastaminen ja yhteinen toiminta toisten lasten ja nuorten kesken ehkäisee syrjäytymistä, lisää osallisuuden tunnetta, antaa mielekästä tekemistä ja kartuttaa useita elämän taitoja. Harrastuksiin on tärkeää päästä mukaan myös kesken vuoden, ei vain lukukauden alussa.

Ainakin osa harrastuksista on hyvä sijoittaa iltapäiviin, jolloin lapsi voi jäädä suoraan koulusta ohjattuun harrastetoimintaan. Harrastetakuun toteutuminen osana koulujen iltapäivätoimintaa tuo samalla helpotusta osaltaan lasten yksinäisiin iltapäiviin.

Harrastetakuukokeiluja on menossa eri puolella Suomea, mutta ne ovat kuntavetoisia. Harrastusmahdollisuuksien tarjoaminen pyörii vahvasti myös vapaaehtoisuudella ja yritysten hyväntekeväisyytenä, jolloin jatkuvuus on aina kyseenalainen. Kunnissa toteutuskäytännöt ovat myös kirjavia ja yleinen ohjeistus puuttuu. Kunnat ovat kuitenkin hyvin erilaisia, ja niissä toimiva seura- ja järjestökenttä on hajanainen ja kuntakohtainen. Toiminnan raamit puuttuvat.

Hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta selvittämään mahdollisuudet rahoittaa harrastetakuuta osin valtion budjetista osana lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyä. Mahdollisella valtion osuudella luodaan ohjeistus harrastetakuusta kuntien käyttöön sekä rahoitetaan osa harrastetakuusta kuntakohtaisen lapsimäärän mukaan.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Kuopion seudun Kokoomusnaiset ry:tä tärkeästä aloitteesta. Lasten ja nuorten harrastaminen on äärimmäisen tärkeää syrjäytymisen vastaista työtä, mihin jokaisella on oltava mahdollisuus.

Kokoomus on ajanut harrastustakuun toteuttamista jo viime vaalikaudella, jolloin harrastustakuuseen ohjattiin myös valtion erillisrahoitusta. Lisäksi kokoomuslaiset valtuustoryhmät tekivät ympäri Suomen valtuustoaloitteita, joissa edellytettiin, että kunta varmistaisi harrastustakuun toteutumisen jokaiselle lapselle ja nuorelle ja että jokaiselle taataan mahdollisuus vähintään yhteen mielekkääseen harrastukseen.

Harrastustoiminnalla on positiivisia vaikutuksia lasten ja nuorten hyvinvointiin. Niiden avulla ehkäistään syrjäytymistä, vahvistetaan sosiaalisia kohtaamisia ja tarjotaan mielekkäistä mahdollisuuksia vapaa-ajan viettoon. Harrastuksia voidaan tuoda yhä enemmän koulupäivien yhteyteen, jotta jokaiselle lapselle tarjoutuisi mahdollisuus välimatkoista huolimatta osallistua harrastustoimintaan.

Puoluehallitus katsoo, että Kokoomus on sitoutunut hyvin voimakkaasti edistämään harrastustakuun toteuttamista jokaiselle lapselle ja nuorelle. Kuitenkaan ei ole järkevää sitoutua siihen, että puolue sitoutuu yhden toimenpiteen osalta varmistamaan rahoituksen tietyltä budjetin osa-alueelta. Valtion on tuettava ja kannustettava kuntia siihen, että hyvät toimintamallit leviävät eri puolille maata.

Puoluehallitus esittää puoluekokoukselle, että se

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

137. Savo-Karjalan Kokoomusnaiset: Luonnontieteiden ja matematiikan opetuksen vahvistaminen varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle unohtamatta tyttöjen mukanaoloa

Pisa-tutkimuksissa Suomi on sijoittunut matematiikan osaamisessa OECD-maiden keskiarvon yläpuolelle. Luonnontieteissä olemme Viron ja Japanin jälkeen kolmantena. Kuitenkin suomalaisten oppilaiden matematiikan osaaminen on laskenut vuodesta 2003 vuoteen 2018. Samoin luonnontieteissä osaamisen taso on laskenut tasaisesti vuodesta 2006 lähtien.

Suomen tytöt ovat olleet Pisa-tutkimuksissa toiseksi parhaita luonnontieteiden ja matematiikan osaajia, mutta yllättävää on, että he ovat vähiten kiinnostuneita kouluttautumaan ammatteihin, joissa vaaditaan näiden tieteiden osaamista.

Kahdentoista yliopiston LUMA-keskus Suomi-verkosto on kehittänyt oppisisältöjä innostamaan ja kannustamaan oppilaita matematiikan, luonnontieteiden ja teknologian opiskeluun ja harrastamiseen uusien tiede- ja teknologiakasvatuksen innovaatioiden avulla. LUMA-keskukset järjestävät monenlaista toimintaa varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle yliopistojensa vaikutusalueilla ja valtakunnallisesti. Haja-asutusalueillekin on saatu kerhotoimintaa, minkä on taannut LUMA-keskuksen työskentely yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Kolmannen sektorin toimijat ovat lahjoitusvaroilla taanneet etenkin tyttöjen mukaantulon kerhotoimintaan. Pitemmän päälle lahjoitusvarat eivät takaa kerhotoiminnan jatkuvuutta.

Tiedekerhoissa tytöt ovat asennoituneet erittäin myönteisesti teknologian oppimiseen. Tämä innostaa meitä kokoomusnaisia esittämään tämänkaltaisen monipuolisen ja laadukkaan kerhotoiminnan laajentamista LUMA-keskus Suomi-verkoston tavoitteiden mukaan eri kouluasteille opetussuunnitelmien osaksi painottaen tyttöjen osallistumista kerhoihin.

Tulevaisuuden moninaisten ongelmien ratkaisuun tarvitaan matematiikan, luonnontieteiden ja teknologian osaamista. Tähän työhön tarvitaan tiedon tason nostamista näissä tieteissä.

Savo-Karjalan Kokoomusnaiset ry esittää, että

hyväksyessään aloitteen Kansallisen Kokoomuksen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kannustaa eduskuntaryhmää edistämään ja tukemaan sitä, että määrärahoja matematiikan, luonnontieteiden ja teknologian opetusta antavaan kerhotoimintaan lisättäisiin sekä kannustettaisiin tyttöjä mukaan, jotta he lähtisivät kouluttautumaan ammatteihin, joissa vaaditaan näiden tieteiden osaamista.

Puoluehallitus:

Savo-Karjalan Kokoomusnaiset kiinnittää aloitteessaan huomiota äärimmäisen tärkeään asiaan. Huoli matemaattis-luonnontieteellisten aineiden Pisa-tuloksista on aiheellinen ja tähän kehityssuuntaan on pyrittävä saada muutos aikaiseksi.

Mahdollisuuksien tasa-arvo on kokoomuslaisen koulutuspolitiikan ydin. Käytännössä sen on tarkoitettava, että jokaista kannustetaan omien taitojensa ja vahvuuksiensa puitteissa kouluttautumaan niille aloille, jotka koee itse mielekkäiksi. Erityistä huomiota on kiinnitettävä nimenomaan siihen, että alojen sukupuolittuneisuudesta päästäisiin eroon – jokaisesta lapsesta voi tulla mitä tahansa sukupuoleen katsomatta.

On tärkeää kiinnittää erityistä huomiota siihen, että oppilaita kannustetaan opiskelemaan aloja omista mielenkiinnon kohteista käsin eikä niistä sukupuolikäsityksistä, joita eri aloihin liittyy. Aloitteessakin esitetyt näkemykset siitä, että erityisesti tyttöjä tulisi kannustaa matemaattis-luonnontieteellisten alojen opiskeluun, ovat pääosin erittäin kannatettavia.

Viime vaalikaudella kokoomuslaisen opetusministerin johdolla Luma Suomi -kehittämishjelma laajennettiin valtakunnalliseksi, jotta voitiin vahvistaa matematiikan, luonnontieteiden sekä teknologiakasvatuksen tutkivaa opetusta aina varhaiskasvatuksesta yläkoulun viimeisille luokille asti.

Puoluehallitus kuitenkin katsoo, että kehittämishjelma on lähtenyt käyntiin niin valtion tuella kuin yksityisillä lahjoituksilla ja näiltä osin onkin tärkeää, että toiminta saadaan nyt vakiinnutettua mahdollisimman pysyväksi.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

138. Pirkanmaan Kokoomusnuoret: Taloustiedon laajentaminen opetussuunnitelmaan

Kokoomuksen perimmäisiin arvoihin kuuluvat yksilön vapaus ja vastuu. On myös kuitenkin yhteiskunnan velvollisuus antaa valmiudet nuorille kantaa vastuuta itsestään, joka tulee saadun vapauden mukana. Tällä hetkellä, tilastoidusti etenkin nuorten aikuisten saamien maksuhäiriömerkintöjen määrä on selvässä nousussa, eikä kaikilla itsenäiseen elämään astuvilla nuorilla ole valmiuksia kestävään taloudenhoitoon.

Laajamittaisempi henkilökohtaisen taloudenhoidon ja taloustiedon opetus antaisi nuorille kaikki valmiudet peruskoulusta valmistuessaan hoitaa itsenäisesti henkilökohtaista talouttaan, sekä myös antaen laaja-alaisemman ymmärryksen taloudellisista ilmiöistä. Tällä hetkellä kaikki talousosaamisen opetus peruskoulussa käydään laaja-alaisemman yhteiskuntaopin kautta, josta seuraa ongelma ettei kaikkia taloustietoon liittyviä aiheita välttämättä ehditä käydä läpi oppitunneilla. Jos taloustieto olisi oma oppiaineensa, voisi sen kautta varmistaa että kaikista tärkeimmät talousosaamiseen liittyvät aiheet käydään läpi. Pirkanmaan Kokoomusnuoret ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen Kansallisen Kokoomuksen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kannustaa eduskuntaryhmää tekemään selvityksen siitä, että olisiko opetussuunnitelmaa mahdollista laajentaa sisältämään taloustiedon oppimäärä.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 140 lopussa.

Päätös: Puoluevaltuusto totesi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

139. Kokoomuksen Hämeenlinnan Kunnallisjärjestö ja Hätilän Kokoomus:

Kymmensormijärjestelmä osaksi perusopetuksen opetussuunnitelmaa

Digitalisaation edetessä tietokoneet ja niiden käyttö ovat tulleet entistä tiiviimmäksi osaksi lasten ja nuorten elämää. Uudet perusopetuksen opetussuunnitelmat otettiin käyttöön 1.8.2016 alkaen kaikissa kouluissa vuosiluokilla 1–6. Opetussuunnitelmassa todetaan, että tieto- ja viestintäteknologian käyttö työtapana edistää oppilaiden mahdollisuuksia kehittää työskentelyään ja oppia tulevaisuudessa tarvittavia taitoja.

Viimeistään korona-kevään aikana siirtyminen etäopetukseen teki tietokoneilla opetuksen ja oppimisen osaksi jokapäiväistä arkea jokaiselle oppilaalle kaikissa kouluissa. Koululaisten ja opiskelijoiden täytyy tulevaisuudessa pystyä entistä enemmän tuottamaan tekstiä ja sisältöä myös itse. Sujuva ja nopea tekstin tuottaminen on olennainen osa oppimista ja osallistumista. Kymmensormijärjestelmän käyttö edesauttaa sujuvaa tekstin tuottamista. Tällä hetkellä kouluissa on hyvin vaihtelevat käytännöt kymmensormijärjestelmän opettamisessa ja käyttöönotossa. Se perustuu pääosin valinnaisuuteen tai vapaaehtoisuuteen, niin koulujen kuin oppilaiden puolelta. Kymmensormijärjestelmän opiskelun ei pidä olla erillinen oppiaine, vaan se voi sisältyä laaja-alaisiin oppimisen taitoihin. Mikäli kymmensormijärjestelmää lähdetään opiskelemaan jo heti alaluokilta, motoriiikka kehitty nopeasti ja kymmensormijärjestelmä automatisoituu oppilaiden arjen taidoksi ja vahvuudeksi elämänikäiseen oppimiseen.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että kymmensormijärjestelmä saadaan osaksi perusopetuksen alakoulun opetussuunnitelmaa.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 140 lopussa.

Päätös: Puoluevaltuusto totesi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

140. Uudenmaan Kokoomusnuoret: Mediakasvatuksen lisääminen osaksi perusopetuksen opetussuunnitelmaa

Media on läsnä ihmisten arjessa koko ajan ja nuoret viettävät yhä enemmän aikaa mediassa. Se on täynnä erilaisia uutisia ja tietoja, joista kaikki eivät välttämättä ole totta tai sisältävät väärää tietoa. Lähdekritiittisyys sekä luotettavan ja epäluotettavan tiedon erottaminen toisistaan ovat tärkeitä medialukutaitoja, jotka tulisi oppia mahdollisimman nuorena. Perusopetuksen tavoitteena on tarjota oppilaalle laaja yleissivistys. Muun muassa näistä syistä mediakasvatuksen rooli korostuu entistä merkittävämmiin nykypäivän perusopetuksessa.

Tällä hetkellä opetussuunnitelmassa on linjattu laaja-alaisesta osaamisesta. Tähän sisältyy myös monilukutaito eli mediakasvatus. Opetussuunnitelmassa pyritään ohjaamaan oppilaita ymmärtämään ympäröivää maailmaa ja korostamaan kriittistä ajattelua. Linjaukset ovat vuosiluokkien 7–9 osalta huomattavasti laajempia kuin alakoulun osalta, mutta silti riittämättömiä.

Opetussuunnitelman laaja-alaisen osaamisen osiota on tähän mennessä voitu soveltaa kouluissa pääosin itsenäisesti. Tämä johtaa siihen, että peruskoulun päättävillä nuorilla on toiselle asteelle siirtyessään erilaiset valmiudet ja mahdollisuudet järjestää ja analysoida tietoa. Kokoomusnuoret katsoo, että mahdollisuuksien tasa-arvo on tulevaisuudessakin turvattava lisäämällä mediakasvatus erilliseksi kokonaisuudeksi perusopetuksen äidinkielen ja kirjallisuuden opetussuunnitelman tavoitteisiin.

Uudenmaan Kokoomusnuorten mielestä tehokkain keino mediakasvatuksen kehittämiseksi on mediakasvatuksen lisääminen erilliseksi kokonaisuudeksi perusopetuksen äidinkielen ja kirjallisuuden opetussuunnitelman tavoitteisiin. Edellä mainituin perustein Uudenmaan Kokoomusnuoret ry esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää edistämään muutoksia mediakasvatuksen lisäämiseksi erilliseksi kokonaisuudeksi perusopetuksen äidinkielen ja kirjallisuuden opetussuunnitelman tavoitteisiin.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Pirkanmaan Kokoomusnuoria, Kokoomuksen Hämeenlinnan Kunnallisjärjestöä sekä Uudenmaan Kokoomusnuoria perusopetuksen opetussuunnitelmaa koskevista aloitteista.

Valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet on uudistettu viimeksi vuonna 2014. Samassa yhteydessä tarkasteltiin myös voimassa olevaa tuntijakoa. Aloitteessa mainittuja sisältöjä tulisi käsitellä osana itsensä huolehtiminen ja arjen taidot -kokonaisuutta, joka on yksi uuden opetussuunnitelman seitsemästä laaja-alaisen osaamisen kokonaisuudesta. Laaja-alaisen osaamisen on katsottu ylittävän oppiainerajat, joten koulutuksen järjestäjien onkin pohdittava, miten tämä kokonaisuus näkyy eri oppiaineiden opetuksessa.

Yksittäisten oppiaineiden tuominen omakseen ei ole tarkoituksenmukaista koulutuspolitiikkaa. Puoluehallitus katsookin, että tuntijakoa olisi kokonaisuudessaan arvioitava kriittisesti. Jotta voimme oppia tulevaisuuden taitoja ja pitää kiinni laajasta yleissivistävyydestä tarvitsemme entistä enemmän ilmiöpohjaista oppimista ja oppiainerajat ylittävää yhteistyötä, mihin myös OPS2014 kannustaa ja velvoittaa.

Eduskunta saa tällä vaalikaudella käsiteltäväkseen koulutuspoliittisen selonteon, jossa on tavoitteena linjata pitkän aikavälin koulutuspoliittisia toimenpiteitä. Osana tätä työskentelyä on äärimmäisen tärkeää, että myös tuntijakoon liittyviä kysymyksiä nostetaan keskusteluun. Tuntijaon uudistamiseen liittyy aina erilaisia intressejä sekä herkkyyksiä. Pelkästään tuntijaon vähimmäistuntimäärän kasvattamisella on sen sijaan suoria kustannusvaikutuksia valtion talouteen.

Tuoreen PISA 2018 -tutkimuksen mukaan PISA 2018 Suomalaisoppilaiden talousosaaminen on vahvaa. Tämä indikoi sitä, että nuorten talousosaaminen on vahvistunut erilaisista negatiivista signaaleista huolimatta. Talousosaaminen oli vahvasti yhteydessä lukutaitoon ja matematiikan osaamiseen, mutta sillä oli myös oma muista alueista riippumaton osuutensa. Talousosaamista on jo vahvistettu viimeisimmässä opetussuunnitelmauudistuksessa.

Koronakevät on osoittanut, että koulut ovat siirtyneet sujuvasti etäopiskeluun ja -opetukseen. Käytännössä haasteita on oppilaita enemmän esiintynyt opettajilla digitaitojen haltuunotossa. Opetussuunnitelmassa ei ole tarkoituksenmukaista määritellä yhtä menetelmää, joka kuuluu laajempaan digi- ja viestintätaitojen kokonaisuuteen vaan tämä on jätettävä paikallisten opetussuunnitelmien määräysten varaan.

Mediakasvatus on myös jo osa uudistettuja opetussuunnitelmia ja kuuluu äidinkielen ja kirjallisuuden ainekokonaisuuteen. Lisäksi mediakasvatus on osa laaja-alaista osaamista, joka on kaikki aineet poikkileikkaava opetuskokonaisuus. Medialukutaitojen vahvistaminen on kuitenkin ensiarvoisen tärkeä tavoite, koska viestintäympäristö nopeutuu ja monimutkaistuu jatkuvasti.

Yksittäisten oppiaineiden ja yksityiskohtaisten sisältöjen sijaan tulisi tarkastella oppimisen kokonaisuutta ja tulevaisuudessa tarvittavia taitoja. Tähän liittyen on aika ajoin käytävä myös kriittistä keskustelua alan parhaiden asiantuntijoiden kanssa.

Puoluehallitus esittää puoluekokoukselle, että se

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteiden 138, 139 ja 140 johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

141. Pirkanmaan Kokoomusnuoret: Ala-asteelle toinen vapaavalintainen pakollinen kieli.

Kansainväliset markkinat ja ylipäätään kansainvälisyys on tärkeää meille suomalaisille ja meidän taloudellemme. Harva suomalainen opiskelee englannin ja ruotsin lisäksi muita kieliä, koska kokee työmäärän liian raskaaksi. Englanti on merkittävä kieli maailmalla, mutta muiden merkittävien kielten hallitseminen on hyödyllistä. Jokainen suomalainen opiskelee ruotsia, joka ei ole merkittävä kieli maailmalla, mutta takaa maamme kaksikielisyyden.

Tärkeimmät kielet maailmalla ovat englannin lisäksi mm. saksa, ranska, kiina ja venäjä. Nämä kielet ovat erittäin hyödyllisiä kansainvälisillä markkinoilla. Ruotsin kielen asema tulisi vakiinnuttaa ruotsin opiskelulla ruotsinkielisillä alueilla. Muuten olisi järkevämpää kuitenkin lisätä muiden kielten opiskelua. Englannin kielen opiskelu alkaa nykyään jo ensimmäisellä luokalla, jossa on kielen oppimisen herkkyyskausi. Herkkyyskausi tarkoittaa, että jonkin asian oppiminen on helpointa tiettyyn aikaan. Ala-asteella voisi alkaa toinen kieli esimerkiksi 3. tai 4. luokalla, jolloin se olisi vielä A-kieli. Vaihtoehtoina olisi esimerkiksi ruotsi, saksa, ranska, espanja, kiina tai venäjä. Ruotsin kieltä voisi samalla tavalla opiskella B1-kielenä, mutta se olisi vapaaehtoinen. Suomalaisten parempi kielitaito lisäisi Suomen kilpailukykyä, kun yrityksessä olisi enemmän kielitaitoa.

Pirkanmaan Kokoomusnuoret esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen Kansallisen Kokoomuksen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa Kansallisen Kokoomuksen eduskuntaryhmää edistämään ja tukemaan sitä, että pakollinen ruotsin kielen opetus poistetaan ja ala-asteella tulisi aloittaa muu vieras kieli englannin rinnalle

Puoluehallitus:

Pirkanmaan Kokoomusnuoret esittää aloitteessaan, että ruotsin pakollisuudesta luovutaan ja alakoulussa aloitettaisiin muu vieras kieli englannin rinnalle.

Suomen perustuslain (731/1999) 17 §:n mukaan Suomen kansalliskielet ovat suomi ja ruotsi. Julkisen vallan on huolehdittava maan suomen- ja ruotsinkielisen väestön sivistyksellisistä ja yhteiskunnallisista tarpeista samanlaisten perusteiden mukaan.

Julkisella vallalla on perusoikeusäänösten mukaan kielellisten ja sivistyksellisten perusoikeuksien turvaamiseen aktiivinen velvollisuus. Tämän velvoitteen toteutuminen voidaan turvata vain sillä, että kieltenopetus on monipuolista ja meillä on tarjota koulutettuja henkilöitä, jotka pystyvät antamaan palveluita molemmilla kansalliskielillä.

On selvää, että ruotsin kielen opetus kaikilla koulutusasteilla ei painota tarpeeksi käytännönläheisen ja suullisen kielitaidon kehittymistä. Kokoomus kannattaa elävää ja monipuolista kieltenopetusta, joka tarjoaa mahdollisuuksia lapsille ja nuorille toimia kansainvälistyvässä ympäristössä.

Kotimaisten kielten ja vieraiden kielten opiskelun asettaminen vastakkain ei ole kuitenkaan luonteva tapa asian edistämiseksi: kielitaidon kehittäminen vahvistaa sivistyksellistä pohjaa, kansainvälistymisen edellyttämiä taitoja sekä kielellistä osaamista. On kuitenkin selvää, ettei pelkkä englannin tai ruotsin kielen taito ei enää riitä. Monipuolinen ja harjoitettu kielitaito vahvistaa kansainvälistymistä ja suomalaista sivistyksen pohjaa.

Kielikeskustelun ytimessä pitäisi olla ajatus kielivalikoiman laajentamisesta, ei yksittäisten kielten korvaamisella jollain vaihtoehtoisella kielellä. Viime vaalikaudella tehtiin merkittävä kieli- ja koulutuspoliittinen uudistus, kun kokoomuslaisen opetusministerin johdolla valmisteltiin esitys, jonka mukaan A1-kielen opetus alkaa jo alakoulun ensimmäisillä luokilla. Puoluehallitus katsoo, että kieltenopetusta on monipuolistettava ja varhennettava aina varhaiskasvatuksen kielikyppyihin koko maassa. Vain laajalla kielivalikoimalla voi pärjätä tulevaisuuden työelämässä.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) velvoite elämäntaitoihin liittyvien tunnetaitojen ja vuorovaikutustaitojen opettamisesta toteutetaan jo nyt käytännössä yhden vuosiviikkotunnin avulla. Tuntiresurssi on kuitenkin jouduttu miettimään koulukohtaisesti, mistä aika otetaan.

Elämäntaidot-oppiaineen keskeisiä sisältöjä olisivat mm.

Tunnetaidot

Vuorovaikutustaidot

Oppilaan itsetuntemuksen lisääminen ja itsetunnon vahvistaminen

Turvataidot

Taloustaidot

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Elämäntaidot – oppiaine saadaan perusopetuksen varsinaiseksi oppiaineeksi.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Turun Kansallisseuraa aloitteesta, jossa esitetään elämäntaidot-oppiaineen ottamista osaksi valtakunnallista tuntijakoa. Puoluehallitus yhtyy Turun Kansallisseuran aloitteessaan esittämiin näkemyksiin siltä osin kuin siinä on tarkasteltu elämäntaitojen opettamisesta aiheutuvia hyötyjä lapsen kasvulle ja kehitykselle.

Valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet on uudistettu viimeksi vuonna 2014. Samassa yhteydessä tarkasteltiin myös voimassa olevaa tuntijakoa. Aloitteessa mainittuja sisältöjä tulisi käsitellä osana itsensä huolehtiminen ja arjen taidot -kokonaisuutta, joka on yksi uuden opetussuunnitelman seitsemästä laaja-alaisen osaamisen kokonaisuuksista. Laaja-alaisen osaamisen on katsottu ylittävän oppiainerajat, joten koulutuksen järjestäjien onkin pohdittava, miten tämä kokonaisuus näkyy eri oppiaineiden opetuksessa.

Yksittäisten oppiaineiden tuominen omakseen ei ole tarkoituksenmukaista koulutuspolitiikkaa. Puoluehallitus katsookin, että tuntijakoa olisi kokonaisuudessaan arvioitava kriittisesti. Jotta voimme oppia tulevaisuuden taitoja ja pitää kiinni laajasta yleissivistävyydestä tarvitsemme entistä enemmän ilmiöpohjaista oppimista ja oppiainerajat ylittävää yhteistyötä, mihin myös OPS2014 kannustaa ja velvoittaa.

Eduskunta saa tällä vaalikaudella käsiteltäväkseen koulutuspoliittisen selonteon, jossa on tavoitteena linjata pitkän aikavälin koulutuspoliittisia toimenpiteitä. Osana tätä työskentelyä on äärimmäisen tärkeää, että myös tuntijakoon liittyviä kysymyksiä nostetaan keskusteluun. Tuntijaon uudistamiseen liittyy aina erilaisia intressejä sekä herkkyyksiä. Pelkästään tuntijaon vähimmäistuntimäärän kasvattamisella on sen sijaan suoria kustannusvaikutuksia valtion talouteen.

Yksittäisten oppiaineiden sijaan tulisi tarkastella oppimisen kokonaisuutta ja tulevaisuudessa tarvittavia taitoja. Tähän liittyen on aika ajoin käytävä myös kriittistä keskustelua alan parhaiden asiantuntijoiden kanssa.

Puoluehallitus esittää puoluekokoukselle, että se

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

143. Kotkan Kokoomusnaiset: Talousosaaminen ja -apu kuntoon konkreettisilla toimenpiteillä

Kansalaisten talousosaamisessa on vakavia puutteita varsinkin nuorten keskuudessa. Ulosottoja oli vuoden 2018 aikana 578 000 ihmisellä. Asiakastiedon mukaan vuoden 2019 lopussa oli ennätysellisesti 386 000 henkilöllä maksuhäiriömerkintä (Takuusäätiön toimitusjohtaja, Juha A. Pantzar). Näiden merkintöjen takana ovat kulutusluotot, pikalainat ja usein myös sosiaali- ja terveydenhuollon laskut sekä puutteelliset taloustiedot ja -taidot.

Lasten vanhemmilla on päävastuu talousosaamisen opettamisesta. Taloustaitoja tulisi päivittää koulussa jatkuvasti kaikissa kouluaineissa. Jo neuvoloissa voisi tarjota tietoa siitä, kuinka perheen taloutta hoidetaan. Rohkeaa rahapuhetta ja tiedonjakamista tarvitaan kaikkialla. Koska raha on digitalisoitunut eli muuttunut näkymättömäksi, niin sen vuoksi tarvitaan myös uudenlaista talousosaamista, ymmärrystä rahan arvosta sekä oman rahankäytön seuraamisesta. Nuoret aikuiset tarvitsevat reaaliaikaista tietoa osakkeista, säästämisestä ja sijoittamisesta sekä virtuaalirahoista.

Nykyisessä hallituksen ohjelmassa on maininta, että kansalaisten talousosaamista ja taloudenhallintaa kehitetään kaikissa ikäryhmissä. Tämä velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskunta- ja ministeriryhmää toimimaan siten, että tarvitsemme korkealla tasolla hyväksytyyn poliittiseen yksimielisyyden asialle sekä valtakunnallisen koordinoinnin - tarvitsemme kansallisen talouslukutaidon strategian.

Kansallinen ja ylikansallinen koronapandemia on aiheuttanut laajamittaista yritysten alasajoa. Tämä on johtanut yrittäjien ja työntekijöiden työttömyyteen sekä heidän henkiseen ja taloudelliseen ahdinkoon.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että

1. Suomen hallitus laatii kansallisen talouslukutaidon strategian.

2. Talouslukutaidon strategian toteuttaminen aloitetaan alakoululaisista ja se jatkuu toisen asteen koulutuksessa sekä laajimmin korkea-asteella. Kunkin koulutustason mukaan toteutetaan rahankäytön ja sijoittamisen ABC-ajokortti.

3. Nykyisessä koronatilanteessa olisi huomioitava myös työttömäksi jäävien yrittäjien henkinen ja taloudellinen ahdinko sekä tukeminen. Nykyisessä koronatilanteessa tarvitaan paljon lisää velkaneuvoja auttamaan pulaan joutuneita.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Kotkan Kokoomusnaisia tärkeästä aloitteesta taloustaitojen vahvistamiseksi. Taloustaidot ja -tiedot ovat tänä päivänä äärimmäisen keskeisessä asemassa kansalaisten elämässä. Taitoja opitaan sekä koulutusjärjestelmässä mutta myös non-formaalilla oppimisella on keskeinen rooli taloustaitojen vahvistumisessa.

Tuoreen PISA 2018 -tutkimuksen mukaan PISA 2018 Suomalaisoppilaiden talousosaaminen on vahvaa. Tämä indikoi sitä, että nuorten talousosaaminen on vahvistunut erilaisista negatiivista signaaleista huolimatta. Talousosaaminen oli vahvasti yhteydessä lukutaitoon ja matematiikan osaamiseen, mutta sillä oli myös oma muista alueista riippumaton osuutensa.

Valtakunnallisten opetussuunnitelman perusteiden (2014) myötä taloustaitojen asema vahvistui perusopetuksessa. Taloustaidot kuuluvat nykyään laaja-alaisen osaamisen kokonaisuuteen, mikä edellyttää sitä, että talousosaamista voidaan opettaa oppiainerajat ylittäen. Taloustaitojen opetusta on vahvistettu kautta linjan eri koulutusasteilla viime vuosien aikana. Voidaan katsoa, että taloustaitojen opetusta toteutetaan jokaisella kouluasteella. Taloustieto ei ole Suomessa omana oppiaineenaan, mutta PISA-tulosten perusteella voidaan nähdä, että ratkaisu opettaa taloustaitoja eri oppiaineissa, on toiminut hyvin.

Mitä tulee yrittäjien työttömäksi jäämiseen, puoluehallitus yhtyy aloitteessa esitettyyn toiveeseen siitä, että yrittäjien henkisestä ja taloudellisesta ahdingosta huolehditaan. Kokoomuksen tavoitteena on oltava, että nyt väliaikaiseksi säädetty yrittäjien työttömyysturva tulee jatkumaan myös kriisin jälkeen. Yrittäjillä on oltava oikeus riittävään taloudelliseen tukeen ilman että yritystoimintaa on ajettava kokonaisuudessaan alas.

Kansalaisten taloustaitojen vahvistaminen kaikissa ikäryhmissä on tärkeä tavoite. Talouslukutaidon vahvistaminen erityisesti formaalin koulutusjärjestelmän ulkopuolella olevien kansalaisten osalta on oltava päätavoite, jotta voidaan välttää huonosta taloudenpidosta aiheutuvia henkilökohtaisia tragedioita. Puoluehallitus pitää kansallisen taloustaitostrategian laatimista kannattavana asiana.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

144. Turun Kansallisseura: Kasvattajien ja opettajien työnkuvan selkiyttäminen sekä työn vaativuuden huomioiminen tasapuolisesti

Valtakunnallisesti tulee aikaisempaa tarkemmin määritellä sekä varhaiskasvatuksen että perusopetuksen ammattilaisten työnkuvat ja työstä maksettavien korvausten yhteneväisyys. Luokkakokoihin tulee tehdä maksimimitoitus, etenkin kun ryhmässä on tehostetun ja erityisen tuen oppilaita. Heidän määränsä mukaisesti luokanopettajan palkkaukseen tulee liittyä kertoimet. Tällä hetkellä kaikki opetusalan ammattilaiset eivät ole tasa-arvoisessa asemassa työn vaativuuden ja palkkauksen suhteen.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että kasvattajien ja opettajien työnkuvat saadaan selkiytettyä ja työn vaativuus huomioidaan tasapuolisesti.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Turun Kansallisseuraa aloitteesta. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstön toimenkuvia säädellään varhaiskasvatuslaissa (540/2018) sekä perusopetuslaissa (628/1998) sekä asetuksessa opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998). Nämä luovat säädöspohjan sille, minkälaiset vaatimukset ko. alan tehtäviin on lainsäädännöllisesti asetettu.

Varsinaiset sisällölliset toimenkuvat ja niiden määrittely eivät kuulu lainsäätäjän toimivaltaan. Käytännölliset kysymykset liittyen esimerkiksi palkkaukseen ja työn vaatimukseen kuuluvat työmarkkinajärjestöille. Näin ollen ei ole tarkoituksenmukaista, että näihin kysymyksiin puututaan sellaiselta taholta, joka ei ole neuvotteluosapuolena

Kokoomus pitää tärkeänä, että työstä maksetaan reilu korvaus. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ammattilaiset tekevät äärimmäisen tärkeää työtä Suomen tulevaisuuden osaamisen varmistamiseksi. Sopimusyhteiskunnan pelisääntöihin kuuluu kuitenkin se, että neuvotteluosapuolet ratkaisevat työn teon sisällölliset kysymykset eikä lainsäätäjällä puutu tähän sopimusvapauden piiriin kuuluvaan oikeuteen.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hylkäisi aloitteen.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

145. Turun Kansallisseura: Pienluokat lapsen lakiin kirjatuksi oikeudeksi

Sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa lasten väkivaltainen käyttäytyminen niin vertaisiaan kuin aikuisia kohtaan on lisääntynyt huolestuttavasti ja selvästi. Lapsilla tulee olla mahdollisuus vaihtoehtoisin koulutusmuotoihin. Inklusioajatus, jossa kaikki lapset opiskelevat isossa opetusryhmässä erilaisine tuen tarpeineen ei sovi kaikille lapsille, vaan aina on mietittävä, mikä on kunkin lapsen etu. Tukitoimet ja opettajaresurssit tulee olla riittävät isossa opetusryhmässä. Näin valitettavasti asia ei kuitenkaan ole käytännössä. Pienluokkamahdollisuus tulee kirjata selkeästi lakiin lapsen oikeudeksi. Mahdollisuus opiskella enintään 10 oppilaan pienryhmässä erityisluokanopettajan opetuksessa koskee etenkin käyttäytymisen ja tunne-elämän haasteita omaavia lapsia, vaikeimmin kehitysvammaisia sekä autismikirjolla olevia eli vaativan erityisen tuen lapsia.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että lapsen oikeus pienluokkaopetukseen kirjataan selkeästi lakiin.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Turun Kansallisseuraa aloitteesta, jossa ollaan vahvistamassa lapsen oikeutta pienluokkaopetukseen. Pienluokkaopetus on yksi osa oppimisen tuen muotoja, joten on kannatettavaa, että sitä tarkastellaan osana laajempaa tuen uudistamista.

Jokaisella oppilaalla on oltava mahdollisuus riittävään oppimisen tukeen sekä muihin palveluihin. Tämä kuuluu vahvasti sivistyksellisten oikeuksien toteuttamiseen. Inklusioperiaatteen taustalla oleva ajatus on kannatettava, mutta se tarvitsee tuekseen myös eriyttäviä tuen muotoja.

Kokoomus on jo pitkään pitänyt esillä kolmiportaisen tuen toteutumisen ontumista. Lisäksi olemme esittäneet, että jo varhaiskasvatukseen luodaan toimiva varhaisen tuen malli, jotta haasteisiin voidaan puuttua mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Tällä hetkellä haasteena on, että nykyinen tukijärjestelmä ei varmista kaikille lapsille ja nuorille riittävää tukea. Painopistettä tulisi saada siirrettyä yleiseen tukeen, jotta jokaiselle oppilaalle pystytään tarjoamaan oppimisen tuen palveluita. Tällä hetkellä opettajien työaikaa kuluu myös suunnitelmien laadintaan ja päivittämiseen. Pedagogiset asiakirjat ovat tärkeitä, mutta olennaista on, että työpanosta saadaan suunnattua asiakirjoista tuen toteutukseen. Tämä edellyttää tuekseen joustavaa ja toimivaa lainsäädäntöä.

Kolmiportaista tukea on uudistettava ja perusopetuslakia on tältä osin selkiytettävä. Osana kolmiportaisen tuen uudistamista on myös pohdittava, millä tavalla lapsen oikeus pienluokkaopetukseen kirjattaisiin lakiin. Näin ollen puoluehallitus katsoo, että tarvitsemme oppimisen tuen kokonaisuudistuksen, jossa on huomioitava myös oppilaiden oikeus pienryhmämuotoiseen opetukseen.

Puoluehallitus esittää puoluekokoukselle, että se

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta. PÄÄTÖS: RS

146. Turun Kansallisseura: Koulutusseteli kasvatus- ja opetusalan henkilöstön täydennyskoulutusta varten

Varhaiskasvattajilla ja perusopetuksen kasvatus- ja opetushenkilöstöllä, mukaan lukien koulunkäynninohjaajat, tulee olla oikeus päästä työajalla haluamaansa täydennyskoulutukseen, johon he kokevat olevan tarvetta ja joka palvelee heidän arjen työtään. Maksullista täydennyskoulutusta varten jokaisella ammattilaisella olisi käytössään tietyn suuruinen koulutusseteli jokaista lukuvuotta kohden. Kaikilla ammattilaisilla tulee olla myös velvoite osallistua täydennyskoulutukseen. Hyödylliseksi koettu täydennyskoulutus auttaa ammattilaisia oman ammattitaidon ylläpitämisen ja kehittämisen lisäksi myös jaksamaan työssään paremmin.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että koulutusseteli saadaan toteutumaan kasvatus- ja opetushenkilöstön täydennyskoulutusta varten.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Turun Kansallisseuraa koulutusseteliä koskevasta aloitteesta.

Kokoomus pitää kasvatus- ja opetusalan henkilöstön täydennyskoulutusta äärimmäisen tärkeänä. Kokoomuslaisen opetusministerin johdolla käynnistettiin viime vaalikaudella opettajankoulutusfoorumi, jonka tavoitteena oli luoda ja vahvistaa suuntaviivat opettajien perus- ja täydennyskoulutuksen kehittämiseksi.

Tällä hetkellä opetus- ja kasvatusalalla ei ole samanlaista täydennyskoulutusvelvollisuutta kuin sosiaali- ja terveysalalla. Käytännössä maailman muutosvauhti on kuitenkin niin nopea, että myös opetus- ja kasvatusalalla ammattilaisilla tulisi olla mahdollisuus osallistua täydennyskoulutukseen ja päivittää omaa osaamistaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimesta valmistellaan tällä hetkellä jatkuvan oppimisen uudistusta, joka koskettaa koko yhteiskuntaa. Uudistustyön tueksi on asetettu myös parlamentaarinen ryhmä, jonka tavoitteena on varmistaa, että uudistuksella on mahdollisimman laaja parlamentaarinen hyväksyntä.

Kokoomus on jo aiemmin esittänyt tulevaisuussopimuksen laatimista valtion, työnantajien ja koulutuksen järjestäjien kesken. Tulevaisuussopimuksessa sovittaisiin niistä periaatteista, joilla oikeus jatkuvaan oppimiseen varmistetaan jokaiselle työntekijälle alasta riippumatta.

Osana jatkuvan oppimisen uudistustyötä koulutusseteliä voidaan pitää erittäin hyvänä työkalupakkiin kuuluvana ehdotuksena. Kuitenkin tässä vaiheessa on tärkeää, että uudistus toteutetaan kokonaisvaltaisesti huomioiden erilaiset tavat toteuttaa täydennyskoulutusta. On järkevää, että tätä ehdotusta viedään eteenpäin uudistuksen valmistelussa, jotta setelimallia voitaisiin hyödyntää myös muilla kuin kasvatuksen ja koulutuksen toimialoilla.

Puoluehallitus esittää puoluekokoukselle, että se

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

147. Kokoomuksen Naisten Liitto: Jokaiselle koululaiselle oma tukihenkilö

Hallitusohjelmakirjaus oppivelvollisuusiän nostosta 18-vuoteen etenee. Hallituksen tavoitteena on taata jokaiselle nuorelle toisen asteen koulutus.

Myös Kokoomus on pitänyt esillä tavoitteen tärkeyttä. Hallituksen sinänsä hyvän tavoitteen saavuttamiseksi lapsiin ja nuoriin pitää kuitenkin panostaa jo aikaisemmassa vaiheessa. Oppivelvollisuuden laajentaminen ei ratkaise niitä ongelmia, joiden vuoksi nuori on vaarassa jäädä vaille toisen asteen tutkintoa.

Joka vuosi jopa 6000 nuorta päättää peruskoulun ilman riittäviä kirjallisia ja matemaattisia valmiuksia. Tuhannet nuoret ovat joka vuosi vaarassa jäädä yhteiskunnasta syrjään. Tähän ongelmaan on tartuttava oppilaskohtaisesti.

Pudotusvaarassa oleville lapsille ja nuorille on kohdennettava erityistä tukea varhaisessa vaiheessa.

Oppivelvollisuusiän noston sijaan tarvitaan laadukasta perusopetusta ja riittäviä tukitoimia, jotta nuori saavuttaa tarvittavat tiedot ja taidot toiselle asteelle siirtymiseksi. Riittävä ohjaus, opiskelijahuolto ja mielenterveyspalvelut vastaavat keskeyttäjäien tarpeeseen oppivelvollisuusiän nostoa paremmin.

Yksilökohtaista tukea sitä tarvitseville voitaisiin antaa koulun henkilökuntaan kuuluvan tukihenkilön avulla.

Tukihenkilön tehtävänä olisi riittävän varhaisessa vaiheessa arvioida koululaisen tuen tarve moniammatillisesti ja hallintorakenteet ylittävästi. Tukihenkilö olisi oppilaan tuki kokonaisvaltaisesti hänen mahdollisissa opintososiaalisissa tai muissa tarpeissa yhteistyössä perheen, oppilasterveydenhuollon ja nuorisotoimen kanssa.

Mahdollisuuksien tasa-arvoon eli keskeiseen koulutuksen arvoon päästään perusteisiin puuttamalla ja niitä vahvistamalla oikea-aikaisesti.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään jokaisen 9-luokkalaisen pääsyä jatko-opintoihin toiselle asteelle luomalla riittävät tukirakenteet tarpeeksi varhaisessa vaiheessa.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Kokoomuksen Naisten liittoa tärkeästä aloitteesta. Puoluehallitus pitää ehdottoman tärkeänä, että jokainen nuori saa riittävät tukipalvelut niin koulutuksen aikana kuin nivelvaiheissa.

Puoluehallitus yhtyy aloitteessa esitettyyn kansaan siitä, että oppivelvollisuusiän nostamisen sijaan meidän on vahvistettava perusopetusta, jotta jokainen nuori saa riittävät tiedot ja taidot toisella asteella opiskeluun. On ehdottoman tärkeää, että jokainen nuori suorittaa vähintään toisen asteen tutkinnon.

Kokoomus on jo pitkään pitänyt esillä kolmiportaisen tuen uudistamista, oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistamista sekä jälkiohjausveloitteen luomista perusopetukseen. Näillä toimenpiteillä voidaan vastata aloitteessakin esitettyihin tavoitteisiin. Kokoomus on myös kannattanut terapiatakuun toteuttamista, jotta jokaisella olisi mahdollisuus riittäviin ja oikea-aikaisiin mielenterveyspalveluihin.

Mahdollisuuksien tasa-arvo on koulutusjärjestelmämme kulmakivi. Tämä edellyttää, että puutumme oppimisen haasteisiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Peruskoulua on vahvistettava ja rakenteita uudistettava.

Jo tällä hetkellä suurin osa lapsista ja nuorista jatkaa opiskelemaan toiselle asteelle. Haasteena on kuitenkin koulutuksen keskeyttäminen erityisesti ammatillisessa koulutuksessa. Opinto-ohjaukseen on panostettava, jotta väärä alanvalinta ei koidu koko koulutuksen keskeyttämiseen vaan opiskelijoiden on mahdollista myös joustavasti vaihtaa koulutusohjelmaa.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

148. Kokoomuksen Naisten Liitto: Liikunnan tärkeys ja ennaltaehkäisevän toiminnan järjestämisen vastuutahot seuraavaan sote-lakiin

Liikunnan vaikutus ihmisten toimintakykyyn on merkittävä. Suuri osa liikkumattomista tai vähän liikkuvista henkilöistä kuuluu sosiaali- ja terveyspalveluiden piiriin. On yhteiskunnallisesti tärkeää, että kaikkia kannustetaan liikkumaan.

Liikunnalliseen elämäntapaan kannustamisen tulee kuulua osaksi ihmisen jokaista elämänvaihetta aina neuvolasta ja päiväkodista, opiskelijoiden ja työterveyshuollon kautta ikäihmisten palvelutoimintaan.

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökunta tarvitsee tukea ja neuvoa puuttuakseen riittävän ajoissa ja riittävällä vakavuudella ihmisten liikuntatottumuksiin. Erityisesti neuvola ja opiskelijaterveyshuolto tarvitsevat uskallusta nostaa liikunnan välttämättömyys esille perhekohtaisissa keskusteluissa.

Sote-alan ammattilaisten koulutuksessa liikunnan roolia terveyttä edistävänä tekijänä on lisättävä. Koulutuksessa tulee vahvistaa liikunnan käyttöä hoitomuotona ja kuntoutuksessa.

Varhaiskasvatuksen ja opetushenkilöstön koulutuksessa liikunnan roolia jaksamisen, keskittymisen ja oppimista edesauttavana tekijänä on lisättävä.

Liikunnan tärkeyden ja merkityksen lisäksi tulevassa sote-laissa on tultava esille selkeästi myös se, mikä tai mitkä tahot ovat vastuussa sen järjestämisestä.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Kokoomus puolueena varmistaa, että liikunnan tärkeys ja siihen liittyvän ennaltaehkäisevän toiminnan järjestämisen vastuutahot tulee kirjattua seuraavaan sote-lakiin.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus yhtyy aloitteessa esitettyyn tavoitteeseen liikunnan merkityksestä ihmisten toimintakykyyn.

Vain viidennes suomalaisista liikkuu terveytensä kannalta riittävästi. Liikkumattomuus lisää merkittävästi riskiä sairastua elintapasairauksiin ja johtaa jopa ennenaikaisiin kuolemiin. Liikkumattomuus aiheuttaa lisäksi vuosittain yli kolmen miljardin euron kustannukset yhteiskunnalle. Liian vähäinen liikkuminen on yksi keskeisistä ratkaistavista haasteista.

Suurin osa liikuntatottumuksista muodostuu jo varhaislapsuudessa. Tämän vuoksi on tärkeää, että kannustamme lapsia ja nuoria kaikin tavoin liikkumaan. Kokoomus on ollut määrätietoisesti edistämässä Liikkuva koulu -toimintamallin laajentamista aina varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle ja korkeakoulutukseen. Hyvät toimintamallit on levitettävä koko maahan.

Liikunnan vaikutus ihmisten toimintakykyyn on merkittävä. Sosiaali- ja terveystieteiden piirissä on iso osa niistä, jotka liikkuvat vähiten. Meidän on kannustettava kaikkia liikkumaan. Tarvitsemme enemmän tietoa, neuvontaa ja tukea esimerkiksi jo neuvolapalveluihin.

Sote-alan ammattilaisten koulutuksessa liikunnan roolia terveyttä edistävänä tekijänä on lisättävä. Lisäksi liikunnan käyttöä hoitomuotona ja kuntoutuksessa on vahvistettava.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

149. Kokoomuksen Naisten Liitto: Tasavertaista urheilupaikkarakentamista

Monella suomalaisella lapsella ei ole mahdollisuutta harrastaa korkeiden kustannusten vuoksi. Sopivien liikuntatilojen vähäisyys useilla paikkakunnilla aiheuttaa ongelmia niin liikunnan aktiivi- ja kilpaharrastajille kuin

arkiliikkuville ja koululaisillekin. Samaan aikaan liikunnasta saatujen hyötyjen merkitys on kiistaton ja yhä useampaa pitäisi kannustaa liikkumaan enemmän.

Suomalaista liikunta- ja urheilupaikkarakentamista ja peruskorjausta tulee tukea laaja-alaisesti valtion ja kuntien taholta, jotta seuratoiminnan harrastamiseen liittyvät maksut eivät kasvaisi nykyisestään. Uudistus- ja peruskorjaustyössä tulee huomioida vahvasti sekä arkiliikunnan ja koululiikunnan paikat että harraste- ja huippu-urheilun harjoittelu- ja suorituspaikat.

Tukemisen tulee olla tasavertaista eri urheiluharrastusten välillä, sillä harvalla lajilla on mahdollisuus rakentaa yksityisellä rahalla olosuhteita harrastajilleen. Lisäksi tulee huomioida lajien tasavertainen tukeminen sukupuolinäkökulmasta. Tutkimusten mukaan julkinen liikuntapaikkarakentaminen keskittyy tällä hetkellä erityisesti miesten keskuudessa suosittuihin lajeihin.

Valtion tukia tulee hyödyntää nykyistä tehokkaammin ja niihin tulee mahdollistaa monipuolisia rahoitusmalleja. Tilojen tulee olla käytettävyydeltään monimuotoisia, jotta mahdollisimman moni laji hyötyy olosuhteista. Tilojen suunnittelussa tulee huomioida monipuolisesti eri lajien harrastajia, jotta lopputuloksena syntyy käytettävyydeltään paras mahdollinen tilaratkaisu. Urheilupaikkarakentamisessa tulee huomioida myös maantieteellinen ja väestömäärään suhteutettu tarjonta siten, että tarjonta vastaa kysyntää.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa Kansallista Kokoomusta varmistamaan, että julkisessa urheilupaikkarakentamisessa otetaan paremmin huomioon sukupuolivaikutukset sekä liikunta- ja urheilutilojen tehokas hyödyntäminen ja monipuolinen tarjonta.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 150 lopussa.

Päätös: Puoluevaltuusto hyväksyi aloitteen.

150. Lapin Kokoomusnaiset: Tukea tasapuolisesti tyttöjen/naisten ja poikien/miesten liikuntaharrastuksiin

Tasa-arvo tulisi nähdä yhtäläisten mahdollisuuksien ja resurssien tarjoamisena sekä tasa-arvoisena kohteluna, asenteina ja käytännön tekoina.

Julkisten liikuntapaikkojen rakentaminen palvelee enemmän poikien/miesten liikuntalajeja ja jättää tyttöjen/naisten liikuntamuodot ilman vastaavia avustuksia. Esimerkkinä tyttöjen/naisten suosimasta lajista on kuntosali- ja ryhmäliikunta ja se on yleisesti yksityistä palvelun tarjontaa. Pojat/miehet käyttävät puolestaan enemmän kunnallisia halleja joukkuepeliharrastuksissaan.

Myös liikuntavuorojen ajoissa voi ilmetä eriarvoisuutta. Julkisesti ylläpidetyissä hallivuoroissa suositaan enemmän kilpailuliikuntaa kuin harrasteliikuntaa. Näin ollen harrastepuolelle saattaa jäädä ns. epäedullisia vuorokaudenaikoja, jotka lisäävät juuri tyttöjen/naisten kokemaa turvattomuutta harrastuksiin kulkiessaan.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa Kansallista Kokoomusta, puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään kaikkien nuorten ja aikuisten liikuntaharrastusmahdollisuutta tasavertaisesti sukupuolesta riippumatta huomioimalla samalla eri harrastajaryhmien mieltymykset ja turvallisuus.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Kokoomuksen Naisten Liittoa sekä Tornion Kokoomusnaisia aloitteista koskien liikunnan ja urheilun tasa-arvon edistämistä.

Suomi on Euroopan kärkimaita liikunnan ja urheilun tasa-arvotyössä. Vuonna 2019 julkaistiin *All in – Towards gender balance in sport*-tutkimus, jossa selvitettiin tasa-arvotietoa 18 eurooppalaisessa maassa. Tutkimuksesta kävi ilmi muun muassa se, että tasa-arvotyö on huomioitu suurimman osan lajiliittojen toiminnassa.

Liikuntalaki (390/2015) edellyttää, että valtionavustusta saavan liikuntaa edistävän järjestön valtionapukelpoisuuden arviointiin vaikuttaa, miten järjestö edistää yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Liikuntapaikkarakentamiseen liittyen ei ole olemassa erityistä normitusta laissa. Käytännössä kyse on ennen kaikkea siitä, millaisia liikuntapaikkahankkeita kunnat, kuntayhtymät tai muut toimijat vuosittain hakevat.

Puoluehallitus katsoo, että tasa-arvon edistämiseksi töitä on vielä tehtävä. On ensiarvoisen tärkeää, että hankkeiden sukupuolivaikutuksia tarkastellaan, jotta voidaan tarjota tasapuolisesti mahdollisuuksia jokaiselle harrastaa sukupuolesta riippumatta. On tärkeää, että jokaisella on mahdollisuus harrastaa mielekästä urheilua ja liikuntaa.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteet 149 ja 150.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

151. Kokoomuksen Naisten Liitto: Urheiluseurojen vapaaehtoistyön merkityksen esille tuominen

Seuratoiminnalla on merkittävä rooli hyvinvoinnin edistäjänä, yhteisöllisyyden lisääjänä sekä se luo vahvan pohjan liikunnan yhteiskunnalliselle merkitykselle.

Liikunta- ja urheiluseuratoiminta on vuosikymmenien saatossa muuttunut. Mukaan toimintaan on astunut ammattimaistuminen, eriytyminen ja kustannustason nousu. Vapaaehtoistoiminnassa koetaan haasteita, sillä suuntana seuroissa on ollut vapaaehtoisten rinnalle palkatut työntekijät.

Taloudellisen kustannusmäärän maltillinen taso ja sitä kautta yhä useamman suomalaisen mahdollisuus harrastaa liikuntaa vaatisivat kuitenkin harrastustoiminnan tueksi vapaaehtoisia. Samalla vapaaehtoistoiminta tarjoaa monille nuorille ensimmäisen työkokemuksen ja mahdollisuuden oppia vastuunkantoa.

Jotta vapaaehtoistoiminta koettaisiin mielekkääksi, tulisi sen merkitystä korostaa myös julkisessa keskustelussa. Työn tärkeys ja merkityksellisyys sekä niiden yleinen tunnustaminen ovat monille suuri motivaation lähde.

Vapaaehtoistyön mielekkyyteen liittyy usein myös tunne yhteisöllisyydestä. Meillä kaikki pelaa -tyyppiset kampanjat tai toimintamallit ovat omiaan tuomaan esille seurojen tärkeyttä yhteisöllisyyden ja osallisuuden luojina yhteiskunnassa. Urheiluseurojen toiminnan ja tulevaisuuden toiminnan kannalta onkin keskeistä se, miten hyvin ne onnistuvat saamaan aktiivisia vapaaehtoistyöntekijöitä joukkoonsa.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa Kansallista Kokoomusta tuomaan julkisessa keskustelussa esille vapaaehtoistyön merkitystä ja edistämään vapaaehtoistyöhön perustuvaa harrastustoimintaa.

Puoluehallitus:

Kokoomuksen Naisten Liitto kiinnittää aloitteessaan erittäin tärkeään asiaan huomiota.

Suomessa liikunnan vapaaehtoistyötä tekevien osuus väestöstä on yhteensä 20,5 prosenttia, mikä tarkoittaa noin 845 000 vapaaehtoista. Verrattuna aiempiin Kansallisiin liikuntatutkimuksiin voidaan huomata, että vapaaehtoisten määrä on kasvanut (Aikuisväestön liikunnan harrastaminen, vapaaehtoistyö ja osallistuminen 2018, KIHU 2019).

Vapaaehtoistyön merkitys harrastustoiminnalle on suuri. On tärkeää, että yhteiskunta voi tukea ja kannustaa henkilöitä osallistumaan vapaaehtoisvoimin esimerkiksi seuratoimintaan. Tämä olisi hyödyllistä myös nonformaalin oppimisen näkökulmasta ja myös koulutusjärjestelmämme tulisivat tukea sitä, että vapaaehtoistoiminnasta saatua osaamista pystyttäisiin nykyistä yhdenmukaisemmin tunnistamaan ja tunnistamaan osaksi opintoja.

Puoluehallitus pitää erittäin arvokkaana jokaisen vapaaehtoisen panosta kansalaisyhteiskunnan toimintaan. Tätä työtä on tehtävä entistä jäntevämmin näkyväksi ja nostettava sen merkitys julkiseen keskusteluun.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

152. Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret: Persentiilit näkyville ylioppilastodistukseen!

Korkeakoulupolitiikan viimeaikainen tendenssi on ollut sellainen, että entistä enemmän ihmisiä otetaan suoraan ylioppilastodistuksen. Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret ei pidä tätä täysin ongelmattomana, mutta jos todistusvalinnassa pysytään, niin sen tulisi olla teknisesti mahdollisimman reilu ja satunnaisuuden merkitys minimoitava.

Tällä hetkellä arvosanaloukkia on seitsemän (improbaturista laudaturiin). Eximian saa aineen kirjoittajista se osuus joka on kaikkien aineiden standardoidulla keskiarvolla (SYK) 80-95% parhaiden kirjoittajien joukossa. Magna cum laude approbaturin saa olemalla 60-80% parhaiden joukossa. Ongelmana nykyisessä järjestelmässä on se, että se ei erottele sitä, että saiko henkilö 61. persentiiliin magnan vai 79. persentiiliin magnan. Jos kyseessä olisi vaikkapa äidinkielen ylioppilaskoe ja henkilö hakisi kauppatieteelliseen, niin tästä saisi pisteitä 22 todistusvalintaan nykyisen mallin mukaan. Jos kokelas pääsisikin 80. persentiiliin, niin hän saisi eximian ja

samalla 27,5 pistettä todistusvalintaan. Tässä on selkeä diskretisoinnin ongelma. Tosiasiassa 79. ja 80. persentiilillä ei suurtakaan eroa, mutta silti niistä saa hyvin eri verran pisteitä. Noin pieni ero johtuu satunnaisvaihtelusta, johon kokelas ei oikeastaan itse voi edes vaikuttaa. Arvosteluasteikkoa selkeästi on muutettava paremmaksi.

Tämän takia Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret esittävää, että ylioppilastodistuksessa lukisi suorituksen yhteydessä SYK-lukuun perustuva persentiili.

Esimerkiksi "Yhteiskuntaopissa, Laudatur, 96. percentile". Latinankielinen arvosana tulee säilyttää pitkien perinteiden takia, vaikka sen merkitys väheneekin.

Tämän johdosta todistusvalinnan pisteytyksestä tulisi tehdä jatkuva funktio, jossa ei nykyisenkaltaisia yhtäkkisiä jyrkkiä hyppyjä pisteytyksessä tapahtuisi.

Edellä mainitun perusteella Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen Kokoomuksen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään persentiilien lisäystä ylioppilastodistukseen ja näiden hyödyntämistä todistusvalinnan pisteytyksessä.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Varsinais-Suomen Kokoomusnuoria mietitystä ja hyvin argumentoidusta aloitteesta. Opiskelijavalinnat on toteutettava menetelmillä, jotka mahdollisimman hyvin ja sujuvasti ohjaavat oikeat ihmiset oikeisiin paikkoihin opintoihin.

Aloitteen tekijöiden korostama näkökulma on, että nykyisten ylioppilasarvosanojen välille muodostuu niiden tuottamissa opiskelijavalinnan pistemäärissä liian jyrkkiä portaita, joiden rajalla saattaa muodostua osin satunnaisuuteen perustuvia epäoikeudenmukaisia tilanteita.

Toisaalta voidaan katsoa, että jos laskentamalli korkeakoulujen pisteytyksessä olisi jatkuva funktio, se tarkoittaisi, että verraten pienellä vaivalla voisi aina tavoitella korkeampia persentilejä, mikä saattaisi olla omiaan lisäämään "varmuuden vuoksi" kokeiden uusimiskertoja. Vaikka todistusvalintojen painoarvo onkin kasvanut merkittävästi, korkeakouluopintoihin on jatkossakin olemassa myös muita sisäänpääsytapoja. Valintakokeita on edelleen käytössä, ja myös esimerkiksi avoimen yliopiston väylä voi olla monissa tapauksissa harkitsemisen arvoinen vaihtoehto.

Puoluehallitus kiinnittää huomiota myös siihen, että ylioppilastutkintoa on vasta viime kaudella kokonaisuutena uudistettu kokoomuslaisen opetusministeri Sanni Grahn-Laasosen johdolla. Tutkinnon rakennetta muutettiin siten, että kokelaan on suoritettava viisi koetta, joihin sisältyy äidinkielessä ja kirjallisuudessa järjestettävä koe sekä kokelaan valinnan mukaan vähintään kolme koetta ryhmästä, johon kuuluvat matematiikan, toisen kotimaisen kielen, vieraan kielen ja reaaliaineen koe. Kokelas päättää itse, minkä viidennen kokeen suorittaa, esimerkiksi toisen reaaliaineen kokeen tai vieraan kielen. Tutkinnosta muodostettiin näin tasapainoisempi kokonaisuus, jolla mitataan nykyistä paremmin lukion opintojen omaksumista.

Puoluehallitus katsoo lisäksi, että todistusvalinnastakin on tarpeen kerätä kokemuksia kunnollista jälkikäteistä vaikutusten arviointia varten, jotta mahdollisista muutostarpeista voitaisiin tehdä kunnolliseen tietoon perustuva analyysi. Tämän näkökulman painoarvoa vahvistaa se seikka, että kuluvan vuoden kevät on ollut erittäin poikkeuksellinen myös opiskelijavalintojen kannalta, eikä se siksi välttämättä ole täysin vertailukelpoinen tulevien vuosien kanssa. On mahdollista, että ylioppilastutkintotodistukseen todetaan jossakin vaiheessa tulevaisuudessa liittyvän kehittämistarpeita, mutta tällaisen arvion perustaksi on joka tapauksessa hyvä saada riittävä määrä vastikään uudistettua nykymallia koskevaa seurantatietoa.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

153. Karakallio-Kilon kokoomus: Pakkojäsenyys pois yliopistolaista

Ylioppilaskunnat ovat menettäneet otteensa tärkeimmistä tehtävistään eli opintososiaalisten etuuksien ajamisesta ja parantamisesta yhteiskunnassa. Tilalle on tullut vihreän puolueen nousukkaiden hautomot. Useat ylioppilaskunnat ja SYL ovat julistautuneet feministisiksi, mikä on omiaan loukkaamaan jäsenten oikeutta esimerkiksi miesaktivismiin yliopistojen sukupuolisen vähemmistön etujen ajamisessa.

Ylioppilaskuntien poliittisessa vaikeuttamisessa korostuvat sellaiset seikat, ettei niihin sitoutumista ja veronluonteisen jäsenmaksun maksamista voida enää kohtuudella kaikilta edellyttää. Järjestäytymisvapauden nimissä yliopiston tulee myöntää opiskelijakortti tai vastaava läsnäolotodistus viran puolesta, jolla opiskelija saa tärkeimmät opintososiaaliset etuudet käyttöönsä. Jos ylioppilaskunnalla on näiden lisäksi joitain omia jäsenetujaan, niin ne koskevat tietenkin vain omia jäseniä.

Edellä olevan perusteella Karakallion-Kilon kokoomus esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa kokoomuksen eduskuntaryhmää olemaan aloitteellinen ja toimimaan sen puolesta, että Yliopistolain 46§ mukainen velvoittava jäsenyys ylioppilaskunnassa kumotaan.

Puoluehallitus:

Karakallion-Kilon Kokoomus muistuttaa sinänsä pienestä mutta periaatteellisilta ulottuvuuksiltaan merkittävästä asiasta, joka kytkeytyy erääseen vapaan yhteiskuntajärjestyksen keskeiseen periaatteeseen eli yhdistymis- ja järjestäytymisvapauteen.

Yliopisto-opiskelijat on veloitettu koko suomalaisen yliopistohistorian ajan kuulumaan pakollisesti joko ylioppilaskuntaan tai osakuntaan, jossakin välissä jopa molempiin. Pakollinen jäsenyys osakunnissa poistettiin lailla 1937. Ylioppilaskuntaan kuulumisen puolestaan on säilynyt pakollisena. Kaikki yliopiston alemmaa tai ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat kuuluvat tällä hetkellä yliopistolain nojalla ylioppilaskuntiin. Ylioppilaskunnissa on siis pakkojäsenyys.

Ylioppilaskunta ei asemansa puolesta ole yksityisoikeudellinen normaali yhdistys vaan julkisoikeudellinen yhteisö, jonka jäsenenä voi olla vain yliopiston opiskelija. Ylioppilaskunnilla on tiettyjä lakisääteisiä tehtäviä osana yliopiston hallintoa, ja hoitaessaan osaa näistä tehtävistä ylioppilaskunta käyttää julkista valtaa. Merkittävimpänä tehtävänä on pidetty yliopisto-opiskelijoiden terveydenhuoltoa, jonka järjestää Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiö YTHS.

Perustuslakivaliokunta on arvioinut ylioppilaskuntien jäsenyysvelvoitetta yliopistolain uudistuksen yhteydessä. Arvioidessaan ylioppilaskunnan jäsenyyttä koskevaa sääntelyä valiokunta kiinnitti huomiota siihen, että laissa ehdotetaan säädettäväksi erityiset tehtävät, joita ylioppilaskunta hoitaa suhteessa yliopiston hallintoon sekä opintososiaalisista etuuksista päättäviin ja opiskelijan perusterveydenhuollosta vastaaviin tahoihin nähden. Valiokunnan mielestä tämän kaltaiset tehtävät muodostivat riittävän perusteen ylioppilaskunnan pakolliselle jäsenyydelle (PeVL 11/2009 vp). Aiemmassa käsittelyssään perustuslakivaliokunta on perustuslain yhdistymisvapauslainsäädännön esitöihin viitaten arvioinut ylioppilaskunnan velvoittavan jäsenyyden olevan sinänsä hyväksyttävissä perustuslain kannalta etenkin, kun ylioppilaskuntaa oli vanhastaan pidettävä osana autonomista yliopistoa ja koska sillä oli merkittävä osuus yliopiston hallinnossa. (PeVL 3/1997 vp).

Perustuslakivaliokunta ei hyväksynyt vuonna 2014 ammattikorkeakoululakia säädettäessä jäsenyysvelvoitetta ammattikorkeakoulujen opiskelijakunnille. Se katsoi velvoittavan jäsenyyden olevan ammattikorkeakoulujen tapauksessa ristiriidassa perustuslaissa turvattun yhdistymisvapauden kanssa. Kuitenkin perustuslakivaliokunnan mukaan perustuslain yhdistymisvapautta koskeva säännös ei sen esitöiden mukaan (HE 309/1993 vp) ehdottomasti estä perustamasta lainsäädäntöteitse julkisoikeudellisia yhdistyksiä julkista tehtävää varten eikä säätämästä lailla jäsenyydestä tällaisessa yhdistyksessä. Tähän tulisi kuitenkin suhtautua pidättyväisesti.

Vuoden 2014 perustuslakivaliokunnan asiantuntijakuulemisessa osa asiantuntijoista esitti, että myös ylioppilaskuntien pakollista jäsenyyttä tulisi arvioida uudelleen. Kyseistä vaatimusta on perusteltu sekä yhdistymisvapausperusteilla että ylioppilaskuntien irrottautumisella perinteisestä tehtäväkentästään. Vastaavasti korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuoltolakia koskeneessa lausunnossaan (PeVL 33/2018 vp) Perustuslakivaliokunta totesi: "Nyt ehdotetulla sääntelyllä on vaikutuksia niihin ylioppilaskunnan erityisiin tehtäviin, joita perustuslakivaliokunta on pitänyt riittävänä perusteena ylioppilaskunnan pakkojäsenyydelle (ks. yliopistolain 46 §). Siten sääntelyllä voi olla merkitystä arvioitaessa pakkojäsenyyttä valtiosääntöoikeudellisesti" ja suositti, että valtioneuvosto tekee selvitystyön sen arvioimiseksi, onko ylioppilaskunnan pakkojäsenyydelle enää esitettävissä hyväksyttäviä ja oikeasuhtaisia perusteita perustuslain 13 §:n 2 momentissa turvattun yhdistymisvapauden kannalta, sekä tarvittaessa ryhtyä lainsäädäntötoimiin sääntelyn muuttamiseksi.

Kokoomuksen puoluekokouksessa 2016 hyväksytyissä aloitteissa linjattiin, että ylioppilaskuntien asemaa tulee uudistaa siten, että niiden jäsenyys olisi vapaaehtoista perustuslain turvaaman yhdistymisvapauden nimissä. Aloitteissa esitettiin myös, että ylioppilaskuntien jäsenmaksujen tulisi olla vapaaehtoisia ja että ylioppilaskunnat keräisivät erillistä terveydenhoitomaksua opiskeluterveydenhuollon järjestämiseksi. Puoluehallitus katsoo aiemman linjan mukaisesti, että vanhan yliopistolain säätämisen aikaista tilannetta vastaavia perusteluita ylioppilaskuntien pakkojäsenyydelle ei enää ole. Nykyinen hallitus on luvannut toteuttaa Perustuslakivaliokunnan edellyttämän selvityksen, ja uudistamalla kantansa puoluehallitus kannustaa sitä toimimaan rivakasti.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

154. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Opiskelijoiden tulorajat nostettava Suomessa muiden pohjoismaiden tasolle

Opiskelijoiden tulorajat laahaavat Suomessa pahasti jäljessä yleiseen pohjoismaiseen tasoon nähden. Vuonna 2017 yleispohjoismainen vuositulorajojen taso oli noin 17 000–20 000 euroa, kun taas suomalaisen opiskelijan vuosituloraja normaalille yhdeksälle opintotukivuokaudelle on vuonna 2020 12 498 euroa. Palkansaajien tutkimuslaitoksen tekemästä tutkimuksesta käy ilmi, että opiskelijoiden vuositulorajojen korottamisella noin 18 000 euroon päästäisiin hyviin tuloksiin sekä yksilön että valtion talouden kannalta. Sitä enempiä tienaa vain harva opiskelija, eikä paljon tienaavan ole perusteltuakaan saada opintotukea.

Tulorajojen korottaminen mahdollistaisi monille opiskelijoille nykyistä suurempien lisätulojen hankkimisen opintojen ohessa, sillä se kartuttaisi opiskelijan lompakkoa kuukaudessa noin 600 eurolla. Tarkoituksenmukaista ei ole kurittaa ahkeria opiskelijoita, jotka käyvät palkkatöissä opiskeluiden ohessa. Tämä olisi myös valtiolle mieluinen teko; valtion kassaan kertyisi uudistuksen ansiosta verotuloja lisää 5,9 miljoonaa euroa.

Lähes jokaisella alalla työnantajat odottavat vastavalmistuneilta oman alan työkokemusta. Nykyinen järjestelmä ei kuitenkaan kannusta opiskelijoita lähtemään työelämään opintojen ohessa, vaan päinvastoin rankaisee ahkeria opiskelijoita työnteosta. Korkeakouluopiskelu nojaa pitkälti opiskelijan omien harteiden päällä, eikä opiskelijoiden harmaita hiuksia tule lisätä liian ahtailla tulorajoilla. Tulorajoja tulee nimittäin jokaisen opiskelijan vahtia tarkoin, mikäli haluaa olla mukana työelämässä opintojensa ohessa; tukien takaisinperinnässä tukien päälle opiskelijan on maksettava 7.5 prosenttia korkoa. Opiskelijan on haastavaa myös arvioida etukäteen tarkat tulonsa. Nykyisin työ ja opiskelu ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa keskenään. On aika päivittää opiskelijan tulorajat vastaamaan tätä todellisuutta.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään opiskelijoiden tulorajojen nostamista muiden Pohjoismaiden kanssa samalle tasolle.

Puoluehallitus:

Kokoomusopiskelijat kiinnittää aloitteessaan huomiota erittäin tärkeään asiaan. Opiskelijoiden sosiaaliturvaa on kehitettävä suuntaan, joka kannustaa ahkeruuteen.

Puoluehallitus muistuttaa kuitenkin, että opintotuen tavoitteena on ensisijaisesti tarjota jokaiselle nuorelle mahdollisuus opiskella täysipäiväisesti ilman, että opiskelijan on samaan aikaan hankittava lisätuloja käymällä toissa. On kuitenkin niin, että järjestelmään ei saa syntyä turhia kannustinloukkuja, jotka esimerkiksi ilmenevät takaisinperinnän pelkona vastaanotettaessa kesätöitä tai muita osa-aikaisia töitä.

Viime vaalikaudella opintotukea uudistettiin. Uudistuksen myötä takaisinperinnän korko laskettiin kokoomuslaisen opetusministerin johdolla 15 prosentista 7,5 prosenttiin.

Kokoomus esitti vaihtoehtobudjetissaan vuodelle 2020, että opiskelijoiden arkea helpotetaan nostamalla nykyisiä opintotuen tuloarvoja 50 prosentilla. Tällöin yhdeksän kuukauden ajan opintotukea nostavan opiskelijan vuosituloarvo kasvaisi 6000 eurolla 18 000 euroon. Opintotukijärjestelmän nykyiset tuloarvot haittaavat opiskelijaa hankkimasta lisätuloa. Liasta ahkeruudesta sakotetaan nopeasti.

Kela on perinyt opintotukea takaisin tänä vuonna lähes 40 000 opiskelijalta tuloarvojen vuoksi. Palkansaajien tutkimuslaitoksen raportin mukaan tuloarvojen 50 prosentin nosto lisäisi julkisyhteisöjen nettotuloja arviolta noin 6 miljoonaa euroa vuodessa.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

155. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Koulutusjärjestelmä täytyy uudistaa tukemaan jatkuvaa oppimista

Koulutusjärjestelmämme on yksi maailman parhaista ja samalla yksi kaikista kalliimmista. On Suomelle elintärkeää, että pidämme huolta koulutusjärjestelmämme laadusta ja siitä, että merkittävillä rahallisilla panostuksilla saadaan vastinetta. Koulutusjärjestelmämme täytyy kehittää vastaamaan tulevaisuuden työelämän murroksen tuomia haasteita. Työurien sirpaloituessa ja yhteiskunnallisen muutosvauhdin kiihtyessä tarvitsemme koulutusjärjestelmän, joka mahdollistaa osaamisen hankkimisen ja päivittämisen joustavasti tarpeen mukaan. Koulutusjärjestelmän uudistamista tukemaan jatkuvaa oppimista valmistellaan istuvan hallituksen toimesta opetusministeriössä, mutta tämä uudistustyö ei vastaa kaikkiin kehitystarpeisiin, joita suomalaisessa koulutuskentässä on.

OECD julkaisi helmikuussa 2020 Suomea koskevan raportin jatkuvasta oppimisesta ja työelämästä. Raportin mukaan Suomen koulutusjärjestelmää tulisi uudistaa tukemaan paremmin jatkuvaa oppimista työelämän tarpeisiin. Raportissa esitellään Suomen koulutusjärjestelmän haasteita ja tarjotaan ratkaisuja jatkuvan oppimisen sisällyttämiseen koulutusjärjestelmään. Haasteet liittyvät osaltaan ylikouluttautumiseen. Usein lisäkoulutusta varten päädytään suorittamaan kokonainen uusi tutkinto, vaikka huomattavasti pienemmät kokonaisuudet vastaisivat yksilön ja työelämän tarpeisiin paremmin. Tilanne ei ole kustannustehokas ja vie myös opiskelupaikan sellaiselta yksilöltä, jolla ei vielä ole ensimmäistäkään korkeakoulututkintoa. Lisäkoulutukseen hakeutuminen on myös erittäin eriytynyttä aiemman koulutustason perusteella; Valmiiksi korkeasti kouluttautuneet hankkivat hankasti lisäkoulutusta, kun taas matalasti kouluttautuneet jättäytyvät jatkokoulutuksen ulkopuolelle. Ero jatkokoulutukseen osallistumisessa on yksi OECD:n maiden suurimmista. Matalammin koulutetuilla lisäkoulutuksen tarpeessa olevilla on myös vähemmän tietoa siitä, minkälaista koulutusta he tarvitsisivat ja kuinka koulutukseen päästään.

Suomen tulisikin kehittää jatkuvan oppimisen tukemiseksi koulutusjärjestelmäänsä kokonaisvaltaisesti. Tätä varten täytyy luoda jatkuvan oppimisen strategia. Yksilön koulutuspolun jokaiseen nivelkohtaan sekä tutkintokoulutuksesta valmistumisen jälkeiselle ajalle tarvitaan erityistä huomiota. Erityisesti korkeakoulutuksessa duaalimallin molemmat puolet vaativat yhtäaikaista kehittämistä ja koulutusjärjestelmälle tulee luoda edellytykset sovittaa täydennyskoulutuksen tarpeet osaksi korkeakoulujen toimintaa niin rahoituksen, hallinnon kuin lainsäädännön osalta.

OECD:n raportti sisältää lukuisia kehitysehdotuksia, joiden käyttöönottoa tulisi harkita koulutusjärjestelmää kehitettäessä. Koulutusjärjestelmämme tulisi esimerkiksi tarjota matalalla kynnyksellä pienempiä, ei tutkintoon johtavia koulutuskokonaisuuksia. Työmarkkinoiden tarpeen tulisi määrittää voimakkaasti näiden pienempien koulutuskokonaisuuksien sisältöä. Yksilöiden kannustimet täytyy virittää tukemaan oikeanlaisen, työelämän kannalta relevantin jatkokoulutuksen hankkimiseen. Ammatillisen koulutuksen läpikäyneille, ei lisäkoulutusta hankkineille voitaisiin mahdollistaa kandidaatin tutkintoa pienemmän, esimerkiksi vuoden pituisen tutkinnon suorittaminen ammattikorkeakoulussa. Matalammin kouluttautuneiden avuksi tarvittaisiin myös kattavia ohjauspalveluja. Ohjauspalveluita voitaisiin parantaa kustannustehokkaasti lisäämällä TE toimistojen valmiuksia koulutukseen ohjauksessa. Matalan koulutusasteen yksilöille tulisi kehittää myös erillisiä keskitettyjä palvelupisteitä helpottamaan oikeanlaiseen lisäkoulutukseen ohjaamisessa. Jatkuvan oppimisen onnistunut integrointi on Suomen tulevaisuuden kilpailukyvyyn kannalta olennainen haaste, joten uudistusta toteutettaessa ei voida jättää yhtään toimivaa keinoa käyttämättä. Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että suomalainen koulutusjärjestelmä uudistetaan tukemaan jatkuvaa oppimista nykyistä tehokkaammin.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Kokoomusopiskelijoita tärkeästä aloitteesta. Tulevaisuuden kasvu ja kilpailukyky syntyvät osaamisesta. Haaste osaavan työvoiman saatavuudesta on ratkaistava panostamalla jatkuvaan oppimiseen.

Suomeen on laadittava osaamisen tulevaisuussopimus yhteistyössä valtion, työmarkkinajärjestöjen ja koulutuksen järjestäjien kesken. Jatkuvan oppimisen reformin tavoitteena on luoda uusia osaamisen päivittämisen mahdollisuuksia kaikille aloille. Erityisesti jatkuvan oppimisen ja osaamisen päivittämisen mahdollisuuksia on lisättävä aloilla, joissa paine rakennemuutokselle on kova ja aloilla, joissa koulutustaso on matala.

Kokoomus on mukana valtakunnallista jatkuvan oppimisen uudistusta valmisteleavan parlamentaarisen ryhmän työssä. Osana jatkuvan oppimisen uudistusta on keskeistä varmistaa, että rakenteet eivät estä toimijoita tarjoamasta jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia.

Korkeakouluille on annettava keskeinen rooli jatkuvan oppimisen kokonaisuudessa. Korkeakoulujen koulutustarjontaa avataan nykyistä joustavammin ihmisten ja työelämän hyödynnettäväksi. Esimerkiksi koronakevään aikana useat yliopistot ja ammattikorkeakoulut avasivat omaa opetustarjontaansa maksuttomasti kaikkien saataville. Kevät oli osoitus siitä, että jos tahtoa on, niin keinot kyllä löytyvät.

Jatkuvan oppimisen on oltava mahdollista jokaiselle. Viime vaalikaudella korkeakoululainsäädäntöä uudistettiin ja yliopistoille sekä ammattikorkeakouluille tuli aktiivinen edistämismääräys jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien luomiseksi. Koulutuksen järjestäjille luotiin myös kannustimia tarjota OECD:nkin esittämiä pienempiä koulutusmoduuleja ilman, että aina tarvitsee suorittaa kokonaista tutkintoa. Tällä pystytään vahvistamaan jokaisen oman osaamisen päivittämistä. Tätä työtä on entisestään jatkettava.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

156. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Suomen korkeakoulutus laahaa perässä, luodaan siirtymävaiheeseen korkeakouluseteli

Suomalainen koulutusjärjestelmä on maailman huipputasoa, mutta siirtymävaiheet tarvitsevat vielä kehittämistä. Me kokoomusopiskelijoissa haluamme helpottaa siirtymävaihetta toiselta asteelta korkeakouluun. Siirryttäessä korkeakouluun opiskelijat ovat uuden ja samaan aikaan stressaavan tilanteen ääressä; nuoret ovat suurten ja mahdollisesti loppuelämään vaikuttavien ratkaisujen edessä. Kaikille ei ole välttämättä vielä toisella asteella oma ala hahmottunut. Tätä toisen asteen ja korkeakoulun välistä vaihetta helpottamaan tulisi luoda korkeakouluseteli.

Korkeakoulusetelillä luotaisiin suomalaiseen yhteiskuntaan turvaverkko, jonka avulla nuori pääsee tutustumaan opintoihin. Setelillä pyrittäisiin tukemaan oman ala valinnan helpottamista ja sitä kautta pyrittäisiin jopa nopeampaan valmistumiseen korkeakoulusta. Tällä hetkellä monet vastavalmistuneet nuoret jäävät ilman opintopaikkaa yhteishaussa ja välivuosien kansainvälisesti korkea lukumäärä on kestävämmällä pohjalla. Ratkaisuksi Kokoomusopiskelijat esittävät korkeakouluseteliä, jonka avulla tarjotaan nuorelle mahdollisuus tutustua korkeakouluopintoihin ja siirtyä vaivattomammin toiselta asteelta korkeakouluun. Korkeakouluseteli olisi pääsääntöisesti tarkoitettu niille toiselta asteelta valmistuville, jotka eivät päässeet korkeakouluun. Korkeakoulusetelin saaneet voisivat opiskella esimerkiksi 25 opintopisteen verran avoimen opintoja yhden vuoden aikana maksutta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaiseman (2019) OECD-vertailuun perustuva katsaus osoittaa suomalaisen koulutusjärjestelmän ongelmakohtia. Katsauksesta käy ilmi, kuinka kaksi kolmasosaa korkeakouluun hakeneista jää vuosittain ilman opiskelupaikkaa korkeakoulussa. Suomen korkeakoulujen pääsykokeiden hylkäysprosentti on vertailumaiden korkein. Samalla vain hieman alle viidennes uusista korkeakouluopiskelijoista on samana vuonna ammatillisesta koulutuksesta tai lukiosta valmistuneita. Suomen tavoitteena on sujuvoittaa siirtymää toiselta asteelta korkeakouluun. Tähän korkeakouluseteli tarjoaisi mahdollisuuden.

Suomi tavoittelee sitä, että vuoteen 2030 mennessä puolet 25-34 -vuotiaiden ikäluokasta olisi suorittanut korkeakoulututkinnon. Suomi jää kuitenkin tässä kehityksessä alle OECD-keskiarvon. Muutenkin muihin OECD-maihin verrattuna Suomessa aloitetaan korkeakouluopinnot myöhemmin (keskimäärin 24-vuotiaana), ja korkeakouluista valmistutaan OECD-keskiarvoa hitaammin. Korkeakoulusetelin avulla Suomi voisi madaltaa korkeakoulussa aloitteiden ikää ja samalla nopeuttaa tutkinnoista valmistumista.

Koulutus on pienen kansakunnan turva. Turhien välivuosien pitäminen ei ole kenellekään hyödyksi, eikä edistä korkeakoulutettujen määrän kasvattamista Suomessa. Nopeuttamalla siirtymävaihetta on meillä myös mahdollista laskea opiskeluidensa aloittavien keski-ikä. Korkeakoulusetelin avulla voisi välivuoden aikana kehittää itseään ja löytää itselleen oman alansa. Tehdyt opinnot eivät olisi turhia, sillä ne voisi hyväksilukea tutkintoon tai auttaa avoimen väylän hakukriteerien täyttämässä.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että siirtymävaihetta toiselta asteelta korkeakouluun helpotettaisiin luomalla korkeakouluseteli.

Puoluehallitus:

Kokoomusopiskelijat esittävät aloitteessaan, että toiselta asteelta korkeakouluun siirtymistä helpotettaisiin luomalla korkeakouluseteli.

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030 on äärimmäisen kannatettava. Vuoteen 2030 mennessä tavoitteena on, että vähintään puolella ikäluokasta on korkeakoulututkinto. Tämä edellyttää määrätietoista toimenpiteitä aina varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen asti.

Suomessa korkeakouluihin päästään sisään verrattain myöhään. Puoluehallitus yhtyy aloitteessa esitettyyn huoleen, että ei-toivottuja välivuosia saataisiin vähennettyä.

Kokoomus on tehnyt töitä sen eteen, että toisella asteella jokaisella opiskelijalla olisi mahdollisuus niin sanottuihin kurkistusopintoihin toisella asteella. Näin opiskelijoille muodostuu parempi kuva eri alojen sisällöistä ja niiden vaatimuksista. Meidän on myös vahvistettava entisestään opinto-ohjausta, jotta nuoria saadaan tuettua parhaalla mahdollisella tavalla korkea-asteen hauissa.

Korkeakoulujen valintamenettelyä on uudistettu viime vuosien aikana. Tänä vuonna vähintään puolet aloituspaikoista oli jaettava todistusvalintakiintiössä. Näin ollen suoraan toiselta asteelta tulevien siirtymää pystytään aidosti helpottamaan verrattuna ensikertalaisikiintiöön, joka johtaa vuosi toisensa jälkeen epätarvikemukaiseen kikkailuun mahdollisten opiskelupaikkojen vastaanottamisten osalta.

Avoin korkeakouluopetus on kuitenkin erinomainen ja käyttökelpoinen tapa hyödyntää, mikäli jää ilman haluamaansa opiskelijapaikkaa. Tämän rinnalla onkin kehitettävä monipuolisia ja joustavia väyliä korkeakouluopintoihin kuten avoimen väylää.

Painopisteen on oltava valintamenettelyn kehittämisessä, jotta yhä useampi nuori siirtyisi halutessaan suoraan korkea-asteen opintoihin. Lisäksi on myös purettava vuosien saatossa muodostunutta hakijasumaa, joka edellyttää väliaikaista aloituspaikkamäärän kasvattamista.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

157. Kansalliset Ylioppilaat: Etäopiskelumahdollisuuksia edistettävä korkeakouluissa

Koronavirus yllätti suomalaiset korkeakoulutusinstituutit keväällä 2020, jolloin lähiopetusta suosivasta opiskelusta siirryttiin hyvin nopealla aikataululla etäopetukseen. Opiskelun mahdollisuudet ja opetustarjonta eivät kuitenkaan toteutuneet kaikkialla niin hyvin, kuin olisi ollut mahdollista, mikä asetti opiskelijoita eriarvoiseen asemaan riippuen heidän korkeakoulustaan, sekä opintosuuntauksestaan.

Kevään 2020 koronatoimenpiteet ja suositukset pysyvä poissa kampusten tiloista johtivat siihen, että kursseja peruttiin kokonaan. Osalla opiskelijoista siirrettiin useita kursseja ja moduuleja myöhemmin suoritettavaksi. Tämä on huolestuttava esimerkki siitä, kuinka joustavien opiskelumahdollisuuksien puute voi vaikuttaa merkittävästi opintojen sujuvuuteen, suoritusaikatauluun, sekä opiskelijan kokemaan kuormittuneisuuteen ja opiskelustressiin.

Kansalliset Ylioppilaat ry esittää, että Kansallinen kokoomus pyrkii aktiivisesti edistämään sekä saamaan lisäpanostuksia korkeakoulujen etäopiskelumahdollisuuksiin. Luentosaleihin ja fyysiseen läsnäoloon sidotun opetuksen rinnalle on tuotava entistäkin useammin mahdollisuuksia suorittaa opinnot etäyhteyksien avulla, paikasta, sekä ajasta riippumatta. Joustavat opiskelumahdollisuudet lisäävät opiskelijan hyvinvointia poistamalla opiskeluun liittyviä kuormitustekijöitä, sekä mahdollistavat korkeakouluopintojen paremman sovittamisen erilaisiin elämäntilanteisiin.

Etäopiskelumahdollisuuksien edistäminen suomalaisissa korkeakouluissa tukee elinikäisen oppimisen polkua, jonka avulla kuka tahansa voi parantaa omaa osaamistaan. Tämän tavoitteen avaintekijänä toimii etäopiskelujen mahdollisimman laaja tarjonta.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa Kokoomuksen eduskuntaryhmää toimimaan siten, että korkeakoulujen etäopiskelumahdollisuuksia edistetään.

Puoluehallitus:

Kansalliset Ylioppilaat esittävät aloitteeseen, että korkeakoulujen etäopiskelumahdollisuuksia edistetään.

Puoluehallitus katsoo, että monipuoliset opiskelumahdollisuudet yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa tuovat toivottua joustoa opiskelijoiden arkeen. Koronakevään myötä yliopistot ja ammattikorkeakoulut avasivat opetustaan verkkopohjaisesti tarjottavaksi kaikkialle Suomeen. Tämä on mahdollistanut opiskelijoille opintojen suorittamisen ajasta ja paikasta riippumatta sekä tarjonnut mahdollisuuden tutustua eri tieteenalojen ja korkeakoulujen opetustarjontaan.

Yhtenä vaihtoehtona etäopiskelumahdollisuuksien kehittämiseksi on niin sanottu korkeakoulujen alustamallin luominen. Tämä mahdollistaisi eri korkeakouluissa opiskeleville mahdollisuuden valita itseään kiinnostavia kursseja toisista korkeakouluista.

Vaikka etäopetusmahdollisuuksia edistettäisiin, se ei poista kohtaamisten ja sosiaalisten tilanteiden tarvetta. Päinvastoin vertaisoppimisella on keskeinen rooli suomalaisessa koulutusjärjestelmässä. Lisäksi on pidettävä huolta, että etäopetuksen vahvistamisen kustannuksella ei haeta säästöjä. Se tulisi nähdä yhtenä vaihtoehtona opetuksen järjestämisessä, mutta ei poissulkevana kontaktiopetukseen nähden.

Etäopiskelun vaikutuksia korkeakouluopiskelijoiden arkeen on selvitetty eri toimijoiden kyselyillä. Kuitenkaan kattavaa aineistoa ei ole vielä saatavilla. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus Karvi käynnisti keväällä hankkeen, jonka tarkoituksena on selvittää etäopiskelun vaikutuksia kaikilla koulutusasteilla. Tämä arvioinnin ja raportin pohjalta laaditut suositukset on hyvä ottaa huomioon etäopiskelumahdollisuuksia lisättäessä.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

158. Kansalliset Ylioppilaat: Korkeakouluopiskelijoita ei tule pakottaa kieltäytymään harjoittelujakson palkasta

Suomen korkeakoulukentällä vallitsee epätasa-arvo koskien pakollisten harjoittelujaksojen suorittamista. Useassa korkeakoulussa ja tutkinto-ohjelmassa on mahdollisuus valita itse harjoittelupaikkansa, sekä mahdollisuus myös itse neuvotella mahdollisesta palkasta. Kuitenkaan kaikissa korkeakouluissa ja tutkinto-ohjelmissä näin ei ole. Näissä tapauksissa kyseinen korkeakoulu maksaa harjoittelupaikoille, jotka ottavat opiskelijoita harjoitteluun, eikä vaikutusmahdollisuuksia mieleisen paikan, tai palkkauksen suhteen ole. Jotkin korkeakoulut siis kieltävät opiskelijoita ottamasta palkallista harjoittelupaikkaa vastaan, vaikka yritys olisi valmis tarjoamaan sitä opiskelijalle.

Korkeakouluharjoittelujen pääasiallinen tehtävä on opiskelijan tutustuttaminen oman alan työtehtäviin käytännön kautta, sekä kehittää ja soveltaa oppimaansa teoriaa. Kyse ei siis ole kokopäiväisestä työsuhteesta, jossa opiskelijalla olisi vastuuta siinä missä muillakin työntekijöillä. Nykyinen järjestelmä kohtelee kuitenkin opiskelijoita epäreilusti ja asettaa opiskelijat myös taloudelliseen epätasa-arvoon. Mahdollistamalla kaikille opiskelijoille palkallisen harjoittelun ja mahdollisuuden vaikuttaa mieluisen harjoittelupaikkaan, parannamme niin opiskelijan opiskelumotivaatiota, mahdollistamme hänelle suuremman toimeentulon, sekä kerrytämme verovaroja valtion kassaan. Lisäksi opiskelijan saadessa harjoittelustaan kohtuullisen palkan, hänen ei tarvitse nostaa opintotukea harjoittelun ajalta.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että korkeakouluopiskelijaa ei pakoteta kieltäytymään palkasta harjoittelujaksolla.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Kansallisia Ylioppilaita aloitteesta, jossa esitetään, että korkeakouluopiskelijoita ei pidä pakottaa kieltäytymään palkasta harjoittelujaksolla.

Harjoittelulla on keskeinen merkitys useiden alojen opiskelussa. Harjoittelu tuo tärkeää alaan liittyvää työkokemusta sekä vahvistaa omaa ammatillista suuntautumista. Harjoittelut tarjoavat parhaimmillaan opiskelijoille monipuolisempia tapoja perehtyä omaan koulutusalaansa.

Korkeakouluissa tiettyjen alojen osalta on asetuksella määrätty, että tutkintoon kuuluu harjoittelu. Tämän lisäksi korkeakoulut voivat autonomiansa puitteissa päättää, että tiettyihin tutkintoihin kuuluu pakollinen harjoittelu osana opintoja.

Akavan opiskelijabarometrin (2019) mukaan korkeakouluharjoittelun ilmoitti pakolliseksi osaksi opintojaan 65 prosenttia vastaajista. Yliopistossa opiskelevista vastaajista 43 prosenttia kertoi harjoittelun olevan pakollinen. Vastaava luku ammattikorkeakouluissa opiskelevilla oli 92 prosenttia. Näin ollen käytännöt eri korkea-asteen opinnoissa vaihtelevat merkittävästi.

On totta, että harjoittelukäytännöt vaihtelevat sekä koulutusalojen että korkeakoulujen välillä. Korkeakoulujen harjoittelutukeen liittyvät ehdot myös vaihtelevat. Harjoittelutuen tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle opiskelijalle mahdollisuus suorittaa harjoittelu erityisesti, jos sopivaa työnantajaa ei ole ilman korkeakoulun myöntämää tukea löytynyt.

Yliopistoilla ja ammattikorkeakouluilla on laissa erikseen turvattu autonomia, jolla turvataan, että valtiolta ei päätöksin puutu korkeakoulujen opetuksen järjestämiseen. Autonomialla on pitkät perinteet ja sitä on pyrittävä kaikissa vallitsevissa olosuhteissa suojaamaan.

Harjoittelukäytäntöjen yhtenäistämistä on tärkeää käydä julkista keskustelua. Käytäntöjä voidaan tuoda ilmi esimerkiksi erillisin selvityksin, joiden avulla pystytään havaitsemaan mahdollisia epäjohtonmukaisuuksia.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

159. Kansalliset Ylioppilaat: Suomen yliopistot keskitettävä kansainvälisesti merkittäviksi huippuyksiköiksi

Suomen yliopistokenttä on hyvin hajanainen, vaikka hakijatilastoista on nähtävissä, että opiskelemaan pyrkivien mielenkiinto keskittyy vuodesta toiseen suurimmissa asutuskeskuksissa sijaitseviin yliopistoihin. Yliopistokoulutus ei ole lähipalvelu, eikä sen tule yliopistolain mukaan sellainen olla. Yliopistolaissa on sen sijaan määritelty yliopistojen tehtäväksi muun muassa kansainvälisesti korkean tason varmistaminen tutkimuksessa, taiteellisessa toiminnassa, opetuksessa ja koulutuksessa.

Yliopistojen ylläpitäminen näin monessa kaupungissa pakottaa yksittäiset yliopistot käyttämään suuren osan resursseistaan samojen, useassa eri yliopistossa tarjottavien tutkintojen perustietojen opettamiseen. Keskittämällä yliopistoja huippuyksiköiksi, nämä perusopinnot voitaisiin tarjota tehokkaammin suuremmalle määrälle opiskelijoita kerralla. Säästettäessä perusopintoihin käytettävistä resursseista, voidaan tarjota yksilöidymppää opetusta kursseilla ja aloilla, joilla siitä on huomattavasti enemmän hyötyä. Yksittäisten huippuyksiköiden opiskelijamäärien kasvaessa ja hallinnon tehostuessa saavutetaan skaalaetuja, joiden avulla mahdollistetaan huippututkimukseen panostaminen, sekä entistä syvällisempi erikoistuminen myös opiskelualojen sisällä.

Huippututkimukseen kannustavaa ilmapiiriä tukee myös opetus- ja tutkimusalojen läheinen sijainti, mikä helpottaa poikkitieteellistä yhteistyötä. On tärkeää saada suomalaiset huippututkijat samoihin yksiköihin, jotta tutkimukselle ja yhteistyölle tarjotaan mahdollisimman hyvät edellytykset. Aalto-yliopiston perustamisen taustalla oli ajatus tällaisesta kansainvälisesti merkittävään tutkimukseen, innovatiivisuuteen ja poikkitieteelliseen yhteistyöhön kannustavan ilmapiirin luomisesta. Aalto-yliopisto onkin menestynyt erinomaisesti sekä kansainvälisissä tutkimusaloissa ranking-listoissa, että nuorten yliopistojen yleisranking-listoissa.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Suomessa yliopistokenttä keskitetään kansainvälisesti merkittävää tutkimusta tekeviksi huippuyksiköiksi.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Kansallisia Ylioppilaita tärkeästä aloitteesta.

Pienenä maana Suomen kansainvälinen kilpailukyky edellyttää, että meillä on maailman parasta tieteellistä tutkimusta ja korkeaa osaamista. Kokoomus haluaa kannustaa korkeakouluja edelleen profiloitumaan ja löytämään alueet, joilla ne pystyvät tavoittelemaan maailman kärkeä.

Puoluehallitus toteaa, että korkeakoulutuksen resurssit on suunnattava ennen kaikkea korkeakoulujen ydintoimintoihin: opetukseen ja tutkimukseen. Korkeakouluilla on vaikutusta alueiden elinvoimaan, mutta niiden tehtävänä ei ole tekohengittää mitään tiettyä aluetta Suomessa. Resurssit on pyrittävä käyttämään mahdollisimman vaikuttavalla tavalla.

Suomi tarvitsee kansainvälisiä huippuosajia. Vain vahvoilla tutkimuskeskittymillä ja kannustavalla toimintaympäristöllä voimme houkuttaa heitä Suomeen.

Suomen korkeakouluverkkoa on tarkasteltava kriittisesti. Myös työnjaon korkeakoulujen välillä on oltava selkeä. Emme voi ripotella koulutusvastuita ilman että niille on tosiasiallista tarvetta tietyillä alueilla. Omiin vahvuusalueisiin panostaminen parantaa myös ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen omaa vetovoimaa.

Aalto-yliopiston perustaminen on erinomainen merkki voimavarojen käytöstä relevantilla tavalla. Viime vuosina on myös nähty positiivista kehitystä sen suhteen, että meille on muodostunut uusia korkeakoulukonserneja esimerkiksi Tampereelle sekä Lappiin. Puoluehallitus katsoo, että tätä työtä on edelleen valtiovallan taholta voimakkaasti edistettävä ja kannustettava korkeakouluja tekemään entistä enemmän yhteistyötä verkostomaisesti.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

160. Rauman Kokoomusnaiset Erityistä tukea tarvitsevien lasten oikeus oppimiseen turvattava

Sanna Marinin hallitus valmistelee mittavaa oppivelvollisuuden laajentamista ja maksutonta toisen asteen koulutusta kaikille alle 18-vuotiaille nuorille. Hallituksen esitys sisältää monia epäselvyyksiä, tulkinnallisuksia ja aukkoja, mutta Rauman Kokoomusnaiset haluaa kiinnittää huomion erityistä tukea vaativien lasten oikeuksiin ja niiden toteutumiseen nyt ja tulevaisuudessa.

On välttämätöntä, että jokainen nuori suorittaa vähintään toisen asteen tutkinnon, mutta oppimisen perusta luodaan jo varhaiskasvatuksessa. Erityistä tukea tarvitsevien lasten vaikeuksien tunnistaminen alkaa jo neuvolasta, ja esiopetuksen ja pidennetyn oppivelvollisuuden kautta voidaan tehdä paljon, että kukin lapsi omista lähtökohdistaan voi suorittaa peruskoulun loppuun ja saada sieltä riittävät valmiudet toisen asteen tutkinnon suorittamiseen. On pysäytettävä se kehitys, että oppimisvaikeudet tunnistetaan vasta peruskoulussa tai jopa sen päättövaiheessa. Kouluikämyötömyyttä ei tule missään olosuhteissa hyväksyä eikä sallia.

Kokoomuksen on jatkettava ponnistelujaan 2-vuotisen esiopetuksen puolesta ja huolehdittava siitä, että pidennetty oppivelvollisuus voidaan toteuttaa kuten tähänkin asti esiopetuksen aikana. Näin parhaiten turvataan lapsentahtinen perustaitojen oppiminen sekä tehokas kolmiportainen tuki oppivelvollisuuden ajan. Oikein ajoitetuilla, kohdennetuilla tukitoimilla voidaan voittaa oppimisen esteitä ja säilyttää nuoren itseluottamus ja mielenkiinto opiskelua kohtaan.

Edellä esitetyn perusteella Rauman Kokoomusnaiset ry esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa Kokoomuksen eduskuntaryhmää jatkamaan ponnistelujaan 2-vuotisen esiopetuksen puolesta ja toimimaan niin että pidennetty oppivelvollisuus ja mahdollisuus kolmiportaiseen tukeen säilytetään koulutuksen järjestäjien keinovalikoimassa, kuitenkin niin että kolmiportaisen tuen sisältöä ja vastuita täsmennetään ja sen tarvitsemat resurssit varmistetaan. Lapsen oikeus oppimiseen on kirjattava lakiin.

Puoluehallitus:

Rauman Kokoomusnaiset kiinnittää aloitteessaan huomiota erittäin tärkeään asiaan. Jokaisella oppilaalla on oltava oikeus riittävään oppimisen tukeen ja ohjaukseen opintojensa aikana.

Kokoomus haluaa varmistaa, että jokainen nuori suorittaa vähintään toisen asteen tutkinnon. Tämä edellyttää, että jokainen lapsi ja nuori saavuttaa peruskoulusta riittävät perustiedot ja -taidot toisella asteella opiskeluun. Tarvitsemme panostuksia varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen laadun vahvistamiseksi.

Pohja koulupolulle luodaan jo varhaiskasvatuksessa. Oppimisen ilo on pohjustettava jo varhaisista vuosista alkaen. Tämän vuoksi Kokoomuksen johdolla aloitettiin jo viime vaalikaudella valmistelu kaksivuotisen esiopetuksen toteuttamiseksi. Tämä kanta on ollut myös puolueen eduskuntavaalitavoitteissa ja sitä pyritään edelleen aktiivisesti edistämään. Hallitus on antamassa kaksivuotista esiopetusta koskevan kokeilulakiesityksen syksyllä 2020 eduskunnan käsiteltäväksi.

Puoluehallitus pitää tärkeänä, että varhaiskasvatukseen luodaan varhaisen tuen malli. Tämä vastaisi aloitteessakin esitettyyn huoleen siitä, että oppimisvaikeuksia pystytään tunnistamaan jo varhaisessa vaiheessa. Päiväkotien ja neuvoloiden yhteistyötä on entisestään vahvistettava. Tätä kautta perheitä voidaan tukea moniammatillisesti.

Uudistaisimme perusopetuksessa oppimisen tukea ja varmistaisimme, että oppilas saa tarvittaessa pienryhmämuotoista opetusta ja henkilökohtaista tukea. Kolmiportaisen tuen toteuttamisessa on tällä hetkellä eroja, mikä asettaa oppilaat epätasa-arvoiseen asemaan. Jokaisen on saatava tukea oikeaan aikaan ja niin, että tuki on yksilöllistä ja edistää oppimista.

Oppilaalla on perusopetuslain (628/1998) mukaan oikeus saada opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Suomessa on maailman parhaat opettajat, jotka tekevät päivittäin töitä sen eteen, että jokainen oppilas kohdataan yksilönä ja hän saa laadukasta opetusta, joka kantaa myöhempään elämään.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

161. Pohjanmaan kokoomusnuoret: Laajan, koko maan kattavan korkeakouluverkon turvaaminen

Viime vuosien leikkaukset koulutuksesta ovat osaltaan asettaneet laajan, koko Suomen kattavan korkeakouluverkon säilymisen uhan alle. Alueellinen eriarvoistuminen ja muuttoliike maamme suuriin kaupunkeihin ovat kasvussa. Korkeakoulujen karsiminen kiihdyttäisi entisestään näitä ilmiöitä ja olisi suuri isku seutukaupunkien elinvoimaisuuteen ja suomalaisen elinkeinoelämän kilpailukykyyn.

Laaja korkeakoulupohja turvaa työvoiman saatavuuden ympäri maan, jonka avulla työpaikat ja yritykset säilyvät ympäri maan. Korkeakoulujen ja yritysten välinen menestyksenkäs yhteistyö on tuottanut esimerkiksi Vaasan seudulle paljon uusia työpaikkoja ja samalla se on kasvattanut yritysten kilpailukykyä laadukkaana osaamisen kautta. Alueellisen kehityksen kannalta korkeakoulut turvaavat omalta osaltaan alueiden elinvoimaa. Nuorten näkökulmasta on tärkeää, että omasta maakunnasta tai sen läheltä löytyy korkeakoulu.

Alueellinen painotus eri osaamisalueittain on tärkeää turvata jatkossakin laajan korkeakouluverkon avulla. Suomi on laaja maa, jossa eri elinkeinot korostuvat alueittain. Korkeakoulujen karsiminen aiheuttaisi osaamispulan, joka jo hyvin lyhyellä aikavälillä alkaisi näkyä konkreettisesti: esimerkiksi yritysten investoinnit ja työpaikat vähenisivät.

Myös asuntojen hinnat romahtaisivat kysynnän vähäisyyden johdosta, kun opiskelu- ja työpaikat katoaisivat maakunnista. Asuntojen hintojen romahtaminen olisi merkittävää pääoman arvon hukkaan heittämistä, ja vaikutukset iskisivät samalla myös muuhun infrastruktuuriin. Hyvinvointipalveluiden turvaaminen koko Suomessa alkaisi väistämättä käydä haastavaksi.

Koronakriisi on osoittanut, että laajaan asuttu ja työllistetty Suomi ei ole niin haavoittuvainen erilaisten kriisien haittavaikutuksille kuin monet muut tiheimmin asutut maat. Maailma on muuttunut ja erilaiset kriisit ovat aiempaa globaalimpia ilmiöitä, joten laajan korkeakouluverkon turvaaminen ympäri maan edistää osaltaan huoltovarmuutta.

Edellä olevan perusteella Pohjanmaan Kokoomusnuoret esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää edistämään tehokkaammin laajan korkeakouluverkon turvaamista ympäri Suomen.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Pohjanmaan Kokoomusnuoria aloitteesta ja on erityisen ilahtunut tavasta, jolla siinä tunnustetaan korkeakoulutuksen moninaiset merkitykset. Korkeakoulutus ja tutkimus ovat ytimessä, onpa kyse sivistyksestä yleensä, elävästä ja uutta luovasta kaupunkikulttuurista, taloudellisen menestyksen perustana olevasta inhimillisestä pääomasta tai alueiden elinvoiman ylläpidosta ja vahvistamisesta.

Ensiarvoisen tärkeää on siitä huolehtiminen, että Suomen korkeakoululaitos, niin yliopistot kuin ammattikorkeakoulut, pystyvät profiloitumaan ja löytämään alueita, joilla ne pystyvät kilpailemaan kansainvälisellä tasolla ja houkuttelemaan myös ulkomailta sekä opiskelijoita että huippututkijoita ja -opettajia. Suomen korkeakoulutuksen tarjonnan on oltava myös kansallisesti riittävän kattavaa, mutta tämä ei tarkoita, että sen kaikkien nykyisten rakenteiden ja organisaatioiden tulisi säilyä muuttumattomina.

Monet viime aikojen suurimmat ja vähän pienemmätkin suomalaisen korkeakoulutuksen menestystarinat perustuvat juuri rohkeisiin kehittämisharppauksiin, joita on otettu erityisesti kokoomuslaisten opetusministereiden johdolla. Aalto-yliopiston muodostaminen on kansainväliselläkin tasolla merkittävä nykyajan yliopistoreformi. Vastaavia tärkeitä, tulevaisuuteen tähtääviä uudistuksia ovat olleet myös Itä-Suomen yliopiston sekä nykyisen Tampereen yliopiston muodostaminen. Tampereen korkeakouluyhdistys muodostui vuoden 2019 alussa, kun Tampereen yliopisto ja Tampereen teknillinen yliopisto yhdistyivät uudeksi säätiöyliopistoksi ja yliopiston ja ammattikorkeakoulun välinen yhteistyö tiivistyi.

Myös ammattikorkeakoulujen puolella on tehty tarpeellisia rakenneuudistuksia. LAB-ammattikorkeakoulu syntyi, kun Lahden (LAMK) ja Saimaan (Saimia) ammattikorkeakoulut yhdistyivät vuoden 2020 alussa, ja se toimii yhdessä LUT-yliopiston kanssa konsernina. Lapin ammattikorkeakoulu puolestaan syntyi, kun Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu ja Rovaniemen ammattikorkeakoulu lakkautettiin ja niiden toiminnot yhdistettiin. Lapin AMK toimii Kemissä, Rovaniemellä ja Torniossa ja muodostaa nykyään yhdessä Lapin yliopiston kanssa Lapin korkeakoulukonsernin.

Alueellinen kattavuus on säilynyt, vaikka organisaatioiden määrää on vähennetty. Sisältö ratkaisee. Toisaalta myös yliopistojen autonomiaa on kunnioitettava. Yliopistoa ei esimerkiksi voida määrätä pitämään toimipistettä jollakin tietyllä paikkakunnalla. Yliopistolaissa ei mainita alueellista tehtävää, ammattikorkeakouluilla tällainen tehtävä sen sijaan on.

Vaikka aloitteessa onkin nostettu esiin monia tärkeitä näkökohtia, puoluehallituksella ei ole tiedossaan sellaisia vartenotettavia pyrkimyksiä, jotka olisivat kokonaan viemässä korkeakoulutuksen jostakin osasta maata. Myöskään Kokoomuksella ei tällaisia pyrkimyksiä ole. Puoluehallitus ei myöskään ole vakuuttunut, että huoltovarmuuden käsitettä olisi syytä tulkita aivan niin laajasti kuin aloitteen tekijät.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

162. Satakunnan Kokoomusnaiset: Opettajamitoitus kirjattava perusopetuslakiin

Suomen Pisa-tulokset laskevat vuosi vuodelta, lukutaito heikkenee ja lasten sekä nuorten tuen tarve kasvaa. Samalla uudistunut opetussuunnitelma ja muuttunut yhteiskunta vaatii oppilailta uusia ja erilaisia valmiuksia taitoineen. Monipuoliset opetusmenetelmät, lämpölähtöinen opetus, moni- sekä laaja-alaiset oppimiskokonaisuudet ja kolmiportaisen tuen kohonnut tarve yhdistettynä digiin ja sanallisen arvioinnin yleistymiseen ylikuormittavat opetushenkilöstöä.

Opettajan tehtävänä on tukea oppilaiden kasvua yksilöinä itsenäisiksi ja vastuullisiksi yhteiskuntamme jäseniksi. Oppilaiden arviointi ja opetuksen suunnittelu vaativat oppilaan tuntemusta. Vuorovaikutukselle ja aidolle kohtaamiselle tulisi antaa aikaa. Työtapojen ja opetusmenetelmien tulisi perustua yksilöiden tarpeisiin. Suurissa ryhmissä häiriökäyttäytymiset lisääntyvät ja niiden selvittelyyn menee yhä enemmän aikaa.

Saman kunnan sisällä vaihtelu ryhmäkoossa saattaa olla melkoinen (alle 10- jopa 32 oppilasta). Inklusion vuoksi tehostetun ja erityisen tuen oppilaita on yleisopetuksen ryhmissä paljon. Tämä ei näy kuitenkaan koulunkäynnin ohjaajien tai samanaikaisopettajien määrissä. Em. seikoista johtuen oppilaat ja opettajat ovat todella eriarvoisessa asemassa toisiinsa nähden.

Tutkimusten mukaan ryhmäkoolla on todettu olevan selkeä yhteys oppimistuloksiin (Tulevaisuuden peruskoulu, OKM julkaisu 2015:8). Yhteyttä on havaittu myös myöhempisiin opintoihin sekä tulotasoon (Fredriksson, P. ym. 2013). Opetus- ja kulttuuriministeriön laatuksiteereiden mukainen suosituskoko opetusryhmälle on 20-25 oppilasta, jota ei ole kirjattu lakiin. Tästä syystä sitä ei noudateta. Ryhmäkoko tulisi vaikuttaa oppilaiden ikä, tuen tarve sekä muut oppimisen edellytykset. Näin varmistetaan oikeudenmukainen ja tarpeen mukaan joustava opettajamitoitus sekä oppilaan että opettajan näkökulmasta.

Ryhmäkokoja tulisi ehdottomasti rajata opettajamitoituksella, jotta oppilaan oikeus turvalliseen oppimiseen varmistetaan. Mitoituksella taattaisiin se, että opettajalla on tarpeeksi aikaa toimia perusopetuslain ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden vaatimusten mukaisesti.

Edellä esitetyn perusteella Satakunnan kokoomusnaiset ry esittää, että

tämän aloitteen hyväksyessään puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen sekä kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että opetusryhmän kokoon puututaan kirjaamalla opettajamitoitus tai vaihtoehtoisesti maksimiryhmäkoko perusopetuslakiin.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Satakunnan Kokoomusnaiset ry:tä tärkeästä aloitteesta, jonka keskeisenä lähtökohtana on vastuu lasten ja nuorten kasvun tukemisesta matkalla kohti itsenäistä ja vastuullista aikuisuutta.

Kokoomus kehittäisi ensisijaisesti kolmiportaista tukea, jotta jokaisen lapsen oikeus riittäviin tukipalveluihin toteutuu. Myös viime vaalikaudella laajennettua tasa-arvorahoitusta on edelleen jatkettava, ja se on vakinaistettava. Erillisavustuksena se mahdollistaa resurssien kohdentamisen erityisesti ryhmäkokojen pienentämiseen.

Staattinen ryhmäkoko voi kuitenkin johtaa epätarkoituksenmukaisiin ratkaisuihin. Näin ollen ei ole perusteltua, että lakiin kirjattaisiin yksi sitova mitoitus, jolla pyritään ratkaisemaan ongelmia kaikkialla Suomessa.

Opettajamitoitus ei ole ratkaisu, jolla varmistetaan jokaiselle oppilaalle riittävä ja oikea-aikainen tuki. Kokoomus luottaa siihen, että kunnat ja koulutuksen järjestäjät osaavat tehdä alueillaan parhaat mahdolliset ratkaisut, jotta oppilaiden riittävä tuensaanti varmistetaan. Lainsäädännön on tuettava näiden toimijoiden ratkaisuja ja ilmaistava tavoitetta sille, että tukipalveluita on saatavissa ja että ryhmäkoot säilyisivät riittävän pieninä. Yhdellä mitoituksella ei pystytä ottamaan kaikkia eri järjestäjiä huomioon ja tällöin osa saattaa kärsiä ratkaisusta, mikä johtaa pahimmillaan oppilaiden kannalta huonompaan lopputulokseen kuin tavoitteena on ollut.

Mikäli lainsäädäntöön kirjattaisiin joko aloitteessa esitetty opettajamitoitus tai vaihtoehtoisesti maksimiryhmäkoko perusopetukseen, rahoitus kanavoitaisiin kuntien peruspalveluiden valtionosuuksien kautta. Tällöin tämä olisi yksi rahoitukseen vaikuttava kriteeri, mutta ilman lisärahoitusta johtaisi se siihen, että pahimmillaan koulutuksen järjestäjät joutuisivat supistamaan sellaisista toiminnoista, joilla ei ole yhtä eksaktia juridista veloitetta.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

163. Pohjanmaan Kokoomusnaiset: Verkkoyhteydet kuntoon kaikkialla Suomessa

Suomi on jäänyt tutkitusti jälkeen verkkoyhteyksissä: Mobiililaajakaistamme on maailman huippuluokkaa, mutta tärkeä kuitu on jälkijunassa.

Mobiilidata on yleistynyt samalla hidastaen kuidun laajentumista sen helpon rakentamisen ja edullisuutensa myötä, mutta yhteyden tasalaatuisuus on kuitua heikompi. Tämä nähtiin yhteyksien pätkimisenä koronapandemian aikana kuormituksen kasvettua etätöiden ja – koulujen vuoksi. Elinkeinoelämällä ja maataloudella on monin paikoin vielä digiloikka ottamatta, eikä puutteelliset yhteydet saa olla kestävä kasvun ja verotulojen kertymisen esteenä.

Maatalous on siirtymässä aiempaa automatisoidumpaan tuotantotapaan esimerkiksi lypsyrobottien sekä viljelyksillä käytettävien antureiden myötä. Riittävä kaistaleveys parantaa tuotantotehokkuuden lisäksi huoltovarmuutta, kyse on yhteiskunnan turvallisuudesta. Mobiilidata ei ole yksistään riittävä, vaan tarvitaan varajärjestelmäksi kuitua – hyvänä opetuksena pidettäkään keväällä ilmennyttä Telian verkkovika. Terveystuotojärjestelmät on myös digitaalisia, eikä potilasturvallisuus saa vaarantua missään päin Suomea.

Itä-Suomen yliopiston v. 2018 Verkosta vauhtia-tutkimuksen mukaan maaseudun yritykset ja asukkaat ovat varsin eriarvoisessa asemassa valokuidun saatavuuden suhteen. Valokuituverkon rakentamisen hajanaisuus ja eri tahtisuus jarruttavat digitalisaatioon liittyvien mahdollisuuksien hyödyntämistä ja sähköisten palvelujen käyttöönottoa. Valokuituyhteys auttaa yrityksiä digitaalisten välineiden hyödyntämisessä hyvin laajasti, mutta digitaalisesti suuntautuneille maaseudun yrityksille valokuituyhteys on elinehto. Maaseudun yrityksille valokuituyhteyden tärkein merkitys on sijainnista aiheutuvan haitan pienentäminen. Valokuituyhteys vähentää asiointiin liittyvää liikkumistarvetta sekä helpottaa yritystoiminnan arkea ja yhteydenpitoa yhteistyötahoihin. Toimivien ja nopeiden tietoliikenneyhteyksien myötä välimatkat osittain menettävät merkitystään.

Samassa tutkimuksessa tutkittiin valokuidun merkitystä myös ammatillisessa koulutuksessa; Digitalisaation hyödyntäminen ammatillisessa koulutuksessa on vahvasti kehittyvä alue, ja on mahdollistanut sen, että entistä enemmän opintoja on mahdollista suorittaa etänä verkossa. Digitalisaatio lisää opiskelun joustavuutta sekä ajasta ja paikasta riippumattomuutta, mikä merkitsee koulutuksen saavutettavuuden paranemista. Digitalisaation avulla voidaan myös säilyttää tai monipuolistaa pienten yksiköiden koulutustarjontaa. On muistettava, että myös maaseudulla tarvitaan edelleen oppilaitoksia tai niiden koulutusyksiköitä.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa Kansallista Kokoomusta toimimaan edellä esitetyn perusteella siten, että mobiilidatan lisäksi asennetaan kuituverkkoa koko Suomeen edistämään elinkeinoelämän kehittämismahdollisuutta, kansalaisten digitaalisten palveluiden ja kouluttautumismahdollisuutta sekä kansallista huoltovarmuutta ja turvallisuutta vahvistamaan.

Puoluehallitus:

Pohjanmaan kokoomusnaiset esittävät, että mobiilidatan lisäksi tulisi rakentaa kuituverkkoa.

Tämänhetkisen lainsäädännön mukaan yleispalveluyrityksen on toimitettava jokaiselle taloudelle internet-yhteys, jonka miniminopeus on 2 Megabittia per sekunti (Mbps). Lisäksi vuonna 2008 hyväksyttiin kansallinen laajakaista kaikille 2015 -hanke. Hankkeen myötä kansalliseksi tavoitteeksi määriteltiin, että lähes kaikki vakinaiset asunnot sekä yritysten ja julkishallinnon organisaatioiden vakinaiset toimipaikat tulee olla enintään kahden kilometrin etäisyydellä 100 Mbps nopeudella toimivan yhteyden mahdollistavasta valokuitu- tai kaapeliverkosta. Samat tavoitteet vahvistettiin vuonna 2012.

Suomen kuituverkon rakennuttamisesta vastaa nykyllä lainsäädännön mukaisesti kaupalliset toimijat. Valtiolta on voinut vuoteen 2018 hakea valtiontukea laajakaistarakentamiseen Nopea laajakaista -tukiohjelmasta. Tukiohjelman tukien maksaminen jatkuu arviolta vuoteen 2021 asti. Hanke oli osa vuoden 2007 hallitusohjelmakirjausta.

Tuetun laajakaistan arvioidut rakentamiskustannukset ovat kokonaisuudessaan 350 miljoonaa euroa, josta valtion tuki on noin 70 miljoonaa euroa. Liikenne- ja viestintäministeriön ja Traficomien selvityksessä vuodelta 2019 todetaan, että hankkeiden rahoitukseen osallistui toteuttaja 34 prosentin osuudella, kunnat 8-33 prosentin osuudella ja valtio 58-33 prosentin osuudella. Useassa kunnassa tukiohjelma on johtanut välillisesti kunnan kriisiytymiseen niissä kunnissa, joissa kuntien maksettavaksi on langennut takausvastuita tai takausvastuista on muodostunut kuntien talouden suurin riski.

Puoluehallitus yhtyy aloitteessa esitettyihin näkemyksiin valokuituverkon merkityksestä kansalaisille, yrityksille ja suomalaiselle koulutukselle.

Puoluehallitus katsoo, että nykyinen yleispalveluvelvoite sekä tietoliikennepoliittinen tavoite tuoda 100mbps yhteys kahden kilometrin päähän yli 99 prosentille suomalaisista luo riittävän kattavuuden terveydenhuollon, koulutuksen, kansalaisten ja yritysten toiminnan jatkumiselle koko maassa. Puoluehallitus arvioi, että tavoite saavutetaan parhaiten varmistamalla riittävät yhteydet yhteiskunnan kannalta olennaisten toimintojen turvaamiseksi.

Lisäksi puoluehallitus toteaa, että verkkoyhteyden nopeuksia on lisättävä koko maahan siten, että yhteydet vastaavat kansalaisten tarpeita ja eivätkä yhteyden rakennuttamiskustannukset kuormita kuntien ja valtion taloutta.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

164. Tampereen Kokoomusopiskelijat TYKO: Telemarkkinointia koskevan lainsäädännön muuttaminen

Telemarkkinoinnilla tarkoitetaan puhelimitse käytävää suoramarkkinointia tai etämyyntiä. Sen määrä Suomessa on kasvanut jatkuvasti 90-luvulta lähtien. Telemarkkinointia koskeva lainsäädäntö vaihtelee Euroopassa rajusti. Euroopan Unionilla on viimeisten vuosien aikana ollut valmistelussa uudistettu sähköisen viestinnän tietosuoja-asetus, lyhyeltä nimeltään ePrivacy-asetus. Asetus muun muassa vaatisi kuluttajan antamaan etukäteen suostumus vastaanottaa telemarkkinointia, tehden telemarkkinoinnista niin kutsutun opt-in mallin. Euroopan tietosuojaneuvosto, EDPB on suosittanut uudistetun asetuksen käyttöönottoa kokouksessaan 2019 marraskuussa.

Suomessa Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) on teettänyt selvityksen 2017 koskien telemarkkinointia. Silloinen kuluttaja-asiamies sekä selvitys suosittaa opt-in -mallisen käytännön käyttöönottoa, jossa telemarkkinointi tulee hyväksyä kuluttajan toimesta etukäteen.

Suomessa telemarkkinoinnista säädetään laissa sähköisten viestinnän palveluista (917/2014). Laki tekee telemarkkinoinnista opt-out -mallisen, eli kuluttajan tulee kieltää telemarkkinointi erikseen. Telemarkkinointi on usein ei-toivottua, ja on luonut useita negatiivisia lieveilmiöitä. Kela on kertonut vuonna 2013, että asiakkaiden

tavoittaminen on hankaloitunut, sillä yhä useampi ei vastaa tuntemattomiin numeroihin välttääkseen telemarkkinointia. Euroopan unionin 2016 julkaistusta barometristä selviää, että yli puolet kokee vastaanottaneensa liikaa telemarkkinointia, ja vain neljännes ei tue opt-out -mallia. KKV:n 2020 julkaistun selvityksen mukaan 81 prosenttia kannattaa opt-in -mallia.

Kokoomuksen tulee olla aktiivisesti mukana asetuksen käyttöönotossa ja kansallisen lainsäädännön uudistamisessa.

Edellä mainitun perusteella Tampereen Kokoomusopiskelijat TYKO ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että edistetään koko Unionissa sähköisen viestinnän tietosuoja-asetuksen uudistamista ja kansallisesti lainsäädäntöä, jossa kuluttajan tulee erikseen antaa suostumus telemarkkinointiin.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus yhtyy aloitteen tekijöiden näkemyksiin telemarkkinoinnin haitoista kuluttajille.

Puhelinmarkkinoinnin ennakoimattomuus ja hetkellisyys aiheuttavat epäsuhtaisen myyntitilanteen. Lisäksi ennakoimattomuuden takia kuluttajien mahdollisuudet hankkia tietoa on vähäinen.

Perinteisen telemarkkinoinnin lisäksi muualla maailmassa on viime vuosina yleistynyt uusi telemarkkinoinnin muoto, joka hyödyntää robottipuheluita. Robottipuheluiden yleistyessä puheluiden määrä voi nousta kasvavissa määrin kansalaista häiritseväksi.

Telemarkkinoinnin Opt-out malli luo lisäksi mahdollisuuden huijauksille, joiden osalta erityisesti ikääntynyt väestö on riskiasemassa. Opt-in malli toisi kuluttajalle enemmän vapautta päättää henkilökohtaisesta markkinoinnin räätälöimisestä.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

165. Tampereen kokoomusopiskelijat TYKO: Maksullisten puhelinpalveluiden lainsäädännön muuttaminen

Tällä hetkellä Suomessa on helppo sitouttaa asiakas maksullisiin puhelinpalveluihin, tai ainakin väittää asiakkaan sitoutuneen niihin. Operaattori on helppo pyytää laskuttamaan asiakkaaltaan palvelumaksuja, jotka voivat olla todella kyseenalaistettavia, tai monessa tapauksessa täysin laittomia. Suurin osa kuluttajista eivät ole tietoisia oikeuksistaan, tai eivät koe osaavansa riitauttaa perusteettomia palvelumaksuja. Suurin osa näistä palvelumaksuista ovat tahattomia, ja niistä soitetaan operaattoreille tiuhaan tahtiin.

Viimeisin lainsäädäntö asiasta on laki sähköisen viestinnän palveluista, eli entinen tietoyhteiskuntakaari. Lainsäädäntö paransi selvästi kuluttajan oikeuksia, mutta palvelumaksujen muodostumiskäytäntöön se ei puuttunut tarpeeksi vahvasti.

Nykyistä lainsäädäntöä tulisi muuttaa siten, että kuluttajan sitoutumista maksullisiin puhelinpalveluihin vaikeutettaisiin. Tällä hetkellä kuluttaja voi saada 20 euron palvelumaksun jopa siitä, että on klikannut mainosta. Tämän lisäksi kuluttajia pyritään sitouttamaan maksullisiin kestoilauksiin arvontojen yhteydessä ja muilla tavoilla, jossa kuluttaja ei selvästi ole tarkoituksenmukaisesti näihin sitoutunut. Jos suurin osa kuluttajista pitää muodostuneita maksuja kohtuuttomina ja väärin perustein muodostuneina, on lainsäädännössä selvästi parantamisen varaa.

Edellä mainitun perusteella Tampereen Kokoomusopiskelijat TYKO ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että kuluttajan sitoutumista maksullisiin puhelinpalveluihin vaikeutetaan.

Puoluehallitus:

Tampereen Kokoomusopiskelijat TYKO ry esittää, että kuluttajan sitoutumista maksullisiin puhelinpalveluihin vaikeutetaan.

Maksullisiin puhelinpalveluihin on esitetty muutosta. Eduskunnalle on annettu 11.6.2020 esitys, jossa kansallisesti toimeenpannaan kaksi direktiiviä, teledirektiivi sekä AVMS-direktiivi. Teledirektiivin osalta otetaan kantaa myös maksullisiin puhelinpalveluihin. Ehdotetun muutoksen myötä erillinen hinnoittelu nousevassa liikenteessä olisi jatkossa mahdollista vain ilmaisnumeroon taikka palvelunumeroihin, jotka määriteltäisiin tarkemmin Liikenne- ja viestintäviraston määräyksestä.

Puoluehallitus katsoo, että direktiivin mukainen toimeenpano poistaisi ongelmalliset palvelumaksut kyseenalaisten palvelunumeroiden käytöstä. Tällöin kuluttajien sitoutumista maksullisiin puhelinpalveluihin ei ole tarpeen vaikeuttaa.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluevaltuusto hyväksyi aloitteen (äänestys).

166. Hämeen Kokoomusopiskelijat: Jäämerenradan linjaus länsirajalle

Suomeen ollaan suunnittelemassa junayhteyttä Jäämereltä nykyiseen rataverkoston. Nykyinen linjaus menee Kemijärveltä pohjoiseen, mikä kulkee keskeltä poronhoitoaluetta usean palkisen läpi. Linjaus vie poroilta laidunmaita ja porovahinkojen määrä tulee olemaan moninkertainen verrattuna länsirajaan.

Junaraiteiden sijoittaminen länsirajalle välille Kolari – Kilpisjärvi – Yykeänperä on turvallisempaa poroille ja poronhoitoalueille, kun suurin osa radasta tulisi valtatie 21 ja Muonionjoen välimaastoon. Muonionjoki on Suomen ja Ruotsin rajajoki, eikä poroja paimenneta valtionrajoilla.

Kolarista Kilpisjärvelle on matkaa 270 km ja Kilpisjärveltä Jäämeren rantaan 50 km. Muonion ja Enontekiön kautta kulkeva radan linjaus olisi siis myös lyhyempi kuin nykyinen linjaus. Rata kulkisi Suomen ja Ruotsin rajalla ja siten rata palvelisi myös ruotsalaisia.

Norja on suunnitellut kymmenkertaistavan pohjoisen kalan kasvatuksen. Tämä moninkertaistaisi nykyisen rekkaliikenteen valtatie 21:llä. Nykyisellään se olisi kestäväntöntä paikallisten tienkäyttäjien osalta. Junaraide myös vähentäisi rekkaliikenteen tarvetta, kun rahti kulkisi raiteilla.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen ja kehottaa eduskuntaryhmää ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin Jäämerenradan linjauksen muuttamiseksi.

Puoluehallitus:

Hämeen Kokoomusopiskelijat esittävät, että Jäämeren radan linjausta muutettaisiin.

Jäämeren rata kasvattaisi investointeja Lapin alueella ja toisi Suomelle taloudellista hyötyä työpaikkojen muodossa. Jäämeren ratainvestoinnin toteuttamisajankohta on valittava tarkoin, sillä investointi tulisi Liikenne- ja viestintäministeriön teetättämän raportin mukaan investointi on 750 miljoonasta eurosta lähes 2,2 miljardiin euroon. Kokonaiskuvan perusteellinen hahmottaminen on edellytys hankkeen etenemiselle.

Liikenne- ja viestintäministeriön raportissa vuodelta 2018 on tutkittu kuutta eri vaihtoehtoa radan linjauksiksi. Kolme näistä vaihtoehdoista on kansallisilta kustannuksiltaan Suomelle vähäisimpiä, mutta kaksi linjausta (Kemi–Kolari–Kiiruna–Narvik ja Kemi–Haaparanta–Kiiruna–Narvik) kulkisivat Ruotsin kautta ja yksi linjaus (Rovaniemi–Kantalahti–Murmansk) kulkisi Venäjän kautta. Muut kolme linjausta kulkisivat Norjan kautta (Rovaniemi–Sodankylä–Kirkkonieniemi, Kemijärvi–Sodankylä–Kirkkonieniemi ja Kemi–Kolari–Kilpisjärvi–Tromssa).

Norjaan kulkevista linjauksista Hämeen Kokoomusopiskelijoiden ehdottama vaihtoehto on kallein sekä Suomelle, että Norjalle. Kilpisjärveltä eteenpäin maaston korkeuserot ja siten pisimmät tunneliosuudet koko reitillä. Muiden Norjan kautta kulkevien vaihtoehtojen kustannus on arvion mukaan 856 miljoonaa euroa, kun Tromssaan kulkeva rataosuus kustantaisi Norjalle 5,178 miljardia euroa. Suomelle Kemin linjaus olisi myös linjauksista kallein, kansallinen kustannus nousisi 2,271 miljardiin euroon, 300 miljoonaa euroa enemmän kuin Kemijärvi-linjaus.

Porotalouden osalta raportissa todetaan, että Rovaniemeltä ja Kemijärveltä lähtevät linjaukset vaikuttaisivat eniten porotalouteen. Raportissa ei otettu kantaa porotalouden taloudellisiin vaikutuksiin, mutta todettiin, että linjausten rakennuttamisesta aiheutuu vahinkoa porotaloudelle.

Puoluehallitus yhtyy Hämeen Kokoomusopiskelijoiden näkemykseen siitä, että porotalouden edellytyksistä on huolehdittava ja rakennuttamisen aiheuttamia haittoja on pyrittävä minimoimaan. Samalla puoluehallitus toteaa, ettei Suomi yksin päästä mahdollisen Jäämeren radan linjauksesta, sillä Norjalla on suuri osuus radan

toteutumisessa. Lisäksi puoluehallitus toteaa, että Suomen tulee linjauksesta neuvotellessaan pyrkiä ottamaan huomioon hankkeen kokonaisvaikutukset ympäristöön, talouteen ja alueen kansalaisiin.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

167. Jyväskylän Kokoomus: Nelostien kriittisimpään kohtaan saava viimeinkin rahoitus

Nelostie on EU-tasolla Suomen pääväyläksi määritelty ydinverkko, jonka parannukseen on sitouduttu vuoteen 2030 mennessä koko Helsinki-Haaparanta välillä. Kriittisimpiä kohtia tiestössä on Kanavuori-Jyväskylä, Jyväskylä-Äänekoski ja Oulu-Kemi välit. Näistä Oulu-Kemi on saanut rahoituksen, mutta Keski-Suomen kriittiset korjaustoimenpiteet jäivät odottamaan tulevia päätöksiä.

Ruuhkat välillä Kanavuori-Vaajakoski aiheuttavat merkittävää haittaa elinkeinoelämän kuljetuksille ja muulle aikataulujen mukaisesti ajettavalle liikenteelle. Paikalliset asukkaat kärsivät myös huomattavasti lähes päivittäisistä liikenteen sujuvuusongelmista.

Liikenne ruuhkautuu erityisesti perjantaisin ja muinakin viikonpäivinä huipputuntien aikoina. Vuonna 2030 valtatie 4 liikennemäärä (KVL) Vaajakoski-Kanavuoren alueella vaihtelee ennusteen mukaan 22 000–26 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Eli liikenteen kasvu on ennusteen mukaan 20–25 %.

Tien herkkä ruuhkautuminen esimerkiksi onnettomuustilanteessa on iso riski pelastustoimien kannalta ja aiheuttaa lisävaaraa tienkäyttäjille ja pelastushenkilöstölle. Lyhin kiertomahdollisuus pidentää ajomatkoja yli 40 km ja on valtatiehen verrattuna heikkotasoinen. Naissaaren siltaremontin aikana konkretisoitui, miten pienikin häiriötilanne ruuhkauttaa ja aika ajoin pysäyttää koko nelostien liikenteen Vaajakosken kohdalle. Valtatie 4 parantaminen Vaajakosken kohdalta on ensisijaisesti sekä pitkänmatkan ja paikallisen autoliikenteen sujuvuuden parantaminen ja ruuhkautumisen poistaminen.

Vaajakosken kohdan tiesuunnitelma on käynnistetty ja valmistuu alkuvuodesta 2021. Ohitustien rakentaminen Vaajakosken kohdalle on nelostien liikenteen sujuvuuden ja Keski-Suomen elinkeinoelämän kannalta erittäin tärkeää. Se tulee nostaa esiin voimakkaasti, jotta tierahat sen rakentamiseksi saadaan mahdollisimman pian.

Edellä mainittuun perustuen Jyväskylän Kokoomus ry esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen sekä kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan sen eteen että nelostien rahoitus välille Kanavuori- Vaajakoski myönnetään viivyttelämättä.

Puoluehallitus:

Jyväskylän kokoomuksen aloitteessa esitetään aito huoli nelostien ruuhkautumisesta tulevaisuudessa. Puoluehallitus tunnistaa aloitteessa esitetyt korjaustarpeet ja painottaa, että ehdotus on pitkälti linjassa sen kanssa, mitä Kokoomus on eduskunnassa jo vuoden 2019 syksystä alkaen ajanut.

Kokoomus on viime syksyn vaihtoehtobudjetissa esittänyt, että 511 miljoonaa eurolla tulisi edistää asumista ja liikennettä tukevien paikallisten hankkeiden toteuttamista Koko Suomi kuntoon-paketilla. Lisäksi kokoomus haluaa, että 300 miljoonan euron tiestön korjausvelan pienentäminen on pysyvä ratkaisu.

Kokonaisuudessaan Suomen liikenneverkkoa tulee kunnossapitää ja kehittää pitkäjänteisesti ja johdonmukaisesti vastaamaan kansalaisten ja elinkeinoelämän muuttuviin tarpeisiin.

Suomen ensimmäinen valtakunnallinen 12-vuotinen liikennejärjestelmäsuunnitelma on parlamentaarisisessa valmistelussa vuosille 2021–2032. Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa tullaan listaamaan toimenpiteet Suomelle seuraavalle kymmenelle vuodelle liikennejärjestelmän kehittämiseksi.

Suunnitelmaa laaditaan parlamentaarisesti eri hallinnonalojen, alueellisten toimijoiden ja elinkeinoelämän edustajien välisessä laajassa yhteistyössä. Suunnitelma annettaneen eduskunnalle käsiteltäväksi selontekona. Suunnitelmaa toteutettaisiin julkisen talouden suunnitelman puitteissa. Tämän työn osana arvioimme nelostien kehittämistä osana liikennejärjestelmäkokonaisuutta.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

168. Kansalliset Ylioppilaat: Moottoriteiden nopeusrajoituksia nostettava

Nopeusrajoitukset otettiin Suomessa lopullisesti käyttöön vuonna 1978. Nopeusrajoitukset luotiin silmällä pitäen liikenneturvallisuutta, sekä polttoaineenkulutusta. Tuolloin moottoriteiden suurimmaksi sallituksi nopeudeksi määrättiin 120 km/h. Yli 40 vuotta sitten asetettu katonopeus ei ole nykypäivänä relevantti tieverkoston, sekä autokannan merkittävän paranemisen takia. Kansalliset Ylioppilaat ry esittää, että moottoriteiden sallittua enimmäisnopeutta nostettaisiin soveltuvilla tieosuuksilla.

1. Tieverkosto

Suomen moottoritieverkosto on hyvin erinäköinen nykyisin, kuin mitä se oli vuonna 1978. Moottoriteiden suunnittelussa keskitytään erityisesti turvallisuuteen. Uusilla moottoriteillä on leveämmät pientareet, sekä leveämmät turva-alueet kaistojen välissä. Myös liittymis- ja poistumisteiden pituuksia on kasvatettu. Lisäksi moottoriteiden mutkat ovat merkittävästi loivempia kuin 70-luvulla. Parantuneen suunnittelun lisäksi moottoriteille on nykyään saatavilla erilaisia aktiivisia turvajärjestelmiä, kuten muuttuvat nopeusrajoitukset, joilla ajonopeuksia voidaan laskea tai nostaa riippuen liikennemäärästä, tai esimerkiksi sääolosuhteista.

Moottoritiet ovat Suomessa, sekä muuallakin Euroopassa ylivoimaisesti turvallisimmat tapat liikkua tiellä. Suomessa moottoriteillä kuolee 1,5 henkeä miljardia ajokilometriä kohden. Saksassa, jossa moottoriteillä ei paikoitellen ole lainkaan nopeusrajoituksia, vastaava luku on 1,6.

Tällöin voidaan todeta, etteivät moottoriteillä tapahtuvat kuolemaan johtavat onnettomuudet ole suoranaisesti sidottuna ajonopeuksiin, eikä maltillisella nopeusrajoituksen nostolla tulisi luultavasti olemaan merkittäviä vaikutuksia kuolemaan johtavien onnettomuuksien määrään.

2. Autokanta

2.1. Turvallisuus

Nykyauto on merkittävästi turvallisempi, tehokkaampi ja ekologisempi, kuin 1970-luvun auto, jonka teknisten ominaisuuksien perusteella nykyiset nopeusrajoituksemme on asetettu. 1997 perustetun uusien autojen kolariturvallisuutta mittaavan Euro NCAP:n kaltaisilla ohjelmilla autoista on saatu merkittävästi turvallisempia kolaritilanteissa. Pelkästään 2000-luvun aikana henkilöautojen kolariturvallisuus on parantunut 10–20%, puhumattakaan kehityksestä 40 vuoden aikana. Lisäksi nykyautoissa on lukuisia turvallisuutta parantavia varusteita, joita ei nopeusrajoitusten asetannan aikaan ollut. Pakollisina varusteina ensirekisteröidyistä autoista löytyy ABS-jarrut, luistonesto, sekä turvatyynyjärjestelmä – jokainen turvallisuutta merkittävästi lisäävä järjestelmä. Yhä useammasta uudesta autosta löytyy myös varusteita, kuten kaistavahti ja törmäysvaroitussysteemi. Osa teillämme liikkuvista autoista osaa jo nykyisin ajaa lähes autonomisesti. Uudet turvallisuusvarusteet ovat erityisesti suunniteltu helpottamaan ajoa maantie- ja moottoritieolosuhteissa.

2.2. Liikenteen päästöt

Yhtenä syynä sille, miksi moottoriteiden nopeusrajoituksia ei tulisi nostaa, pidetään liikenteen päästöjä. Traficomien mukaan ensirekisteröityjen autojen CO₂-päästöt ovat kuitenkin merkittävästi laskeneet vuosituhaten alusta. Vuonna 2000 ensirekisteröidyn henkilöauton CO₂-päästöt olivat keskimäärin 178,6 g/km. Vuonna 2018 vastaava luku oli 117,4 g/km. Laskevien päästöjen trendin voidaan olettaa jatkuvan autoteollisuudessa jatkossakin muun muassa hybridi- ja täyssähköisten autojen yleistyessä.

3. Hyödyt

Moottoriteiden nopeusrajoitusten nosto olisi tarpeellista erityisesti pääkaupunkiseudulta muihin suuriin kaupunkeihin johtavilla moottoriteillä. Erityisesti valtavyliä 1 ja 3 (Turun ja Tampereen moottoritiet). Anne Bernerin liikenne- ja viestintäministerikauden aikana moottoriteiden nopeusrajoitusten nostamista tutkittiin ja tarkoituksena oli pilotoida hanketta Tampereen moottoriteillä. Nopeusrajoituksen nosto vähentää matkustusaikaa näiden kaupunkien välillä, eikä vaadi suuria infrastruktuurisia panostuksia. Matkustusajan väheneminen taas nostaa suoraan kansantalouden tuottavuutta. Tämä on erityisen tärkeää nykyisessä taloustilanteessa, jossa tuli käyttää kaikki keinot tuottavuuden parantamiseksi.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa Kokoomuksen eduskuntaryhmää toimimaan siten, että soveltuvilla moottoriteillä nopeusrajoituksia nostettaisiin.

Puoluehallitus:

Vuonna 2016 puoluekokouksessa hyväksyttiin Tapiolan kokoomuksen aloite, jossa esitettiin sekä pääteiden nopeusrajoitusten vaihtumista kelin mukaan että tieliikennenopeuksien korottamista. Aloitteessa esitettiin argumentteja nopeusrajoitusten muuttamisesta tieliikenneolosuhteiden mukaan, jonka johdosta nopeuksia voidaan pitää pääsääntöisesti nykyistä korkeampina.

Kansallisten ylioppilaiden aloitteessa on paljon yhtymäkohtia vuoden 2016 aloitteeseen. Puoluehallitus katsoo, että nopeusrajoitusten tulee joustaa esimerkiksi kelin ja liikenteen määrän perusteella. Tieliikenteen tulee olla sujuvaa ja samalla on otettava huomioon liikenneturvallisuus. Liikenteen digitalisaatio on kehittynyt entisestään, teknologisia mahdollisuuksia on hyödynnettävä entistä enemmän tieliikenteessä.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

169. Kokoomuksen Kotkan Kunnallisjärjestö: Väylämaksut on poistettava

Meriväylien väylämaksut on nyt puolitettu vuoden 2020 loppuun. Koronan vuoksi väylämaksuja on esitetty poistettavaksi kokonaan hyvin lyhyeksi ajaksi. Nopeat liikkeet ja lyhyet määräajat eivät herätä luottamusta kansainvälisillä merenkulun markkinoilla. Laivayhtiöiden on helppo vaihtaa esimerkiksi transitoliikenteen reittejä Itämerellä. Väylämaksuthan ovat Suomen itse itselleen luoma merkittävä kaupan este. Transitoliikenteen osalta niiden vaikutus on ratkaiseva. Väylämaksujen poisto on kilpailuneutraali tapa edistää suomalaista elinkeinoelämää eikä myöskään EU asiaan puutu, koska muilla mailla ei ko. maksuja ole.

Väylämaksujen poisto rahoittaa valtion kannalta itse itsensä! Väylämaksujen takia Suomen reitti ei ole tällä hetkellä transitossa kilpailukykyinen. Kuitenkin jo vajaan kymmenyksen kasvu transitoliikenteen määrässä riittäisi kattamaan valtion nykyisin transitoliikenteeltä keräämät väylämaksutulot Transitomäärän kaksinkertaistuminen riittäisi lisäntyneinä verotuloina kattamaan kaikki Suomen nykyiset väylänpito- ja jäänmurtokulut (n. 80 M€).

Asiakkaat tekevät sopimuksia yli vuoden etukäteen. Liiketoimintaedellytysten turvaamiseksi tarvitaan ensi tilassa vähintäänkin vahvistus, että väylämaksuja ei ainakaan koroteta ensi vuoden 2021 alussa.

Mikäli väylämaksut palautuisivat aiemmalle 100 %:n tasolle, olisi se katastrofaalista transitoliikenteellemme ja sitä kautta etenkin HaminaKotka satamalle. Myös valtio häviäisi vähentyneinä tuloina ja työnä.

Kokoomuksen Kotkan Kunnallisjärjestö vaatii, että väylämaksut poistetaan ensin määräaikaisesti esimerkiksi 3 vuoden ajaksi ja jonka aikana voidaan todeta väylämaksujen poiston vaikuttavan liikenteen tuottoihin oikeaan suuntaan.

Hyväksyessään aloitteen Puoluekokous velvoittaa Puoluehallituksen ja kehottaa eduskuntaryhmää ryhtymään tarvittaviin toimiin väylämaksujen poistamiseksi.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus yhtyy Kokoomuksen Kotkan Kunnallisjärjestön näkemyksiin väylämaksujen poistosta. Puoluehallitus katsoo, että väylämaksujen väliaikainen poistamisen sijaan väylämaksut tulisi poistaa pysyvästi ja siten osaltaan edistää Suomen satamien houkuttelevuutta. Nykyisessä taloustilanteessa kasvua heikentäviä tekijöitä on poistettava ja sääntelyä sujuvoitettava.

Väylämaksua on viimeksi puolitetty vuodesta 2015 lähtien. Suunnitelmissa on, että maksun palautuksen jälkeen maksua puolitettaisiin uudestaan vuonna 2021. Koronatilanteen aiheuttaman taloudellisen tilanteen vuoksi väylämaksu on kuitenkin poistettu. Puoluehallitus yhtyy aloitteen tekijöiden näkemykseen siitä, ettei kyseinen toiminta herätä kansainvälisesti luottamusta.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

170. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Turkistarhaus on kiellettävä siirtymäajalla

Turkisteollisuudella ei ole enää tulevaisuutta Suomessa, Euroopassa eikä muualla maailmassa. Jo viisitoista maata Euroopassa on säätänyt lakeja, jotka ovat lopettaneet turkistuotannon ja kolmessatoista näistä on täyskielto. Suomi näyttäytyy eläinten oikeuksien mustana lampaana Euroopan mittakaavassa. Valtiot ympärillämme siirtyvät eettisempään ja nykyaikaan päivitettyyn lainsäädäntöön, kun Suomessa jumitamme yhä paikallamme.

Turkistarhausta perustellaan Suomessa monesti sillä, että täällä eläinten hyvinvoinnista pidetään parempaa huolta kuin Kiinassa ja jos turkisteollisuus lopetetaan täällä, yhä useampi tuote ostetaan Kiinasta. Tämä ei kuitenkaan ole riittävä peruste sille, että turkistuotantoa pitäisi jatkaa Suomessa. Suomen pitäisikin valita pienemmän pahan sijasta esimerkin ja edelläkävijän tie. On myös muistettava, että Suomessakaan asiat eivät ole hyvin. Eläinten kaltoinkohtelu turkiseläintiloilla on lisääntynyt viime vuosina, mikä selviää Ruokaviraston vuosittain julkaisemasta raportista, jossa käsitellään eläinten hyvinvoinnin valvontaa. Viimeisimmässä raportissa vuodelta 2019 yli kolmanneksella (35 prosentilla) tarkastetuista turkistiloista havaittiin laiminlyöntejä. Tilaa kohti laskettuna laiminlyöntejä oli keskimäärin 3,6, mikä on enemmän kuin vuonna 2018 (2,3). Eläinten elinolot eivät ole Suomessa riittävän hyvät ja niitä ei voida sellaiseksi edes parantaa ilman, että kustannukset nousevat niin paljon, että koko tuotanto käy kannattamattomaksi. Näin on käynyt esimerkiksi Sveitsissä.

Turkisteollisuutta perustellaan myös sillä, että se on yhä usean ihmisen elinkeino, sillä ala työllistää suoraan 4030 henkilöä (2019). Tämä määrä on kuitenkin laskenut jo vuosia ja laskun ennustetaan myös jatkuvan, sillä alan yrittäjät ovat keskimäärin iäkkäitä, ja tiloille on vaikea löytää jatkajia. Turkistarhauksen kieltäminen siirtymäajalla mahdollistaa sosiaalisesti kestävästi siirtymän, jossa esimerkiksi luopumistuilla voidaan kannustaa turkistarhaajia nopeaan turkistuotannon lopettamiseen.

Suurin syy turkistarhauksen lopettamiseen ovat sen eettiset ongelmat. Pienissä ja virikkeettömissä häkeissä kasvavat eläimet eivät voi mitenkään toteuttaa lajityypillistä käyttäytymistään ja häkkien verkkopohjat voivat aiheuttaa raajojen vääntymistä. Eläinten perustarpeita kuten mahdollisuutta liikkumiseen ja sosiaalisuuteen ei voida täyttää. Erilaiset vammat kuten haavat ja silmätulehdukset ovat arkipäivää ja eläimillä esiintyy myös stereotyyppistä häiriökäyttäytymistä sekä apatiaa. Eläimet saattavat esimerkiksi purra itseään tai toisiaan tai liikkua pakonomaisesti edestakaisin. Myös kannibalismia esiintyy tarhoilla. Tällainen eläinten kärsimä pahoinvointi vain sen vuoksi, että ihmiset saavat turkissomisteita tai vaatteita, ei voi jatkua.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

aloitteen hyväksyessään puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään lainsäädäntöä, jonka mukaan turkistarhaus kielletään siirtymäajalla.

Puoluehallitus:

Kokoomus pitää arvossaan elinkeinovapautta ja vastuuta eläinten hyvinvoinnista. Puolueessa on perinteisesti ollut turkistarhauksen kannattajia kuin myös toiminnan lopettamista vaatineita henkilöitä. Turkistarhauksen tulevaisuudesta puhuttaessa päätökset on kyettävä tekemään pitkällä jänteellä.

Turkiseläinten pidosta säädetään eläinsuojelulaisissa ja sitä täydentävissä asetuksissa. On huomattava myös, että turkisalalla on omat sertifikaatit, joiden toteutumista valvotaan elinkeinon sisällä. Maa - ja metsätalousministeriö ryhtyi uudistamaan turkisasetusta jo vuonna 2013, mutta uudistus on kuitenkin edelleen tekemättä. Asetuksella voitaisiin parantaa eläinten asemaa asettamalla vaatimukset esimerkiksi suuremmista häkeistä, verkkopohjahäkkien luopumisesta sekä juomaveden takaamisesta kaikille eläimille.

Elintarviketurvallisuusviraston tiedoista käy ilmi, että maamme turkistiloilta löytyy vuodesta toiseen huomautettavaa eläinten hyvinvoinnissa. Esimerkiksi vuonna 2016 peräti kahdella kolmesta tarkastetusta turkistilasta havaittiin laiminlyöntejä. Myös Euroopan komission on samoilla linjoilla todetessaan raportissaan, että turkistarhauksessa on puutteita mm. eläinten hyvinvoinnissa ja häkkien koossa suhteessa eläinten kokoon. Tutkimus- ja asiantuntijatiedon hyödyntäminen onkin välttämätöntä lainsäädäntöä uudistettaessa. Maa- ja metsätalousvaliokunta on toistuvasti muistuttanut, että eläinten hyvinvointi on hyvin monisyinen kysymys.

Maassamme on noin 900 turkistilaa, joista suurin osa sijaitsee Pohjanmaalla. Tarhoja oli vielä 1980-luvun alussa vajaat 5 900 ja vielä vuonna 2002 lähes kaksinkertainen määrä verrattuna nykyiseen. On huomattavaa myös, että kolmannes tiloista joutuu harjoittamaan myös muuta maataloutta turkistarhauksen rinnalla. Suomalainen turkistuotanto saa tukea toimintaansa mm. lomitustukien tai investointitukien kautta.

Suomi kuuluu viimeisten eurooppalaisten maiden joukkoon, jossa turkistarhaus on sallittu. Esimerkiksi Norjan porvarihallitus päätti, että turkistarhaus päättyy maassa vuoteen 2025 mennessä. Hollannin parlamentti päätti hiljattain aikaistaa viimeisten minkkitarhojen sulkemista, kun usealla tarhalla havaittiin koronavirusta. Monet merkittävät kansainväliset muotitalot ovat ilmoittaneet viimeisten vuosien aikana luopuvansa turkisten käytöstä.

Edellä olevan perusteella puoluehallitus pitää tärkeänä, että turkisalan tulevaisuudennäkymistä käynnistetään riippumaton selvitys. Nähdäksemme olisi alan toimijoiden edun kannaltakin parempi, jos maamme hallituksella

olisi tulevaisuudessa suunnitelma, jolla turvattaisiin turkistarhaajille tietyissä tilanteissa oikeudenmukainen siirtymä muihin työtehtäviin. Samalla on varmistettava, että turkisasietus päivitetään vastaamaan modernin sivistysvaltion tunnusmerkkejä. Tässä vaiheessa ei ole siis tarpeen kieltää lailla kyseistä elinkeinotoimintaa.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

171. Pohjanmaan kokoomusnuoret: Elävien sinikettujen vieminen Kiinaan ja muihin ulkomaihin on estettävä.

Kiinan lennätettiin vuonna 2019 kettuja miljoonien eurojen edestä kahdessa eri osassa. Vuonna 2018 Kiinaan vietiin yksi erä kettuja, jonka vienninarvo oli 1,3 miljoonaa euroa. Vuoden 2000 jälkeen vienninarvo on ollut yhteensä yli 10 miljoonaa euroa.

Siitoskettujen vieminen Kiinaan on ollut ja on edelleen lain puitteissa täysin mahdollista. Kyseinen laki ei takaa Kiinassa eläimille samanlaisia oloja kuin Suomessa, jossa elinolot eläimillä ovat maailman parhaimmista ja sertifikaatit ovat tarkasti laadittu ja toteutettu.

Suomessa turkistuotanto on vastuullista, sekä eläinten terveys ja tauti kysymykset ovat ensisijaisia. Suomalaisia tarhaajia on myös huolestuttaneet eläinten olot kuljetusten aikana ja huoli on täysin perusteltua. Kuljetuksiin on sovellettu itäeurooppalaisia kuljetus autoja, joissa afrikkalaisen sikaruton leviämiseen on korkea riski. Vaikka kuljetukseen tarkoitettut tilat desinfioidaan, se ei takaa riittävää turvaa eläinten hyvinvointiin.

Turkiksille löytyy kovaa ja jatkuvaa kysyntää kiinassa, vaikkakin kiinalaisten heikko eläinainees on tuottanut laadullisesti ongelmia tieto-aidon puutteen vuoksi. Laatu ja jalostusta ei varmastikaan saavuteta silloin, kun elinolot eivät ole yhtä suotuisat kuin suomessa. Mikäli lakia tiukennettaisiin niin, että Suomessa vietäisiin tulevaisuudessa ainoastaan turkiksia, eikä eläviä kettuja, tultaisiin tällöin huolehtimaan siitä, että laatu ja vastuullisuus olisi alalla turvattu myös jatkossakin.

Edellä olevan perusteella Pohjanmaan Kokoomusnuoret esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää estämään lainsäädännöllisesti elävien sinikettujen maastavientiä.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus painottaa aluksi, että tällä aloitteella kuten myöskään puoluehallituksen aloitevastauksella ei oteta kantaa puolesta eikä vastaan turkiselinkeinon itsessään, vaan tarkastelu on rajattu nimenomaan elävien sinikettujen maastavientiin, jonka Pohjanmaan Kokoomusnuoret haluavat kiellettävän. Puoluehallitus korostaa myös, että kaikessa eläviin eläimiin perustuvassa tuotantotoiminnassa tarpeettoman kärsimyksen välttäminen ja eläinten hyvinvoinnista huolehtiminen ovat lähtökohtaisia vaatimuksia.

Elävien eläinten kuljettamiseen voi liittyä riskejä eläinten hyvinvoinnille, ja riskit korostuvat pitkillä matkoilla. Eläinten kuljetuksesta annetun lain mukaan eläimen hyvinvoinnista on huolehdittava kuljetuksen aikana. Eläimelle on annettava vettä, sopivaa ravintoa ja lepoa tarpeellisin väliajoin ottaen huomioon kuljetettava eläinlaji, eläimen ikä, kuljetusväline, kuljetusolosuhteet ja matkan kestoaikea sekä muut eläimen veden-, ravinnon- ja levontarpeeseen matkan aikana vaikuttavat seikat. Voimassa olevasta laista ja sen esitöistäkin ilmenee selkeästi, että eläinten hyvinvoinnista huolehtiminen kuuluu lain keskeisiin tavoitteisiin.

Kokoomuksen nykyisen periaateohjelman mukaan eläinten hyvä kohtelu kuuluu sivistykseen. Aloitteessa esitetyt tavoitteet ovat kuljetuksiin liittyviin mahdollisiin ongelmiin puuttumisen osalta puoluehallituksen mielestä kannatettavia. Toisaalta viennin kieltäminen ei ole kansainvälisen kaupan sääntöjen (WTO sopimus) mukaan mahdollista ilman riittävää perustetta. Eläinten hyvinvoinnin vakava vaarantuminen kuljetuksen aikana voisi olla sellainen, mutta tehdyissä tarkastuksissa ei ole saatujen selvitysten mukaan ilmennyt sellaisia puutteita, jotka olisivat estäneet kuljetukset.

EU:n eläinkuljetusasetus edellyttää reittisuunnitelmaa. Sen on oltava realistinen matkan ja ajan suhteen ja jossa tulee huomioida eläinten hyvinvointivaatimukset matkan aikana. Kyseinen vaatimus koskee hevos-, nauta-, lammas-, vuohi- ja sikaeläinten pitkiä kuljetuksia. Maa- ja metsätalousministeriössä on valmisteilla kansallisen eläinkuljetuslain muutos, joka edellyttäisi reittisuunnitelmaa myös turkiseläinten pitkiltä kuljetuksilta. Tätä myös Kokoomuksen on syytä puoluehallituksen mukaan tukea.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

172. Vantaan Kokoomusnaiset: Kissojen tunnistusmerkinnän ja rekisteröinnin velvoittavuudesta säädettävä laissa

Lemmikkieläimen heitteille jätto on laitton ja rangaistava teko, mutta kissojen kohdalla syyllisiä saadaan harvoin vastuuseen teoistaan, sillä ilman tunnistusmerkintää kissaa on käytännössä mahdotonta yhdistää sen omistajaan.

Suomen Eläinsuojeluyhdistyksen (SEY) selvityksen mukaan vuosittain noin 10 000 kissaa toimitetaan löytöeläiminä löytöeläintaloille. Näistä vain harva löytää takaisin omistajansa luo ja eläimet sijoitetaan uuteen kotiin tai joudutaan lopettamaan. SEY:n tutkimuksen mukaan löytöeläimistä koirista 91 % haettiin takaisin kotiin, kun taas kissoista 26 % palautui alkuperäiselle omistajalle. Löytökissoista lähes joka viides päätyi lopetettavaksi, kun koirista noin 0,7 % jouduttiin lopettamaan.

Kissoja myös katoaa ja osa kuolee onnettomuuksiin liikkeessaan vapaana. On huomion arvoista, että vapaana olevat kissat ja koirat saattavat tappaa myös uhanalaisia eläinlajeja ja erityisesti tästä koituu ongelmia pesimäaikaan.

Eläinten kärsimyksen lisäksi heitteille jätöstä aiheutuu merkittäviä taloudellisia kustannuksia. Eläinten hyvinvointikeskuksen (EHK) selvityksestä ilmenee, että löytöeläimet aiheuttavat koko maassa arviolta 5,8

miljoonan euron kulut vuodessa (17 000 e/kunta). Löytökissojen lisäksi kustannuksia aiheuttavat ne lukuisat kissat, joita vuosittain lopetetaan suoraan löytöpaikalle valvontaeläinlääkärien toimesta. Valvontaeläinlääkärien lopetuksista perimät kulut tilitetään usein suoraan valtiolle, jolloin ne eivät näy kuntien tilastoissa.

Koirien rekisteröinti on säädetty pakolliseksi jo lähes kaikissa muissa EU-maissa ja tunnistusmerkinnän vaatimuksesta on säädetty vielä kattavammin. Kissoilla rekisteröinnistä on säädetty useassa eri maassa, ja Ranskassa on toiminut koko maan kattava kissojen rekisteri vuodesta 2012.

Irrallaan kulkevien eläinten on tutkimuksissa havaittu palautuvan omistajilleen paremmin, jos niillä on näkyvä tunnistusmerkki, esimerkiksi kaulapanta, jossa on omistajan yhteystiedot. Koirien ja kissojen tunnistusmerkintään käytetään yleisimmin ihon alle asetettavaa mikrosirua. Omistaja ilmoittaa tietonsa rekisteriin, josta tiedot ovat löydettävissä sirunumerolla. Nykyään on olemassa useita eri rekisteritietokantoja, joten rekisteröinnin järjestämiselle on olemassa valmiita toimintapohjia. Mikrosirutuksen kustannukset omistajalle vaihtelevat 20-70 €/eläin.

Rekisteröinnillä voidaan myös vähentää seura- ja harrastuseläinten massakasvatusta, kuten pentutehtailua, laitonta ja valvomatonta eläinkauppaa. Näin voidaan edistävää myös vakavien tarttuvien eläintautien ja perinnöllistensairauksien vähenemistä.

Kissojen hyvinvoinnin edistäminen on linjassa kokoomuksen periaateohjelman kanssa, jossa todetaan "sivistykseen kuuluu myös ympäristöstä huolehtiminen ja eläinten hyvä kohtelu. Eläimillä ja luonnolla on ihmisen tarpeista riippumaton arvo itsessään."

Marinin hallituksen tavoitteena on jatkaa viime kaudella aloitettua työtä eläinsuojelulain uudistamiseksi. Hallitusohjelman mukaan viime vaalikaudella eduskunnan käsittelyssä ollut esitystä laiksi eläinten hyvinvoinnista täydennetään siten, että lain perusteluissa tunnistetaan eläimen itseisarvo ja mahdollistetaan eläinten lajityypillinen käyttäytyminen. Hallitusohjelmassa myös luvataan huolehtia koirien ja kissojen tunnistusmerkinnöistä ja rekisteristä. Vantaan Kokoomusnaiset pitää tärkeänä, että Kokoomus varmistaa näiden tärkeiden hallitusohjelmakirjausten toteutumisen.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että eläinsuojelulain uudistuksen yhteydessä säädetään laissa kissojen tunnistusmerkinnän ja rekisteröinnin velvoittavuudesta.

Puoluehallitus:

Vantaan kokoomusnaiset ehdottavat kissojen tunnistusmerkintää pakolliseksi osana eläinsuojelulain kokonaisuudistusta. Hallitus on teettänyt lainuudistuksen yhteydessä selvityksen koirien ja kissojen pakollisesta tunnistusmerkinnästä. Tunnistusmerkintään ja rekisteröintiin liittyvän valvonnan voisikin liittää jo olemassa olevan lemmikkieläinten valvonnan yhteyteen.

Suomessa hylätään tai tapetaan ei-toivottuna arvioiden mukaan edelleen noin 20 000 kissaa vuodessa. Pakollinen tunnistusmerkintä ja rekisteröinti ehkäisisi tehokkaasti villiintyneiden kissapopulaatioiden syntymistä ja auttaisi

palauttamaan eksyneet kissat nopeammin omistajilleen. Myös tahallisesti hylättyjen kissojen omistajat saataisiin hylkäämisestä nopeammin vastuuseen.

Suurin yksittäinen kustannus olisi pakollisen rekisteröintijärjestelmän perustaminen ja ylläpitäminen. Myös tunnistus- ja rekisteröintipakon valvonnasta aiheutuisi kustannuksia. Muutoksen kustannuksia voidaan kuitenkin hillitä hyödyntämällä jo olemassa olevia vapaaehtoisia rekistereitä.

Kissojen ja koirien tulee olla lemmikkinä samanarvoisia. Kokoomuksen mielestä pakollinen tunnistusmerkintä ja rekisteröintivaatimus tulee näin ollen säätää samanaikaisesti sekä koirille että kissoille.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

173. Kokoomuksen Nuorten Liitto: Ratkaisu maailman nälänhätiiin geenieditoinnista

Luomutuotanto on liian tehotonta, epävarmaa ja kallista, kun samaan aikaan joka viides alle viisivuotiaista kärsii aliravitsemuksesta, ilmastonmuutos uhkaa koko maapalloa ja viljelytilaa ei ole tarpeeksi. Maailman ruoantuotannon turvaamiseksi, nälänhätien ratkaisemiseksi sekä kasvien ja eläinten terveysongelmien ehkäisemiseksi tarvitaan geenieditoinnin kaltaisia tieteen edistysaskelia.

Geenieditoinnilla tarkoitetaan organismin, eli useimmiten kasvin, muuttamista tavalla, joka ei yleensä ole mahdollista luonnossa. Tämä tehdään joko lisäämällä sille haluttuihin ominaisuuksiin auttavia geenejä lajin sisältä tai sen omia geenejä parantamalla, muuntamalla tai poistamalla. Mikäli geenieditoidut organismit tunnustettaisiin yhdeksi ratkaisuksi maailman ruoantuotannon lisäämiseen, tämä samalla tarkoittaisi alan tutkimuksen jatkamista ja niiden luonnolliseen leviämiseen liittyvien patenttiongelmien ratkaisemista.

Euroopan unionin tuomioistuin on määrittänyt perinteisiä GMO-menetelmiä tarkemman ja turvallisemman menetelmän, niin sanotun CRISPR-menetelmän, osaksi Euroopan unionin GMO-lainsäädäntöä. EU-tasolla geenieditoitujen kasvien arviointia ja hyväksyntää tulisi edistää kasvin ominaisuuksien, ei muuntelumenetelmän mukaan. CRISPR-menetelmällä esimerkiksi tavoitellaan kasveille parempaa tuottokykyä, laadun parantamista ja erilaisten sietokykyjen kohentamista, mikä johtaisi muun muassa torjunta-aineiden käytön vähentämiseen. Lisäksi viime vuonna nousi esiin myös niin kutsuttu prime-editointi, joka lisää geenieditoinnin luotettavuutta entisestään ja vähentää ei-toivottuja muutoksia perimään.

Geenimuuntelu, kuten GMO ja CRISPR, edustaa tieteen viimeisimpiä läpimurtoja. Kokoomus on tieteeseen uskova edistyspuolue, ja siksi kokoomusnuoret katsookin, että kokoomuksen tulisi aloitteen kuvaamalla tavalla ottaa kantaa maailmanlaajuisiin ruokatuotannon ongelmiin. Kokoomus on myös inhimillinen puolue, joka uskoo mahdollisuuksien tasa-arvoon. Jokaisella on oltava mahdollisuus saada riittävä määrä ruokaa, ja tämä on mahdollista geenieditoinnin avulla.

Edellä olevan perusteella Kokoomuksen Nuorten Liitto ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää ja europarlamenttiryhmää toimimaan niin, että EU-tasolla geenieditoitujen kasvien arviointia ja hyväksyntää edistetään jatkossa kasvin ominaisuuksien, ei muuntelumenetelmän mukaan.

Puoluehallitus:

Kokoomuksen tavoitteiden mukaista on toimia sen puolesta, että ihmisillä kaikkialla maailmassa olisi turvattuna ihmisarvoisen elämän peruslähtökohdat. Keskeisiin perustarpeisiin kuuluu riittävän ravinnon saanti, joka ei tänä päivänäkään ole kaikkialla maailmassa itsestäänselvyys. Ruokapulan moninaisiin seurauksiin kuuluvat paikallisten ja alueellisten humanitaaristen kriisien ohella myös yleisempi yhteiskunnallinen epävakaus ja toivottomuus tulevaisuuden suhteen. Näiden seurauksena ihmiset lähtevät liikkeelle kotiseudultaan turvattumpaa elämää tavoitellakseen. Ratkaisut tulevaisuuden ruokapulaan ovat samalla ratkaisuja moniin muihin yhteiskunnallisiin ongelmiin.

Maapallon väkiluku kasvaa YK:n ennusteiden korkean vaihtoehdon mukaan 10,8 miljardiin vuoteen 2050 ja 16,6 miljardiin vuoteen 2100 mennessä. Ruoantuotannolle tätä matalammatkin kasvukäyrät aiheuttavat valtavia haasteita, kun samaan aikaan yhä suurempaa huolta herättää ympäristön kantokyky ja monenlaiset luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvat uhkakuvat, ilmastonmuutosta unohtamatta. Metsien raivaaminen viljelyalaksi ja tehottomien viljelymenetelmien käyttö uhkaavat jo ennestään vaarantunutta alkuperäisluontoa tropiikissa. Myös länsimaissa on kiinnitettävä yhä enemmän huomiota siihen, että viljelyala on tehokkaassa käytössä.

Puoluehallitus painottaa, että erilaisia viljelymenetelmiä ei kannata asettaa ideologisista tai imagollisista syistä vastakkain, vaan kuten aloitteessakin ehdotetaan, lopputuotoksen ominaisuuksien on oltava ratkaisevia. Luomutuotannolle on sijansa nyt ja tulevaisuudessa, ja kuluttajat ovat valmiita myös maksamaan siitä. Yhtä selvää on, että tulevaisuuden ruoantuotannon haasteista ei selvitä ilman tieteellisillä menetelmillä jalostettuja lajikkeita.

Esimerkki tieteellisten jalostusmenetelmien mukanaan tuomista hyödyistä on ns. kultainen riisi, joka kehitettiin vastauksena monissa kehitysmaissa erityisesti lapsia vaivaavaan A-vitamiinin puutokseen. Riisiin lisättiin ominaisuus, joka tuottaa beetakaroteenia. Se on luvattu ilmaiseksi köyhien käyttöön, mutta mm. Greenpeacen systemaattisen kampanjoinnin seurauksena sen ottaminen viljelykäyttöön on viivästynyt. Greenpeacen entinen johtaja, tohtori Patrick Moore on arvioinut, että viivytys on johtanut jopa 8 miljoonan lapsen sokeutumiseen ja kuolemaan, jotka olisi voitu estää kultaisen riisin avulla.

Kun kyse on ruoasta, turvallisuus on itsestään selvästi lähtökohtana. Tieteellisesti jalostettuja lajikkeita on tutkittu laajasti ja perusteellisesti. Tiedejärjestöjen ja viranomaisten maailmanlaajuinen konsensus puoltaa käsitystä, jonka mukaan nämä ovat vähintään yhtä turvallisia kuin muut lajikkeet. Hyödyt ulottuvat laajemmallekin kuin vain lopputuotteiden ominaisuuksiin. Esimerkiksi äskettäinen irlantilaisutkimus osoitti, että perunaruttoa sietämään jalostettu peruna menestyi verrattomasti paremmin jalostamattomaan perunaan verrattuna, ja torjunta-aineiden käyttöä pystyttiin vähentämään jopa 90 prosenttia.

Aivan kuten aloitteen tekijätkin tuovat esiin, Kokoomus on tiedepuolue. Periaateohjelmamme mukaan "Kokoomus luottaa siihen, että ihminen kykenee edistystahtonsa ja kekseliäisyytensä avulla, tiedettä ja teknologiaa hyödyntäen, löytämään eteen tuleviin haasteisiin ratkaisut ja välttämään haitallisia valintoja." Kokoomus suhtautuu myönteisesti niin perinteisiin kuin uusiin tieteellisiin jalostusmenetelmiin.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

174. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Pelastetaan pörriäiset!

Seuraavia kohtalokkaita sanoja pidetään Einsteinin suusta ilmaistuina: jos mehiläiset katoaisivat maan päältä, ihmisellä olisi enää neljä vuotta elinaikaa. Sanonta kuulostaa radikaalilta, mutta mehiläisten ja muiden vähemmän tärkeiden pölyttäjien kohtalonyhteyttä ihmiskunnan kanssa on hankala liioitella. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta vaatiiikin määrätietoisia tekoja pölyttäjähönteisten suojelemiseksi.

Viljelykasveista 75 prosenttia tarvitsee hönteispölytystä. Sitä kautta pölytys on erittäin tärkeää myös ihmisten ravinnonsaannin kannalta. Tärkeimpiä pölyttäjähönteisiämme ovat mehiläiset ja kimalaiset. Pölyttäjähönteisten määrä on kuitenkin romahtanut elinympäristöjen katoamisen, hönteismyrkkujen, vieraslajien ja ilmastonmuutoksen vaikutuksesta. Suomessa tärkeimmistä pölyttäjähönteisistä, siis mehiläisistä, kimalaisista ja perhosista, lähes joka viides on uhanalainen. Vielä 50 vuotta sitten pölyttäjien tarvitsemia niittyjä ja ahoja löytyi runsaasti, mutta nyt niiden määrä on romahtanut murto-osaan tehomatalouden, rakentamisen tai umpeen kasvamisen seurauksena. Niityt ja kedot kuuluvat kaikkein uhanalaisimpien luontotyyppien joukkoon Suomessa.

Lentävien hönteisten määrä Saksassa romahti yli 75 prosenttia vuodesta 1990 vuoteen 2017. Suomessa ei ole tehty vastaavaa tutkimusta, vaikka seurantaa pörriäisistä on lisätty. Suomessa tilannetta tulee kartoittaa ja siihen puuttua määrätietoisesti ennen kuin tilanne pääsee pahenemaan. Maassamme esimerkiksi rypsin, rapsin, mustaviinimarjan ja kuminan sadot ovat pienentyneet. Pölyttäjien ahdinko vaikuttaa ruokavalioon, koska muiden muassa kahvi, kaakao ja puuvilla ovat hönteispölytteisiä. Ilman sopivia pölyttäjiä myös ilmaa puhdistavien ja eroosiota ehkäisevien kasvien määrä vähenee. Luonnollisesti pölyttäjien väheneminen vaikuttaa saalissuhteiden kautta myös ekosysteemiin kauaskantoisilla ja vaikeasti ennustettavilla tavoilla. Sukupuutto uhkaa yli 40 prosenttia pölyttäjähönteisistä ja kansainvälinen tutkijayhteisö vaatii pölyttäjien suojelutoimiin ryhtymistä välittömästi.

Toimenpiteinä pörriäisten pelastamiseksi vaadimme niille myrkyllisten aineiden kieltämistä Suomessa. Valtion tulee maksaa pientä korvausta maanomistajille kesannolle jätetyistä maapalstoista samaten kuin nykyään metsänomistajille metsän hakkaamattomuudesta. Pörriäisille tulee lanseerata oma, Suomen luonnon päivästä erillinen, teemapäivänsä tietoisuuden lisäämiseksi.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

tämän aloitteen hyväksyessään puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että pölyttäjähönteisten tilannetta kartoitetaan ja niiden säilymisestä huolehditaan.

Puoluehallitus:

Kansainvälinen luontopaneeli IPBES julkaisi vuonna 2016 kattavan raportin pölyttäjien ja pölytyksen tilasta. Kasveja pölyttävistä eläinlajeista yhä useampi on ajautumassa kohti sukupuuttoa. Pölyttäjien häviäminen on suora uhka miljoonien ihmisten toimeentulolle ja miljardien eurojen arvoiselle ruoan tuotannolle, sillä lähes kaikki käyttämämme ravinto on yhteydessä tavalla tai toisella pölyttäjiin. Tilanne on riistäytynyt joissain tapauksissa jo käsissä, kun esimerkiksi Kiinassa hedelmäpuita pölytetään jo osittain käsin.

Kokoomukselle on selvää, että pölyttäjäkato on pysäytettävä. Uusimman lajien uhanalaisuusarvioinnin mukaan Suomen mesipistiäislajeista noin 20 % ja perhoslajeista 17 % on arvioitu uhanalaisiksi. Ympäristöministeriö on ryhtynyt valmistelemaan kansallista pölyttäjästrategiaa laajassa yhteistyössä. Pölyttäjäkadon taustalla vaikuttavat muun muassa torjunta-aineet, elinympäristöjen heikentyminen ja ilmastonmuutos.

Kokoomus peräänkuuluttaa, että Suomen on siirryttävä kohti ekologisesti kestävämpää maataloutta. Elinympäristöjen kirjon lisääminen jo yksipuolistuneilla maatalousalueilla on tärkeä keino pölyttäjien tilanteen parantamiseksi. Torjunta-aineiden käytön vähentäminen ja pölyttäjien altistuminen haitallisille aineille on työn keskiössä. Tästä syystä on pyrittävä myös estämään torjunta-aineiden leviäminen ja löydettävä vaihtoehtoisia keinoja tuholaisten torjuntaan.

Kokoomus kohdistaa katseensa myös käynnistyneeseen luonnonsuojelulain uudistukseen siten, että lain uudistus lisääisi monimuotoisuuden suojelun vaikuttavuutta. Myös vapaaehtoisen suojelun rahoituksen lisääminen on tärkeää luonnonsuojelutyön turvaamiseksi. Kokoomus vaikuttaa tilanteen korjaamiseksi myös EU:n tasolla Euroopan vihreän kehityksen ohjelman sekä yhteisen maatalouspolitiikan puitteissa.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

Ympäristöministeriön hallinnonala

175. Helsingin Kokoomusnuoret: Ilmastonlämpeneminen pysäytettävä 1,5 asteeseen

Hallitusten välisen ilmastopaneelin IPCC:n vuonna 2018 julkaiseman raportin mukaan ilmastonlämpeneminen on pysäytettävä 1,5 asteeseen. Mahdollisuus rajata lämpenemistä pienenee vuosi vuodelta ja mahdollisuus siihen menetetään, jos valtiot eivät ryhdy konkreettisiin toimiin. Raportin mukaan 2 asteen lämpeneminen olisi tuhoisaa koko ekosysteemin toimivuuden kannalta. Lämpeneminen aiheuttaisi monien hönteisten, kasvien ja selkärankaisten eläimien häviämisen. Tilanne on kriittinen, WWF:n mukaan noin 60% selkärankaista villieläimistä on kuollut sukupuuttoon reilun 40 vuoden aikana. Suomessa saimaannorppa ja naali saattaisivat jo

tähänkin mennessä pienentyneen elintilansa takia kuolla sukupuuttoon. Eläinten ja kasvien lisäksi ilmaston lämpeneminen uhkasi ihmisten omaa terveyttä, ruuantuotantoa ja taloutta. Se aiheuttaisi monelle ihmiselle elämän perusedellytysten puuttumisen, mikä johtaisi lisääntyviin konflikteihin, pakolaisuuteen ja suurempaan epävakauteen maailmassa.

Suomen nykyinen hallitus linjaa hallitusohjelmassaan erilaisista keinoista, kuten hiilinielujen lisäämisestä, fossiilivapaudesta kuin kiertotalouden parantamisestakin. Konkreettiset toimet puuttuvat kuitenkin kokonaan. Poliittisilla päätöksillä ja erityisesti teoilla on todella kiire, mutta vielä ei kuitenkaan ole liian myöhäistä toimia! Meidän on turvattava elinkelpoisen yhteiskunnan säilyminen myös tuleville sukupolville.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä eduskuntaryhmää toimimaan niin, että ilmastonlämpeneminen saadaan pysäytettyä 1,5 asteeseen vuoteen 2030 mennessä.

Puoluehallitus:

Kestävän kehityksen tavoitteiden toteutuminen on lähes mahdotonta, jos lämpenemistä ei kyetä pysäyttämään 1,5 asteeseen. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikkien maiden on tehtävä yhä enemmän päästövähennyksiä nopeammalla aikataululla.

Pariisin ilmastopöytäkirja, johon Suomi ja EU ovat sitoutuneet, solmittiin vuonna 2015 ja ratifioitiin vuotta myöhemmin. Sopimuksen mukaan maapallon keskilämpötilan nousu rajataan alle kahteen asteeseen, pyrkien rajoittamaan nousu 1,5 asteeseen. Sopimuksen toimeenpano alkaa vuonna 2020. Kokoomus oli mukana myös sopimuksessa, jossa kahdeksan eduskuntapuoluetta päätti yhteisistä ilmastopoliittisten tavoitteista vuoden 2018 lopussa. Tuon sopimuksen ensimmäisenä tavoitteena oli juuri se, että teemme oman osamme maailman keskilämpötilan nousun rajoittamiseksi 1,5 asteeseen.

Kokoomus on sitoutunut uudessa tavoiteohjelmassaan siihen, että Suomi tekee oman osansa lämpenemisen rajoittamiseksi 1,5 asteeseen. Kokoomuksen mukaan edelläkävijyys voi olla meille myös valtava kaupallinen mahdollisuus. Suomalaiset yritykset pystyvät kehittämään teknologioita, joita käyttöön ottamalla myös suurimmat hiilidioksidipäästöjen aiheuttajat pystyvät leikkaamaan päästöjään. Samalla tunnistamme, että omat toimet eivät ratkaise yksinään globaalia ongelmaa. Olemme siksi valmiita tekemään kaikkemme, että koko kansainvälinen yhteisö tekisi oman osansa globaalin kriisin edessä.

Kokoomuksen eduskuntaryhmä julkaisi tämän vuoden toukokuussa ohjelmapaperin (Talous kasvuun, päästöt laskuun – Kestävällä uudelleenrakennuksella kriisin yli), jossa esitetään lukuisia keinoja päästöjen vähentämiseksi. Muutoksessa on pidettävä kiinni sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta. Kokonaisuus on toteutettava niin, että ilmastotoimien lasku ei jakaannu epäreilusti.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

176. Kokoomuksen Nuorten Liitto: Tonttien, kiinteistöjen ja huoneistojen käyttötarkoitussäätely ilmoitusperusteiseksi asemakaavoituksessa

Kunnat ja kaupungit ohjaavat liian voimakkaasti taloutta ja ihmisten, yritysten ja muiden toimintojen sijoittumista asutuskeskuksissa. Sen sijaan, että tonttien, kiinteistöjen ja huoneistojen käyttötarkoitus lukitaan asemakaavoituksessa tarkkojen kriteerien mukaan valtuuston päätöksellä, poistaisi yleistasoisempi eri toimintojen yhteensovittaminen monia esteitä talouden terveeltä toiminnalta.

Poliittisella tasolla säätelyä tulee kuitenkin myös jatkossa käyttää tilanteissa, joissa se lisää ihmisten hyvinvointia ja edesauttaa niukkojen resurssien ja sijainnin käyttöä tehokkaasti. Näin voidaan ennaltaehkäistä tilanteet, joissa asuintaloja rakennettaisiin raskaan teollisuuden seinänaapuriksi, rekkarallivarasto sijaitsisi koulun pihan tai puiston vieressä tai tärinää huonosti sietävän kellomuseon viereen ilmestyisi metallipaja.

Käyttötarkoitussäätelyä on kuitenkin mahdollista lieventää säilyttäen tarkoituksenmukaiset rakennusmääräykset. Käyttötarkoituksen muuttamisen pitäisi olla mahdollista omistajan ilmoituksella ilman kaupunginvaltuuston lupaa, kunhan uusi käyttötarkoitus sopii tontin, kiinteistön tai huoneiston yleistasoisemman käyttötarkoituserhmän puitteisiin.

Markkinat säätelevät huoneistojen käyttötarkoitusta markkinoiden tarpeen mukaan ja esimerkiksi tarpeeton ruokakauppa muutetaan kyllä tarvittaessa toimistoksi. Käyttötarkoitusta ei tule säädellä tarkemmin poliittisella tasolla koska ihmiset ja yritykset tietävät parhaiten itse, mihin heidän kannattaa sijoittua.

Edellä olevan perusteella Kokoomuksen Nuorten Liitto ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää edistämään ilmoitukseen perustuvan käyttötarkoitussäätelyn käyttöönottoa asemakaavoituksessa.

Puoluehallitus:

Kokoomuksen nuorten liitto ajaa aloitteellaan tavoitetta, joka on hyvin linjassa puolueen kaupunkivision ja kaupunkipoliittisen ohjelman kanssa. Yleisellä tasolla on erittäin kokoomuslaista ajattelua mahdollistaa kaupunkiympäristön joustava mukautuminen ihmisten, kansalaisyhteiskunnan ja elinkeinoelämän muuttuviin tarpeisiin mahdollisimman joustavasti ja ilman tarpeetonta byrokratiaa. On perusteltua tavoitella tilannetta, jossa kiinteistöt ovat tehokkaassa ja tarkoituksenmukaisessa käytössä.

Aloitteessa kuitenkin ehdotetaan toimenpiteitä, jotka eivät välttämättä täysin sovellu juuri puoluehallituksen ja eduskuntaryhmän kautta ajettaviksi. Puoluehallitus huomauttaa, että esimerkiksi maankäyttö- ja rakennuslaki ei määrää, että käyttötarkoituksen muutos pitäisi tuoda poliittiseen käsittelyyn. Laki mahdollistaa jo nyt hyvin paljon ja antaa laajasti soveltamisen varaa.

Ratkaisuja ohjaavat enemmän esimerkiksi kunnan omat hallinto- ja delegointisäännöt ja käytännöt. Oikea taso toimintatapojen päivittämisen ajamiseen olisi siis paikallistaso. Tähän puoluehallitus haluaa sinänsä rohkaista ja kannustaa kokoomuslaisia toimijoita kaupunkien luottamustehtävissä ja paikallisyhdistyksissä.

Puoluehallituksen mielestä on myös hyvä säilyttää paikallistasollakin riittävät mahdollisuudet demokraattisesti varmistaa, että kokonaisuus säilyy toimivana. Tämä on tärkeää varsinkin sellaisissa tapauksissa, joissa kyse on isoista muutoksista, joilla on vaikutuksia myös laajemmalle kuin vain siihen kiinteistöön, jota muutos välittömästi koskee. Ulkoisvaikutusten säätely on yksi keskeinen peruste tähän aiheeseen liittyvän säätelyn olemassaololle. Tämän Kokoomuksen Nuorten Liittokin erittäin osuvasti tuo esimerkeillään näkyviin.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

177. Helsingin Kokoomusnuoret: Rakennusten korjausvelan vähentäminen ja ehkäisy rakennuksen huoltokirjan avulla

Tällä hetkellä Suomen rakennusten korjausvelka on yli 50 miljardia euroa. Korjausvelkaa syntyy, kun rakennuksen kuntoa ylläpitävää kunnossapitoa ei toteuteta oikein. Kunnossapidon laiminlyönti maksaa Suomelle 5,7 miljardia euroa joka vuosi. Korjausvelan yhteiskunnalliset vaikutukset bruttokansantuotteeseen sekä työllisyysasteeseen on arviolta -2% vuodessa.

Suomi on edelläkävijä energiatehokkaassa ja teknologiaa hyödyntävässä rakentamisessa, mutta rakennusten kunnossapitoon, saati sen kehittämiseen, ei panosteta. Otetaan esimerkiksi taloyhtiöt. Asunto-osakeyhtiölain mukaan taloyhtiön vastuulla on rakennuksen kunnossapito rakenteita ja eristeitä sekä lvis-töitä myöden. Luvut näyttävät, että tämä on johtanut rakennusten rappeutumiseen. Vallitseva trendi on, että korjataan vain, jos on pakko ja sekin mahdollisimman halvalla. Se selittää, miksi tähän tilanteeseen on päädytty.

Korjausvelan ehkäisy on poikkeuksetta halvempaa kuin jälkikäteen korjaaminen. Jos panostetaan kunnossapitoon, ja toteutetaan peruskorjaukset ajallaan, rakennus pystyy säilyttämään alkuperäisen arvonsa. Jos ei, niin pahimmassa tapauksessa päädytään tilanteeseen, että rakennuksen arvo on pienempi kuin purkukustannukset. Jotta korjausvelan ehkäisy olisi standardoitu, kaikilla rakennuksilla tulisi olla huoltokirja. Huoltokirjassa esitettäisiin rakennuksen keskeisten rakenteiden ja materiaalien tekniset käyttöiät, kunnossapito- ja huoltotarpeet sekä niiden ajankohdat. Lisäksi se sisältäisi alustavan kunnossapito- ja korjaussuunnitelman rakennuksen koko elinkaaren ajalle. Varmistukseksi siitä, että huoltokirjat saataisi saman laatutasoon, laatijalla sekä päivittäjällä tulisi olla vähintään rakennusinsinöörin koulutus.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää selvittämään aloitteessa kuvatun huoltokirjan käyttöön ottamista seuraavan eduskuntakauden aikana.

Puoluehallitus:

Aloitteessa kiinnitetään huomiota kotitalouksien ja koko kansantalouden kannalta merkittävään asiaan. Rakennusten korjausvelkaan liittyvät ongelmat koskettavat niin kotitalouksia kuin julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin kiinteistönomistajia. On arvioitu, että korjausvelka olisi Suomessa jopa kymmenesosa koko rakennuskannan arvosta.

Rakennetun omaisuuden tila (ROTI) 2019-raportti arvioi, että rakennuksiin on sitoutunut jopa 45 prosenttia Suomen kansallisvarallisuudesta. Kyse on siis noin 500 miljardin kokonaisuudesta. Puolet suomalaisista (2,7 miljoonaa) asuu erillisissä pientaloissa, joiden osuus summasta on em. summasta noin 130 miljardia euroa. Merkittävä osa rakennuskannasta on 60–80-lukujen asuinrakennuksia, joita ei ole vielä peruskorjattu. ROTI-raportin mukaan asuinrakennusten korjauksiin on sijoitettava keskimäärin 9,4 miljardia euroa vuodesta 2016 vuoteen 2025.

Korjausvelalla tarkoitetaan sitä investointimäärää, joka tarvittaisiin rakennusten kunnostamiseen asianmukaiseen kuntoon. Kuten aloitteessakin todetaan, korjausvelkaa syntyy, kun rakennusten kunnossapidosta tingitään. Korjausvelan ehkäisemiseksi vuosittaisten kunnossapitotoimien pitäisi laskennallisesti vastata rakennusten vuosittaista kulumista. Korjausvelan ehkäiseminen vaatii rakennusten ylläpidolta suunnitelmallisuutta, jota aloitekin peräänkuuluttaa.

Kiinteistö- ja rakennusalan digitalisaation potentiaalisten hyötyjen on arvioitu olevan jopa yli 5 miljardia euroa. Siksi digitaalisten ekosysteemien synnyttämiseen on syytä panostaa. Esimerkiksi rakennusten tietomalleja saatetaan tulevaisuudessa hyödyntää laajassa mittakaavassa kiinteistönpidon työkaluna.

Uusien ja kestävämpien rakennusmateriaalien sekä kiinteistö- ja rakennusalan menetelmien kehittäminen ja hyödyntäminen on oltava mahdollista sääntelyn sitä estämättä. Kiinteistönpidossa on voitava kehittää uusia innovaatioita ja liiketoimintamalleja. Vastuullinen ja kestävä kiinteistönpito sekä korjausvelan arviointi olisi perusteltua rakentaa entistä vahvemmin sisään asuntomarkkinoiden hinnanmuodotukseen.

Puoluehallitus ei kuitenkaan puuttuisi asiaan pakolla ja lisäsääntelyllä. Korjausvelan syynä lienee ennen kaikkea puutteellinen tieto ja ymmärrys siitä, että rakennus kuluu ja korjausvelka kasvaa päivittäin, kuukausittain ja vuosittain, sillä muutokset rakenteisiin syntyvät hitaasti. Keskiössä ongelmien ratkaisemiseksi on kiinteistö- ja rakennusalan tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta sekä alan toimijoiden ja viranomaisten saumaton yhteistyö. Myös rakennusalan suunnittelijoiden ja toteuttajien sekä kiinteistönpidon ammattilaisten koulutukseen on syytä panostaa toiselta asteelta korkeakouluihin.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

178. Jyväskylän Kokoomusnaiset: Omakotitalon myyjän virhevastuu aika lasketaan kahteen (2) vuoteen

Kiinteistökauppa, on lähinnä omakotitalon myynti on monelle haasteellinen tilanne. Vanhan omakotitalon myyjän vastuu koetaan liian pitkäksi kun se on viisi (5) vuotta. Myyjällä on viiden vuoden vastuu salaisista virheistä, jotka vaikuttavat merkittävästi kiinteistöön laatuun. Asunto-osakkeen myynnissä vastuu aika on kaksi (2) vuotta.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan, siten että omakotitalon myyjän virhevastuu aika lasketaan viidestä (5) vuodesta kahteen (2) vuoteen.

Puoluehallitus:

Kuten aloitteessa todetaan, omakotikiinteistön kaupassa myyjän virhevastuu-aika kestää viisi (5) vuotta. Asunto-osakekaupassa vastaava aika on kaksi vuotta hallinnan luovutuksesta. Myyjän vastuu-aika voi olla jopa pidempi, jos myyjän katsotaan syyllistyneen kaupassa tarkoitukselliseen vilppiin. Virhe voi oikeuttaa hinnanalennukseen tai jopa kaupan purkamiseen.

Niin kiinteistön- kuin asuinhuoneiston kaupassa on vastuuta sekä myyjällä että ostajalla. Toisaalta asunnon ostajalla on selontovelvoite kiinteistön ja asunnon kunnosta, ja toisaalta myyjällä on velvollisuus selvittää ja tuoda esiin asunnon mahdolliset puutteet ja viat. Osapuolten kesken jaettu vastuu on puoluehallituksen mielestä lähtökohtaisesti perusteltu asetelma.

Kiinteistöjen (ml. omakotitalojen) kaupasta ja muusta luovutuksesta, lainhuudosta ja kiinteistöön kohdistuvien oikeuksien kirjaamisesta sekä kiinteistöpanntioikeudesta säädetään vuonna 1994 uudistetussa maakaaressa. Maakaari sisältää myös virhevastuusäännökset kiinteistökaupassa. Asunto-osakkeiden kaupan virhevastuusäännökset löytyvät puolestaan asuntokauppalaista.

Maakaaresta annetun hallituksen esityksen (HE 120/1994) yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että ostaja voi vedota kaupan jälkeen vain sellaiseen laatuvirheeseen, jota hän ei ole voinut tavanomaisessa tarkastuksessa havaita. Tyypillisesti ostajalla on kuitenkin mahdollisuus tarkastaa kiinteistö perusteellisesti vasta saatuaan sen hallintaansa. Usein rakennuksessa olevat viat tulevat ilmi vasta, kun siihen aletaan tehdä korjaus- tai muutostöitä taikka kun siinä on asuttu pidempään.

Kiinteistö myydään lähtökohtaisesti siinä kunnossa kuin se on kaupantekohetkellä. Kiinteistöllä on aina yksilölliset ominaisuudet, eikä kaikille kiinteistöille yhteisiä laatuvaatimuksia voida esittää. Kaikki ostajan löytämät laatupoikkeamat eivät siis itsessään aiheuta myyjän virhevastuuta, vaan virheen on oltava olennainen suhteessa siihen laatutasoon, jolla ostaja on myyjän ja ostajan välisen sopimuksen perusteella kuvitellut kiinteistön ostavan.

Ostajan on ilmoitettava laatuvirheestä viiden vuoden kuluessa kiinteistön hallinnan luovuttamisesta, mihin viitataan myös aloitteen perusteluissa. Hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että "säännöksen tarkoituksena on turvata kiinteistön myyjää, joka useimmissa tapauksissa on yksityinen henkilö, yllättäviltä usean vuoden kuluttua esitettäviltä vaatimuksilta". Virheilmoituksen takaraja onkin poikkeus esimerkiksi kauppalaissa tai kuluttajasuojalaissa ilmenevistä yleisemmistä periaatteista, joissa virhevastuun ajallinen ulottuvuus määritellään tilannekohtaisesti, voiden kestää periaatteessa jopa ikuisesti.

Hallituksen esityksessä todetaan, että vaikka laatuvirheet voivat tulla ilmi vasta pitkänkin ajan kuluttua, on kohtuullista myyjää kohtaan, että vastuu siirtyy jossain vaiheessa ostajalle. Perusteluissa todetaan, että aikarajan merkitystä vähentävät näyttövaikeudet. Kun kaupasta on kulunut vuosia, on usein joka tapauksessa vaikeaa tai jopa mahdotonta esittää näyttöä siitä, millaisessa kunnossa kiinteistö on kaupantekohetkellä ollut tai mitä kaupan osapuolten kesken on sovittu kiinteistön laadusta.

Ostaja voi kuitenkin vedota viiden vuoden jälkeenkin kiinteistössään ilmenevään laatuvirheeseen, jos käy ilmi, että myyjä on menetellyt moitittavasti esimerkiksi salaamalla tiedossaan oleva vian. Jos asuin-kiinteistö on ostettu kiinteistöalan ammattilaiselta, virhevastuulla ei ole kiinteää aikarajaa. Hallituksen esityksen perustelujen mukaan

esimerkiksi rakennuttajana ollut elinkeinonharjoittaja ei vapaudu vastuustaan, mikäli asuinrakennusta ei ole perustettu tai rakennettu hyvän rakennustavan mukaisesti.

Asunto-osakkeen myyjän ajallisesti lyhyempää virhevastuuta voidaan pitää perusteltuna, sillä asunto-osakeyhtiöissä asunnon kunnossapito on pitkälti asunto-osakeyhtiön vastuulla. Kun yksittäisen osakkeenomistajan kunnossapitovastuu on rajatumpi, tulevat tämän suppeamman vastuun piirissä olevat virheet ilmi nopeammin. Asunto-osakkeen omistajalla ei myöskään ole vastaavan tyyppisiä laajoja omistajan oikeuksia maapohjaan ja rakennuksiin, kuin kiinteistön omistajalla. Siten asumismuotojen erilainen kohtelu on puoluehallituksen mielestä nykyisen lainsäädännön tapaan perusteltua.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hylkäisi aloitteen.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.

179. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Suomalainen kaupunki kasvaa ylöspäin, helpotetaan korkeaa rakentamista

Yhdysvalloissa korkea rakentaminen on ollut osa arkkitehtuuria jo useiden vuosikymmenten ajan, mutta Suomessa korkea rakentaminen ei ole ollut yleistä. Viimeisten vuosien aikana korkeasta rakentamisesta on tullut nouseva trendi niin Suomessa kuin maailmanlaajuisesti. Suomalaiset kaupungit ovat tehneet korkean rakentamisen selvityksiä. Niillä on pyritty selvittämään korkean rakentamisen mahdollisuuksia, rakennuspaikkoja ja vaikutuksia, joita korkeammalla rakentamisella olisi alueille. Esimerkiksi Helsinki, Kuopio, Tampere ja Oulu ovat tehneet 2010-luvun alusta alkaen selvityksiä korkea rakentamisen suhteen.

Korkeaa rakentamista tulisi edistää Suomessa. Sen ympäriltä tulisi purkaa turhaa säännöstelyä ja kannustaa korkeaan rakentamiseen. Kaupunkien tulee kehittyä ja tarjota asukkailleen mahdollisuuksien mukaan asuminen lähellä keskustaa. Korkea rakentaminen on siihen yksi hyvä vaihtoehto. Korkean rakentamisen avulla on mahdollista luoda tiiviitä ja energiatehokkaita kaupunkeja, jotka mahdollistavat edellytyksiä yksityisautoilusta riippumattomille alueille.

Korkean rakentamisen taustalla on monesti erilaisia perusteita kuten taloudellisia, imagollisia tai ekologisia perusteita. Korkeassa rakentamisessa tulee kuitenkin ottaa aina huomioon erilaiset rakennuspaikat ja millaisia merkityseroja korkealla rakentamisella on alueelle. Korkea rakentaminen on paikkasidonnainen ja tarkoittaa jokaisessa kohteessa eri asiaa. On täysin eri asia verrata esimerkiksi Tampereen korkeita rakennuksia yhdysvaltalaisiin pilvenpiirtäjiin. Kansainvälinen korkean rakentamisen yhteisö CTBUH ilmaisee ettei ole olemassa absoluuttista määritelmää, mikä on korkea rakennus. He määrittävät korkean rakentamisen koskevan rakennuksia, joissa on enemmän kuin 14 kerrosta. Suomessa vastaavasti yli 12 kerroksiset rakennukset luokitellaan tornitaloiksi. Kerrosten lukumäärän ohella rakennuksia voidaan myös määrittellä niiden metrimäärän mukaan. Yli 40 metrisiä rakennuksia voidaan kutsua jo korkeiksi rakennuksiksi.

Rakennusten korkeudet vaikuttavat suoraan kaupunkikuvaan, mutta myös kaupungin imagoon ja identiteettiin. Imagolla on puolestaan vaikutusta alueen arvoon. Tämän myötä rakentaminen ja etenkin korkea rakentaminen

on monen tekijän muodostama kokonaisuus, joka vaikuttaa useisiin osa-alueeseen kaupungin arkkitehtuurissa. Suomalainen korkea rakentaminen on ollut hidasta ja lähtenyt käyntiin aikalailla 2000-luvulla. Kaupungistumisen myötä monet ihmiset hakeutuvat palveluiden ääreen ja haluavat asua keskustoissa. Yhtä aikaa monet kaupungit ovat saavuttaneet tai saavuttamassa pinta-alallisesti rajansa. Kaupungin keskusta ei voi kaikkialla laajentua loputtomiin. Ainut vaihtoehto on kasvaa ylöspäin, jolloin myös alueen tehokkuutta voidaan mahdollisesti kehittää.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että puretaan korkean rakentamisen esteistä ja kannustetaan korkeampaan rakentamiseen.

Puoluehallitus:

Kokoomusopiskelijat peräänkuuluttavat aloitteessaan nykyistä tiiviimpiä ja energiatehokkaampia kaupunkia, jotka mahdollistavat ihmisille myös autottoman arjen. Opiskelijaliitto esittää, että puolue toimisi korkean rakentamisen esteiden purkamiseksi. Liitto ei ole kuitenkaan viittaa aloitteessaan konkreettisemmin, millaisia esteitä tai rajoitteita korkealle rakentamiselle on nykyisin asetettu.

Puoluehallitus yhtyy Kokoomusopiskelijoiden näkemykseen kasvavien kaupunkien kehityssuunnasta. Puoluehallituksen mielestä erityisesti suurimpia kaupunkiseutuja on syytä kannustaa yhdyskuntarakenteen tiivistämiseen. Koska rakennusmaa on resurssina rajallinen, on sitä erityisesti kasvukeskuksissa syytä käyttää tehokkaasti. Vain riittävällä tontti- ja asuntotarjonnalla on mahdollisuuksia pitää kasvukeskusten asumisen hintakehitys kurissa. Hintakehitystä ei voi hillitä kestävästi lisäämättä uusien asuntojen määrää.

Tiivis yhdyskuntarakenteen mahdollistaa toimivan joukkoliikennejärjestelmän. Toimiva joukkoliikenne taas mahdollistaa tiiviin yhdyskuntarakenteen, kun arvokasta rakennusmaata ei tarvitse varata pysäköinnin tarpeisiin.

Korkea rakentaminen on yksi, muttei suinkaan ainoa, keino mahdollistaa tiivis ja tehokas kaupunkirakenne. Esimerkiksi radanvarsilla korkea rakentaminen voi olla tehokas keino mahdollistaa useille ihmisille asuminen ensiluokkaisten liikenneyhteyksien ääressä. Rakentaminen voi kuitenkin olla tiivistä myös ilman korkeaa rakentamista. Puoluehallitus katsoo, ettei korkealle rakentamiselle ole syytä asettaa erityisiä lainsäädännöllisiä esteitä.

Puoluehallitus katsoo, että maankäyttöön ja rakentamiseen liittyvä päätöksenteko olisi hyvä olla mahdollisimman pitkälti kaupunkien eli kaupunkien asukkaiden omissa käsissä. Erityisiä lainsäädännöllisiä esteitä korkealle rakentamiselle ei nykyisin juurikaan ole. Tämän osoittaa jo Suomessa viime vuosikymmenellä vilkastunut korkean rakentamisen buumi. Erityisesti korkeaan rakentamiseen liittyvä sääntely liittyy lähinnä rakennusten paloturvallisuuden varmistamiseen (mm. määräykset poistumisteistä). Tämän osalta puoluehallitus ei näe tarpeita lainsäädännön uudistamiselle.

Kokoomus on aiemmin esittänyt mm. asuntorakentamisen esteettömyysvaatimusten lieventämistä, väestönsuojien rakentamisveloitteen keventämistä sekä kaupunkien autopaikkanormeista luopumista rakentamisen vauhdittamiseksi ja asuntojen hintakehityksen hillitsemiseksi kasvavilla kaupunkiseuduilla.

Autopaikkanormi on yksi keskeisimmistä tehokkaan ja erityisesti korkean rakentamisen hidasteista tiiviisti rakennetussa kaupunkiympäristössä.

Kaupungit voivat asettaa korkeaan rakentamiseen ehtoja asemakaavoilla tai kaupunkien ja maanomistajien välisillä maankäyttösopimuksilla. Usein nämä ehdot perustuvat aloitteessakin mainittuihin korkean rakentamisen selvityksiin. Ehdot liittyvät yleensä liikennejärjestelmän toimivuuteen, kaupunkikuvan laatuun sekä kaupungin rakennussuojelun, luonnonsuojelun ja asuntopolitiikan tavoitteisiin. Puoluehallitus ei katso tarpeelliseksi rajoittaa kunnallista itsehallintoa tältä osin.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Päätös: Puoluehallituksen esityksen mukaan.